

České soudnictví 2024:

Výroční statistická zpráva

Ministerstvo spravedlnosti

JUSTICE.CZ

Vážené dámy, vážení pánové,

je mi potěšením ujmout se úvodního slova k Výroční statistické zprávě českého soudnictví za rok 2024, která přináší ucelený pohled na vývoj a fungování soudní moci v naší zemi. Tato zpráva není pouze souborem čísel a grafů, je především zrcadlem každodenní práce soudců, justičních pracovníků a zaměstnanců, kteří se podílejí na zajištění spravedlnosti pro všechny občany naší země.

Zpráva potvrzuje, že české soudnictví si nadále udržuje vysokou úroveň efektivity a že v řadě oblastí dochází k dalšímu zlepšení, což je velmi dobrá zpráva. Například ve

správním soudnictví zaznamenáváme kontinuálně pozitivní vývoj, což už se v našich hodnoceních stává příjemným standardem.

Pozornost si letos zaslouží i nově sledované údaje. Od roku 2024 například evidujeme využití prohlášení viny podle § 206c trestního řádu a ukazuje se, že tento institut využila přibližně polovina osob odsouzených v hlavním líčení. Zároveň je pozitivní, že délky řízení u odvolání v opatrovnické agendě jsou stabilní a nízké, tyto údaje sledujeme ve výroční statistické zprávě také poprvé.

V mezinárodním srovnání si Česká republika opět vede velmi dobře. Oceňuji zejména velmi dobrou dostupnost soudní ochrany a relativně vysokou míru vnímané nezávislosti justice. A to jak ze strany veřejnosti, tak podnikatelského sektoru, zejména v porovnání se sousedním Polskem, Maďarskem či Slovenskem. Vykazujeme rovněž velmi efektivní vyřizování agendy ve všech hlavních oblastech – civilní, správní i trestní. Ukazuje se, že soustavná práce v justici má smysl a že promyšlené změny přinášejí konkrétní zlepšení.

Statistická data obsažená v této zprávě nám umožňují nejen hodnotit výkonnost soudů, ale také identifikovat oblasti, které vyžadují další pozornost a podporu. Pomáhají nám lépe rozumět tomu, co se v justici děje, a co je potřeba dál zlepšovat.

Děkuji všem, kteří se na přípravě této zprávy podíleli, a všem, kteří svou každodenní prací přispívají k fungování právního státu. Věřím, že tato zpráva bude užitečným zdrojem informací nejen pro odbornou veřejnost, ale i pro všechny, kterým záleží na kvalitě a spravedlnosti našeho soudního systému.

S úctou,

Eva Decroix
ministryně spravedlnosti

Obsah

Obsah.....	4
1 Úvod a shrnutí.....	7
1.1 Základní východiska, předpoklady, omezení a upřesňující poznámky.....	7
1.2 Změny oproti verzi z minulého roku.....	10
1.3 Stručné shrnutí.....	11
2 Okresní soudy.....	16
2.1 Personál.....	16
2.1.1 Soudci.....	17
2.1.2 Zaměstnanci ve výkonu a ve správě.....	22
2.1.3 Přisedící soudu.....	24
2.2 Civilní agenda.....	26
2.2.1 Délka řízení.....	26
2.2.2 Vyřizování věcí.....	30
2.2.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	32
2.2.4 Disposition time (dispoziční čas).....	34
2.2.5 Další statistiky.....	37
2.3 Civilní agenda – elektronické rozkazní řízení.....	42
2.3.1 Délka řízení.....	42
2.3.2 Vyřizování věcí.....	43
2.3.3 Další statistiky.....	44
2.4 Trestní agenda.....	47
2.4.1 Délka řízení.....	47
2.4.2 Vyřizování věcí.....	51
2.4.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	52
2.4.4 Disposition time (dispoziční čas).....	53
2.4.5 Další statistiky.....	56
2.5 Opatrovnická agenda.....	66
2.5.1 Délka řízení.....	66
2.5.2 Vyřizování věcí.....	70
2.5.3 Vyřizování v přepočtu na soudce.....	72
2.5.4 Disposition time (dispoziční čas).....	73
2.5.5 Další statistiky.....	75
3 Krajské soudy.....	82
3.1 Personál.....	82
3.1.1 Soudci.....	82
3.1.2 Zaměstnanci ve výkonu a ve správě.....	87
3.1.3 Přisedící soudu.....	88
3.2 Prvostupňová civilní a obchodní agenda.....	90
3.2.1 Délka řízení.....	90
3.2.2 Vyřizování věcí.....	93
3.2.3 Vyřizování v přepočtu na soudce.....	95
3.2.4 Disposition time (dispoziční čas).....	96

3.2.5	Další statistiky	97
3.3	Civilní odvolací agenda	101
3.3.1	Délka řízení	101
3.3.2	Vyřizování věcí	105
3.3.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	107
3.3.4	Disposition time (dispoziční čas)	107
3.4	Trestní prvostupňová agenda	109
3.4.1	Délka řízení	109
3.4.2	Vyřizování věcí	111
3.4.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	112
3.4.4	Disposition time (dispoziční čas)	113
3.4.5	Další statistiky	115
3.5	Trestní odvolací agenda.....	118
3.5.1	Délka řízení	118
3.5.2	Vyřizování věcí	120
3.5.3	Vyřizování v přepočtu na soudce.....	121
3.5.4	Disposition time (dispoziční čas)	121
3.6	Správní agenda	123
3.6.1	Délka řízení	123
3.6.2	Vyřizování věcí	125
3.6.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	127
3.6.4	Disposition time (dispoziční čas)	127
3.7	Insolvenční agenda	129
3.7.1	Délka řízení	129
3.7.2	Vyřizování věcí	131
3.7.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	133
3.7.4	Další statistiky	133
3.8	Incidenční spory.....	135
3.8.1	Délka řízení	135
3.8.2	Vyřizování věcí	137
3.8.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	138
3.8.4	Disposition time (dispoziční čas)	139
4	Vrchní soudy.....	141
4.1	Personál.....	141
4.1.1	Soudci.....	141
4.1.2	Zaměstnanci ve výkonu.....	145
4.2	Civilní a obchodní odvolací agenda	146
4.2.1	Délky řízení	146
4.2.2	Vyřizování věcí	147
4.2.3	Vyřizování v přepočtu na soudce.....	148
4.2.4	Disposition time (dispoziční čas)	148
4.3	Trestní odvolací agenda.....	150
4.3.1	Délka řízení	150
4.3.2	Vyřizování věcí	151
4.3.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	152

4.3.4	Disposition time	152
4.4	Insolvenční agenda – II. stupeň	154
4.4.1	Vyřizování věcí	154
4.4.2	Disposition time (dispoziční čas)	155
4.5	Incidenční spory – II. stupeň	156
4.5.1	Délka řízení	156
4.5.2	Vyřizování věcí	157
4.5.3	Disposition time (dispoziční čas)	158
5	Nejvyšší soud	159
5.1	Personál	159
5.1.1	Soudci	159
5.1.2	Zaměstnanci ve výkonu	162
5.2	Civilní dovolací agenda	163
5.2.1	Vyřizování věcí	163
5.3	Trestní dovolací agenda	164
5.3.1	Vyřizování věcí	164
5.4	Stížnosti pro porušení zákona	165
5.4.1	Vyřizování věcí	165
5.5	Insolvenční agenda	166
5.5.1	Vyřizování věcí	166
6	Nejvyšší správní soud	167
6.1	Personál	167
6.1.1	Soudci	167
6.1.2	Zaměstnanci ve výkonu	169
6.2	Řízení o kasačních stížnostech	171
6.2.1	Vyřizování věcí	171
6.3	Řízení ve věcech soudců	172
6.3.1	Vyřizování věcí	172
7	Mezinárodní srovnání	173
7.1.1	Počet soudců a podíl žen	174
7.1.2	Nezávislost a podpora soudního systému	176
7.1.3	Účinnost soudní ochrany	180
7.1.4	Efektivnost soudního systému	182
	Seznam grafů	188
	Seznam tabulek	191
	Přílohy	194
	Příloha A – seznam použitých pojmů	194
	Statistické pojmy a použité statistické ukazatele	194
	Právní a ostatní pojmy	199
	Příloha B – seznam zkr. soudních okresů a soudních obvodů hl. m. Prahy	204
	Příloha C – seznam vybraných rejstříků soudů	205
	Příloha D – přehledové listy s daty soudů	207

1 Úvod a shrnutí

Cílem této výroční zprávy je seznámit odbornou i laickou veřejnost s činností české justice z pohledu statistik. Zpráva obsahuje vybraná statistická data za okresní, krajské a vrchní soudy, Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud. Každému článku soudní soustavy se věnuje jedna část, která se následně dělí na kapitoly a podkapitoly. Každá kapitola se zabývá buď vybranou agendou soudu, nebo obsahuje údaje o personálu. Dílčí podkapitoly se pak zaměřují na určitý statistický ukazatel (délka řízení, vyřizování věcí apod.). Část 7 pak krátce ČR srovnává s ostatními členskými státy EU.

Kapitola 1.1 podrobněji vysvětluje účel této zprávy, seznamuje čtenáře s jejími základními východisky, předpoklady a určitými omezeními a přidává další poznámky, které je třeba mít při čtení dokumentu na mysli.

Statistická výroční zpráva za rok 2024 je v mnoha ohledech (obsažená data, metodologie, komentáře, grafická úprava apod.) velmi podobná zprávám předchozím, určitých změn však doznala. Jako každý rok byly doplněny nové ukazatele, upřesněna metodika některých výpočtů apod. Kapitola 1.2 vyjmenovává a stručně popisuje nejvýznamnější z těchto změn.

Kapitola 1.3 obsahuje stručné shrnutí základních informací obsažených v dalších kapitolách zprávy.

1.1 Základní východiska, předpoklady, omezení a upřesňující poznámky

Při čtení této zprávy je třeba pamatovat zejména na následující skutečnosti:

- Cílem zprávy je poskytnout čtenáři přístupný, ale poměrně detailní náhled na fungování české justice prostřednictvím statistik. Oproti ostatním veřejně dostupným zdrojům justičních statistik (interaktivní justiční dashboardy¹, [internetové stránky InfoData](#), data publikovaná Českým statistickým úřadem) má tato zpráva mnoho výhod:
 - Obsahuje množství dat, která nejsou jinak dostupná, například nejen průměrné, ale i mediánové délky řízení.
 - V průběhu let docházelo ke změnám v legislativě a způsobu vedení statistik, v důsledku čehož zejména některé zdroje (například InfoData) ne vždy detailně rozlišují jednotlivé soudní rejstříky. Ostatní zdroje dat rovněž obsahují jisté, byť velmi malé, množství chybných pozorování. Data v této zprávě jsou vždy, když je to možné, očištěna a výše zmíněnými nedostatky tak netrpí.
 - Data jsou zobrazena v přehledné podobě v různých typech grafů, případně tabulkách. Především sledování vývoje ukazatelů v čase nebo rozdílů mezi jednotlivými soudy je takto výrazně snadnější.
 - Data jsou doplněna komentářem a vysvětlivkami.
- Zpráva sice poskytuje detailní náhled, nejedná se však o podrobnou analýzu dané problematiky. K takové analýze by byla třeba hlubší práce s daty a využití pokročilejších statistických a ekonometrických metod, které ale přesahují účel tohoto materiálu. Ve zprávě jsou téměř výhradně využita statistická data dostupná Ministerstvu spravedlnosti, velmi zřídka pak další „nestatistické“ informace z jiných zdrojů.

¹ Ministerstvo spravedlnosti v roce 2023 spustilo novou přívětivější interaktivní prezentaci údajů o soudním rozhodování, tzv. dashboardy – jeden pro „[trestní](#) agendu“ a druhý „[netrestní](#) agendám“. V roce 2024 pak k nim ještě přibyl třetí tzv. „[mediální](#) dashboard“.

- Definitivní závěry nemohou být vyvozovány pouze na základě jednoho statistického ukazatele. Například vysoké délky řízení nemusí znamenat (a často také neznamenají), že soud pracuje špatně. Mohou ve skutečnosti ukazovat to, že soud z nějakého důvodu (nízký počet personálu, nevhodná organizace práce apod.) nezvládal vyřizovat svou agendu před několika lety, a ačkoliv již nyní pracuje dobře, potýká se s problémy, které vznikly dříve.
- Zpráva se zabývá pouze hlavními agendami soudů, i když soudy vyřizují i množství vedlejších agend. Základní údaje o nich lze však najít v jiných informačních zdrojích (InfoData, Statistická ročenka). Užitečný přehled jednotlivých zdrojů je zveřejněn na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti v části věnující se justiční statistice².
- Soudní obvody neodpovídají stávajícímu samosprávnému členění státu ani novému zákonu o územně správním členění státu z roku 2020, a vycházejí tak stále v základu ze správního členění z roku 1960. Na úrovni okresů se hranice liší pouze mírně, nicméně určité odlišnosti můžeme najít u okresů Brno-venkov, Břeclav, Žďár nad Sázavou, Praha-východ, Kolín, Ostrava-město, Frýdek-Místek, Nový Jičín, Plzeň-jih nebo Plzeň-město. Výrazně větší rozdíly jsou však patrné na úrovni krajů, když existuje 14 samosprávných krajů, ale jen 8 krajů soudních. Tato zpráva se zaměřuje na soudnictví a vychází tedy pouze ze soudního členění. Například pojmem *kraj* se tedy myslí kraj podle soudního členění. Hlavní město Praha má podle soudního členění 10 obvodů.
- Ačkoliv je to na první pohled nelogické, ve statistikách týkajících se vyřizování věcí nutně neplatí, že $(\text{nevyřízené věci})_{t-1} + (\text{příchozí věci})_t - (\text{vyřízené věci})_t = (\text{nevyřízené věci})_t$. Tedy například, že počet nevyřízených věcí na konci roku 2008 + počet příchozích věcí v roce 2009 – počet vyřízených věcí v roce 2009 se rovná počtu nevyřízených věcí na konci roku 2009. Příčinou je oprava chybně vyznačených dat, která se projeví v novějších výkazech. Odchylky se nicméně pohybují v řádu jednotek a nemají žádný relevantní vliv.
- U grafů je třeba věnovat pozornost měřítku na ose y (svislá osa), měřítko se totiž liší. Stejně důležitý je rozsah osy. Ta totiž například nezačíná na hodnotě 0, ale na hodnotě vyšší. Na první pohled se tak mohou rozdíly zdát větší, než ve skutečnosti jsou. U kartogramů je třeba sledovat velikost intervalů.
- U trestních agend je potřeba rozlišovat mezi počtem věcí a počtem osob, neboť jedno trestní řízení může být vedeno i proti více osobám. Počet osob tak může být výrazně vyšší než počet věcí, což platí především u krajských a vrchních soudů. Tato zpráva se zabývá pouze počtem věcí. Za zmínku však stojí uvést skutečnost, že počet stíhaných osob lze považovat za aproximaci složitosti věci. Více osob totiž znamená zpravidla složitější věc.
- Mediánová délka řízení má z trojice medián, průměr a percentil 90 pro účely této zprávy nejlepší vypovídající hodnotu, protože eliminuje extrémní hodnoty. Proto v kartogramech využíváme mediánovou délku řízení, nikoliv průměrnou délku řízení nebo devadesátý percentil.
- Seznam použitých pojmů, seznam zkratk soudních okresů a soudních obvodů hlavního města Prahy využitých v kartogramech a seznam vybraných rejstříků soudů naleznete v příloze této zprávy.

² <https://www.justice.cz/web/msp/statisticke-udaje-z-oblasti-justice>.

- Přesné číselné údaje o jednotlivých okresních soudech jsou v Příloze D. Lze je také dohledat na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti v části věnující se justiční statistice.
- Od výroční zprávy za rok 2019 jsou ve zprávě využity dva různé ukazatele pro počty soudců.
 - Jsou využita především data o počtu skutečných úvazků, která byla poprvé sbírána k 1. 1. 2020 a v této zprávě jsou platná k 1. 1. 2024. Jejich velkou výhodou je skutečnost, že jsou přesnější, neboť je v nich například vyčleněna opatrovnická agenda (a není tedy uvedena dohromady s rejstříkem C) a zohledněny jsou i nepřítomnosti soudců, jako je například dlouhodobá nemoc apod. Počty skutečných úvazků jsou uvedeny s přesností na desetinu soudce. Tato data jsou využita v kapitolách s přepočty věcí na soudce, a počínaje touto zprávou a nově i v kapitolách o personálu okresních a krajských soudů.
 - U okresních a krajských soudů je evidenční počet soudců nově aplikován jen okrajově pro srovnání se skutečným počtem soudců. U vrchních soudů, Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu zůstává evidenční počet soudců stále hlavní metrikou a je použit v časových řadách stejně jako v předchozích verzích zprávy.

1.2 Změny oproti verzi z minulého roku

Tento rok byly oproti loňské verzi provedeny následující změny:

- U některých agend byla změněna metodika výpočtu *míry změny odvolání* a *míry změny rozsudku*.
- V civilní odvolací agendě byla doplněna *délka řízení* z opatrovnických statistických listů. Byl tedy doplněn údaj o *délce odvolacího řízení* v opatrovnických sporech.
- Opět byla aktualizována data, změněny některé grafy a tabulky a upraveny *další statistiky* a mezinárodní srovnání.

1.3 Stručné shrnutí

Obecně

Celkově lze označit situaci v českém soudnictví jako stabilní. Plánovaný počet soudců je 3 063, evidenční počet soudců se obvykle drží těsně nad 3 000. Mírný rozdíl je vysvětlen tím, že jednotliví soudci průběžně ukončují výkon funkce (ať už z důvodu dosažení věku 70 let k 31. prosinci příslušného roku či z jiných důvodů) a doplňování jsou pouze několikrát ročně během jmenovacích etap. Pokud jde o skutečný počet soudců, ten je u OS nižší než evidenční počet soudců, a to z důvodu stáží u vyšších soudů, nemocnosti či rodičovských dovolených; u KS přibližně odpovídá evidenčnímu počtu či je o něco vyšší (v závislosti na roku). Pokud jde o podíl soudců a soudkyň, stejně jako ve většině zemí EU i celé Evropy platí, že podíl soudkyň je nejvyšší u soudů 1. stupně a postupně klesá s každým dalším stupněm soudu (přehled za celou soudní soustavu v rámci Evropy viz kapitola Mezinárodní srovnání).

Délky řízení se v absolutních číslech samozřejmě liší v závislosti na agendě a článku soudní soustavy. Obecně lze ale říci, že ve většině případů jsou stabilní a někdy dokonce klesají (především správní agenda u krajských soudů). V této oblasti došlo hlavně u okresních soudů ve sledovaném období 2015 až 2024 k velkému zlepšení, a to především díky snížení variability mezi soudy, tedy tomu, že se podařilo vylepšit statistiky nejpřetíženějších soudů

Obdobné závěry platí i pro počty věcí. Nápad v mnoha agendách u okresních soudů klesal již před začátkem sledovaného období a tento trend pokračoval až do roku 2020. Počet nevyřízených věcí často klesal až do roku 2023 či 2024. Vylepšování statistik u okresních soudů bylo tedy hlavně patrné v dřívějších letech, postupně výrazně zpomalilo a v současnosti je situace prakticky stabilní.

U krajských a vrchních soudů je situace různorodější. V současné době je ale situace u většiny agend víceméně stabilní. Za zmínku opět stojí správní agenda u krajských soudů i NSS, kde došlo v letech 2022 až 2024 k výraznému zlepšení situace.

V rámci mezinárodního srovnání si ČR vede velmi dobře, a i v tomto srovnání je situace v posledních letech stabilní, kdy v mnoha hodnocených kritériích se Česká republika umísťuje uprostřed států EU nebo se krok za krokem zlepšuje a směřuje mezi nejlepší. Zmínit můžeme velmi dobrou dostupnost soudní ochrany doprovázenou relativně vysokou vnímanou nezávislostí soudů jak ze strany veřejnosti, tak podnikatelů (zejména v porovnání se sousedním Polskem, Slovenskem i Maďarskem), stejně jako velmi efektivní vyřizování civilní, správní, ale i trestní agendy (data viz kapitola Mezinárodní srovnání, závěrečná srovnávací tabulka Disposition time). Například kontinuální úsilí ve správní agendě vedlo k tomu, že v roce 2022 (poslední dostupná data v mezinárodním porovnání) má Česká republika nejméně nevyřízených správních věcí na 100 obyvatel v celé EU. A jakmile vylepšíme své postavení v oblastech spojených s elektronizací, digitalizací, online přístupech jak v rámci profesní komunity tak i ze strany laické veřejnosti, začleníme se mezi premianty EU – převážně jsme zatím v digitalizaci uprostřed nebo na konci seznamu států EU. Jak však konstatuje i publikace „EU Justice Scoreboard 2024“ (Fig. 43), Česká republika má již plně připravena procesní pravidla umožňující využití digitální technologie u soudů. Samozřejmě, oblastí ke zlepšení je více, ale zvládnutá digitalizace společně s personální a finanční stabilizací posune českou justici na úplně jiný level, tedy mezi nejefektivnější a nejmodernější justiční systémy v Evropě.

Přestože je situace ve výkonnostních ukazatelích často v posledních letech stabilní (nebo se mírně vylepšuje), v datech můžeme identifikovat výrazné vývojové trendy v obsahu samotné rozhodovací činnosti. Jako příklad lze uvést rostoucí trend ukládání peněžitých trestů do roku 2023 využívání institutu dohody o vině a trestu v trestní agendě či nárůst v počtu odvolání proti rozhodnutí exekutora.

Podrobnější informace jsou dostupné v jednotlivých částech této publikace.

Okresní soudy

Počet soudců je u OS dlouhodobě stabilní. Nemění se ani velikost úseků, ani zastoupení dle pohlaví. Počet skutečných úvazků je nižší než počet evidenčních soudců z důvodů stáží u vyšších soudů, nemocnosti či rodičovských dovolených.

V civilní agendě došlo ve sledovaném období k výraznému zlepšení. Došlo k razantnímu snížení v délkách řízení, dispozičním čase a počtech nevyřízených věcí a nedodělků. Tomuto vývoji nepochybně napomohlo výrazné snížení nápadu. Historicky značná část problémů plynula z velké variability – mnoho soudů problémy nemělo, ale soudy v Jihomoravském kraji a především v Severočeském kraji vykazovaly značné obtíže. Situace se i v tomto ohledu výrazně zlepšila, ale určité rozdíly přetrvávají. Vylepšování statistik bylo hlavně patrné v dřívějších letech, postupně výrazně zpomalilo a v současnosti je situace prakticky stabilní.

Agenda elektronického platebního rozkazu byla vždy z hlediska délek řízení a vyřizování soudy jednoduchá a bezproblémová. Veškeré ukazatele jsou více či méně stabilní.

V trestní agendě došlo rovněž ke zlepšení, i když méně patrnému než v agendě civilní. Délky řízení byly celorepublikově stabilní, ale došlo k obrovskému snížení variability a rozdíly mezi okresními soudy jsou nejmenší za posledních 17 let. Opět se tedy zlepšily některé problematické soudy. V posledních třech letech ale došlo i k poklesu samotných délek řízení (průměru, mediánu i percentilu 90). V počtu příchozích a nevyřízených věcí je patrný klesající trend od roku 2014. V trestní agendě nicméně stále jsou ojedinělé soudy, které vykazují problémy, a situace se tam příliš nezlepšuje. Je také třeba zmínit velký nárůst v počtu uložených peněžitých trestů do roku 2023.

V opatrovnické agendě nabyt v roce 2014 účinnosti nový občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb.), což vedlo k růstu nápadu, délek řízení a počtu nevyřízených věcí. Od roku 2016 se počty nevyřízených věcí začaly vracet do stavu před nabytím účinnosti zákona č. 89/2012 Sb. Délky řízení začaly klesat o rok později. Nápad zřejmě již trvale zůstane vyšší, navíc v posledních 3 letech opět roste.

Celkově lze říct, že se situace u okresních soudů z hlediska délek řízení a zatíženosti soudů za posledních 10 let výrazně zlepšila, především pak v Severočeském kraji. Stále jsou ale soudy, které mají potíže s vyřizováním agend a existuje tak prostor pro zlepšení.

Je také třeba zmínit vliv pandemie COVID-19 a s ní související opatření. Ve většině agend došlo k výraznému poklesu nápadu, ale pandemie zároveň soudům ztížila práci; do statistik vyřizování věcí a délek řízení se tyto jevy nicméně příliš nepromítly, snad s výjimkou rejstříku C v roce 2020. V roce 2021 soudy velmi dobře zvládaly vyřizovat i věci rejstříku C. Počínaje rokem 2022 pak už vliv pandemie odezněl.

Krajské soudy

Počet soudců je u KS dlouhodobě stabilní. Nemění se ani velikost úseků. Soudy mají o něco nižší evidenční počet soudců, než je plán. Skutečný počet je pak víceméně roven počtu plánovanému či o něco nižší.

V prvostupňové civilní a obchodní agendě v letech 2016 až 2020 klesal nápad, což se projevilo poklesem počtu nevyřízených věcí. To lze označit za pozitivní zprávu. Pokles se ale nepromítl do délek řízení především kvůli tomu, že je velká část věcí přerušena z důvodu rozhodnutí o úpadku či konkursu. Přerušené věci se promítají do statistik a dochází tak ke zvýšení vykázaných délek řízení. V posledních dvou letech došlo k nárůstu v počtu příchozích a nevyřízených věcí.

V civilní odvolací agendě došlo rovněž k poklesu v nápadu (prudce v roce 2017 a následoval mírný klesající trend), což plyne z poklesu v nápadu u okresních soudů. To vyústilo v pokles počtu nevyřízených věcí. V roce 2024 došlo k prudkému nárůstu v počtu příchozích věcí a v důsledku toho i v počtu nevyřízených věcí. Nárůst ale vyplývá pouze z růstu počtu podaných odvolání proti rozhodnutí soudního exekutora (které se zapisují do stejného rejstříku), nikoliv proti rozhodnutí soudu. Délky řízení jsou zde nicméně stabilní a poměrně nízké v porovnání s prvostupňovou agendou. Civilní odvolací agendu lze označit za celkem bezproblémovou, byť jsou i zde přítomny určité rozdíly mezi soudy.

Statistické sledování prvostupňové trestní agendy ztěžuje to, že se jedná o malou agendu z hlediska počtu věcí, což znamená malý počet pozorování, a tedy velkou variabilitu dat. Některé soudy vykazují v této agendě určité problémy, dlouhodobě ale lze situaci označit za stabilní, i když s určitými výkyvy. Je třeba přiznat, že se zde situace ze statistického hlediska výrazně nezlepšila. Vzhledem k variabilitě nápadu to ale nemusí být možné.

Trestní odvolací agenda je z dlouhodobého hlediska bezproblémová – nízké délky řízení a disposition time (DT), málo nevyřízených věcí a nevelké rozdíly mezi soudy. V roce 2020 zde poklesl nápad (mohlo to být kvůli pandemii COVID-19). Nápad ale pomalu klesal i po tomto roce.

Správní agenda byla až do nedávna ze statistického hlediska nejproblematictější agendou krajských soudů. Dlouhodobě vykazovala vysoké délky řízení a vysoký DT i velké množství nevyřízených věcí na soudce. Do roku 2018 prudce rostl i nápad a počet nevyřízených věcí. V letech 2019 až 2022 ale obojí razantně kleslo, což znamená, že situace se výrazně zlepšila, mimo jiné i díky posílení správních úseků krajských soudů. V letech 2023 a 2024 se pokles nápadu zastavil, ale počet nevyřízených věcí dále klesal, což potvrzuje, že správní úseky aktuálně disponují dostatečnou kapacitou pro vyřizování historických nedodělků. Délka řízení v letech 2022 až 2024 prudce poklesla. Situace se tak celkově zlepšuje, byť agendu zatím nelze u všech soudů považovat za plně stabilizovanou.

Statistiky o insolvenční agendě jsou silně ovlivněny jejím charakterem. Data ukazují, že soudy nemají problémy s rozhodováním o úpadku. Vyřizování věcí a délky řízení v další fázi pak plynou z charakteru agendy a soud na ně má jen omezený vliv. Vývoj je také silně ovlivněn četnými novelizacemi insolvenčního zákona a v posledním období zřejmě i pandemií COVID-19 a takzvaným „lex covid justice“.

Incidenční spory jsou vyvolány insolvenčním řízením a projednávány v jeho rámci. Proto vývoj příchozích věcí s určitým zpožděním sleduje vývoj příchozích věcí v insolvenční agendě a podléhá velmi významným výkyvům. Agenda je tak obtížně předvídatelná a říditelná, což se projevuje

vysokými délkami řízení, nemalým DT a značným množstvím nevyřízených věcí. Většina ukazatelů před několika roky mírně poklesla. V posledních letech ale roste počet nevyřízených věcí. Jedná se o nelehkou agendu, a zvláště některé soudy vzhledem k její obtížné předvídatelnosti vykazují určité problémy s jejím vyřizováním. Vzhledem k velkým změnám v nápadu je pro soudy obtížné se na to organizačně připravit.

Celkově můžeme učinit závěr, že situace u krajských soudů je složitější než u soudů okresních. V některých agendách klesá nápad a dochází tak k mírnému zlepšení (civilní odvolací agenda s výjimkou roku 2024 a prvostupňová civilní agenda), někde je situace dlouhodobě bezproblémová (trestní odvolací agenda), jinde je situace stabilní, ale vykazuje určité problémy (trestní prvostupňová agenda). V agendě insolvenční je značná část statistických hodnot ovlivněna podstatou agendy. Jsou pak i agendy, kde data ukazují na problémy – například incidenční spory, kde je problematika především nepředvídatelnost nápadu.

Správní agenda, kde obtíže vycházejí z historického zatížení, ale situace se v posledních letech rychle zlepšuje. V obecné rovině je namístě poznamenat, že krajské soudy řeší zásadně nižší celkové počty věcí a v řadě agend u nich dochází k výrazně větším výkyvům v zatížení, což komplikuje snahu o zajištění plynulého vyřizování věcí.

Vrchní soudy

VS v Praze je více než dvakrát větší než VS v Olomouci. Počet soudců, podíl soudkyň a velikost úseků se u obou soudů v průběhu let mírně mění.

V civilní odvolací agendě je mezi oběma soudy stále nemalý rozdíl, neboť VS Olomouc má výrazně lepší statistiky (nevyřízené věci na soudce, DT, délky řízení). U obou soudů dlouhodobě klesá počet příchozích věcí, což vede ke snížení počtu nevyřízených věcí. U VS v Praze již v posledních letech klesají i délky řízení. Celkově lze shrnout, že situace u VS v Olomouci je dobrá, u VS v Praze méně příznivá, ale díky snižování nápadu se postupně zlepšuje.

V trestní odvolací agendě je situace vyrovnanější. Z dlouhodobého hlediska soudy vykazují vyrovnané statistiky, v některých letech má statisticky lepší výsledky VS Praha, v jiných VS Olomouc.

V insolvenční agendě II. stupně došlo přibližně v letech 2017 až 2018 k poklesu v počtu příchozích, vyřízených a nevyřízených věcí. Od té doby není v datech přítomný žádný výrazný trend. V současné době jsou na tom oba soudy poměrně dobře, a to díky poklesu v počtu napadlých věcí.

V incidenčních sporech II. stupně si lépe vede VS v Olomouci, který vykazuje nižší délky řízení, nižší DT i méně nevyřízených věcí na soudce.

Nejvyšší soud

U Nejvyššího soudu došlo v posledních letech k určitému růstu v plánovaném i evidenčním počtu soudců. Civilní dovolací agenda a trestní dovolací agenda jsou nejvýznamnější a největší agendy Nejvyššího soudu.

Nápad civilní dovolací agendy se v průběhu let poměrně zásadně měnil a krátce ho diskutujeme i mimo běžně sledované období 2015 až 2024. Velmi vysoký byl nápad v letech 2008 a 2009. V tuto dobu soud také vykazoval velmi vysoké počty nevyřízených věcí. Následně došlo k poklesu nápadu

i nevyřízených věcí. V letech 2013 až 2017 ale nápad opět rostl. Tentokrát soud zvládl zvýšený nápor a počet nevyřízených věcí se nezvětšoval. Od roku 2018 nápad rychle klesal a díky tomu klesal i počet nevyřízených věcí. V letech 2022 a 2023 se pokles v nápadu zastavil, ale v roce 2024 opět začal klesat. Počet nevyřízených věcí setrvale klesal a dosáhl v roce 2024 nejnižších hodnot ve sledovaném období.

Situace v trestní dovolací agendě je mnohem stabilnější. Nápad i počet vyřízených věcí se dlouho pohyboval mezi 1 450 a 1 700 věcí ročně. Teprve v posledních letech je vidět určitý citelnější pokles. Počet nevyřízených věcí se pak pohybuje (opět až na výjimky) mezi 150 a 200.

Nejvyšší správní soud

Nejvýznamnější agendou NSS je agenda řízení o kasačních stížnostech. V této agendě se historicky projevoval trend, který pozorujeme ve správním soudnictví u krajských soudů. Od roku 2014 až do roku 2019 rostl nápad. Soud sice zvládl zvyšovat počet vyřízených věcí, ale nápad stále převyšoval počet vyřízených věcí. To potvrzuje, že ze statistického hlediska bylo správní soudnictví nejproblematictější úsekem. Roky 2020 a 2021 ale naznačovaly zlepšení, neboť nápad u krajských soudů po tři roky klesal a u NSS přestal růst. Pořád nicméně napadal vysoký počet kasačních stížností proti rozhodnutím krajských soudů, které stále vykazovaly poměrně vysoký počet nedodělků. V roce 2022 významně klesl nápad kasačních stížností. Ačkoliv tento počet v letech 2023 a 2024 přestal klesat, počet nevyřízených věcí se dále rapidně snižoval, což ukazuje na zlepšení situace.

2 Okresní soudy

Tato část výroční zprávy obsahuje data, která se týkají všech okresních soudů (OS) v ČR. Jedná se o 75 okresních soudů, Městský soud v Brně a 10 obvodních soudů v Praze.

V první podkapitole uvádíme statistiky týkající se počtu soudců, počtu zaměstnanců ve výkonu a ve správě a počtu přísedících. Další podkapitoly se věnují jednotlivým soudním agendám. Okresní soudy jsou soudy prvoinstanční a vyřizují v zásadě tři hlavní typy agend – civilní, trestní a opatrovnickou.

Pro většinu agend (tedy ve většině podkapitol) uvádíme délky řízení ode dne nápadu do dne vyřízení soudem I. stupně (průměr, medián a percentil 90). Dále následují data týkající se vyřizování věcí: nápad + obživlé věci³, vyřízené věci, nevyřízené věci a míra vyřizování v % (vyřízené věci/příchozí věci × 100 %). Údaje jsou většinou řazeny v časových řadách pro celou ČR, následují data za kraje v roce 2024 a kartogramy pro jednotlivé okresní soudy. Ve většině tabulek s průřezovými daty po krajích je také menším písmem uvedena změna oproti roku 2023. Jedná se buď o změny v procentních bodech, označené zkratkou „p.b.“ nebo o změny v %. Pokud je to přínosné, jsou délky řízení za rok 2024 zobrazeny pomocí histogramu (viz heslo v příloze A). V závěru každé podkapitoly předkládáme další zajímavé statistiky (např. míru odvolání, míru změny rozsudku apod.).

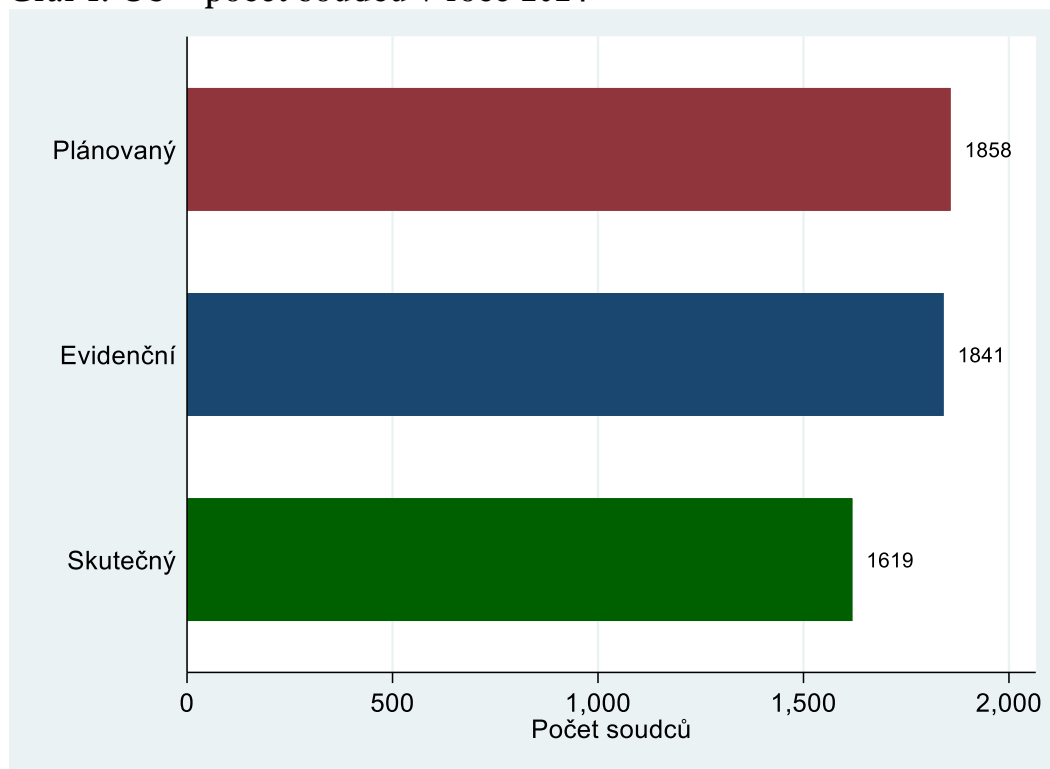
2.1 Personál

Podkapitolu dělíme na tři části. V první části se věnujeme soudcům, druhá se zaměřuje na další zaměstnance soudu a třetí pojednává o přísedících soudu. Všechny uvedené údaje jsou v osobách a data vyjadřují vždy stav k 1. 1. daného roku, většinou roku 2024.

³ Jedná se o případy, kdy byla věc sice vyřízena, ale z určitého důvodu se v řízení pokračuje (většinou v důsledku odvolacího řízení, kdy bylo rozhodnutí soudu I. stupně zrušeno a vráceno mu k novému projednání, či po podání odporu).

2.1.1 Soudci

Graf 1: OS – počet soudců v roce 2024

Počet soudců u OS je v ČR velmi stabilní. Plánovaný počet všech soudců je s ohledem na rozpočtové možnosti prakticky neměnný, a to 3 063 soudců. Tento počet je následně každoročně rozdělován mezi všechny články soudní soustavy (OS, KS, VS, NS, NSS). Mírné změny v plánovaném počtu soudců u OS tak byly způsobeny pouze přesouváním plánovaného počtu soudců mezi jednotlivými články soudní soustavy a vyplývaly z výpočtu potřeby soudců a systemizace soudů, která se odvíjela od nápadu jednotlivých soudů (viz seznam použitých pojmů v příloze).

Evidenční a skutečný počet soudců je rovněž velmi stabilní. Změny jsou dány především zánikem funkcí jednotlivých soudců a načasováním jednotlivých jmenovacích etap, a vykazují tudíž velkou setrvačnost.

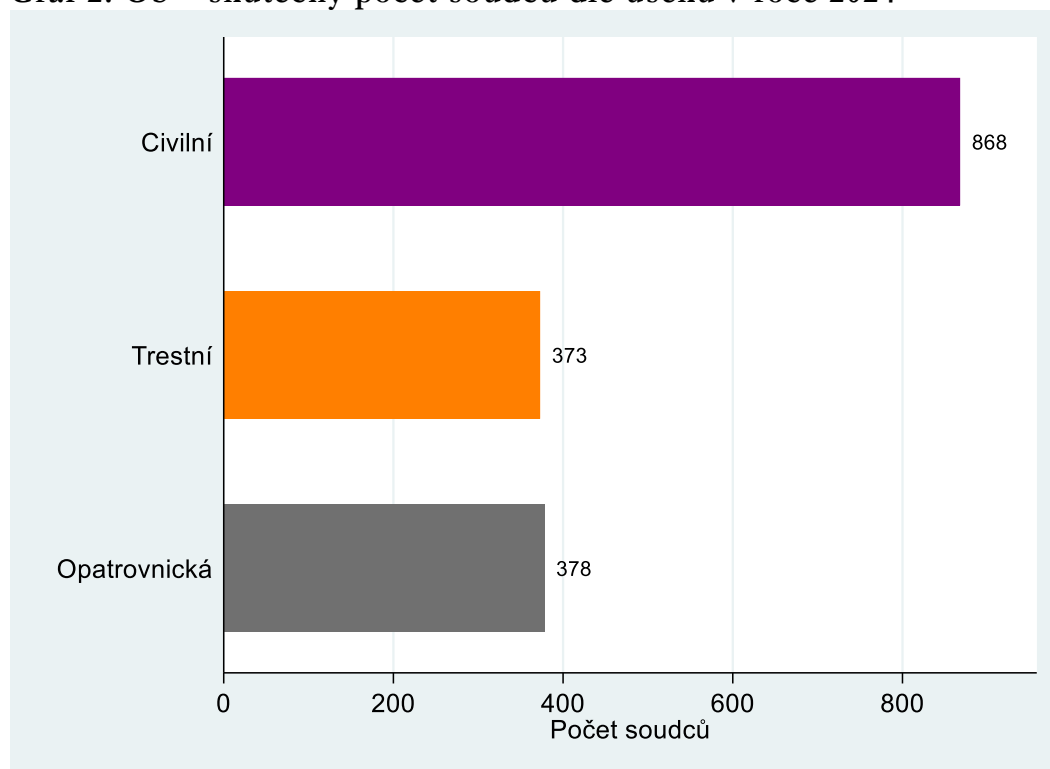
Z grafu 1 a tabulky 1 můžeme vyčíst, že evidenční a plánovaný počet soudců jsou si velmi podobné, přičemž plánovaný je tento rok nepatrně vyšší. Citelně nižší je ale skutečný počet soudců (úvazků), a to zejména v důsledku skutečnosti, že část soudců a soudkyň je na mateřské/rodičovské dovolené, dlouhodobě nemocná, či na stáži u soudů vyšších instancí. Skutečný počet soudců okresních soudů tak tvoří 86,92 % plánovaného počtu. Oproti předchozímu roku naplněnost soudů mírně klesla. Nejvíce „naplněny“ k 1. 1. 2024 byly soudy ve Východočeském kraji – 92,72 %, nejméně pak soudy spadající pod KS Praha – 79,29 %. Výraznou roli zde hraje načasování jmenovacích etap.

Tabulka 1: OS – počet soudců dle krajů, 2024

Poměr velikosti soudních úseků je velmi stabilní – počet soudců na netrestním úseku je téměř 3,5× vyšší než počet soudců na úseku trestním. Opatrovnické a trestní úseky jsou přibližně stejně velké, civilní úseky jsou výrazně větší. Data můžeme vidět v grafu a tabulce níže. V přepočtu na 100 tis. obyvatel jsou personálně výrazně nejsilnější OS v Praze a v Severočeském soudním kraji.

Nadřízený soud	Plánovaný počet soudců	Evidenční počet soudců	Skutečný počet soudců	Podíl skutečný/plánovaný počet soudců
MS Praha	307	306	258,90	84,33 %
KS Praha	234	223	185,55	79,29 %
KS Č. Budějovice	106	103	90,45	85,33 %
KS Plzeň	168	166	147,45	87,77 %
KS Ústí n. Labem	261	275	229,15	87,80 %
KS Hr. Králové	173	173	160,40	92,72 %
KS Brno	283	277	255,10	90,14 %
KS Ostrava	326	318	288,75	88,57 %
Celkem ČR 2024	1 859	1 841	1 615,75	86,92 %
Celkem ČR 2023	1 880	1 859	1 631,82	87,78 %

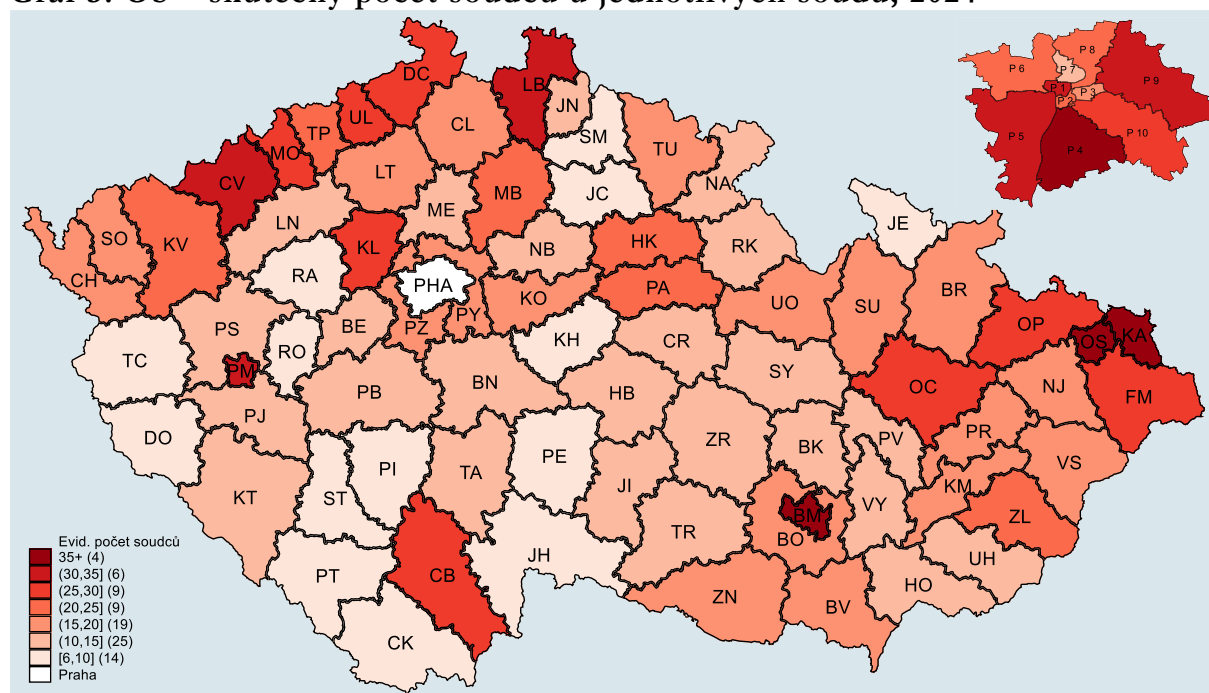
Graf 2: OS – skutečný počet soudců dle úseků v roce 2024

Tabulka 2: OS – skutečný počet soudců dle úseků a krajů, 2024

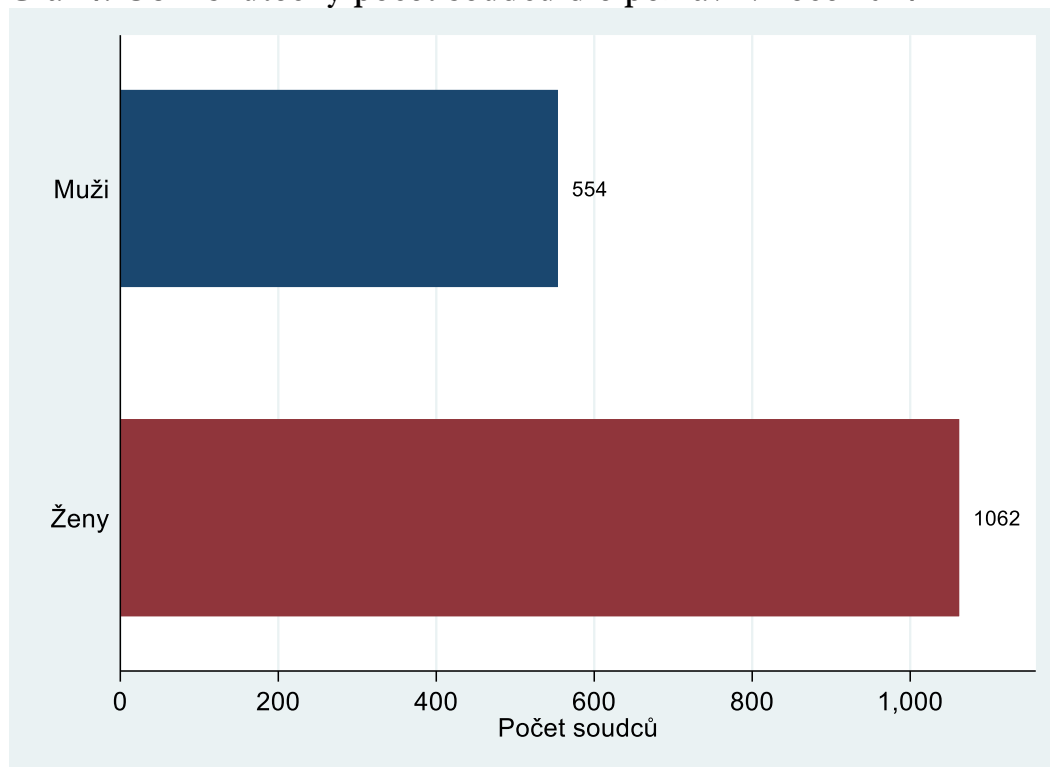
Nadřízený soud	Skutečný počet úvazků				Na 100 000 obyvatel
	Civilní úsek	Trestní úsek	Opatrovnický úsek	Celkem	
MS Praha	161,35	58,25	39,30	258,90	19,55
KS Praha	95,44	41,90	48,21	185,55	13,40
KS Č. Budějovice	44,15	21,60	24,70	90,45	12,63
KS Plzeň	77,00	36,52	33,93	147,45	16,67
KS Ústí n. Labem	118,55	57,27	53,36	229,18	19,25
KS Hr. Králové	82,60	36,00	41,80	160,40	12,90
KS Brno	138,16	52,30	64,64	255,10	12,25
KS Ostrava	146,60	69,35	72,80	288,75	15,46
Celkem ČR 2024	863,85	373,19	378,74	1 615,78	15,11
Celkem ČR 2023	886,43	378,39	367,00	1 631,82	15,30

Graf 3: OS – skutečný počet soudců u jednotlivých soudů, 2024

Největšími okresními soudy v absolutních počtech soudců jsou OS Ostrava (64,25 skutečného úvazku), MS Brno (64,05 úvazku) a OS Karviná (45 úvazků). Naopak nejmenší okresní soudy dle skutečného počtu úvazků jsou OS v Prachaticích (6,4 úvazků), OS v Rakovníku (6,5 úvazku) a OS v Pelhřimově (6,6 úvazku). Velikost jednotlivých soudů lze přibližně vyčíst z kartogramu.

Graf 4: OS – skutečný počet soudců dle pohlaví v roce 2024

Procentuální podíl soudkyň na OS je v posledních letech celkem stabilní a v roce 2024 činil 65,70 %. V evidenčním počtu evidujeme 1238 žen a 603 mužů, což znamená, že evidenční podíl žen je vyšší - 67,25 %. Tabulka 3 uvádí skutečné počty soudců a soudkyň podle soudních krajů. Podíl žen u soudů spadajících pod MS Praha a KS Praha je vyšší než ve zbytku ČR.

Tabulka 3: OS – skutečný počet soudců dle pohlaví a krajů, 2024

Nadřízený soud	Skutečný počet		Podíl žen v %
	Žen	Mužů	
MS Praha	189,65	69,25	73,25
KS Praha	131,32	54,23	70,77
KS Č. Budějovice	59	31,45	65,23
KS Plzeň	84,4	63,05	57,24
KS Ústí n. Labem	140,64	88,51	61,37
KS Hr. Králové	104,85	55,55	65,37
KS Brno	157,35	97,75	61,68
KS Ostrava	194,35	94,4	67,31
Celkem ČR	1 061,56	554,19	65,70

V kontextu podílu žen mezi soudci dále můžeme sledovat jejich podíl mezi předsedy a místopředsedy soudů. Data k 1. 1. 2024 jsou v tabulce níže.

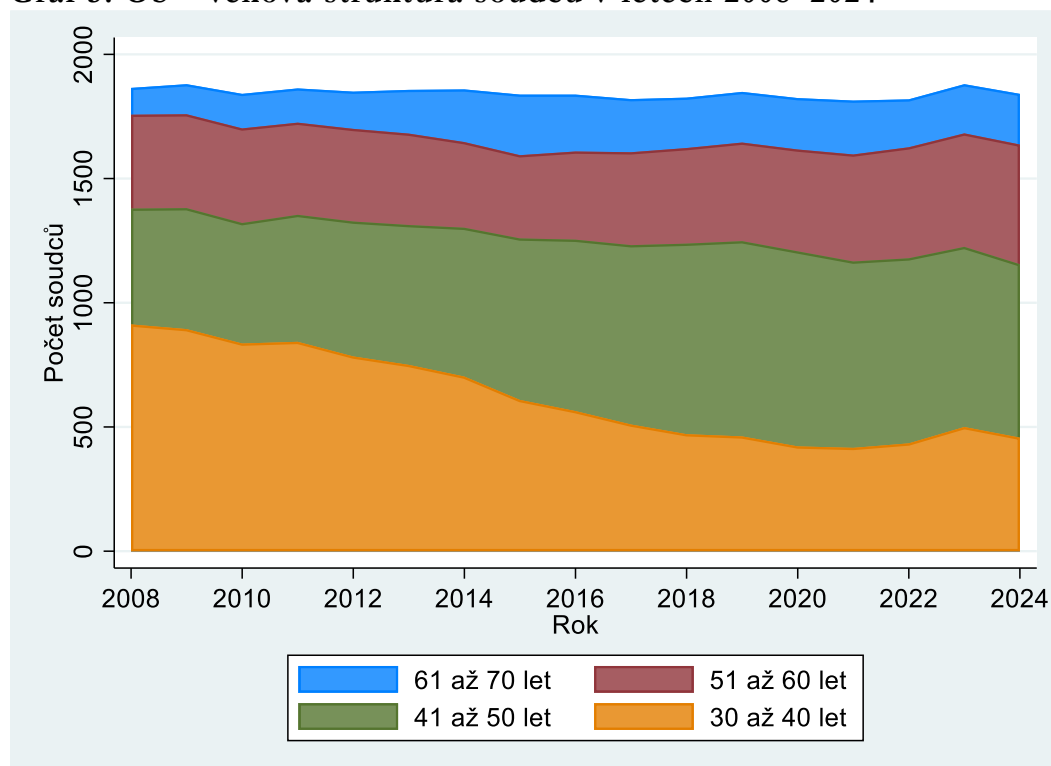
Tabulka 4: OS – předsedové a místopředsedové okresních soudů

Nadřízený soud	Předsedové		Podíl	Místopředsedové		Podíl
	Žen	Mužů	žen v %	Žen	Mužů	žen v %
MS Praha	5	4	55,56	21	5	80,77
KS Praha	8	4	66,67	9	6	60,00
KS Č. Budějovice	6	1	85,71	3	3	50,00
KS Plzeň	4	6	40,00	6	6	50,00
KS Ústí n. Labem	4	5	44,44	11	3	78,57
KS Hr. Králové	5	6	45,45	8	5	61,54
KS Brno	6	8	42,86	8	11	42,11
KS Ostrava	4	7	36,36	12	10	54,55
Celkem ČR 2024	42	41	50,60	78	49	61,42
Celkem ČR 2023	45	41	52,33	68	45	60,18

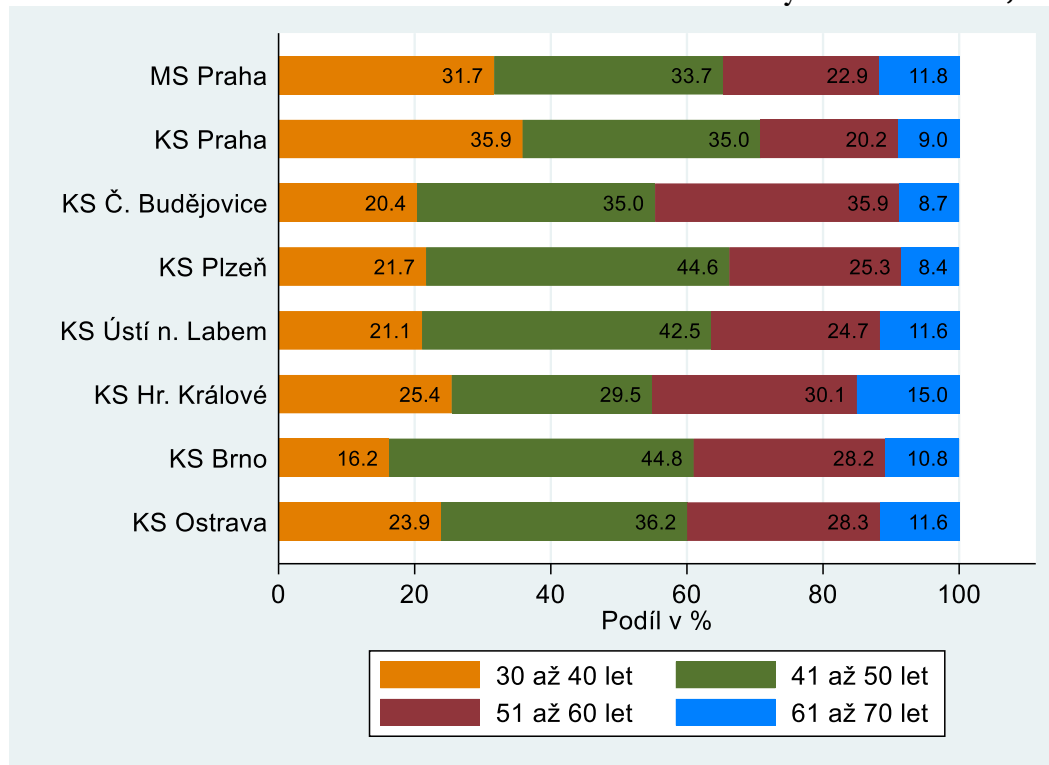
Na vysvětlenou je třeba uvést, že součet počtu předsedů a předsedkyň nemusí být roven počtu okresních soudů (86), protože ne všude je funkce předsedy obsazená. Z tabulky můžeme vyčíst, že počet žen a mužů na místech předsedů a místopředsedů je vyrovnanější, než je tomu u celkového počtu soudců – ženy zastávají mírnou většinu předsednických funkcí a přibližně 60 % funkcí místopředsednických.

Dalším sledovaným ukazatelem je věková struktura soudců. Na grafu níže vidíme její vývoj v letech 2008 až 2024. Na rozdíl od předchozích dat zde pracujeme s evidenčním počtem soudců, protože data o skutečných počtech nerozlišují věk soudců. V dalším grafu je pak věkové složení soudců v jednotlivých krajích.

Graf 5: OS – věková struktura soudců v letech 2008–2024

Graf 6: OS – věková struktura soudců dle nadřazených soudů v %, 2024

Z grafu 5 je patrné, že do roku 2021 docházelo ke zvyšování průměrného věku soudců okresních soudů v ČR. Především soudci z věkové kategorie 30 až 40 let se postupně přesunuli do věkové kategorie 41 až 50 let, přičemž po jednorázovém masivním porevolučním doplnění okresních soudů v roce 1992 již nejsou okresní (ale ani krajské) soudy ve stejné míře doplňovány novými mladými soudci a soudkyněmi. V roce 2021 bylo u OS 416 soudců a soudkyň v kategorii 30 až 40 let oproti 913 v roce 2008, což znamená pokles na méně než polovinu (obdobně je tomu u KS). V roce 2022 se trend prakticky zastavil a v roce 2023 pak došlo ke jmenování skupiny mladých soudců ve věku 30 až 40 let. V roce 2024 ale podíl mladých soudců opět mírně klesl zpět na 25 %.

Data v grafu 6 jsou k 1. 1. 2024 a ukazují, že se věkové složení soudců mezi jednotlivými kraji liší. Nejmladší jsou soudci ve Středočeském kraji. Naopak v průměru nejstarší se zdají být soudci v Jihomoravském kraji.

2.1.2 Zaměstnanci ve výkonu a ve správě

Vzhledem k většímu počtu kategorií zaměstnanců ve výkonu uvádíme pro zachování přehlednosti v tabulce níže pouze jejich počty k 1. 1. 2024, a to po krajích a pouze pro vybrané kategorie.

Tabulka 5: OS – počet zaměstnanců ve výkonu dle krajů, 2024

Nadřízený soud	Počet osob								Celkem
	VSÚ	ST	A	VK	PÚ	Z	RV	SV	
MS Praha	114	30	126	101	58	112	127	11	679
KS Praha	133	18	68	65	49	87	49	10	479
KS Č. Budějovice	54	20	31	33	30	56	33	6	263
KS Plzeň	99	12	26	51	41	66	75	5	375
KS Ústí n. Labem	166	26	50	85	62	78	143	15	625
KS Hr. Králové	104	17	14	72	42	113	35	7	404
KS Brno	161	7	80	73	67	156	140	13	697
KS Ostrava	194	23	37	85	86	145	155	13	738
Celkem ČR 2024	1 025	153	432	565	435	813	757	80	4 260
Celkem ČR 2023	1 003	144	449	536	422	871	791	83	4 299

K 1. 1. 2024 pracovalo u okresních soudů celkem 4 260 zaměstnanců ve výkonu. Celkový počet se v porovnání s rokem 2023 snížil o 39 osob K určitým posunům nicméně každý rok dochází mezi jednotlivými kategoriemi zaměstnanců. Pro úplnost následuje krátké shrnutí pravomocí a pracovní náplně jednotlivých pracovníků soudu:

- **Vyšší soudní úředník (VSÚ)** – rozsah činnosti vyššího soudního úředníka je vymezen v Hlavě II. z. č. 121/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Může provádět, nestanoví-li zvláštní zákon jinak, v občanském soudním řízení, v soudním řízení správním a v trestním řízení veškeré úkony soudu prvního stupně, s výjimkou úkonů uvedených v ust. § 11 a 12 citovaného zákona jako je například vedení jednání ve věci samé, rozhodování ve věci samé formou rozsudku, rozhodování o předběžném opatření, rozhodování a provádění úkonů při jednání soudu v hlavním líčení, veřejném zasedání a neveřejném zasedání, vydání trestního příkazu, příkazu k zatčení atd. Může jím být pouze absolvent studia na Justiční akademii v Kroměříži nebo absolvent vysokoškolského bakalářského nebo magisterského studijního programu v oblasti práva.
- **Soudní tajemník (ST)** – může jím být pouze osoba s úspěšně složenou maturitní zkouškou. Může provádět jednoduché úkony, ke kterým je pověřen předsedou soudu. Jedná se například o dožádání v jednoduchých věcech, sepisování podání, včetně návrhů apod. – úkony soudních tajemníků jsou vymezeny v ust. § 6 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 37/1992 Sb. ze dne 23. 12. 1991 o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů.
- **Asistent soudce (A)** – samostatně vykonává jednotlivé úkony v soudním řízení z pověření soudce, jehož je asistentem, například zpracovává koncepty rozhodnutí. Podílí se na rozhodovací činnosti soudu v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem pro vyšší soudní úředníky. Je jmenován předsedou soudu k návrhu příslušného soudce. Může jím být pouze absolvent vysokoškolského magisterského studijního programu v oblasti práva.

- **Vedoucí kanceláře (VK)** – vede rejstříky, řídí práci zapisovatelek většinou ve více soudních odděleních, vykonává i některé administrativní práce dle pokynů soudce, vyššího soudního úředníka apod. Někdy bývá označována i jako rejstříková vedoucí či referentka soudní kanceláře.
- **Protokolující úředník (PÚ)** – pořizuje zvukový záznam o průběhu hlavního líčení a na jeho podkladě vypracuje protokol.
- **Rejstříková vedoucí (RV)** – většinou vede rejstřík pro jedno soudní oddělení, munduje (zpracovává) spisy a sepisuje protokol o jednání v jednacích síních dle diktátu soudce, popř. přepisu zvukového nebo zvukově-obrazového záznamu o průběhu jednání. Tato pozice je zaměnitelná s pozicí vedoucí kanceláře.
- **Zapisovatelka (Z)** – munduje (zpracovává) spisy a sepisuje protokol o jednání v jednacích síních dle diktátu soudce, popř. přepisu zvukového nebo zvukově-obrazového záznamu o průběhu jednání.
- **Soudní vykonavatel (SV)** – vymáhá splnění povinnosti na povinné osobě, které byla tato povinnost uložena vykonatelným exekučním titulem. Také je oprávněn provádět úkony spojené s odebráním dítěte v řízení péče o nezletilé.

Dalšími zaměstnanci soudů jsou tzv. zaměstnanci ve správě. Zatímco zaměstnanci ve výkonu se bezprostředně podílejí na vyřizování soudní agendy a výkonu soudnictví, zaměstnanci ve správě zajišťují provoz soudu, který zahrnuje širokou škálu funkcí. Celou správu soudu řídí ředitel správy. Dalšími zaměstnanci ve správě jsou například pracovníci sekretariátu, dozorcí úředníci, účetní, ekonomové, inženýři nebo řidiči. Celkem je rozlišováno až 40 kategorií zaměstnanců ve správě. K 1. 1. 2024 pracovalo ve správě u okresních soudů celkem 1 474 osob.

2.1.3 Přisedící soudu

Kromě soudců a zaměstnanců ve výkonu se na rozhodovací činnosti podílí také tzv. přisedící. Přisedícím se může stát každý plně svéprávný a bezúhonný občan České republiky, kterému je nejméně 30 let. V roce 2024 působili v trestním řízení přisedící v prvním stupni ve věcech, kde zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje pět let. V civilním řízení rozhodovali přisedící v pracovněprávních sporech u okresních soudů.⁴

Od roku 2019 jsou k dispozici počty přisedících dle krajů, pohlaví a věku, což umožňuje jejich bližší prozkoumání. Tabulka 6 uvádí data k 1. 1. 2024. Počet přisedících do určité míry odpovídá velikosti jednotlivých soudních krajů. Hrají zde roli ale i jiné faktory, v první řadě samozřejmě složení agendy.

⁴ Dle novely zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, budou přisedící nově zapojeni pouze do rozhodování krajských soudů o nejzávažnějších zločinech, zejména těch násilného charakteru. Změna je účinná od 1. 1. 2025. Přisedící ale ještě dokončí věci, v nichž zasedali.

Tabulka 6: OS – počet přisedících dle krajů a pohlaví, 2024

Nadřízený soud	Počet přisedících		Podíl žen v %
	Mužů	Žen	
MS Praha	135	280	67,47
KS Praha	132	236	64,13
KS Č. Budějovice	84	140	62,50
KS Plzeň	118	241	67,13
KS Ústí n. Labem	185	379	67,20
KS Hr. Králové	143	257	64,25
KS Brno	247	452	64,66
KS Ostrava	360	605	62,69
Celkem ČR	1 404	2590	64,85

V předchozím roce působilo jako přisedící 1 416 mužů a 2 610 žen. V součtu tedy došlo k poklesu o 32 osob. Podíl mužů a žen zůstal prakticky stejný.

Tabulka 7: OS – podíl přisedících dle krajů a věku, 2024

Nadřízený soud	Věková skupina (podíl v %)				
	30-39	40-49	50-59	60-69	70 a více
MS Praha	8,43	15,66	17,35	21,45	37,11
KS Praha	4,62	15,22	21,20	23,37	35,60
KS Č. Budějovice	2,23	7,14	19,64	32,59	38,39
KS Plzeň	3,34	9,19	20,89	30,36	36,21
KS Ústí n. Labem	4,43	15,07	21,28	24,29	34,93
KS Hr. Králové	2,50	9,25	18,50	34,00	35,75
KS Brno	4,29	15,88	21,46	25,89	32,47
KS Ostrava	4,66	14,20	23,52	27,77	29,84
Celkem ČR	4,48	13,52	21,03	27,02	33,95

Tabulka 7 se zabývá věkovou strukturou. Vyplývá z ní, že post přisedící/ho je mnohem populárnější u vyšších věkových skupin. Asi 61 % přisedících tvoří lidé ve věku 60 let a více, tedy ve většině případů v důchodovém věku. Naopak přisedící ve věku do 39 let tvoří pouze 4,5 %. Obvykle je tento jev přisuzován tomu, že náhrada za výkon funkce přisedícího, která představuje v podstatě paušalizovanou náhradu nákladů, je považována za nízkou. Funkce je však ve své podstatě koncipována jako funkce čestná, tj. bez nároku na odměnu. Lidé v produktivním věku pravděpodobně preferují výdělečnou činnost nebo jinak strávený čas. Seniorům se nicméně čas strávený tímto způsobem může zdát zajímavější. Mezi jednotlivými kraji jsou určité, ale nijak závratné rozdíly. V průměru nejstarší jsou přisedící v Jihočeském kraji – pouze 2 % z nich jsou ve věku do 39 let a téměř 71 % je ve věku 60 let a více. Je ale třeba zmínit, že Jihočeský kraj je nejmenší, a tudíž ze statistického pohledu nejvíce podléhá výchýlkám. Oproti předchozímu roku se věková struktura téměř nezměnila.

2.2 Civilní agenda

Soudy na civilním úseku vedou značné množství různých druhů řízení (dědické řízení, exekuční řízení, výkony soudních rozhodnutí a další). Zdaleka nejvýznamnější a nejrozsáhlejší je ale prvostupňové civilní (občanskoprávní) řízení, označené jako rejstřík (agenda) C, proto se tato část Výroční statistické zprávy zaměřuje právě na tuto agendu. Statistiky týkající se vedlejších agend jsou pak dostupné z jiných zdrojů (např. na internetových stránkách InfoData nebo ve statistických ročenkách).

Po úvaze byla data dále očištěna i o rozkazní řízení (zejména o agendy označené jako EPR a dříve EC), a to především proto, aby se předešlo zkreslení dat a trendů v časových řadách. V roce 2009 byl totiž zaveden elektronický platební rozkaz a po jeho zavedení došlo ke značným změnám ve vedení statistik. Počet věcí zanesených do statistických listů především v letech 2009–2013 tak prudce vzrostl právě o rozkazní věci. Rozkazní řízení je do značné míry automatizované, výrazně jednodušší (probíhá zcela nebo téměř zcela bez intervence soudce) a je rychlejší na vyřízení. Z toho plynou i kratší délky řízení. V letech, kdy bylo do statistických listů zaneseno relativně více rozkazních řízení, pak došlo k poklesu vykazované délky řízení. Rozkaznímu řízení se věnuje další kapitola.

Z výše zmíněného důvodu se zde uvedené údaje týkající se průměrné délky řízení liší od údajů z jiných zdrojů (internetové stránky InfoData, statistické ročenky). Údaje prezentované jak v této zprávě, tak na serveru InfoData, jsou správné, ale vycházejí z jiných dat. Zde uvedené délky řízení jsou přirozeně vyšší, protože v nich není zahrnuto rozkazní řízení.

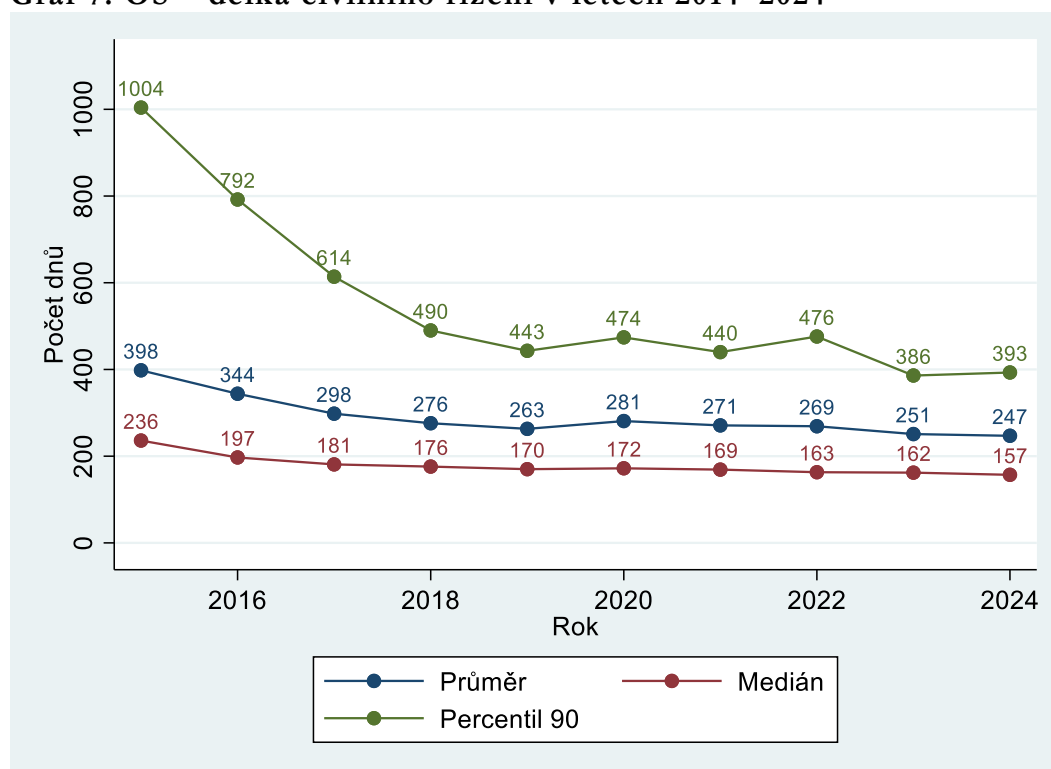
2.2.1 Délka řízení

Délku řízení zjistíme ze statistických listů (SL). Jedná se tedy pouze o věci, ve kterých konečné rozhodnutí soudu prvního stupně již nabylo právní moci, takže bylo možno vyhotovit a odeslat statistický list této věci do datového skladu a statisticky jej zpracovat. Uvádíme ji v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného vyřízení věci soudem I. stupně. Je třeba nezapomenout, že do vzorku se započítávají jen ta řízení, která v daném roce skončila, tj. byla vyřízena, nikoliv ta, která stále probíhala. Je proto typickým jevem, že pokud dojde k přetížení soudu, neprojeví se to v průměrné délce řízení okamžitě, protože soud bude mít tendenci přednostně vyřizovat jednodušší věci a složitější věci budou stárnout, a protože nebudou vyřízeny, nevstoupí do výpočtu; to se paradoxně stane naopak až ve chvíli, kdy se soudu začne dařit situaci řešit a vyřizovat nahromaděné nedodělky. Prudký nárůst délky řízení u některého soudu může tak často naopak být důkazem odblokování situace (po něm pak následuje v dalších letech neméně prudký pokles). Pro rozlišení takových situací je třeba doplnit pohled o další statistické údaje, zejména trend počtu nevyřízených věcí a tzv. disposition time (viz dále).

Graf níže sleduje změny v průměru (jedná se o nejběžněji uváděný údaj), mediánu (není ovlivněn extrémní a v tomto případě tak má lepší vypovídající hodnotu) a percentilu 90 (ukazuje, jak dlouho soudům trvá vyřízení 10 % nejdelších věcí). Graf sleduje vývoj v letech 2015 a dále, data za předchozí roky lze najít v předcházejících výročních zprávách. Ze shromážděných dat vyplývá, že (po růstu v letech 2010–2014) došlo v letech 2015–2019 ke zřejmému klesajícímu trendu v délce řízení, který postupně zpomaloval. V roce 2018 klesl medián již jen o 5 dnů a průměr o 22 dnů a v roce 2019 poklesl medián o 6 dnů a průměr o 13 dnů. Pokles 90. percentilu se také značně zpomalil, je ale stále velmi výrazný. Je tedy zřejmé, že řízení se zrychlilo především u nejdéle

trvajících sporů. Pokud porovnáme rok 2014 a rok 2019, pokles v délkách řízení je opravdu signifikantní – medián klesl o 37 %, průměr o 39 % a percentil 90 o 56 %. Skutečnost, že se situace v této agendě zlepšovala, potvrzují také snižující se počty nevyřízených věcí (graf v další kapitole). V roce 2020 však došlo po 6 letech opět k nárůstu v délkách řízení, jednalo se ale o nárůst poměrně malý (průměr +18 dnů, medián +2 dny, percentil 90 +31 dnů). V roce 2021 můžeme opět sledovat mírný pokles v délce řízení (průměr -10 dnů, medián -3 dny, percentil 90 -24 dnů). Je třeba poznamenat, že délky byly zejména v roce 2020, ale možná i v roce 2021 pravděpodobně poznamenány pandemií nemoci COVID-19. V roce 2022 opět nedošlo k žádným citelným změnám. V roce 2023 došlo k výraznému poklesu v percentilu 90 a mírnému poklesu v průměru. Medián zůstal téměř zachován. K pozitivní změně tedy došlo u nejdéle trvajících věcí. V roce 2024 se délky řízení téměř nezměnily (medián a průměr o pár dnů klesly, percentil 90 o několik dnů vzrostl).

Graf 7: OS – délka civilního řízení v letech 2014–2024

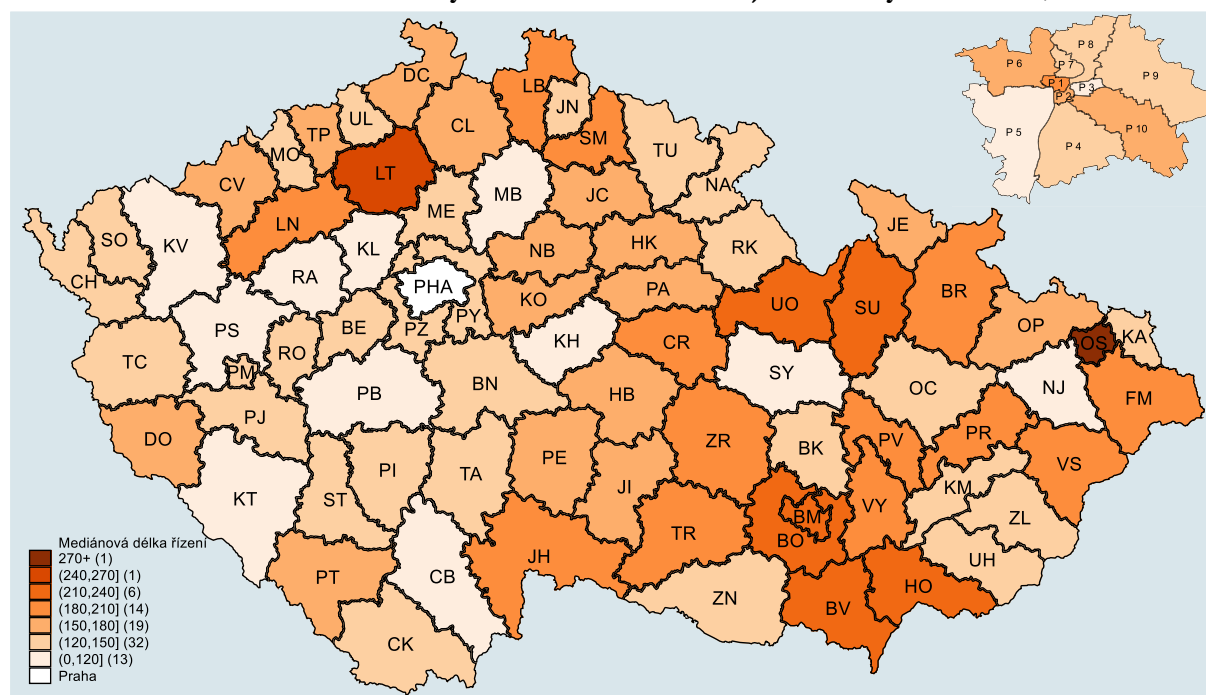

Tabulka 8: OS – délky civilního řízení dle krajů, 2024

Nadřízený soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	272	-11 %	145	-11 %	470	-24 %
KS Praha	186	-4 %	128	-2 %	260	-5 %
KS Č. Budějovice	190	+6 %	129	+4 %	264	+1 %
KS Plzeň	184	+0 %	127	-2 %	253	-4 %
KS Ústí n. Labem	249	-6 %	167	-8 %	329	-9 %
KS Hr. Králové	230	+6 %	153	+3 %	316	+0 %
KS Brno	292	-3 %	188	-6 %	451	-8 %
KS Ostrava	280	+10 %	196	+4 %	499	+29 %
Celkem ČR	247	-2 %	157	-3 %	393	+2 %

Z tabulky 8 a grafu 8 jasně vyplývá, že v roce 2024 stále existují rozdíly (variabilita) mezi soudními kraji a jednotlivými okresními soudy. Nejrychlejší OS většinou spadají pod KS České Budějovice, KS Plzeň a KS Praha. Nejpomalejší okresní soudy spadají pod KS Ústí nad Labem, MS Praha a především KS Brno. Je však třeba zdůraznit, že významné délky řízení často nejsou způsobeny neefektivností daných soudů, ale velkou případovou zátěží z minulých let. Starší data totiž ukazují, že problémy začaly již v 90. letech. Za zmínku určitě stojí fakt, že jak Severočeský, tak Jihomoravský kraj „srazily“ již v roce 2022 mediánovou délku řízení pod 200 dnů a žádný kraj tak aktuálně nevykazuje mediánovou délku přesahující tuto hodnotu. V roce 2024 opět oba kraje dokázaly délku řízení o něco snížit.

Graf 8: OS – mediánové délky civilního řízení u jednotlivých soudů, 2024

Nejrychlejší soudy v roce 2024 byly OS Plzeň-sever (medián 99 dnů), OS Rakovník (medián 100 dnů) a OS Karlovy Vary (medián 101 dnů). Naopak nejpomalejší byly OS Ostrava (289 dnů), OS Litoměřice (249 dnů) a OS Hodonín (236 dnů).

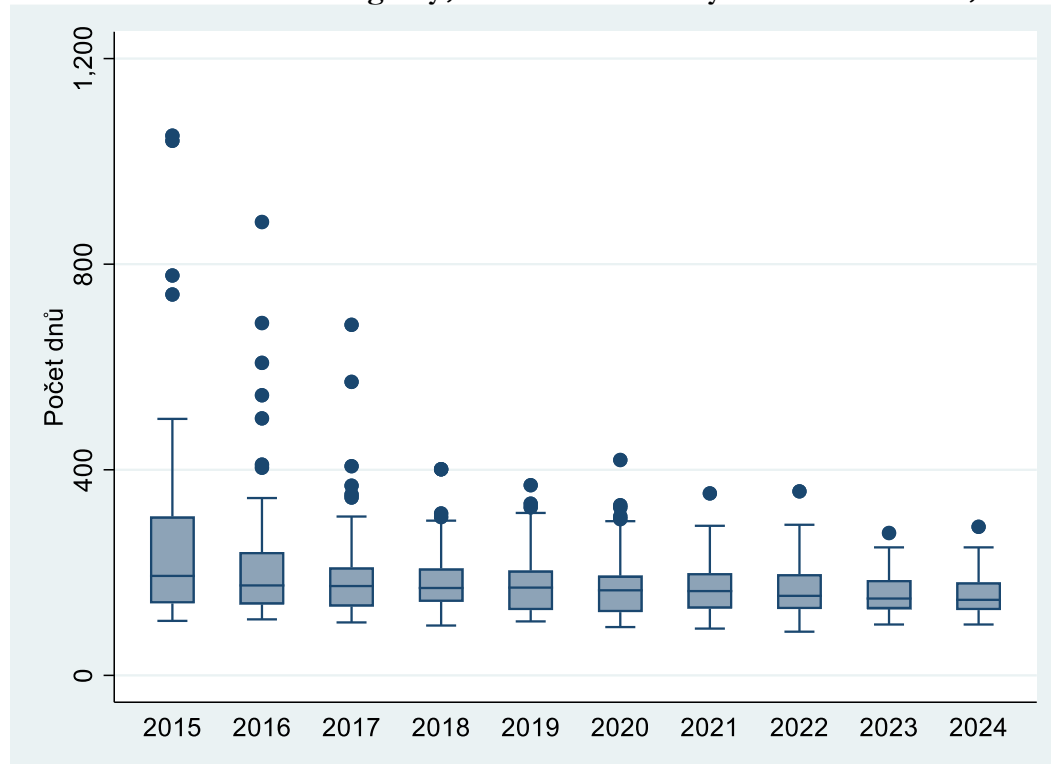
Hypotézu snižování rozdílů mezi soudy můžeme jednoduše potvrdit pomocí krabicových grafů (graf 9). Krabicový graf je blíže popsán v seznamu použitých pojmů v příloze. V grafu jsou vedle sebe znázorněny krabicové grafy pro roky 2015–2024 s mediánovými délkami řízení jednotlivých soudů.

Graf potvrzuje velmi pozitivní dlouhodobý trend sblížování soudů, který již naznačila výše uvedená data. Jinými slovy, podobné délky řízení mohou účastníci sporu očekávat u čím dál více OS v ČR.

Jasně z něj vyplývá, že v letech s nejvyšší mediánovou délkou řízení (úsečka uvnitř šedého boxu, kdy box znázorňuje 25 % počtu OS pod mediánem a 25 % OS nad mediánem, celkem tedy 43 soudů) byla variabilita mezi soudy výrazně vyšší (vyjádřená délkou tzv. vousů). Vysoké délky řízení byly způsobeny malou skupinou soudů (znázorněny jako tečky, z nichž každá představuje jeden OS s extrémní délkou řízení) především v Severočeském a Jihomoravském kraji.

Graf potvrzuje hypotézu snižování rozdílů mezi soudy. Délky řízení i jejich variabilita se postupně snižovaly až do roku 2019. V krabicových grafech to je zcela jasně vidět – zmenšuje se box, zkracují se vousy a odlehlé hodnoty se přibližují. V roce 2018 byly v datech pouze 4 odlehlé hodnoty, všechny poměrně blízko horní přilehlé hodnotě. V roce 2019 se dvě nejodlehlejší hodnoty (Chomutov a Břeclav) opět přiblížily k boxu. V roce 2020 se opět jedna hodnota oddálila od boxu. Jedná se o OS pro Prahu 7, kde mediánová délka řízení vzrostla z 316 dnů na 419 dnů. V roce 2021 pak již zbyla jediná odlehlá hodnota – OS pro Prahu 7. Hodnota se ale přiblížila k boxu. V roce 2022 se délka u OS pro Prahu 7 snížila natolik, že už soud není zobrazen jako odlehlá hodnota, ale jako nahradil ho OS pro Prahu 1. V roce 2023 se soudy opět „vyměnily“, když odlehlou hodnotu představoval OS Litoměřice. Box i „vousy“ se nicméně dále zmenšily a odlehlá hodnota se nacházela poměrně blízko. V roce 2024 se box prakticky nezměnil, pouze se vyměnila odlehlá hodnota, kterou nyní představuje OS Ostrava.

Graf 9: OS – krabicové grafy, mediánové délky civilního řízení, 2024

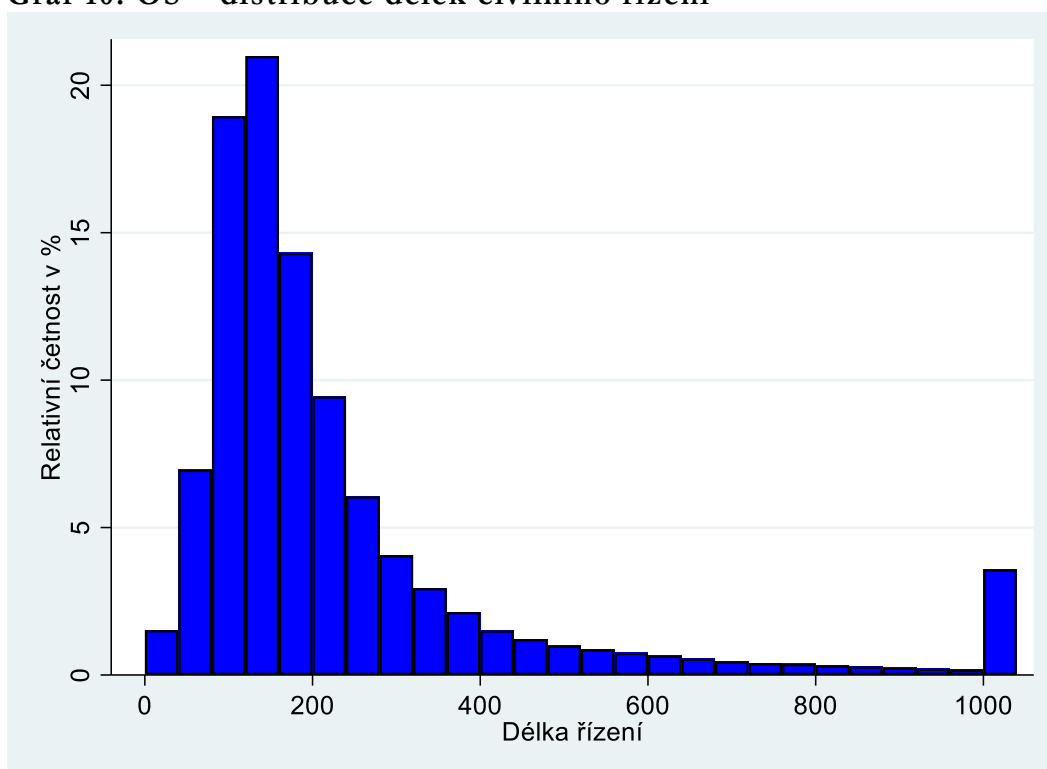

Na délky řízení v roce 2024 se nakonec zaměříme ještě pomocí histogramu (viz seznam použitých pojmů). Budeme tedy zkoumat jejich distribuci. Šířka jednoho intervalu (sloupce) je 40 dnů. Pro lepší přehlednost jsou všechny délky řízení delší než 1 000 dnů v jednom sloupci (na grafu nejvíce vpravo). Proto je tento sloupec výrazně „vyšší“ než sloupce předchozí. Z grafu lze vyčíst další informace o délkách řízení v civilních věcech, které jsou již mnoho let velmi stabilní. Například:

- Jen asi 4 % věcí byla vyřízena za více než 1 000 dnů.
- Přibližně 8 % věcí bylo vyřízeno velice rychle – do 80 dnů.
- Největší skupina věcí (přes 20 %) byla vyřízena za 121 až 160 dnů.

Oproti roku 2023 se rozdělení délek řízení v roce 2024 změnilo jen mírně.

Graf 10: OS – distribuce délek civilního řízení

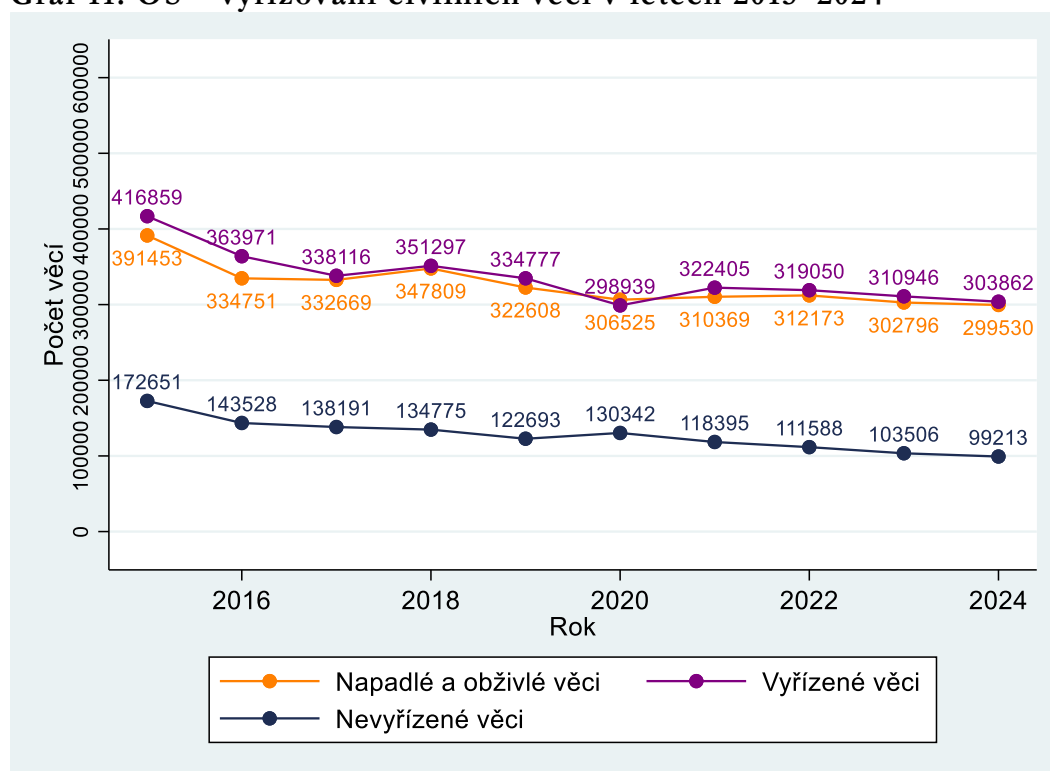
2.2.2 Vyřizování věcí

Tato kapitola se věnuje tomu, jak okresní soudy vyřizují věci v civilním řízení (bez rozkazního řízení). Obsahuje tedy údaje o nápadu + obživlých věcech, vyřízených věcech, nevyřízených věcech a míře vyřizování. Tato data nezískáváme ze statistických listů, ale z výkazů o činnosti soudů. Je také zajímavé si uvědomit, že nápad sporných občanských a obchodních věcí je na české soudy jeden z nejvyšších v Evropské unii (v přepočtu na počet obyvatel). Jak se s ním vyrovnávají, ukazuje graf vývoje těchto proměnných v letech 2014–2024 níže – již předem můžeme prozradit, že v porovnání s jinými zeměmi nadmíru dobře (srovnání viz část 8 Mezinárodní srovnání). Z grafu je patrné, že počet příchozích (nápad + obživlé věci) a vyřízených věcí jsou silně korelovány. Vztah je v tomto případě kauzální (příčinný). Ve sledovaném období převyšuje počet vyřízených věcí počet věcí příchozích, třebaže v některých letech jen velmi mírně. Díky tomu se v posledních letech

dařilo snižovat počet nevyřízených věcí. Tento výsledek plně koresponduje se snižováním délek řízení. Důvody pro snižování počtu nevyřízených věcí jsou logicky stejné jako u délky řízení.

V roce 2020 došlo stejně jako u délek řízení po 6 letech k mírnému nárůstu počtu nevyřízených věcí. Všechny kraje měly míru vyřizování pod 100 %. Ve všech krajích klesl počet vyřízených věcí a ve všech krajích s výjimkou kraje Západočeského klesl počet příchozích věcí. Většina těchto okolností (pokles příchozích věcí, pokles vyřízených věcí, nárůst nevyřízených věcí) ukazuje na to, že soudy byly ovlivněny pandemií COVID 19 a vládními restrikcemi ke zbrzdění jejího šíření. Pandemie zřejmě způsobila pokles v nápadu a rovněž byla omezena funkčnost soudů, z čehož plyne pokles v počtu vyřízených věcí.

Graf 11: OS – vyřizování civilních věcí v letech 2015–2024

V roce 2021 zůstal počet příchozích věcí v zásadě na úrovni roku 2020. Nápad byl zřejmě rovněž ovlivněn pandemií COVID-19. Počet vyřízených věcí ale výrazně narostl, což ukazuje, že počet vyřízených věcí v tomto roce pandemií příliš ovlivněn nebyl. V roce 2022 až 2024 mírně klesal počet příchozích i vyřízených věcí. Počet vyřízených věcí byl ale vždy vyšší, což vedlo k trvalému klesání v počtu věcí nevyřízených. V roce 2024 tak počet nevyřízených věcí poprvé ve sledovaném období klesl pod 100 000.

Tabulka 9: OS – vyřizování civilních věcí dle krajů, 2024

Nadřízený soud	Nápad + obživlé věci		Počet věcí				Míra vyřizování
			Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	49 701	-3 %	52 539	-5 %	18 759	-13 %	105,7 %
KS Praha	35 722	+1 %	35 309	-2 %	9 198	+5 %	98,8 %
KS Č. Budějovice	15 971	+3 %	15 607	-1 %	3 576	+11 %	97,7 %
KS Plzeň	29 231	+1 %	29 474	-1 %	7 704	-3 %	100,8 %
KS Ústí n. Labem	46 076	-2 %	46 504	-5 %	15 209	-3 %	100,9 %
KS Hr. Králové	27 620	+1 %	27 495	-1 %	8 427	+2 %	99,5 %
KS Brno	42 693	-2 %	43 182	-3 %	18 142	-3 %	101,1 %
KS Ostrava	52 516	-2 %	53 752	+2 %	18 198	-6 %	102,4 %
Celkem ČR	299 530	-1 %	303 862	-2 %	99 213	-4 %	101,4 %

V tabulce výše vidíme, že nejvyšší míru vyřizování vykázaly opět soudy v Praze – 105,7 % a to již čtvrtý rok za sebou. V pěti z osmi krajů byly míra vyřizování přes 100 %. I tato data ukazují, že situace v civilní agendě se povětšinou velmi mírně zlepšuje nebo zůstává víceméně stabilní.

Počet napadlých, vyřízených a částečně i nevyřízených věcí se odvíjí od velikosti soudu. Nelze proto nijak porovnávat zatížení a výkonnost soudů bez toho, že budou data normalizována, tedy dokud nebude zohledněna velikost soudů. K tomu slouží dvě následující části této kapitoly. Z tohoto důvodu dále nezkoumáme jednotlivé okresní soudy pomocí kartogramu a krabicového grafu.

2.2.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Ministerstvo spravedlnosti má od roku 2020 k dispozici přesnější data o počtu soudců, konkrétně data o skutečném počtu úvazků, která budou využita pro přepočet. Skutečný počet úvazků je získáván dotazníkovým šetřením u soudů a zahrnuje pouze soudce, kteří danou agendu v příslušném roce reálně vyřizovali. Na rozdíl od evidenčního počtu soudců nejsou zahrnuti dlouhodobě nepřítomní soudci [na MD/RD, dlouhodobě nemocní, dočasně zproštěni výkonu funkce soudce (§ 99, 100 a 100a zák. č. 6/2002 Sb.) nebo soudci dočasně přeložení k jinému soudu (stáž)]. Údaje jsou s přesností na desetinu soudce a jsou podrobněji členěny dle úseků a agendy, které se věnují.

Tato data byla poprvé sbírána k lednu 2020 a nejsou tedy k dispozici v dlouhých časových řadách. Jejich výrazným přínosem je jejich podstatně vyšší přesnost, protože:

- Umožňují srovnání nejen relativních údajů mezi jednotlivými soudy, ale výrazně přesnější jsou nyní i absolutní čísla, byť se stále jedná o aproximaci. Především rozlišení opatrovnických soudců výpočet výrazně zpřesnilo. Rovněž fakt, že v počtu nejsou započtení například dlouhodobě nemocní soudci, částečně předsedové a místopředsedové soudů, a především soudkyně či soudci na rodičovské/mateřské dovolené, údaje dále zkvalitňuje.
- I samotné relativní srovnání mezi soudy a kraji je přesnější. Především na úrovni soudců se v datech lépe promítnou například dlouhodobé absence.

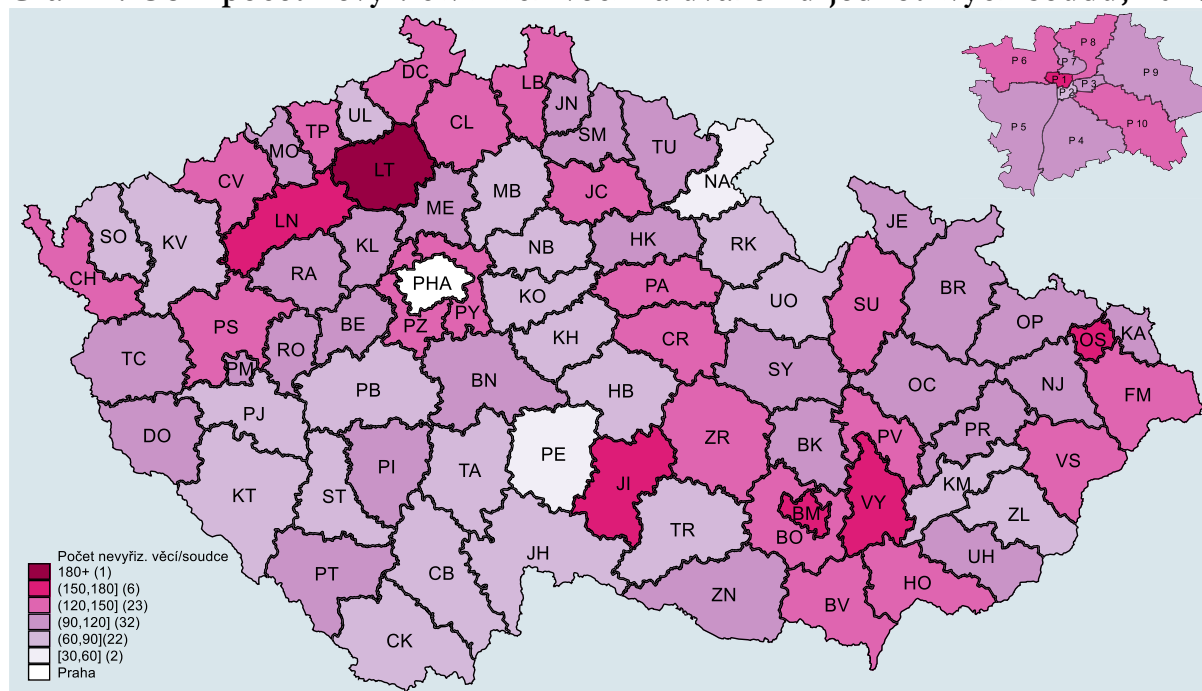
Je třeba zdůraznit, že i přes výše uvedené přepočítání na soudce není relevantním ukazatelem pro sledování pracovního vytížení jednotlivých soudců. Jak bylo zmíněno v úvodu této části, soudci civilního úseku totiž vyřizují i jiné (vedlejší) agendy, než (hlavní) agendu C, a přepočítání na úvazky tak nepostihuje všechny rozhodované věci; stejně tak samotný počet rozhodnutých věcí v agendě nezohledňuje eventuelní rozdíly v jejich obtížnosti. Data ale mají vypovídající hodnotu pro relativní srovnání mezi soudy a zejména mezi jednotlivými roky.

Tabulka 10: OS – vyřizování civilních věcí na skutečný úvazek dle krajů, 2024

Nadřízený soud	Počet úvazků	Nápad + obživlé věci		Počet věcí na úvazek			
				Vyřízeno		Nevyřízeno	
MS Praha	161,35	308,03	-3 %	325,62	-5 %	116,26	-13 %
KS Praha	95,44	374,29	+1 %	369,96	-2 %	96,37	+5 %
KS Č. Budějovice	44,15	361,74	+3 %	353,50	-1 %	81,00	+11 %
KS Plzeň	77	379,62	+1 %	382,78	-1 %	100,05	-3 %
KS Ústí n. Labem	118,55	388,66	+2 %	392,27	-2 %	128,29	+1 %
KS Hr. Králové	82,6	334,38	+1 %	332,87	-1 %	102,02	+2 %
KS Brno	138,16	309,01	-3 %	312,55	-4 %	131,31	-4 %
KS Ostrava	146,6	358,23	-2 %	366,66	+2 %	124,13	-6 %
Celkem ČR	863,85	346,74	+2 %	351,75	+0 %	114,85	-2 %

Pokud srovnáme data s předchozím rokem, vidíme, že počet příchozích věcí, vyřízených i nevyřízených věcí na soudce (na skutečný počet úvazků) se prakticky nezměnil.

Graf 12: OS – počet nevyř. civilních věcí na úvazek u jednotlivých soudů, 2024

Nejvyšší počet nevyřízených věcí na soudce mají OS Litoměřice (197 věcí), OS Ostrava (173 věcí) a OS pro Prahu 1 (172 věcí). Soudy s nejmenším počtem nevyřízených věcí na soudce jsou OS Pelhřimov (55 věcí), OS Náchod (57 věcí) a OS Karlovy Vary (67 věcí).

2.2.4 Disposition time (dispoziční čas)

Disposition time je vypočítán podle metodiky CEPEJ⁵ jako $(\text{počet nevyřízených věcí na konci daného období}) / (\text{počet vyřízených věcí v daném období}) \times 365$. Tento údaj tedy v podstatě ukazuje, za kolik dní by při stejném tempu soud vyřídil všechny nevyřízené věci, které u něj dnes „leží“, kdyby k němu již žádné další nenapadaly. Nejedná se o délku řízení, jak by se mohlo podle názvu zdát. Délka řízení je vypočtena z jiného zdroje dat a jedná se o jiný ukazatel. Disposition time (DT) se od délky řízení tedy může výrazně lišit. V případě DT je však spíše než absolutní hodnota důležité relativní srovnání mezi roky a soudy.

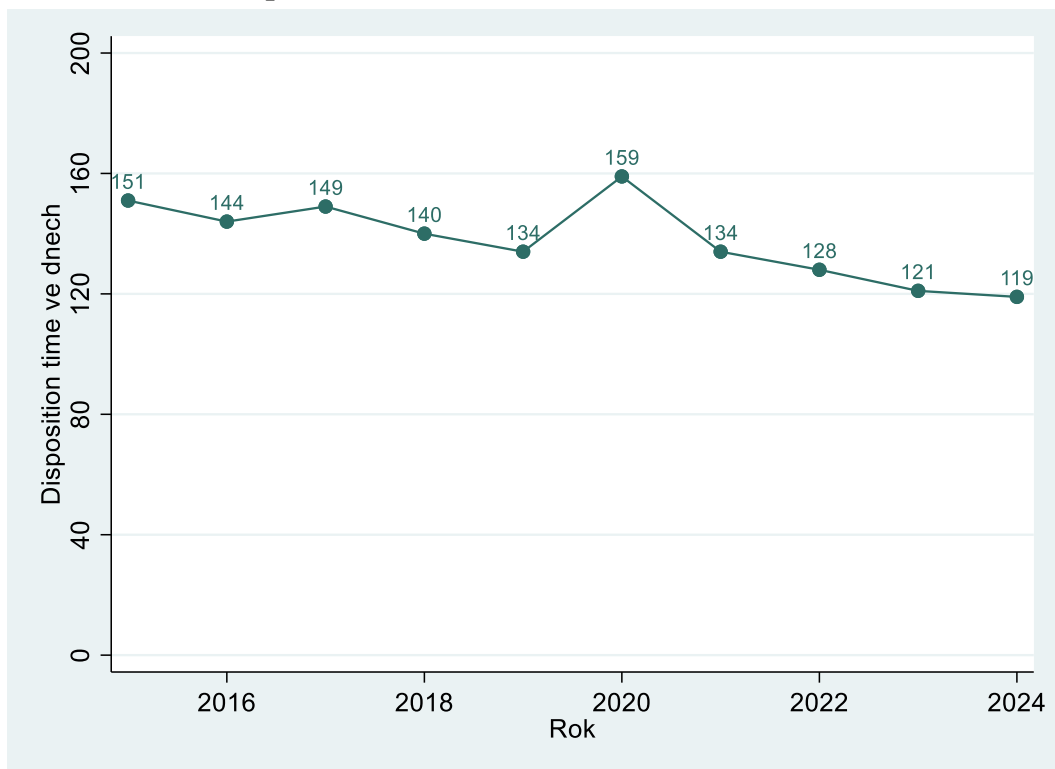
Účel DT je podobný jako u přepočtu věcí na jednoho soudce – tedy zohlednit velikost soudů. Mezi ukazateli je ale jeden podstatný rozdíl. Počet nevyřízených věcí na soudce se zaměřuje čistě na to, jak je daný soud zatížený, a u méně zatížených soudů tedy bude vždy vykazovat příznivé hodnoty. Na druhou stranu DT zohledňuje i počet vyřízených věcí, a může tedy teoreticky vyjít vysoký i u soudů s malým počtem nevyřízených věcí, byť tomu tak většinou není. Pokud by hodnota DT byla vyšší než 365, soud by měl více nevyřízených než vyřízených věcí.

Oba ukazatele tak mají poměrně dobrou vypovídající hodnotu o vyřizování věcí u soudů, ale každý vypovídá o jiném aspektu takového porovnání. Srovnání grafů 12 a 14 ukazuje, že výsledky jednotlivých soudů v obou ukazatelích se mírně liší.

Disposition time je samozřejmě silně ovlivněn změnami v nápadu a v počtu vyřízených věcí. Tyto změny jsou okomentovány v podkapitole 2.2.2. Celkově se dá konstatovat, že DT v letech 2015 až 2019 pozvolna klesal. V roce 2020 ale došlo k prudkému nárůstu DT o 25 dnů (+19 %). Důvodem je, že klesl počet vyřízených věcí a zároveň vzrostl počet věcí nevyřízených. Při detailnějším pohledu je důležitý klesající trend DT v letech 2014–2016, a to i přes klesající nápad a počet vyřízených věcí. V roce 2021 DT opět klesl na 134 dnů, tedy stejnou hodnotu, jaké dosáhl v roce 2019, což je zapříčiněno nárůstem v počtu vyřízených věcí za stejného nápadu – tato kombinace faktorů vedla k poklesu v počtu nevyřízených věcí. V letech 2022 až 2024 DT pokračoval v poklesu, protože se snížil počet nevyřízených věcí. Snížení DT v roce 2024 bylo už ale minimální.

⁵ Komise pro efektivitu justice Rady Evropy.

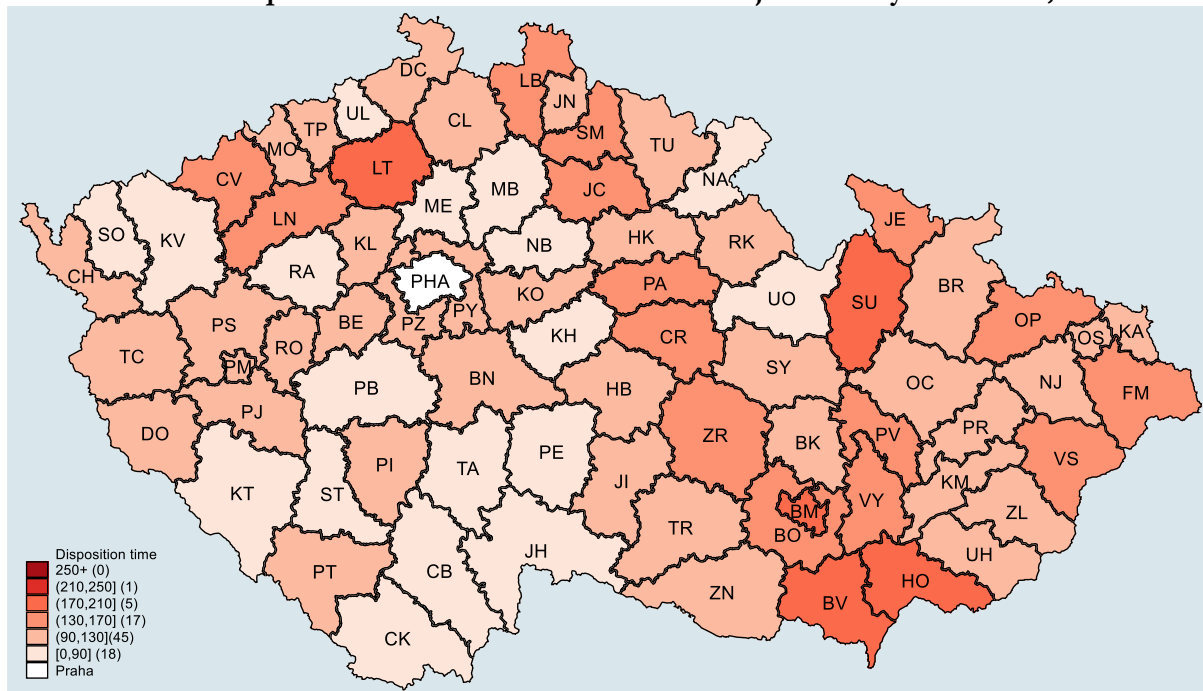
Graf 13: OS – disposition time civilního řízení v letech 2015–2024

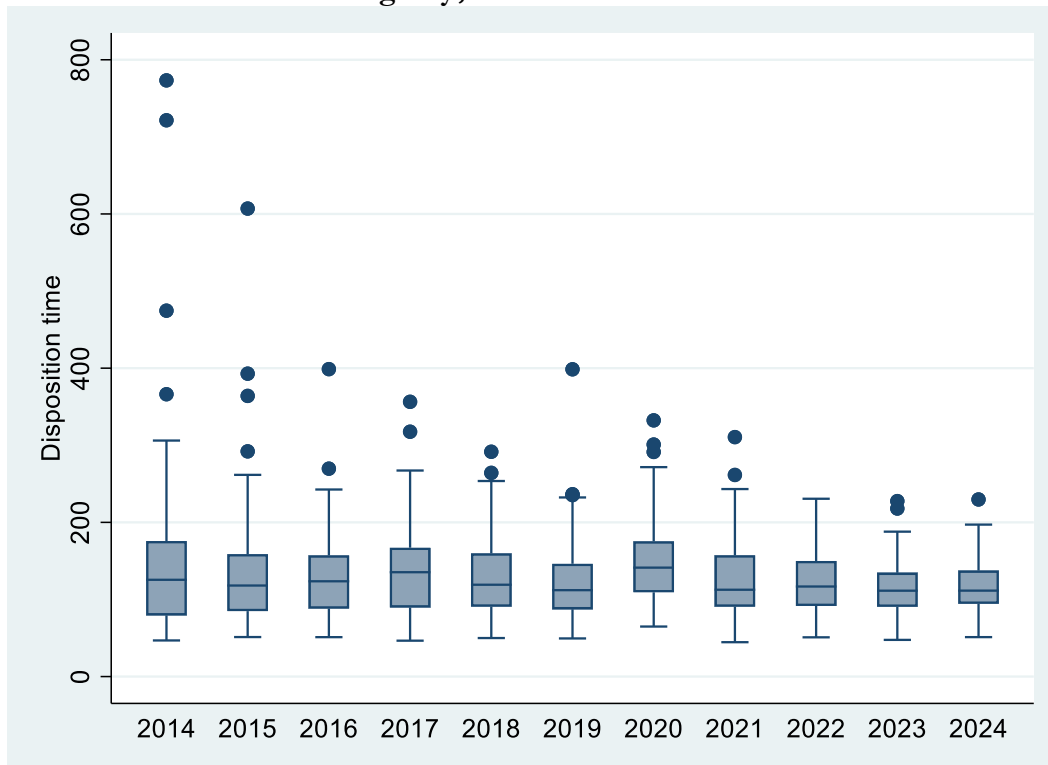
Tabulka 11: OS – disposition time v civilním řízení dle krajů, 2024

Nadřízený soud	Disposition time	
MS Praha	130	-8 %
KS Praha	95	+7 %
KS Č. Budějovice	84	+12 %
KS Plzeň	95	-2 %
KS Ústí n. Labem	119	+2 %
KS Hr. Králové	112	+3 %
KS Brno	153	+1 %
KS Ostrava	124	-8 %
Celkem ČR	119	-2 %

Graf 14: OS – disposition time civilního řízení u jednotlivých soudů, 2024

Graf 15: OS – krabicové grafy, DT civilním řízením v letech 2014-2024

Krabicový graf ilustruje to, co už víme z předchozích dat – po zlepšení v letech 2014-2019 se situace v roce 2020 celkově zhoršila, protože DT vzrostl. Variabilita mezi soudy se nicméně nezvýšila, neboť ke zhoršení došlo v rámci celé ČR. V roce 2021 vidíme opět zlepšení situace jako celku, protože celý box se přiblížil k ose x ; totéž platí pro rok 2022. Jako pozitivní rozhodně lze

hodnotit fakt, že poprvé za celé sledované období nebyla v krabicovém grafu jediná odlehlá hodnota. To znamená, že variabilita mezi soudy se zmenšila natolik, že žádný soud v DT nevykazoval mimořádně vysoké hodnoty. V roce 2023 se sice objevily dvě odlehlé hodnoty, ale box se zmenšil a vousy se dále zkrátily. V roce 2024 byla v datech pouze jedna odlehlá hodnota (OS pro Prahu 1).

Na základě předchozích ukazatelů můžeme shrnout, že celkově se situace v civilním řízení u okresních soudů v letech 2015 až 2019 výrazně zlepšila – výrazně klesl počet nevyřízených věcí i délky řízení (a zlepšovala se už před začátkem sledovaného období). To bylo dáno především zmenšováním rozdílů mezi soudy, tj. zlepšováním situace u nejpomalejších a nejzatíženějších soudů. Zlepšování situace ale postupně stagnovalo. V roce 2020 došlo ve všech krajích ke zhoršení, nijak závažnému, ale rozhodně statisticky zachytitelnému. Důvodem byla zřejmě pandemie onemocnění COVID-19 a s tím související vládní restrikce. V roce 2021 se i přes pokračování pandemie situace zlepšila – v zásadě se vrátila na úroveň roku 2019. Zdá se tedy, že soudy již byly civilní agendy schopny v plném rozsahu organizačně i personálně zvládnout. Data za roky 2022 až 2024 ukázala, že situace se dále mírně zlepšuje nebo je stabilní.

2.2.5 Další statistiky

Kromě výše uvedených ukazatelů výkonnosti soudů sleduje Ministerstvo spravedlnosti řadu dalších údajů. Tato podkapitola se věnuje třem příkladům, a to míře odvolání, míře změny rozsudku a dále také počtu rozvodů od roku 1967.

Míra odvolání

Míra odvolání i míra rozsudku jsou vypočteny ze statistických listů. K uvedeným statistikám uvádíme následující:

- týkají se pouze pravomocně skončených věcí v rejstříku C,
- jde pouze o odvolání v meritu věci,
- započteny jsou i věci, kde nadřízený soud zrušil rozhodnutí soudu I. stupně a věc mu vrátil a následně již odvolání podáno nebylo
- data jsou očištěna o rozkazní řízení.

V roce 2024 Ministerstvo spravedlnosti upravilo výpočet míry odvolání – dříve byly sledovány pouze soudem přiznané nároky v dané věci. Nyní jsou sledovány i žalované nároky. Je tedy možné zpřesnit data – vyloučit bagatelní spory, ve kterých není odvolání přípustné. Dříve byl tento krok jen aproximován tak, že byly vyloučeny věci, kde soud nároku zcela vyhověl a nárok byl nižší než 10 000. Data za roky 2023 a 2024 byla přepočtena dle nové metodiky, což má za následek, že vychází poněkud vyšší míra odvolání.

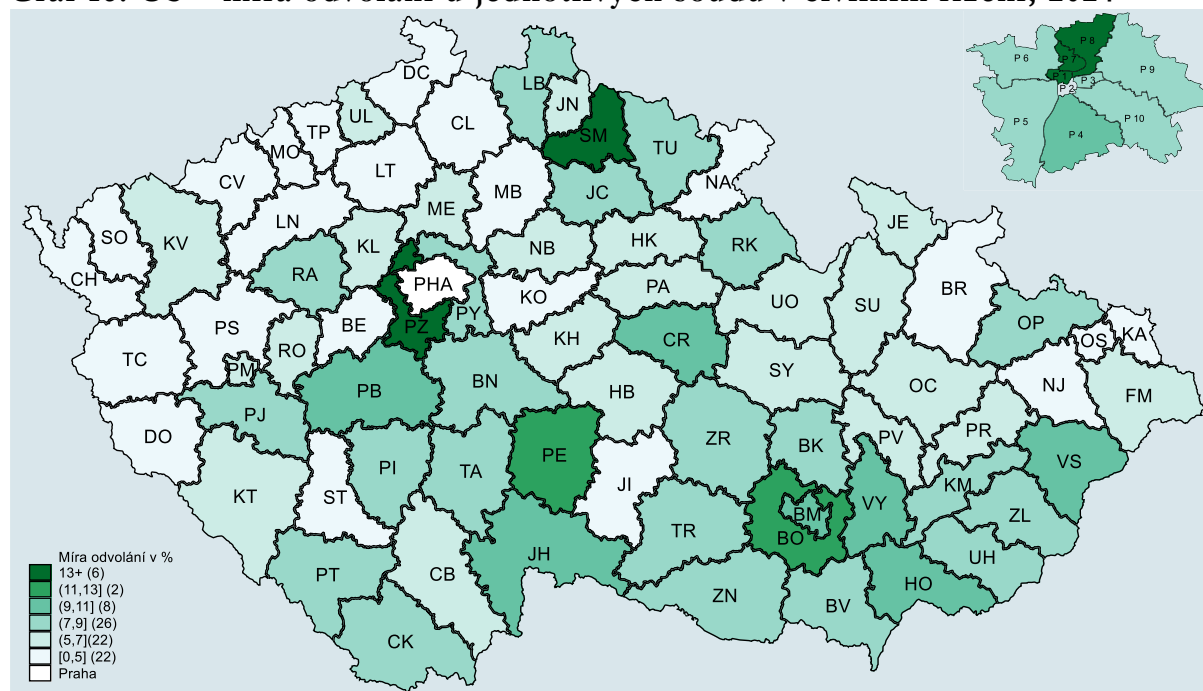
Míra odvolání udává, jak často podávají účastníci sporu odvolání. Závisí na mnoha faktorech, jako je například složení agendy soudu nebo charakteristika účastníků sporu. Do určité míry může vypovídat o složitosti sporů, neboť u velmi jednoduchých sporů (typicky s procesně pasivní žalovanou stranou) je podání odvolání méně pravděpodobné. Výpočty zahrnují i věci, ve kterých odvolací soud zrušil rozhodnutí soudu I. stupně, věc mu vrátil a následně již nebylo odvolání podáno.

Tabulka 12: OS – míra odvolání dle krajů v civilním řízení, 2024

Nadřízený soud	Míra odvolání	
MS Praha	13,95 %	+0,9 p.b.
KS Praha	6,15 %	+0,4 p.b.
KS Č. Budějovice	7,51 %	+0,3 p.b.
KS Plzeň	5,06 %	-0,7 p.b.
KS Ústí n. Labem	4,64 %	-0,4 p.b.
KS Hr. Králové	6,95 %	-0,7 p.b.
KS Brno	8,05 %	-0,9 p.b.
KS Ostrava	4,78 %	-0,9 p.b.
Celkem ČR	7,71 %	-0,3 p.b.

Míra odvolání byla v roce 2024 zdaleka nejvyšší v Praze a nejnižší v Severočeském kraji, což je podobné předchozím rokům. Zde je třeba upozornit, že změny jsou v tabulce uvedeny v procentních bodech. Z jednotlivých okresních soudů byla v roce 2024 nejvyšší míra odvolání u OS Praha 2 (41,49 %), OS Praha 7 (16,89 %) a OS Semily (16,67 %). Obzvláště vysoká míra odvolání u OS Praha 2 má své odůvodnění. Tento soud je totiž specializovaný a velkou část jeho agendy tvoří spory týkající se odpovědnosti státu a územních samosprávných celků za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci podle zákona č. 82/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci, například spory o náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem nebo nepřiměřenou délkou soudního řízení. Míra odvolání je v těchto sporech velmi vysoká – přibližně 72 % v roce 2024. Nejnižší je míra odvolání u OS Mladá Boleslav (1,97 %), OS Jihlava (2,55 %) a OS Ostrava (2,63 %).

Graf 16: OS – míra odvolání u jednotlivých soudů v civilním řízení, 2024

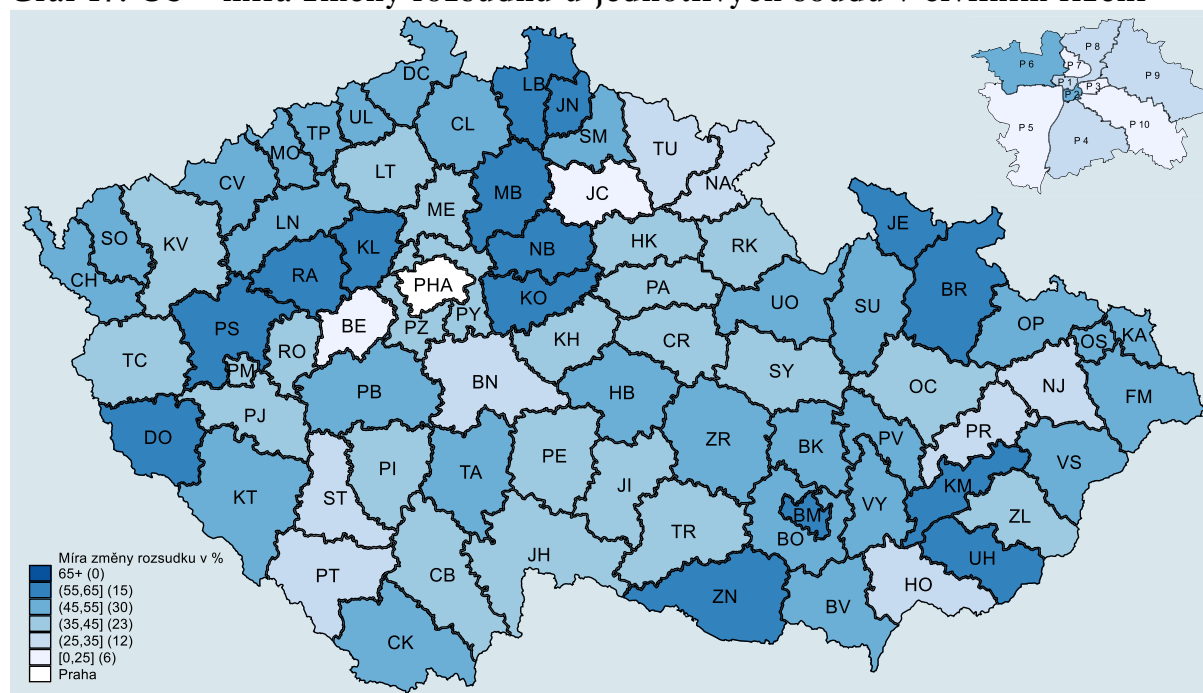
Míra změny rozsudku

Dalším sledovaným ukazatelem je míra změny rozsudku. Jedná se o podíl věcí v procentech, ve kterých odvolací soud na podkladě odvolání změnil rozhodnutí soudu I. stupně. Jako změna rozsudku jsou započítány věci, v nichž bylo odvolání vyhověno, ale i případy, kdy bylo rozhodnutí soudu I. stupně odvolacím soudem zrušeno a vráceno soudu I. stupně.

Tabulka 13: OS – míra změny rozsudku dle krajů v civilním řízení

Nadřízený soud	Míra změny rozsudku	
MS Praha	36,16 %	-2,8 p.b.
KS Praha	46,27 %	+0,5 p.b.
KS Č. Budějovice	41,78 %	-0,4 p.b.
KS Plzeň	45,07 %	+3,7 p.b.
KS Ústí n. Labem	53,02 %	+0,1 p.b.
KS Hr. Králové	39,05 %	+2,4 p.b.
KS Brno	51,28 %	+1,7 p.b.
KS Ostrava	46,44 %	+2,3 p.b.
Celkem ČR	42,67 %	-0,4 p.b.

Graf 17: OS – míra změny rozsudku u jednotlivých soudů v civilním řízení

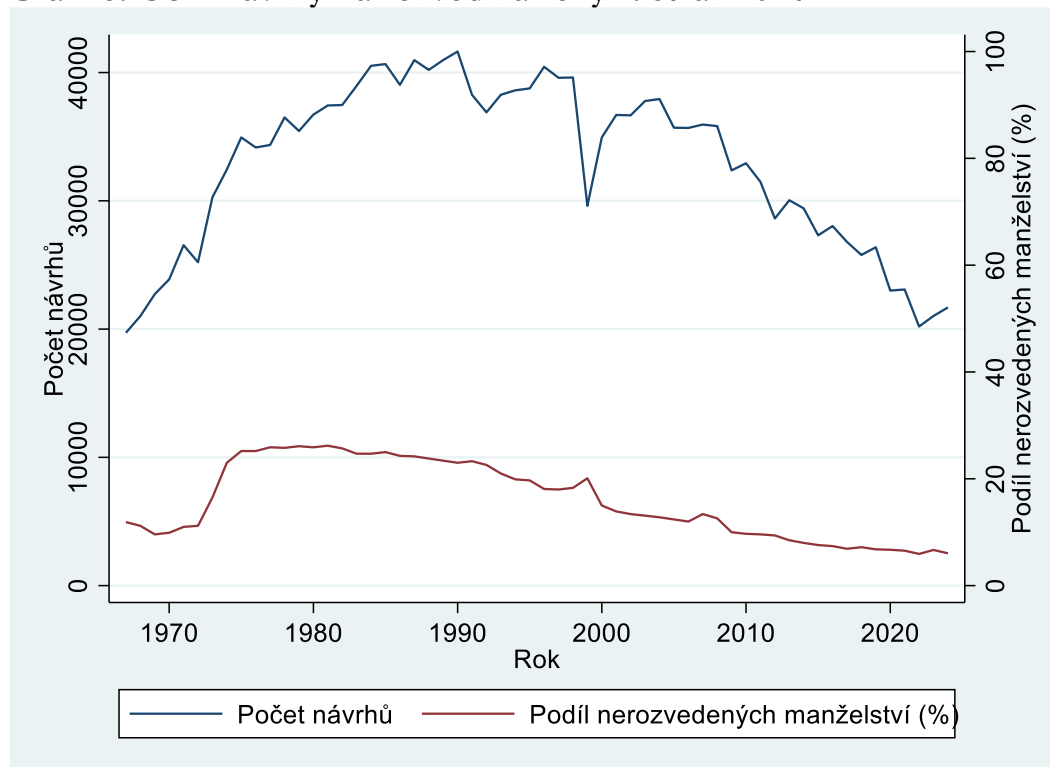

Míra změny rozsudku je nejnižší ve Východočeském kraji a v Praze, nejvyšší je v kraji Severočeském. Celorepublikově došlo k mírnému poklesu. Z okresních soudů mají nejnižší míru změny rozsudku OS Beroun (16,67 %), OS pro Prahu 7 (18,27 %) a OS Prahu 3 (23,33 %). Na druhém konci se nacházejí OS Mladá Boleslav (60,42 %), OS Kladno (61,33 %) a OS Jablonec nad Nisou (64,29 %).

Vybraná data o rozvodech

Většina justičních statistických dat v elektronické podobě je s ohledem na změny způsobu jejich sběru k dispozici až od roku 2008, ale v některých případech jsou dostupná i data starší, v tomto případě ze starých ročenek Ministerstva spravedlnosti. Graf níže zachycuje počet návrhů na rozvod a podíl nerozvedených manželství (tedy případů, kdy soud manželství z nějakého důvodu nerozvedl) od roku 1967 do roku 2024.

Graf 18: OS – návrhy na rozvod za roky 1967 až 2024

Na grafu vidíme, že počet návrhů na rozvod má tvar podobný obrácenému U. Počet návrhů na rozvod tedy postupně rostl až do druhé poloviny 90. let a pak začal klesat. Tento pokles byl primárně způsoben tím, že od roku 1990 se prudce snižuje počet manželství ve společnosti, tedy existuje méně manželství, která se mohou rozvést (1990 = 2 585 488 manželství vs. 2023 = 2 068 487 manželství – poslední dostupný údaj⁶). Navíc se snížil také počet podaných návrhů na rozvod manželství přepočítaný na 100 existujících manželství (1990 = 1,6 vs. 2023 = 1,0 což je návrat k úrovni let 1970 -71). Výsledkem je, že v letech 2022 až 2024 bylo vykázáno nejméně rozvodů od roku 1969, a to přesto, že soudy stále častěji návrhu na rozvod vyhoví (viz červená křivka v grafu výše). Tato data tedy dle našeho názoru ne zcela podporují obecně rozšířený názor, že čím dál více manželství se v ČR rozvádí. Navíc, průměrná délka trvání manželství při rozvodu se postupně prodlužuje, a to v následujících časových intervalech⁷:

1950 – 1971 = pod 10 let (s odchylkami v letech 1956 a 1964)

1972 – 1999 = 10 let

2000 – 2004 = 11 let

2005 – 2012 = 12 let

2013 – 2023 = 13 let

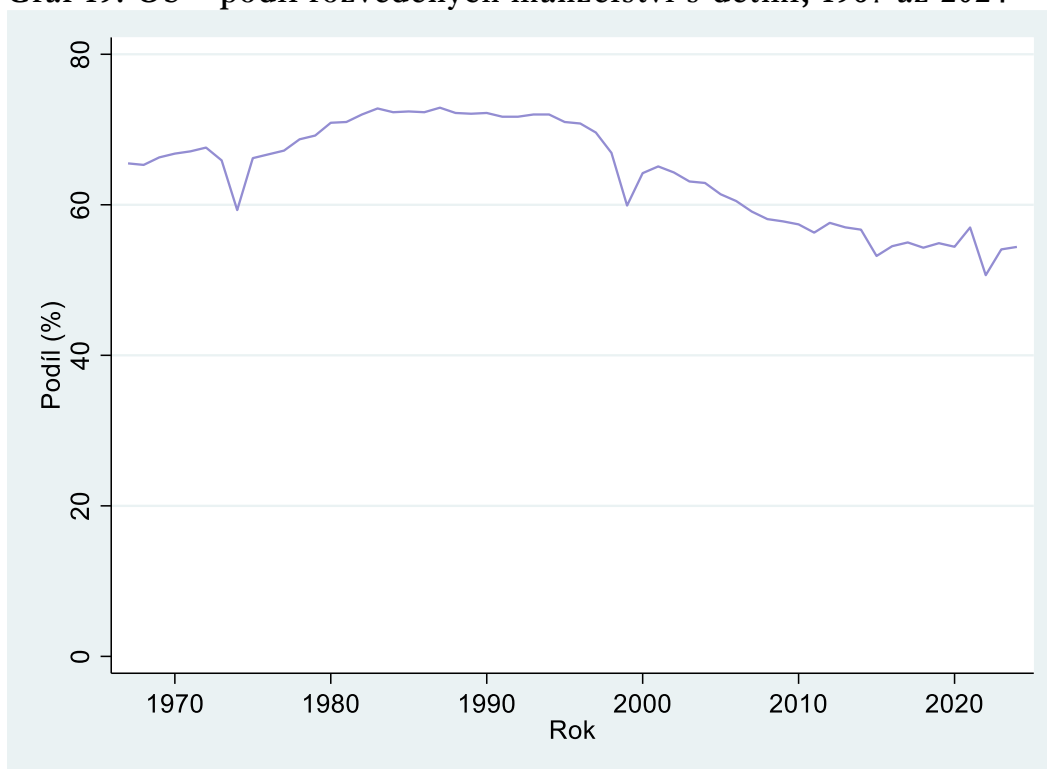
⁶ zdroj: ČSÚ

⁷ zdroj: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jspx?_afz=vystup-objekt&pvokc=&katalog=33157&pvo=DEMDCR1A&z=T

V samotném grafu jsou vidět přinejmenším dva zajímavé „skoky“.

- 1) Roky 1973 a 1974 – dne 1. 7. 1973 bylo zrušeno řízení o smíření manželů a stalo se součástí rozvodového řízení (zákon 49/1973 Sb., č. sněmovního tisku 33 FS ČSSR). V důsledku toho docházelo ke smíření až v rámci rozvodového řízení, a proto se zvýšilo procento nerozvedených manželství (červená křivka). Rovněž se v datech zvýšil počet návrhů na rozvod.
- 2) Výrazný výkyv v roce 1999 byl způsoben novelou zákona o rodině provedenou zákonem č. 91/1998 Sb., který nabyl účinnosti 1. 8. 1998. Ta nově stanovila, že k rozvodu je nutno předložit rozhodnutí opatrovnického soudu (do účinnosti novely rozhodoval rozvodový soud v rámci rozvodového řízení). Tato novela tak přinesla prodloužení rozvodů manželství s nezletilými dětmi, ale také znemožnění rozvodů v 1. roce manželství a zavedení tzv. „nesporného“ rozvodu (manželství muselo trvat alespoň 1 rok a manželé spolu alespoň 6 měsíců nežili). Důsledkem byla delší řízení ukončená až v roce 2000 a v dalších letech s kumulací v roce 2003 s nejvyšší rozvodovostí ve více než stoleté historii jejího statistického sledování.

Graf 19: OS – podíl rozvedených manželství s dětmi, 1967 až 2024

V tomto grafu je zobrazen podíl rozvedených manželství s dětmi. V grafu se opět projevil výše popsané legislativní změny v letech 1973 a 1998. Od devadesátých let (s výjimkou zmíněného výkyvu) je patrný setrvalý klesající trend, který zřejmě bude souviset s klesající porodností v ČR. Nejvyšší podíl rozvedených manželství s dětmi byl v roce 1983 (72,8 %) a nejnižší v roce 2015 (53,2 %).

2.3 Civilní agenda – elektronické rozkazní řízení

Jak jsme uvedli v úvodu kapitoly 2.2, zkoumaná data jsme očistili o rozkazní řízení. Tato data ale samozřejmě mají svou informační hodnotu, a proto je analyzujeme v této části.

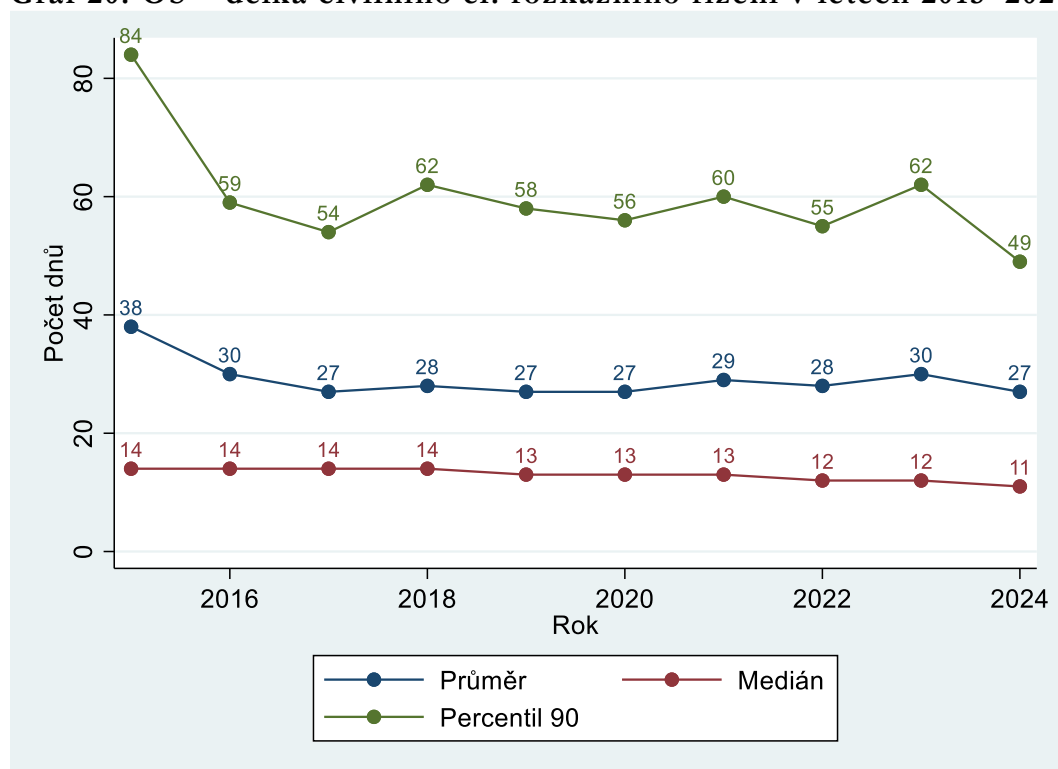
Jedná se o civilní řízení ve zkrácené formě, jehož cílem je skončení věci vydáním platebního rozkazu. Platební rozkaz se vydává bez slyšení žalované strany a řízení jím může být skončeno jen tehdy, nepodá-li proti němu žalovaná strana odpor. Neskončí-li řízení pravomocným platebním rozkazem, přechází do klasického civilního řízení.

Ne všechna data, o která byla očištěna kapitola 2.2, však zahrnujeme do této kapitoly. Občanské soudní řízení zná celkem čtyři typy platebních rozkazů, ale okresních soudů se týkají jen tři z nich, a to „běžný“ platební rozkaz, elektronický platební rozkaz a evropský platební rozkaz. Čtvrtý typ, kterým je směnečný (šekový) platební rozkaz, vydávají jen krajské soudy. Pro každý typ platí jiné podmínky a postupy. Tato kapitola se zabývá pouze elektronickým platebním rozkazem, který je zdaleka nejčastější – návrhy na vydání elektronického platebního rozkazu, které se od roku 2013 evidují v rejstříku EPR, dlouhodobě tvoří více než 85 % celé agendy rozkazního řízení.

2.3.1 Délka řízení

Platí stejné poznámky jako v předchozí kapitole: délky řízení zjišťujeme ze statistických listů a uvádíme v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného rozhodnutí soudem I. stupně.

Graf 20: OS – délka civilního el. rozkazního řízení v letech 2015–2024

Tabulka 14: OS – délky el. rozkazního civilního řízení dle krajů, 2024

Nadřízený soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	19	+6 %	9	+13 %	36	-10 %
KS Praha	20	+11 %	9	+13 %	31	-9 %
KS Č. Budějovice	26	+18 %	11	+22 %	35	+21 %
KS Plzeň	19	+19 %	8	+0 %	34	+0 %
KS Ústí n. Labem	29	-3 %	13	+0 %	46	-18 %
KS Hr. Králové	13	-28 %	9	+0 %	31	-6 %
KS Brno	37	-5 %	16	-24 %	76	-4 %
KS Ostrava	37	-26 %	14	-33 %	76	-41 %
Celkem ČR	27	-4 %	11	-8 %	49	-11 %

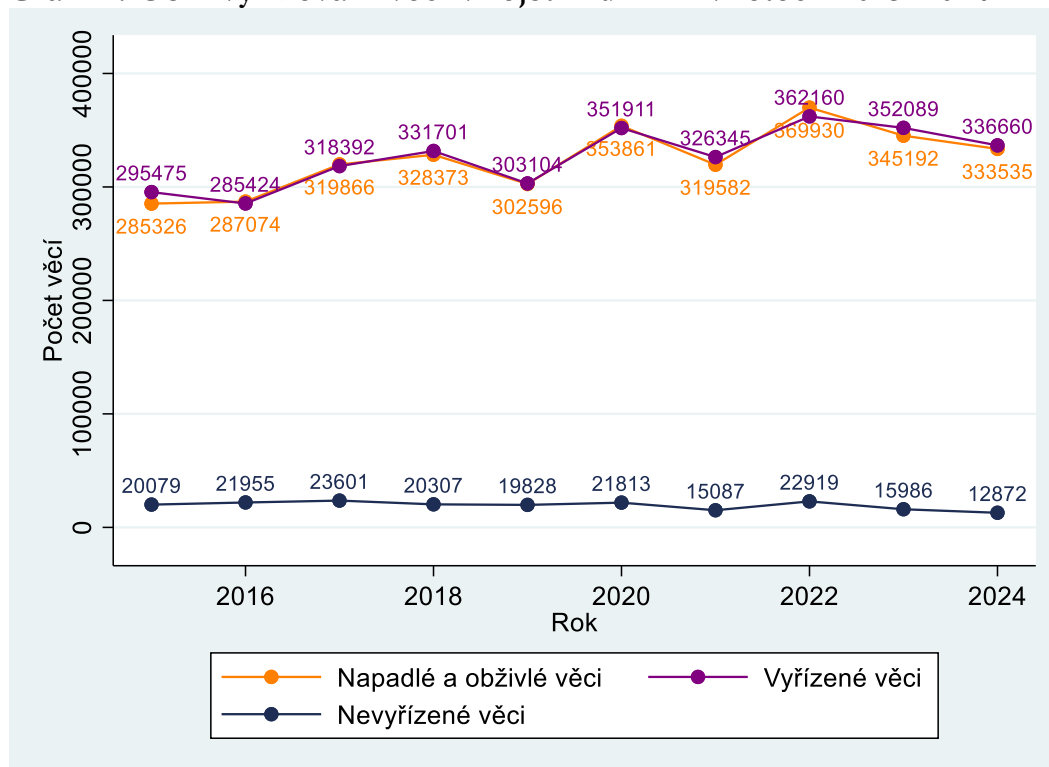
Obecně je možné konstatovat, že délky řízení se ustálily na hodnotách, které se mění jen nevýznamně a jsou řádově nižší než u klasického civilního řízení (rejstřík C). Například mediánová délka řízení v roce 2024 byla v klasickém civilním řízení 157 dnů, v elektronickém rozkazním řízení pouze 11 dnů. To je čtrnáctkrát méně. To samozřejmě plyne z již diskutované výrazně nižší obtížnosti agendy EPR. Z nižší délky logicky vyplývají i nižší absolutní rozdíly mezi jednotlivými soudy a kraji. Mezi nejrychlejšími a nejpomalejšími kraji je rozdíl pouze 8 dnů v mediánové délce řízení. Z jednotlivých soudů jsou nejrychlejší OS pro Prahu 5, OS pro Prahu 3, OS pro Prahu 4, OS Rokycany a OS Uherské Hradiště (medián 6 dnů). Nejpomalejší je OS Brno-venkov (65 dnů), OS Žďár nad Sázavou (56 dnů) OS Hodonín (48 dnů).

Z výše uvedeného také plyne menší variabilita v absolutních číslech mezi roky. Z tabulky vyplývá, že u většiny krajů došlo k velmi malé změně ve všech ukazatelích. Někde je procentní změna větší, řádově se ale jedná v absolutních číslech pouze o dny.

2.3.2 Vyřizování věcí

Je zřejmé, že s vyřizováním této agendy nemají až na výjimky soudy žádné potíže. To ilustruje i poměr počtu nevyřízených věcí k počtu vyřízených věcí či k nápadu. V roce 2020 došlo k nemalému nárůstu (o 17 %) v počtu příchozích věcí oproti roku 2019. K obdobnému nárůstu došlo ve všech krajích. Pandemie COVID 19 a vládní restrikce tedy zřejmě ovlivnily nápad v opačném směru, než u rejstříku C. To koneckonců dává smysl – EPR je agenda elektronická, a tudíž nijak omezená zavedenými vládními opatřeními. Lze tedy konstatovat, že nárůst této agendy v době pandemie COVID 19 pravděpodobně souvisí s podstatným přesunem komunikace všeobecně do bezkontaktní a elektronické sféry. V posledních letech počet příchozích i vyřízených věcí fluktuuje, jednou naroste, jednou klesne. V roce 2022 narostl počet nevyřízených věcí, aby pak v roce 2023 opět klesl. Pokles lze přičíst především Severomoravskému kraji, který vykázal míru vyřizování 110,5 %. V roce 2024 počet příchozích i vyřízených věcí nadále klesal.

Graf 21: OS – vyřizování věcí v rejstříku EPR v letech 2015–2024

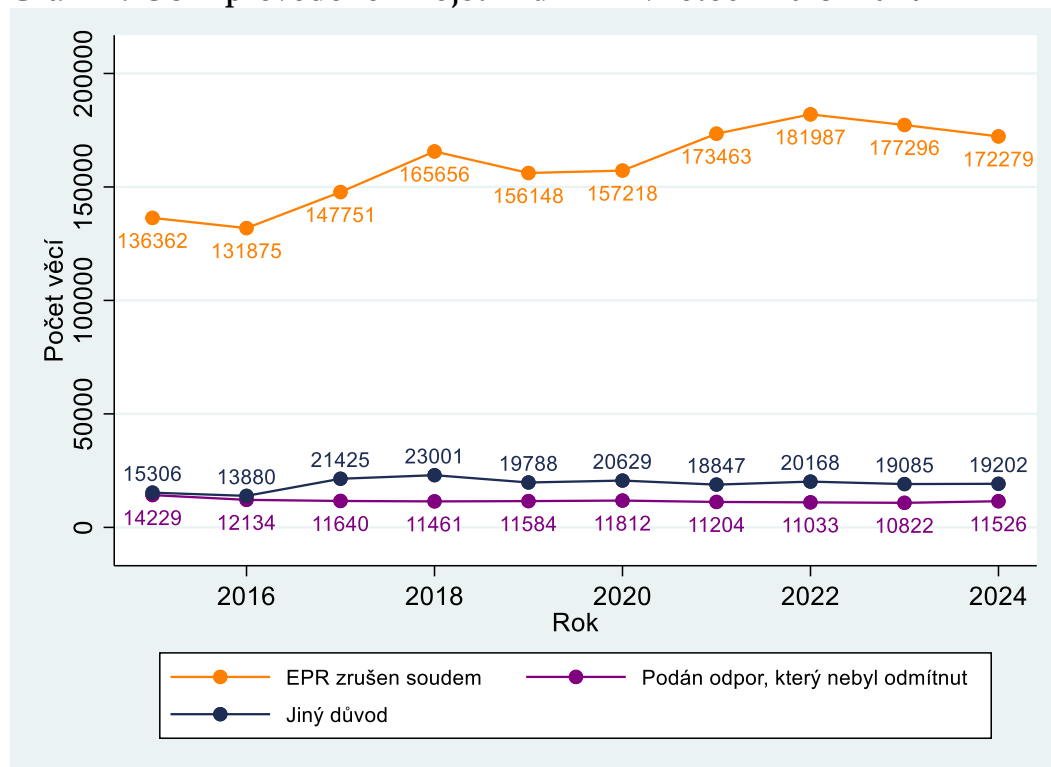
Tabulka 15: OS – vyřizování věcí v rejstříku EPR dle krajů, 2024

Nadřízený soud	Nápad + obživlé věci		Počet věcí				Míra vyřizování
			Vyřízeno		Nevyřízeno		
MS Praha	50 247	+1 %	50 304	+2 %	1 802	-3 %	100,1 %
KS Praha	39 861	-2 %	39 892	-2 %	684	-4 %	100,1 %
KS Č. Budějovice	21 463	+7 %	21 620	+9 %	557	-22 %	100,7 %
KS Plzeň	32 142	-3 %	32 138	-3 %	787	+1 %	100,0 %
KS Ústí n. Labem	55 491	-0 %	55 950	-1 %	2 168	-17 %	100,8 %
KS Hr. Králové	31 466	-5 %	31 778	-3 %	470	-40 %	101,0 %
KS Brno	47 307	-1 %	47 225	-2 %	4 171	+2 %	99,8 %
KS Ostrava	55 558	-14 %	57 753	-20 %	2 233	-50 %	104,0 %
Celkem ČR	333 535	-3 %	336 660	-4 %	12 872	-19 %	100,9 %

2.3.3 Další statistiky

Velkou část civilních věcí tvoří spory o úhradu dlužné částky (např. neuhrazené pojistné, neuhrazené vyúčtování za spotřebovanou energii, neuhrazené jízdné včetně přírážky k jízdnému za přepravu bez platného jízdního dokladu, neuhrazené splatné pohledávky ze smluv o úvěru apod.), přičemž většina těchto sporů byla právě převedena z rejstříku EPR. V této kapitole tedy zodpovíme otázku, kolik věcí je vlastně z rejstříku EPR převedeno do rejstříku C, tedy v jaké míře se soudům nepodařilo věc vyřídit jednoduše elektronickým platebním rozkazem, ale muselo proběhnout klasické civilní řízení. Opět uvádíme časové řady za celou ČR a průřezová data po krajích za rok 2024.

Graf 22: OS – převedeno z rejstříku EPR v letech 2015–2024

Tabulka 16: OS – převedeno z rejstříku EPR dle krajů, 2024

Nadřízený soud	Počet věcí					
	EPR zrušen soudem		podán odpor, který nebyl odmítnut		jiný důvod	
MS Praha	23 832	-6 %	3 207	+12 %	1 944	-7 %
KS Praha	20 223	+2 %	1 298	+7 %	2 626	+7 %
KS Č. Budějovice	9 281	-1 %	664	-3 %	745	+84 %
KS Plzeň	17 895	+0 %	686	+8 %	2 816	-5 %
KS Ústí n. Labem	31 554	-0 %	1 213	+6 %	2 671	+17 %
KS Hr. Králové	15 368	-3 %	1 092	+7 %	1 374	+1 %
KS Brno	22 876	-3 %	1 826	+9 %	2 224	-19 %
KS Ostrava	31 250	-8 %	1 540	-3 %	4 802	+0 %
Celkem ČR	172 279	-3 %	11 526	+7 %	19 202	+1 %

Statisticky jsou sledovány tři důvody, proč je věc převedena z rejstříku EPR do rejstříku C:

- **EPR zrušen soudem:** elektronický platební rozkaz je zrušen, protože ho nebylo možné doručit. To může mít různé důvody, například pokud se účastník sporu přestěhoval bez udání další či nové adresy nebo má hlášenou adresu bydliště na městském úřadu a dále ho není možné nikterak dohledat.
- **Podán odpor, který nebyl odmítnut:** byl podán odpor proti elektronickému platebnímu rozkazu. Odpor byl podán včas a oprávněnou osobou.

- **Jiný důvod:** zahrnuje všechny ostatní důvody pro převedení věci, zpravidla proto, že nebylo možné z jiného důvodu vydat EPR (platební rozkaz by například měl být doručen žalovanému do ciziny nebo směřuje proti nezletilému, který není plně svéprávný).

V datech vidíme, že převedených věcí je opravdu velké množství. Porovnáme-li počet převedených věcí s počtem věcí vyřízených, vidíme, že tento podíl v letech 2013 až 2017 tvořil 51 až 56 %.⁸ V zásadě každá druhá věc v rejstříku EPR tak byla převedena do klasického civilního řízení. V letech 2018 a 2019 tento podíl přesáhl 60 %. V roce 2020 byl tento podíl 54 %, v roce 2021 dosáhl 62 %, v letech 2022 a 2023 činil 59 % a v roce 2024 to bylo 60 %. Zároveň tak platí, že více než polovina všech věcí nově napadlých do rejstříku C odpovídá nedoručeným EPR.

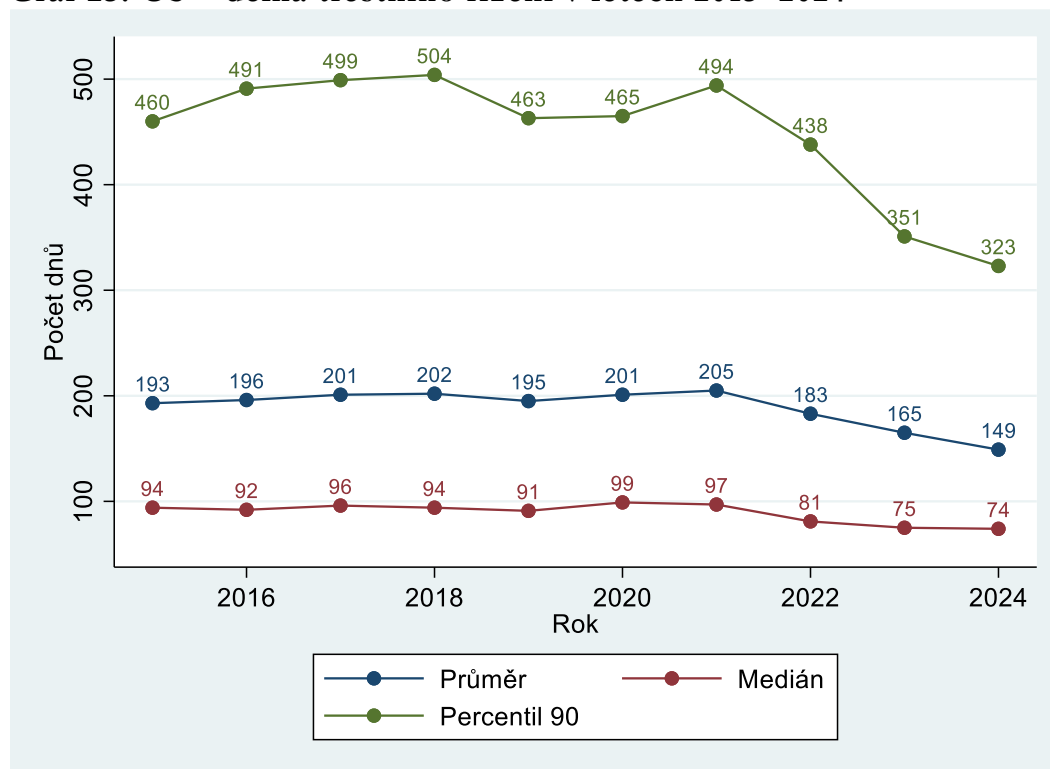
⁸ Toto srovnání lze velmi dobře provést, i když ve statistikách nespadá počet převedených věcí pod počet věcí vyřízených. Princip je zde stejný jako u nápadu a u vyřízených věcí, tedy nejedná se o skupinu totožných věcí.

2.4 Trestní agenda

Z hlediska statistického sledování je situace na trestním úseku soudů jednodušší. Vedlejší agendy jsou zde v zásadě pouze dvě – všeobecné trestní věci včetně rozhodování soudce ve zkráceném přípravném řízení a u soudů, v jejichž obvodu se nachází věznice, též agenda podmíněného propuštění (rejstřík PP). V této výroční zprávě jsou údaje o podmíněném propuštění zařazeny v podkapitole další statistiky. Soudy tedy vyřizují hlavně prvostupňové trestní věci a prvostupňové trestní věci mladistvých (rejstříky T a Tm). Způsob vykazování se na rozdíl od civilního řízení během let neměnil a není se tedy třeba obávat zkreslení v časových řadách. Data v podkapitolách délky řízení a jiné statistiky jsou očištěna pouze o věci vyřízené trestním příkazem. Trestní příkaz je obdobou platebního rozkazu v civilním řízení. Jedná se o jednoduché a velmi rychle vyřízené věci, a proto v této zprávě nejsou v datech zahrnuty. Délky řízení zahrnující věci vyřízené trestním příkazem je možné dohledat na internetových stránkách InfoData nebo ve statistických ročenkách.

2.4.1 Délka řízení

Graf 23: OS – délka trestního řízení v letech 2015–2024

V letech 2014 až 2021 je vývoj ve všech ukazatelích stabilní s přirozenými výkyvy v obou směrech. Průměrná délka řízení je více než dvojnásobná, než je délka mediánová. To naznačuje, že existuje malá skupina řízení, která se oproti standardu velmi dlouho „táhnou“, což je stav, který trvá po celé vykazované období. Tuto domněnku potvrzuje i poměrně vysoký percentil 90. V letech 2020 a 2021 došlo k mírnému růstu délek řízení, nicméně jde jen o velmi malou změnu a nelze říct, že by tato statistika naznačovala zhoršení situace v trestní agendě. Zdá se, že pandemie COVID-19 vykazovanou délku řízení v zásadě neovlivnila. V roce 2022 došlo po mnoha letech k citelnému poklesu v délce řízení. V letech 2023 a 2024 pokles pokračoval, především pak pokles průměru a percentilu 90.

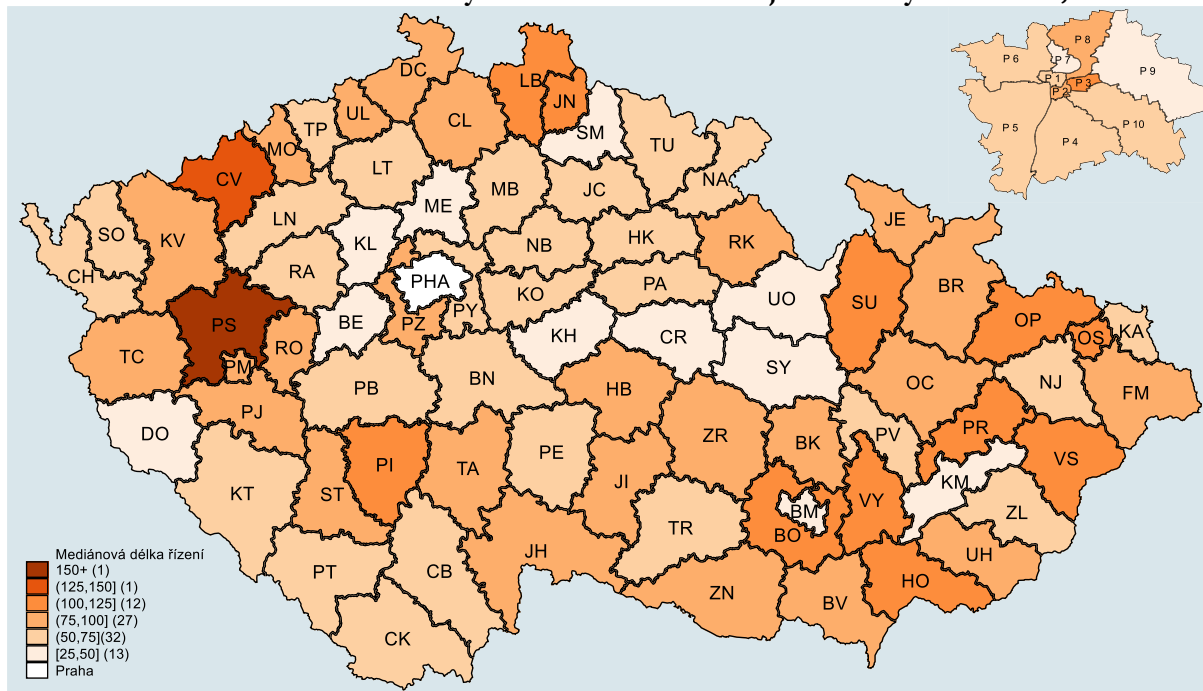
Hodnoty jsou tak v roce 2024 nejnižší ve vykazovaném období a jak ukazuje tabulka níže, k poklesu došlo u všech krajů s výjimkou Východočeského kraje. Bez hlubší analýzy není možné určit příčinu tohoto jevu. Je možné, že dlouhodobý pokles v počtu nevyřízených věcí se konečně projevil i v délkách řízení. Příspět mohl i stále rostoucí počet dohod o vině a trestu. Soudní řízení rovněž urychluje, pokud obžalovaný v řízení před soudem učiní prohlášení viny podle § 206c tr. ř. Využívání tohoto institutu Ministerstvo spravedlnosti sleduje až od roku 2024, a nejsou pro něj tedy prozatím dostupné zatím časové řady. V roce 2024 nicméně prohlášení viny využila asi polovina osob odsouzených v hlavním líčení (či osob, jímž byl uložen souhrnný trest), což naznačuje, že je v praxi široce využíván. Vyloučit nemůžeme ani další důvody poklesu.

Tabulka 17: OS – délky trestního řízení dle krajů, 2024

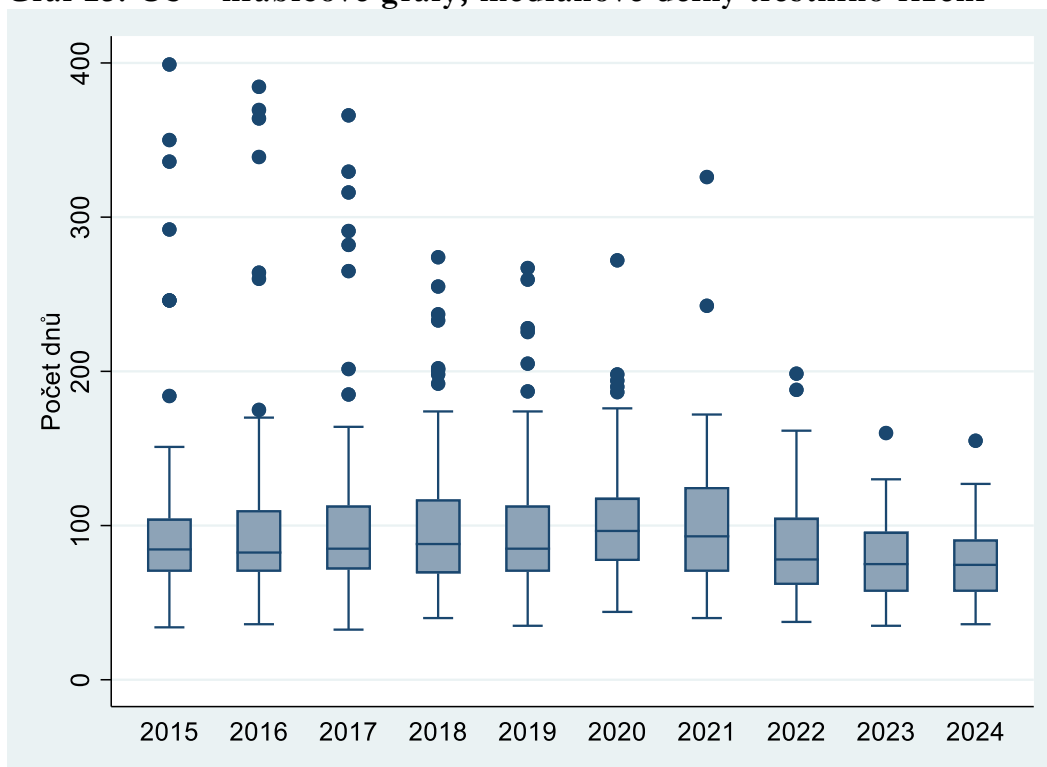
Nadřízený soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	143	-4 %	68	-1 %	307	-7 %
KS Praha	108	-15 %	55	-4 %	204	-19 %
KS Č. Budějovice	126	-14 %	75	+1 %	272	-7 %
KS Plzeň	151	-17 %	80	+5 %	332	-14 %
KS Ústí n. Labem	191	-10 %	88	-4 %	425	-11 %
KS Hr. Králové	109	-2 %	59	+5 %	219	+2 %
KS Brno	119	-13 %	68	+3 %	249	-11 %
KS Ostrava	181	-4 %	90	+6 %	413	-5 %
Celkem ČR	149	-10 %	74	-1 %	323	-8 %

Tři soudy s nejkratší mediánovou délkou řízení jsou OS Domažlice (36 dnů), OS Svitavy (40 dnů) a OS Kutná Hora (41 dnů). Délky řízení u nejpomalejších soudů byly v tomto roce asi třikrát až čtyřikrát vyšší (dříve byla tato hodnota podstatně vyšší) – OS Plzeň-sever (155 dnů), OS Chomutov (127 dnů) a OS Šumperk (122 dnů). Za zmínku dále rozhodně stojí vylepšení statistik u OS v Ústí nad Labem. Tento soud „tradičně“ patřil mezi 3 soudy s nejdelší délkou řízení. V roce 2019 již byla jeho délka řízení pod 200 dny (přesně řečeno 187 dnů), tedy pod celorepublikovým průměrem. V roce 2020 si délku řízení pod 200 dnů udržel (190 dnů), v roce 2021 vykázal mediánovou délku řízení 142 dnů, v roce 2022 pak už jen 104 dnů. V roce 2023 se „dostal“ pod 100 dnů s mediánovou délkou řízení 97 dnů a v roce 2024 pokles pokračoval na 85 dnů.

Graf 24: OS – mediánové délky trestního řízení u jednotlivých soudů, 2024

Graf 25: OS – krabicové grafy, mediánové délky trestního řízení

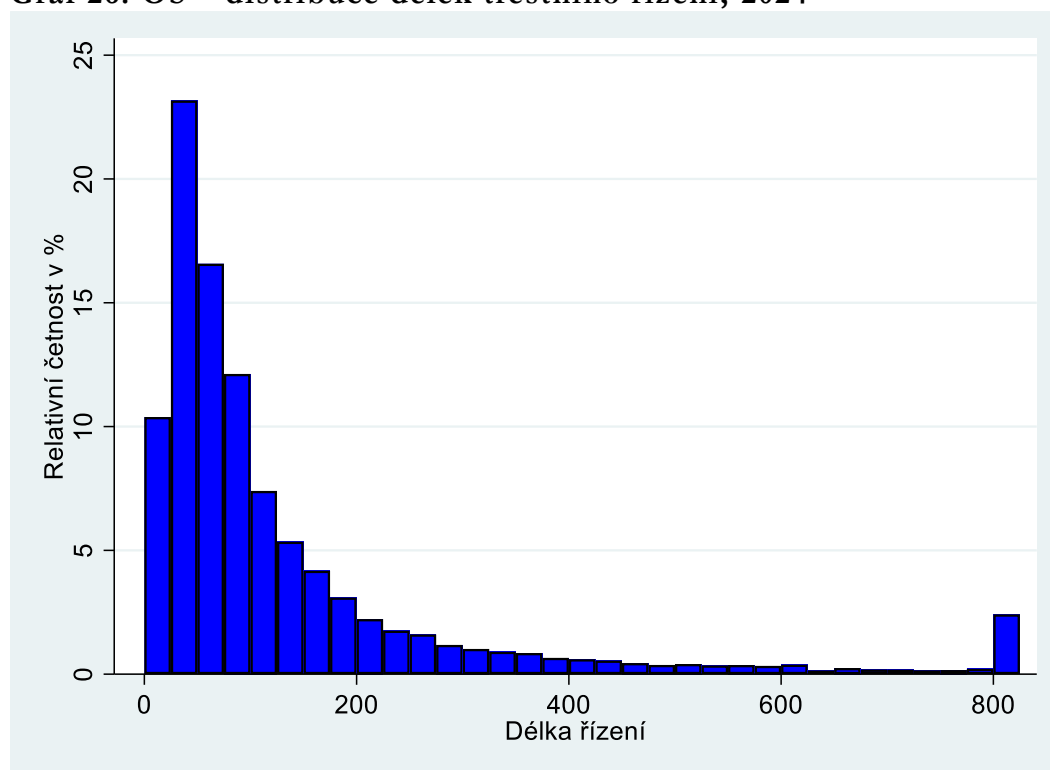
Z krabicového grafu vidíme, že rozdíly mezi soudy se v letech 2018 až 2021 příliš neměnily. V roce 2018 však přeci jen došlo ke zlepšení u nejpomalejších soudů, kdy se odlehlé hodnoty přiblížily „ke krabici“. V roce 2019 se z hlediska variability oproti roku 2018 nic nezměnilo. Klesla sice délka řízení u některých nejpomalejších soudů, u jiných soudů ale vzrostla, a tak je zlepšující se soudy vlastně „nahradily“. V roce 2020 došlo k mírnému snížení variability. Několik odlehlých hodnot se

dostalo do boxu. Pouze jeden soud (OS Děčín) vykazoval délku řízení přes 200 dnů, a jak je vidět na grafu, jednalo se o bod, který byl zdaleka nejdále od boxu. V roce 2021 pak „odskočily“ dva body (soudy), a to OS Děčín a OS Chomutov, kde se délka řízení v roce 2021 prodloužila. Celkové snížení délky řízení v roce 2022 se odrazilo i v krabicovém grafu, kdy se celý box posunul dolů. Rovněž se k němu značně přiblížily odlehlé hodnoty, což je pozitivní jev ukazující na snižování variability mezi soudy. V roce 2023 tento pozitivní jev pokračoval, když se box i vousy zmenšily a zbyla pouze jediná odlehlá hodnota – OS v Chomutově. V roce 2024 došlo ke snížení délek řízení, celý blok se opět posunul mírně dolů, ale variabilita se nezměnila. Odlehlou hodnotou je tentokrát OS Plzeň-sever.

Stejně jako u civilního řízení se na délky řízení v roce 2024 zaměříme ještě pomocí histogramu. Šířka jednoho intervalu (sloupce) je 25 dnů. Pro lepší přehlednost uvádíme všechny délky řízení delší než 800 dnů v jednom sloupci (na grafu nejvíce vpravo). Proto je tento sloupec výrazně „vyšší“ než sloupce předchozí. Distribuce délek se oproti předchozím letům mírně změnila – lze říci, že se zlepšila.

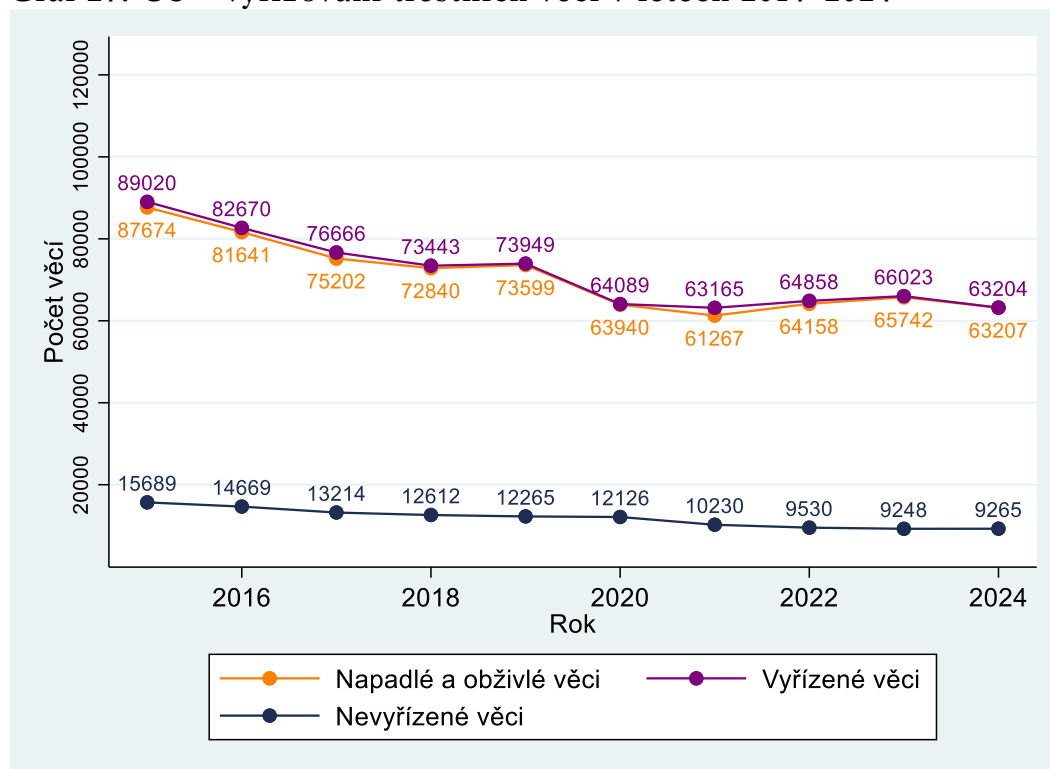
- Jen 2,5 % věcí bylo vyřízeno za více než 800 dnů (v roce 2023 cca 4 %).
- Stejně jako v roce 2023 bylo cca 33 % věcí vyřízeno velmi rychle – do 50 dnů ode dne nápadu u soudu (v roce 2022 přibližně 30 %).
- Největší skupina věcí je již mnoho let vyřízena za 26 až 50 dnů, přičemž tato skupina se postupně zvětšuje (cca 23% v roce 2024 vs. 22,5 % v roce 2023 vs. 16% v roce 2020).
- S přibývajícím délkou řízení četnost klesá.
- Rozdělení délek řízení je obecně podobné rozdělení v civilním řízení, absolutní hodnoty jsou ale výrazně nižší.

Graf 26: OS – distribuce délek trestního řízení, 2024

2.4.2 Vyřizování věcí

Graf 27: OS – vyřizování trestních věcí v letech 2014–2024

V grafu je na první pohled patrný výrazný a setrvalý pokles v nápadu a počtu vyřízených věcí do roku 2018. Trend začal již před sledovaným obdobím, je velmi výrazný a vyplývá z poklesu kriminality na území ČR. Pokles nápadu se projevil i v poklesu počtu nevyřízených věcí. Trend se přerušil v roce 2019, kdy byl nápad víceméně na úrovni roku 2018. V roce 2020 došlo k prudkému poklesu v počtu příchozích věcí, a to o 13 %. Tento jev lze zřejmě připsat pandemii onemocnění COVID-19 a vládním opatřením, která měla bránit jejímu šíření a mohla mít za následek, že nebyly dány podmínky pro páčání některých druhů trestné činnosti. Počet vyřízených věcí klesl proporcionálně k poklesu nápadu. COVID-19 tak stejně jako v civilní agendě snížil nápad (zde dokonce výrazněji), ale nevedl na rozdíl od ní ke zvýšení v počtu nevyřízených věcí. V roce 2021 pandemie pokračovala a počet příchozích věcí dále mírně poklesl o 4 %. Mezi roky 2022 a 2024 se pak počet příchozích i vyřízených věcí příliš nemění a osciluje kolem 65 000. Počet nevyřízených věcí se také stabilizoval na hodnotách nad 9 000.

Zajímavé je, že po skončení pandemie onemocnění COVID-19 se počet příchozích věcí nevrátil na úroveň roku 2019.

Všechny kraje měly míru vyřizování kolem 100 %. Soudní kraj Severní Čechy (nadřízený soud KS Ústí nad Labem) měl opět nejvyšší míru vyřizování – 101,9 %. Situace v tomto kraji se tedy i nadále postupně zlepšuje.

Už ale velmi pomalu, protože se téměř není kam posouvat (počet nevyřízených věcí prostě nelze snížit pod určitou úroveň).

Tabulka 18: OS – vyřizování trestních věcí dle krajů, 2024

Nadřízený soud	Nápad + obživlé věci		Počet věcí				Míra vyřizování
			Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	8 529	-5 %	8 530	-6 %	1 053	+0 %	100,0 %
KS Praha	7 597	-0 %	7 534	-2 %	489	+15 %	99,2 %
KS Č. Budějovice	4 077	-7 %	4 113	-6 %	482	-7 %	100,9 %
KS Plzeň	5 596	-1 %	5 539	-2 %	914	+7 %	99,0 %
KS Ústí n. Labem	10 120	-4 %	10 308	-4 %	2 101	-8 %	101,9 %
KS Hr. Králové	5 717	-1 %	5 689	-1 %	570	+5 %	99,5 %
KS Brno	9 356	-7 %	9 305	-7 %	1 426	+4 %	99,5 %
KS Ostrava	12 215	-5 %	12 186	-5 %	2 230	+2 %	99,8 %
Celkem ČR	63 207	-4 %	63 204	-4 %	9 265	+0 %	100,0 %

2.4.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Trestní úsek je výrazně menší než úsek civilní. Proto může v přepočtu na soudce docházet k určitým výkyvům, a to především na úrovni jednotlivých soudů. U nejmenších soudů působí na trestním úseku pouze dva soudci. Dočasný pokles nebo nárůst v počtu soudců tedy může vést ke značnému nárůstu nebo poklesu nevyřizovaných věcí v přepočtu na soudce.

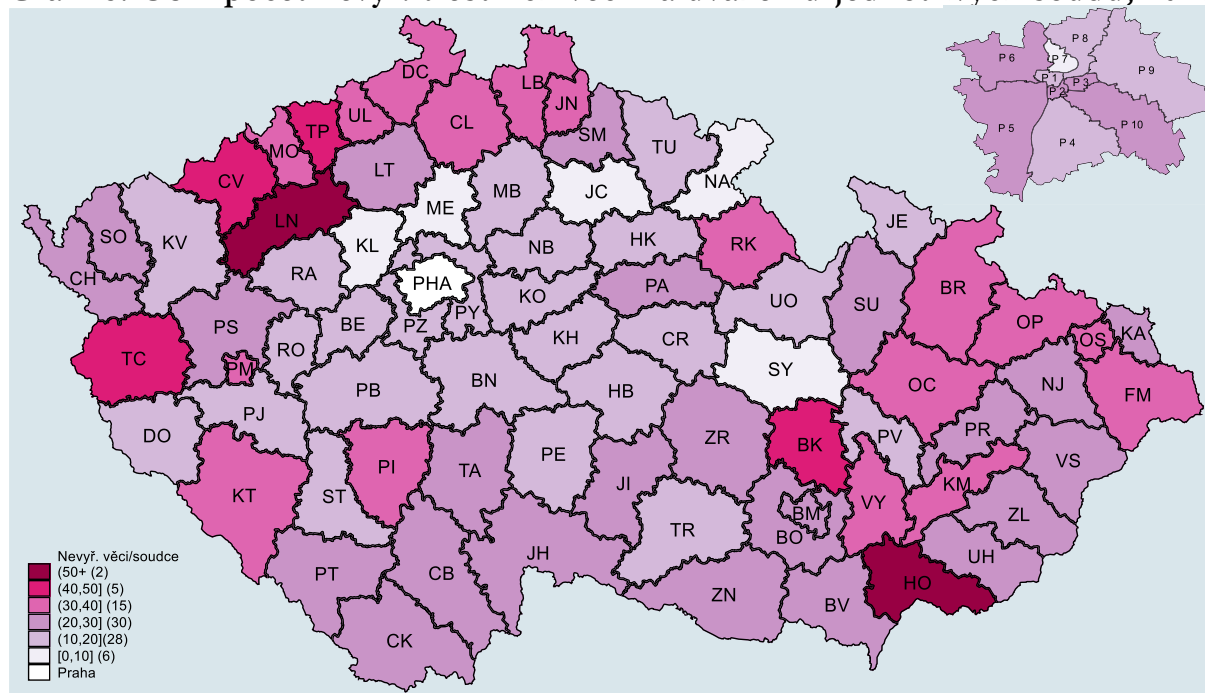
Stejně jako u civilní agendy má Ministerstvo spravedlnosti za posledních pět let k dispozici přesnější data o počtu soudců. Detailnější popis dat o skutečném počtu úvazků využitých pro přepočet lze najít v podkapitole 2.2.3.

Tabulka 19: OS – vyřizování trestních věcí na skutečný úvazek dle krajů, 2024

Nadřízený soud	Počet úvazků	Nápad + obživlé věci		Počet věcí na úvazek			
				Vyřizeno		Nevyřizeno	
MS Praha	58,25	146,42	-5 %	146,44	-6 %	18,08	-0 %
KS Praha	41,90	181,31	-2 %	179,81	-3 %	11,67	+14 %
KS Č. Budějovice	21,60	188,75	-6 %	190,42	-5 %	22,31	-6 %
KS Plzeň	36,52	153,23	-1 %	151,67	-2 %	25,03	+6 %
KS Ústí n. Labem	57,27	176,71	+5 %	179,99	+4 %	36,69	-0 %
KS Hr. Králové	36,00	158,81	-2 %	158,03	-2 %	15,83	+4 %
KS Brno	52,30	178,89	-5 %	177,92	-5 %	27,27	+5 %
KS Ostrava	69,35	176,14	-4 %	175,72	-4 %	32,16	+3 %
Celkem ČR	373,19	169,37	-3 %	169,36	-3 %	24,83	+2 %

Počet úvazků se za rok téměř nezměnil, takže změny v počtu příchozích, vyřizovaných a nevyřizovaných věcí na soudce odpovídají vývoji v absolutních počtech.

Graf 28: OS – počet nevyř. trestních věcí na úvazek u jednotlivých soudů, 2024

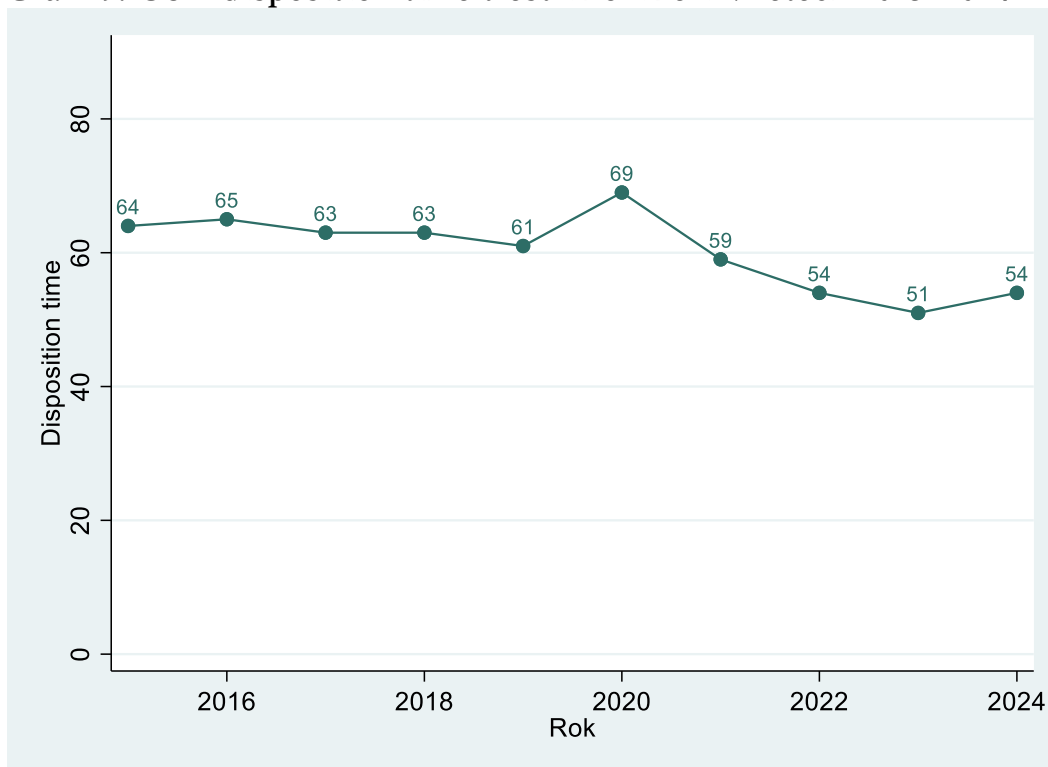
Soudy s nejmenším počtem nevyřízených věcí v přepočtu na soudce jsou OS pro Prahu 7 (5 věcí), OS Jičín a OS Kladno (oba 7 věcí). Naopak soudy s nejvyšším počtem nevyřízených věcí na soudce jsou OS Hodonín (54 věcí), OS Jablonec nad Nisou (53 věcí) a OS Blansko (46 věcí).

2.4.4 Disposition time (dispoziční čas)

Základní popis způsobu výpočtu a účelu tohoto ukazatele se nachází v části věnované civilnímu řízení u OS. Výsledky DT velmi silně korespondují s výsledky z předchozích podkapitol.

V letech 2014 až 2019 byl DT velmi stabilní. Pokles počtu vyřízených i nevyřízených věcí za celou ČR pokračoval přibližně stejným tempem. V roce 2020 významně poklesl nápad (o 13 %), logicky tak poklesl i počet vyřízených věcí (také o 13 %), ale počet nevyřízených věcí poklesl jen nepatrně o 1 % oproti roku 2019. To pak vedlo k růstu DT. V roce 2021 se podařilo snížit počet nevyřízených věcí. To se pak samozřejmě odrazilo v poklesu DT. Totéž platí i pro roky 2022 a 2023. Díky tomu klesl DT v roce 2023 na nejnižší hodnotu ve sledovaném období. V roce 2024 o pár dnů narostl, protože se mírně snížil počet vyřízených věcí.

Graf 29: OS – disposition time trestního řízení v letech 2015–2024

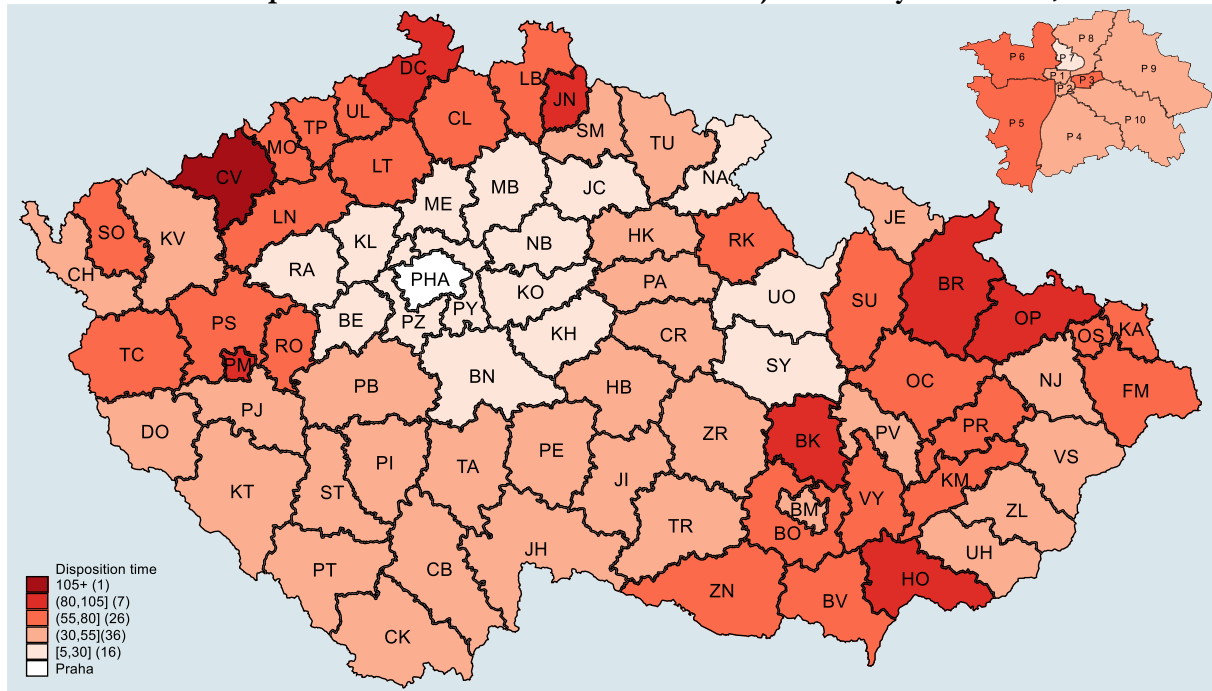

Tabulka 20: OS – disposition time trestního řízení dle krajů

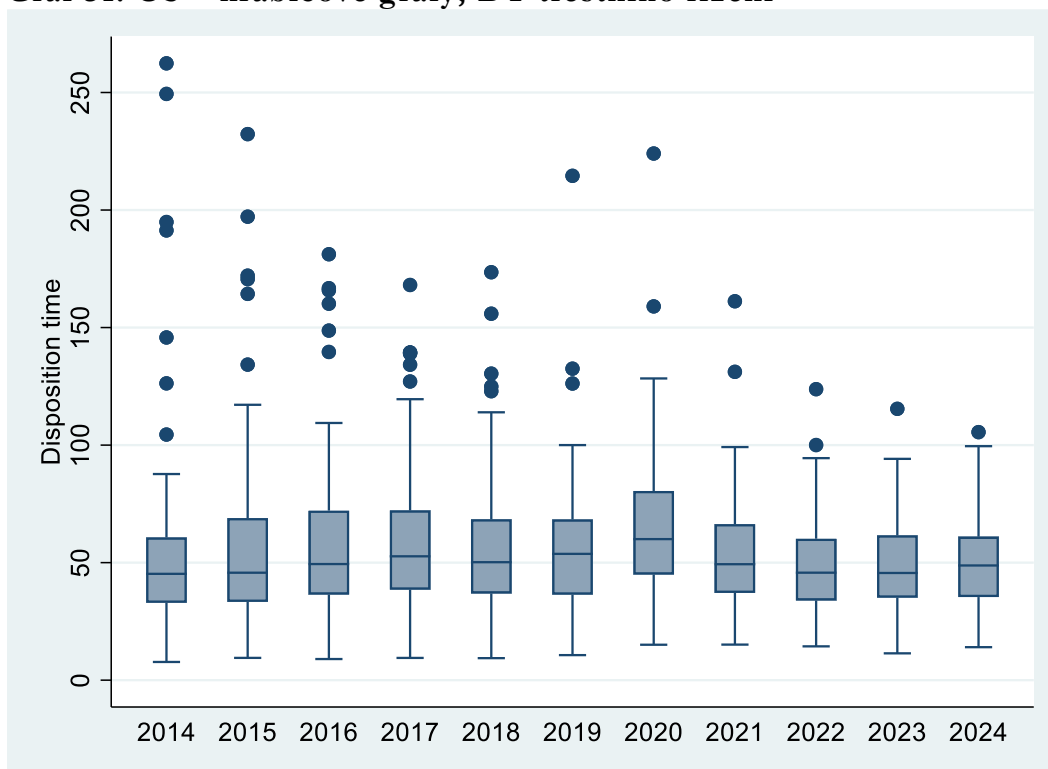
Nadřízený soud	Disposition time	
MS Praha	45	+7 %
KS Praha	24	+20 %
KS Č. Budějovice	43	+0 %
KS Plzeň	60	+7 %
KS Ústí n. Labem	74	-5 %
KS Hr. Králové	37	+9 %
KS Brno	56	+12 %
KS Ostrava	67	+6 %
Celkem ČR	54	+6 %

DT dle krajů víceméně odpovídá výsledkům dle počtu nevyřízených věcí na soudce. Nejvyšší DT má Severočeský kraj, nejnižší kraj Středočeský. DT v tomto roce klesl jen v jednom kraji, nárůsty ale byly v absolutních hodnotách marginální. Celkové hodnoty jsou zároveň výrazně nižší, než v civilní agendě.

Graf 30: OS – disposition time trestního řízení u jednotlivých soudů, 2024

Graf 31: OS – krabicové grafy, DT trestního řízení

Variabilita zůstala tento rok víceméně stejná. Místo dvou odlehlých hodnot zůstala jen jedna. Odlehlou hodnotu DT na grafu již třetím rokem za sebou představuje OS Chomutov, který se ale přiblížil k boxu (před ním to byl několik let OS Děčín).

2.4.5 Další statistiky

Data pochází ze statistických listů, zkoumáme tedy agendy T a Tm. I zde uvádíme několik příkladů dalších sledovaných statistik. Podobně jako u civilního řízení je to míra odvolání a míra změny rozsudku. Dále se v této kapitole zabýváme vývojem ukládání peněžitých trestů od roku 2014. Připomínáme, že jsme u trestních statistik vyřadili věci vyřízené trestním příkazem, jejichž podíl na celkovém počtu věcí však v této podkapitole také zkoumáme. Nakonec se zaměříme na to, v jaké výši jsou ukládány nepodmíněné tresty odnětí svobody a na údaje o podmíněném propuštění.

Míra odvolání

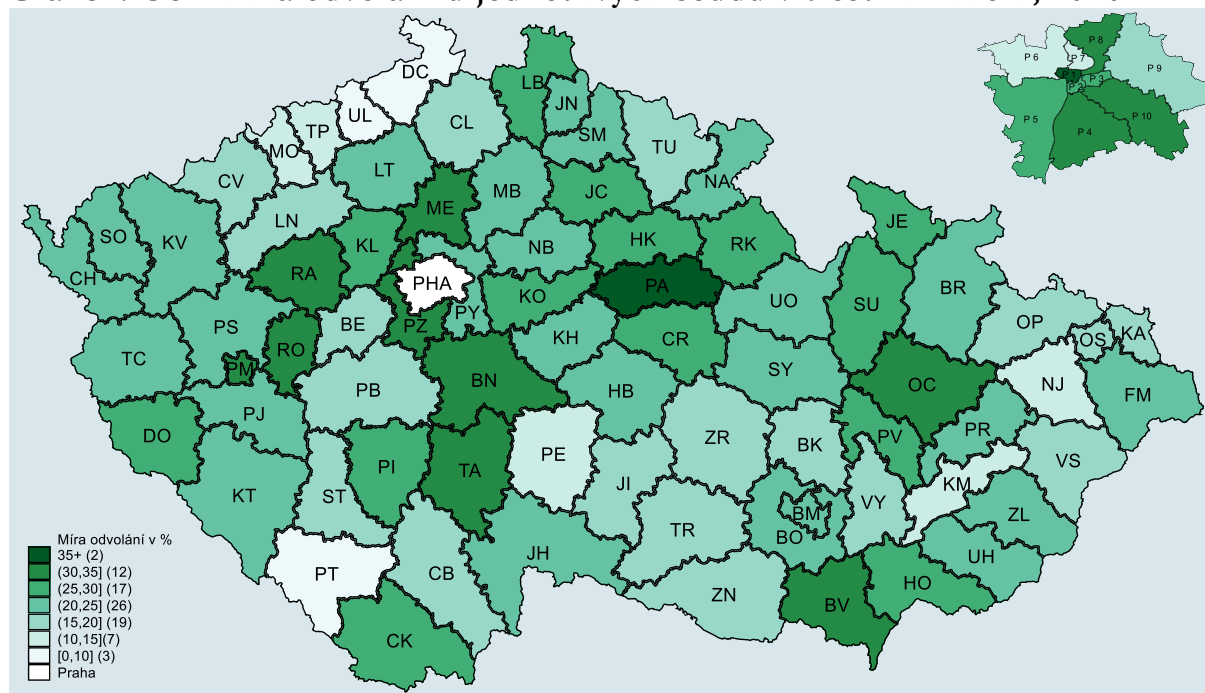
Míra odvolání i míra rozsudku jsou vypočteny ze statistických listů. K uvedeným statistikám uvádíme následující:

- týkají se pouze pravomocně skončených věcí v rejstřících T a Tm,
- jde pouze o odvolání v meritů věci,
- započteny jsou i věci, kde nadřízený soud zrušil rozhodnutí soudu I. stupně a věc mu vrátil a následně již odvolání podáno nebylo
- data jsou očištěna o věc vyřízené trestním příkazem a věci, kde byla uzavřena dohoda o vině a trestu.

Tabulka 21: OS – míra odvolání dle krajů v trestním řízení, 2024

Nadřízený soud	Míra odvolání	
MS Praha	27,95 %	+2,6 p.b.
KS Praha	25,38 %	-3,4 p.b.
KS Č. Budějovice	20,75 %	-0,6 p.b.
KS Plzeň	25,97 %	+2,2 p.b.
KS Ústí n. Labem	15,21 %	-0,4 p.b.
KS Hr. Králové	25,45 %	+2,0 p.b.
KS Brno	20,80 %	+0,8 p.b.
KS Ostrava	21,12 %	+0,7 p.b.
Celkem ČR	22,06 %	+0,6 p.b.

Graf 32: OS – míra odvolání u jednotlivých soudů v trestním řízení, 2024

Soudy s nejnižší mírou odvolání v roce 2024 jsou OS Děčín (9,61 %), OS Prachatice (9,90 %) a OS Ústí nad Labem (10,27 %). Nejvyšší míra odvolání naopak je u OS pro Prahu 1 (38,03 %), OS Pardubice (37,32 %) a OS Plzeň-město (34,12 %).

Při pohledu na data o míře odvolání je třeba poukázat na několik věcí:

- Míra odvolání v trestním řízení je vysoká – asi třikrát vyšší než v řízení občanskoprávním. Odvolání je podáno přibližně v každém čtvrtém až pátém trestním řízení u okresního soudu.
- Na celorepublikové úrovni se míra odvolání příliš nemění, na úrovni krajů jsou patrné větší odchylky, stále však nijak zásadní. U jednotlivých soudů se míra odvolání může mezi roky lišit nejvýrazněji.
- V míře odvolání jsou mezi jednotlivými soudy velké rozdíly – až čtyřnásobek u soudů s nejvyšší mírou odvolání oproti soudům s nejnižší mírou odvolání (v několika předchozích letech to však byl až šestinásobek).
- Nejvyšší míra odvolání je již stabilně v Praze a suverénně nejnižší je také již několik let v Severočeském kraji. Částečně to zřejmě souvisí s rozdílnou agendou a s rozdíly v socioekonomických ukazatelích, uspokojivé vysvětlení pro takto markantní rozdíl to však není. Rozdíly jsou totiž někdy značné i v rámci jednoho kraje.
- Pro úplnost doplňujeme, že míra odvolání je očištěna o věci, kde došlo k dohodě o vině a trestu, ale ne o věci, kde osoba obviněná v řízení před soudem učinila prohlášení viny podle § 206c tr. ř. I když soud přiznání viny přijme, může jít jen o přiznání viny za některé skutky nebo obviněná osoba nesouhlasí s výší trestu. V takovýchto případech se odsouzené osoby mohou odvolat (a také odvolávají).

Míra změny rozsudku

Dalším sledovaným ukazatelem je míra změny rozsudku. Jedná se o podíl věcí v procentech, ve kterých odvolací soud na základě odvolání změnil rozhodnutí soudu I. stupně. Jako změna rozsudku jsou započítány věci, v nichž bylo odvolání vyhověno, ale i případy, kdy bylo rozhodnutí soudu I. stupně odvolacím soudem zrušeno a vráceno soudu I. stupně.

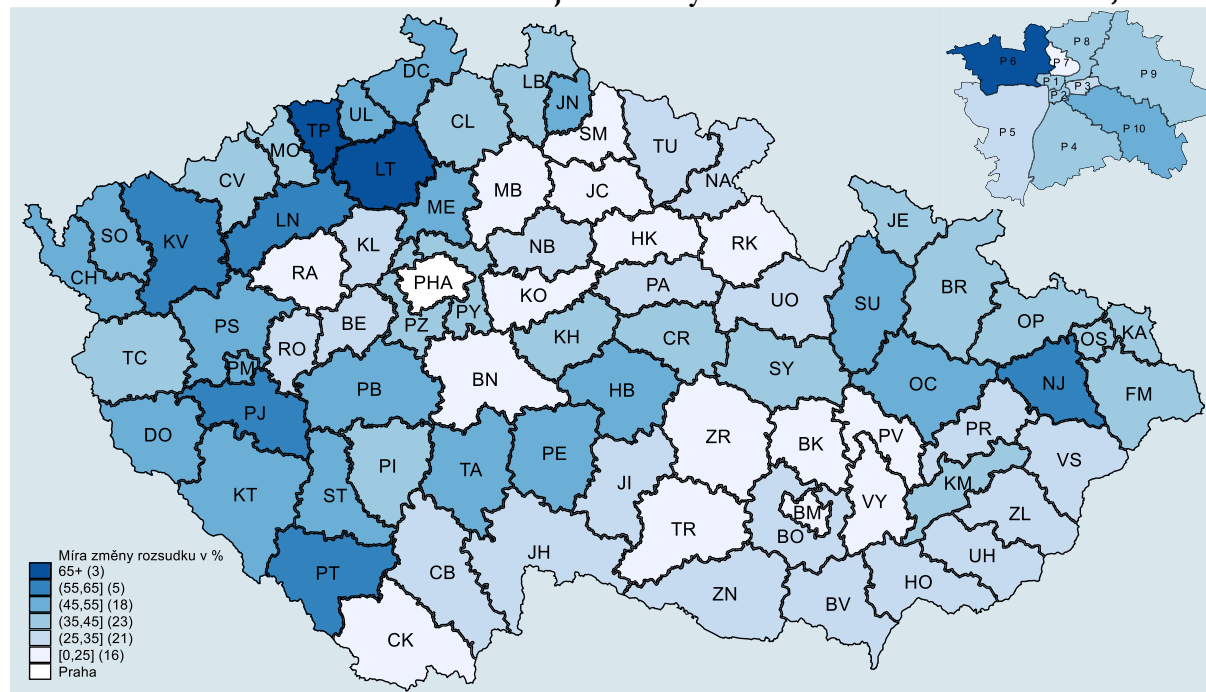
Tabulka 22: OS – míra změny rozsudku dle krajů v trestním řízení, 2024

Nadřízený soud	Míra změny rozsudku	
MS Praha	39,78 %	+1,9 p.b.
KS Praha	33,28 %	-3,5 p.b.
KS Č. Budějovice	36,36 %	+2,6 p.b.
KS Plzeň	49,31 %	-2,7 p.b.
KS Ústí n. Labem	49,71 %	+0,1 p.b.
KS Hr. Králové	30,49 %	-3,4 p.b.
KS Brno	24,15 %	-5,1 p.b.
KS Ostrava	45,10 %	-1,2 p.b.
Celkem ČR	38,98 %	-1,5 p.b.

Jak vidíme, celkem za ČR se míra změny rozsudku oproti roku 2023 snížila. Nejnižší byla v Jihomoravském kraji (v důsledku výrazného poklesu), nejvyšší zůstává v Severočeském a Západočeském kraji.

Z okresních soudů má dle dat nejnižší míru změny rozsudku OS pro Prahu 7 (9,09 %). Následují OS Benešov (12,77 %) a OS Vyškov (15,00 %). Na druhém konci se nacházejí OS pro Prahu 6 (68,00 %), OS Litoměřice (67,31 %) a OS Teplice (66,66 %).

Graf 33: OS – míra zm. rozsudku u jednotlivých soudů v trestním řízení, 2024

Peněžité tresty

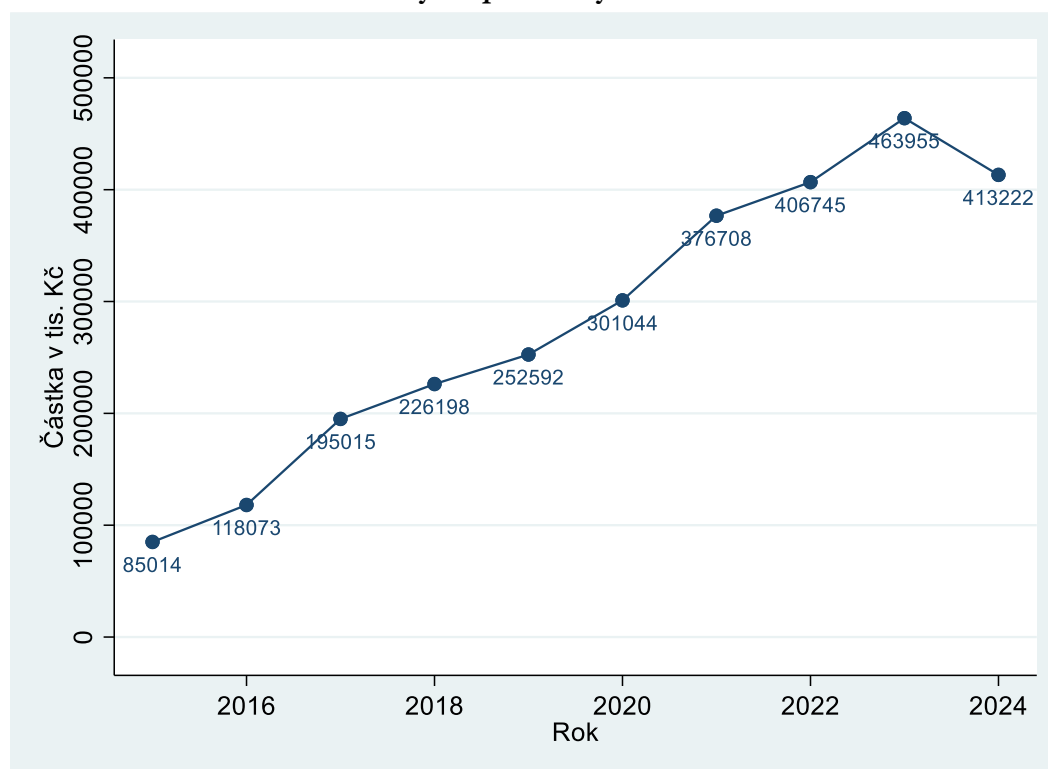
Stejně jako v předchozích zprávách se zaměříme na ukládání peněžitých trestů. Níže uvedená data jsou získána ze statistických listů a týkají se pravomocně odsouzených osob. Nejsou proto zahrnuty souhrnné a společné tresty. Data se vztahují ke všem případům, kdy byl uložen peněžitý trest, tedy jak k těm, kdy byl trest uložen jako hlavní sankce, tak k případům, kdy byl trest uložen jako další sankce, například vedle trestu odnětí svobody.

Tento statistický údaj je sledován s ohledem na dlouhodobou snahu o zvýšení počtu ukládaných peněžitých trestů, která se projevila řadou legislativních i nelegislativních opatření. V počtu (a podílu na celkovém počtu odsouzených osob) uložených peněžitých trestů totiž ČR dlouhodobě výrazně zaostávala za okolními státy. Zdá se tedy vhodné sledovat, zda přijatá opatření opravdu vedou ke zvýšení počtu uložených peněžitých trestů. Nejedná se nicméně o podrobnou analýzu, která by přesahovala plánovaný rozsah zprávy.

V prvním grafu je zachycena celková částka peněžitých trestů uložených odsouzeným osobám u okresních soudů. Kolem roku 2015 došlo k přijetí výše uvedených opatření a částka začala velmi rychle růst. Skokově vzrostla především mezi lety 2017 a 2018. V roce 2019 byla celková suma uložených peněžitých trestů 252 592 000 Kč, tedy téměř trojnásobek částky v roce 2015.

Výrazný růst nadále pokračoval, až v roce 2023 dosáhla suma peněžitých trestů částky 463 955 000 Kč. Částka peněžitých trestů uložená okresními soudy tak oproti roku 2015 narostla téměř o 450 %. V roce 2024 po dlouhé době suma uložených trestů poklesla asi o 50 000 000 Kč na 413 222 000 Kč.

Graf 34: OS – suma uložených peněžitých trestů

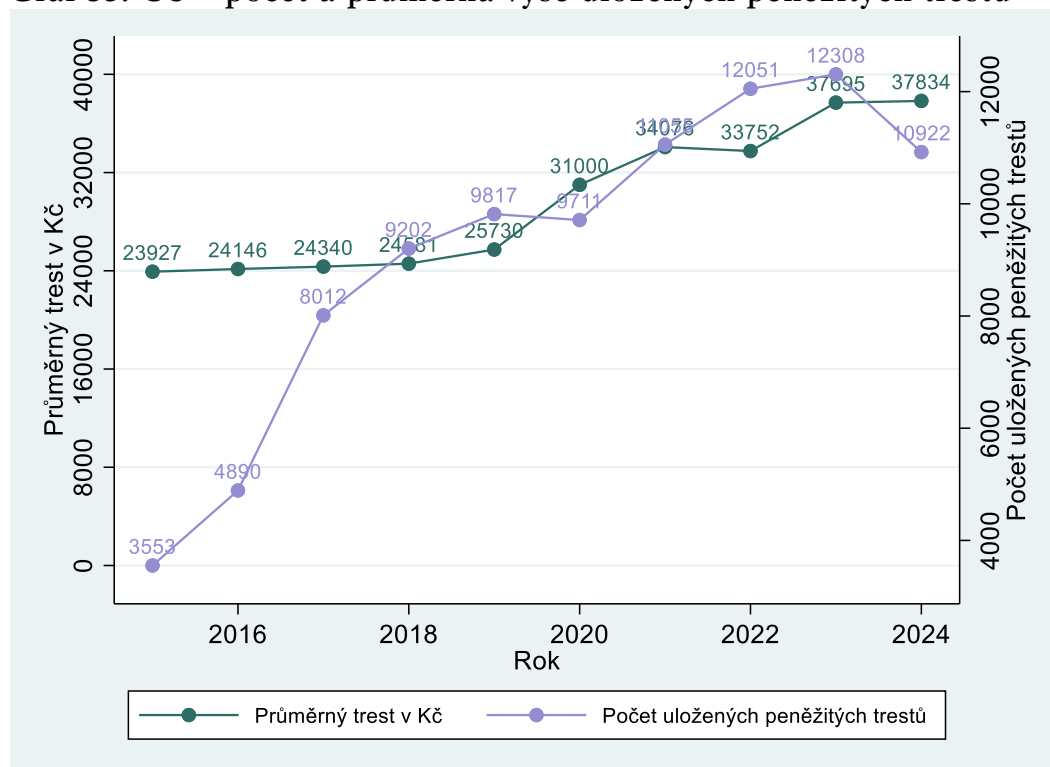
Při pohledu na delší časovou řadu, než je zobrazena na grafu lze nejprve konstatovat, že v letech 2012 až 2019 byla průměrná výše peněžitých trestů v nominálních hodnotách stále přibližně stejná a výrazně se neměnila. Téměř celý růst v celkové částce uložených trestů byl způsoben nárůstem

počtu uložených peněžitých trestů. V roce 2020 ale narostla průměrná výše uložených trestů na 31 000 Kč, tedy o více než 5 000 Kč (o 20 %). V roce 2021 došlo k dalšímu nárůstu průměrné výše uložených peněžitých trestů i jejich počtu; v roce 2022 došlo k dalšímu výraznému nárůstu počtu uložených trestů, ale jejich průměrná částka se mírně snížila. V roce 2023 pak opět došlo k citelnému nárůstu průměrné částky uložených trestů i mírnějšímu růstu jejich počtu. Zajímavou otázkou v této souvislosti je, zda soudy v roce 2024 při ukládání trestů zohlednily výraznou inflaci. Vývoj průměrné výše peněžitého trestu v roce 2024 tomu spíše nenasvědčuje.

Výše zmíněný pokles v sumě uložených peněžitých trestů plyne z nižšího počtu uložených trestů (jejich průměrná výše je v zásadě stále stejná). To souvisí i s poklesem v počtu odsouzených osob. Důležité je se v tomto případě podívat na podíl odsouzených osob, kterým byl uložen peněžitý trest. Data ukazují, že mírně poklesl z 19,1 % v roce 2023 na 18,7 % v roce 2024.

Zajímavé jsou rovněž nejčastěji ukládané částky peněžitých trestů. Soudy celkem pochopitelně ukládají velmi často „kulaté“ částky. Tresty ve výši 40 000 Kč, 30 000 Kč, 20 000 Kč, 25 000 Kč, 15 000 Kč a 10 000 Kč tvořily dohromady více než polovinu uložených trestů.

Graf 35: OS – počet a průměrná výše uložených peněžitých trestů

Výše uvedené údaje se týkají pouze ukládání peněžitých trestů. Druhou stranou mince je otázka, zda je peněžitý trest splněn, nebo zda v důsledku jeho neplnění (tedy neplacení, byť jen zčásti) musí soud rozhodnout o tzv. přeměně na trest jiný. V následující tabulce se tedy ještě krátce zaměříme na pravomocné přeměny peněžitých trestů v jiný trest.

V této souvislosti uvádíme, že od roku 2013 novelou provedenou zákonem č. 390/2012 Sb. přibýly k běžnému nařízení výkonu náhradního trestu odnětí svobody⁹ (NEPO) další dvě alternativní přeměny, a to v trest domácího vězení (DV) nebo v trest obecně prospěšných prací (OPP). V roce

⁹ Ukládá-li soud peněžitý trest, stanoví pro případ, že by ve stanovené lhůtě nebyl vykonán, náhradní trest odnětí svobody (ust. § 69 odst. 1 trestního zákoníku ve znění do 30. 9. 2020).

2020 došlo v této oblasti opět k úpravě, a to novelou provedenou zákonem č. 333/2020 Sb., která zrušila při ukládání peněžitého trestu povinnost stanovit náhradní trest odnětí svobody, naproti tomu zavedla pevný přepočítaný počet nevykonaných peněžitých trestů nebo jejich zbytků v trest odnětí svobody a došlo také ke zrušení možnosti přeměny peněžitého trestu v trest domácího vězení nebo obecně prospěšných prací. Tato novela nabyla účinnosti 1. října 2020.

Tabulka 23: OS – pravomocné přeměny peněžitého trestu v jiný trest

Rok	Pravomocná přeměna v			
	NEPO	DV	OPP	Celkem
2008	697	×	×	697
2009	903	×	×	903
2010	317	×	×	317
2011	166	×	×	166
2012	111	×	×	111
2013	77	5	83	165
2014	82	1	88	171
2015	69	1	49	119
2016	75	2	44	121
2017	70	0	61	131
2018	105	1	76	182
2019	147	1	88	236
2020	139	0	94	233
2021	222	0	24	246
2022	251	0	7	258
2023	293	0	5	298
2024	279	0	1	280

Z tabulky vyplývají zajímavé skutečnosti:

- Rok 2009 představuje nejvyšší počet přeměn, resp. nařízení výkonu náhradního trestu odnětí svobody (NEPO). Následně až do roku 2015 počet těchto přeměn významně klesl na nejnižší stav. To zcela koresponduje s poklesem počtu ukládaných peněžitých trestů.
- Z nových alternativních přeměn od roku 2013 se místo nařízení náhradního trestu odnětí svobody velmi často (v prvních dvou letech dokonce více) využívala přeměna v trest obecně prospěšných prací (OPP). Obliba této přeměny ale časem výrazně klesala, až v roce 2024 došlo pouze k jedné této přeměně. Přeměna v domácí vězení (DV) se neujala nikdy.
- Počet přeměn v trest odnětí svobody, resp. nařízení výkonu náhradního trestu odnětí svobody, sice od roku 2018 do roku 2020 opět narůstal, ale ne tak výrazně jako počet uložených trestů a nedosáhl ani úrovně před rokem 2010.
- V roce 2021 se zřejmě projevila výše zmíněná novela provedená zákonem č. 333/2020 Sb. Došlo ke značnému nárůstu přeměn v NEPO, které opět naprosto dominují, a to zřejmě na úkor přeměn na OPP, jejichž počet souběžně klesal. Celkový počet přeměn byl ale

podobný jako v roce 2020. V letech 2022 a 2023 pak došlo k dalšímu nárůstu v počtu přeměn. V roce 2024 počet přeměn velmi mírně poklesl.

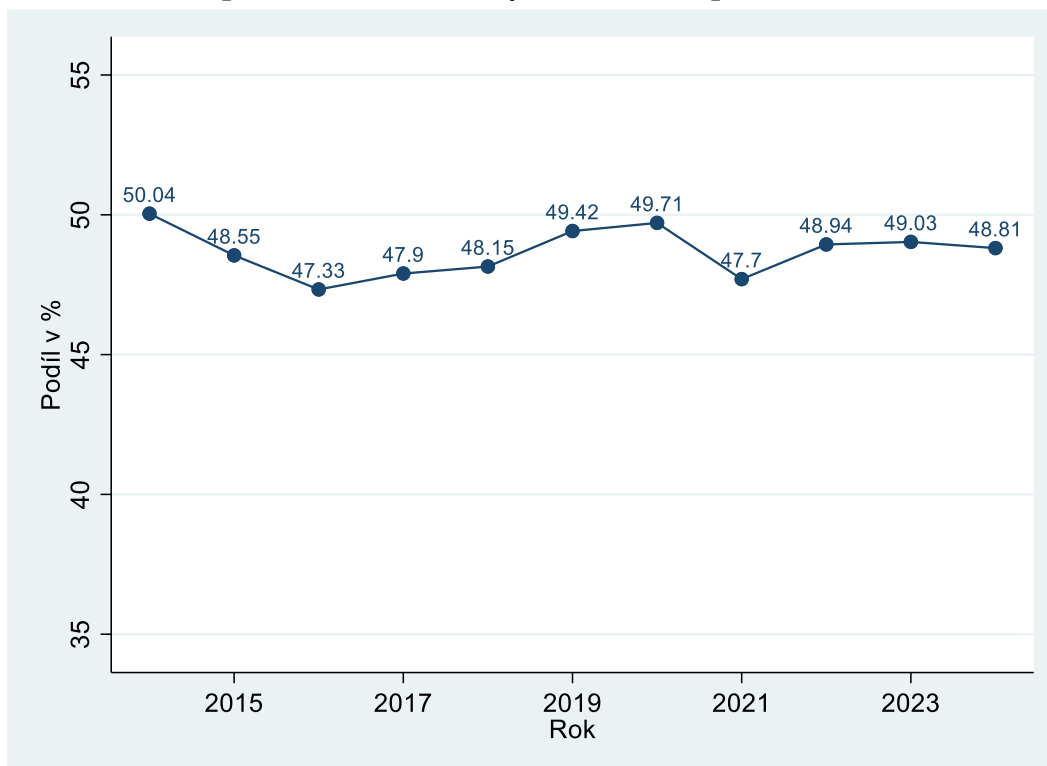
Lze tak konstatovat, že iniciativa přinesla častější ukládání peněžitých trestů, přičemž do současnosti ve stejném poměru nevzrostly přeměny peněžitého trestu v jiný trest. Situaci je nicméně nutné dále monitorovat s ohledem na prodlení mezi nesplněním uloženého peněžitého trestu a okamžikem, kdy soud z tohoto důvodu přistoupí k případné přeměně trestu.

Podíl věcí skončených trestním příkazem

Data uvedená v předchozích kapitolách trestní agendy u OS (délky řízení a míra odvolání) byla očištěna o věci skončené trestním příkazem, údaj o využívání tohoto nástroje je však významný. Proto je v následujícím grafu uveden podíl věcí, které byly pravomocně skončeny trestním příkazem.

V letech 2014 až 2016 je v řadě vidět klesající tendence. To znamená, že pozorovaný pokles celkové kriminality se týkal zejména méně závažných věcí, ze kterých se věci řešené trestním příkazem rekrutují; závažnější kriminalita pak pravděpodobně klesala méně či vůbec. Trend se otočil v roce 2017 a podíl věcí vyřízených trestním příkazem opět začal růst až do roku 2020; po tomto roce nicméně opět došlo k poklesu a následné stabilizaci okolo hodnoty 49 %. Žádný trvalý trend tak z dat nevyplývá, když podíl dlouhodobě osciluje mezi 47 a 50 %.

Graf 36: OS – podíl věcí skončených trestním příkazem v letech 2014–2024

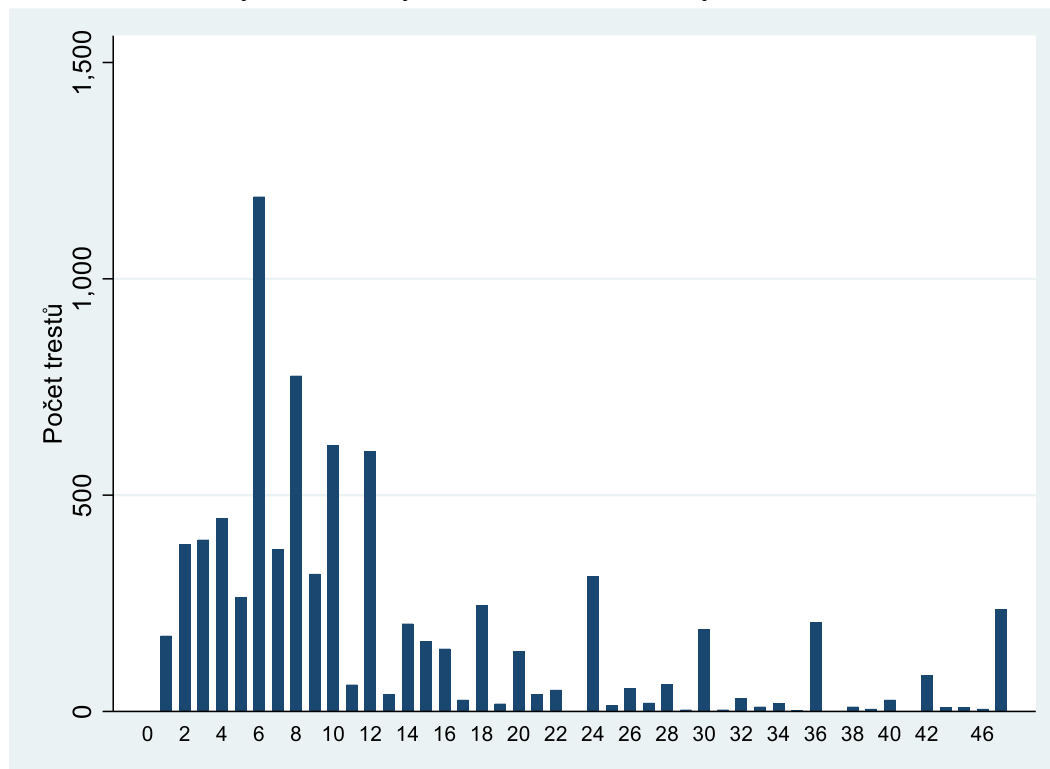

Uložené výše NEPO

Zajímavý pohled na data o ukládaných trestech přináší graf níže. Na vodorovné ose je výše trestů v měsících a na svislé ose počet uložených trestů odsouzeným osobám. Všechny tresty nad

48 měsíců byly agregovány do posledního sloupce. Graf ukazuje, že nejčastěji ukládaná délka odnětí svobody je 6 měsíců. Obecně jsou tresty často ukládány v násobcích šesti měsíců, respektive 12 měsíců. U nižších trestů je tento trend ale méně patrný (evidujeme mnoho trestů ve výši 2,3 či 10 měsíců). U vyšších vidíme, že velmi často jsou ukládány například tresty ve výši 24 či 36 měsíců. Data implikují, že při výši trestu do 12 měsíců se pečlivě zvažuje každý jednotlivý měsíc, kdežto čím delší trest, tím „hrubší“ optika se při jeho udělení používá.

Graf 37: OS – výše uložených NEPO dle délky, 2024

Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody

Po vykonání části trestu odnětí svobody může odsouzený podat návrh na podmíněné propuštění z výkonu trestu a opustit tak věznici před vykonáním celé uložené délky trestu. Návrh na podmíněné propuštění může vedle odsouzeného podat též ředitel věznice nebo státní zástupce, případně může soud o podmíněném propuštění rozhodnout i bez návrhu. Podmíněně propuštěn může být odsouzený, který ve výkonu trestu svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení a může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život, a který vykonal zákonem stanovenou část trestu (odsouzeného za přečin lze za zákonem stanovených podmínek podmíněně propustit i dříve).

O návrhu na podmíněné propuštění rozhoduje soud, který může:

- odsouzeného podmíněně propustit;
- odsouzeného podmíněně propustit s dohledem, takže odsouzený bude po určitou dobu pod dohledem probačního úředníka;
- odsouzeného podmíněně propustit a uložit mu tzv. přiměřená omezení či přiměřené povinnosti, například povinnost podrobit se vhodnému programu sociálního výcviku a

převýchovy, veřejně se osobně omluvit poškozenému, uhradit dlužné výživné nebo jinou dlužnou částku a další; odsouzeného podmíněně propustit a uložit povinnost, aby se ve stanovené části zkušební doby, navazující na počátek zkušební doby, zdržoval ve stanoveném časovém období v určeném obydlí nebo jeho části, nebo aby vykonal práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací, anebo aby složil určenou peněžní částku na pomoc obětem trestné činnosti na účet soudu;

- návrh na podmíněné propuštění zamítnout.

Návrh může být vyřízen i jinak než rozhodnutím soudu (například zpětvzetím).

V tabulce níže jsou uvedeny úspěšnosti žádostí o podmíněné propuštění dle jednotlivých soudů (a věznic) za roky 2022 až 2024. Jako úspěšné jsou započteny prosté podmíněné propuštění, podmíněné propuštění s dohledem a podmíněné propuštění dle § 48 odst. 4 tr. z. (tj. ta, kde došlo k uložení přiměřeného omezení či přiměřené povinnosti). Zpětvzetí není započteno vůbec. Ostatní způsoby vyřízení jsou započteny jako neúspěšné (jde především zamítnutí žádosti).

Z tabulky lze například vyčíst následující:

- Celková míra úspěšnosti žádostí se pohybuje mírně nad 40 %. Platí tedy, že 4 z 10 žadatelů, kteří žádost nevezmou zpět, uspějí.
- Na celorepublikové úrovni je míra poměrně neměnná, na úrovni jednotlivých soudů ale dochází k různým posunům.
- Mezi soudy jsou velké rozdíly. Nejvíce jsou úspěšní žadatelé u OS v Karviné (věznice Karviná) – 73 % v roce 2024, naopak nejméně u OS v Rakovníku (věznice Oráčov) – 14 % v roce 2024. Na základě těchto údajů nicméně nelze vyvozovat bližší závěry o šanci konkrétních žádostí a „přísnosti“ jednotlivých soudů. Šance na úspěch se totiž odvíjí od typu věznic a specifík konkrétních odsouzených osob a trestných činů.

Tabulka 24: OS – úspěšnost žádostí o podmíněné propuštění dle soudů

Okresní soud	Věznice	2022	2023	2024
OS Karviná	Karviná	63 %	77 %	73 %
OS Havlíčkův Brod	Světlá nad Sázavou	69 %	67 %	72 %
OS Hradec Králové	Hradec Králové	61 %	73 %	71 %
OS Olomouc	Olomouc	70 %	70 %	70 %
OS Břeclav	Břeclav	57 %	57 %	69 %
OS Opava	Opava	61 %	69 %	67 %
OS Teplice	Teplice	44 %	71 %	63 %
OS České Budějovice	České Budějovice	62 %	52 %	62 %
OS Litoměřice	Litoměřice	47 %	63 %	55 %
OS Trutnov	Odolov	55 %	58 %	55 %
OS Most	Bělušice	34 %	29 %	50 %
OS Třebíč	Rapotice	55 %	52 %	48 %
OS Louny	Nové Sedlo	49 %	52 %	47 %
MS Brno – město	Brno	36 %	43 %	45 %
OS Praha 6	Ruzyně	52 %	51 %	42 %
OS Znojmo	Znojmo	36 %	49 %	41 %
OS Liberec	Liberec	46 %	34 %	40 %
OS Šumperk	Mírov	62 %	63 %	40 %
OS Brno-venkov	Kuřim	34 %	48 %	40 %
OS Karlovy Vary	Ostrov	36 %	32 %	39 %
OS Jablonec n. Nisou	Rýnovice	23 %	27 %	34 %
OS Ostrava	Heřmanice, Ostrava	43 %	43 %	34 %
OS Česká Lípa	Stráž pod Ralskem	54 %	49 %	33 %
OS Pardubice	Pardubice	36 %	38 %	33 %
OS Praha-západ	Ruzyně – V. Přílepy	-----	22 %	33 %
OS Příbram	Příbram	35 %	34 %	30 %
OS Nymburk	Jiřice	29 %	27 %	30 %
OS Chomutov	Všehrady	28 %	26 %	28 %
OS Plzeň-město	Plzeň	29 %	23 %	26 %
OS Sokolov	Horní Slavkov, Kynšperk	25 %	28 %	25 %
OS Praha 4	Pankrác	25 %	29 %	24 %
OS Jičín	Valdice	24 %	28 %	16 %
OS Kladno	Vinařice	16 %	18 %	15 %
OS Rakovník	Oráčov	14 %	15 %	14 %
Celkem		40 %	42 %	41 %

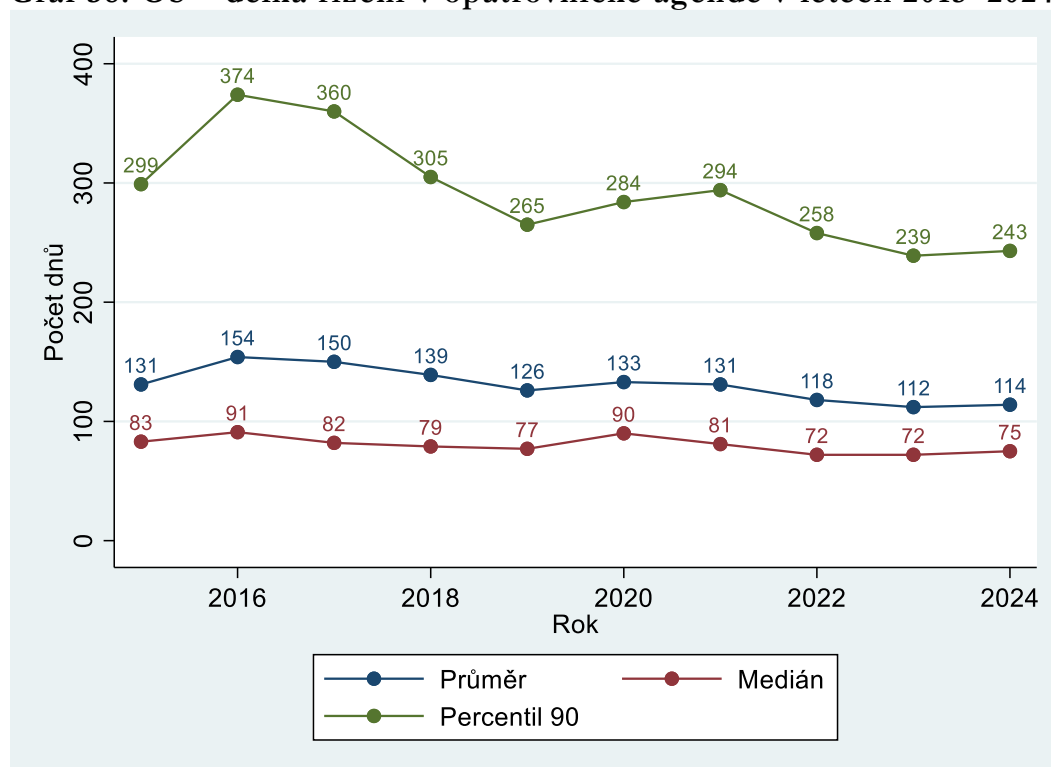
2.5 Opatrovnická agenda

Z hlediska statistického vykazování je sledování opatrovnické agendy nejjednodušší. Ve statistickém pozorování ve výkazech totiž nedocházelo k žádným velkým změnám. Stejně jako u civilního řízení zahrnuje opatrovnická agenda několik rejstříků. Zdaleka nejvýznamnější, a pro soud časově i jinak nejnáročnější, je agenda zahrnující řízení ohledně svéprávnosti a opatrovnictví člověka, péče soudu o nezletilé a související agenda, tedy věci vedené v rejstříku P a Nc.

2.5.1 Délka řízení

Platí stejné poznámky jako u civilního řízení. Délku řízení tedy zjišťujeme ze statistických listů (rozhodnutí soudu již nabylo právní moci) a uvádíme ji v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného vyřízení soudem I. stupně.

Graf 38: OS – délka řízení v opatrovnické agendě v letech 2015–2024

Před začátkem sledovaného období, tedy před rokem 2015, byla délka řízení velmi stabilní. V letech 2015 a 2016 pak došlo k náhlému nárůstu následovanému tříletým poklesem. Příčinu zmíněného nárůstu můžeme spatřovat především v nabytí účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (o. z.), podle kterého bylo třeba do tří let přezkoumat všechny osoby, jež byly v předchozí době pravomocně zbaveny či omezeny ve způsobilosti k právním úkonům. Přibyly i další druhy rozhodování (podpurná opatření při narušení schopnosti zletilého právně jednat apod.). Podle zkušeností soudů nová agenda samozřejmě představovala dodatečnou zátěž. Hlavní problém ale spočíval ve vyhotovování znaleckých posudků potřebných pro přezkum svéprávnosti.

Délky řízení byly ovlivněny také skutečností, že v letech 2016 až 2018 převýšil počet vyřízených věcí počet věcí příchozích. Zdá se tedy, že výše popsané problémy v agendě, které nastaly po nabytí účinnosti o. z., se částečně podařilo vyřešit. Dílčí vliv může plynout i z opatření některých soudů k posílení opatrovnických oddělení.

V roce 2020 opět došlo k mírnému růstu v délkách řízení, což opět teoreticky může souviset s pandemií COVID-19, která činnost soudů zkomplikovala. Tuto teorii podporuje fakt, že medián vzrostl ve všech krajích a téměř ve všech krajích s výjimkou Severočeského vzrostl i percentil 90 a průměr.

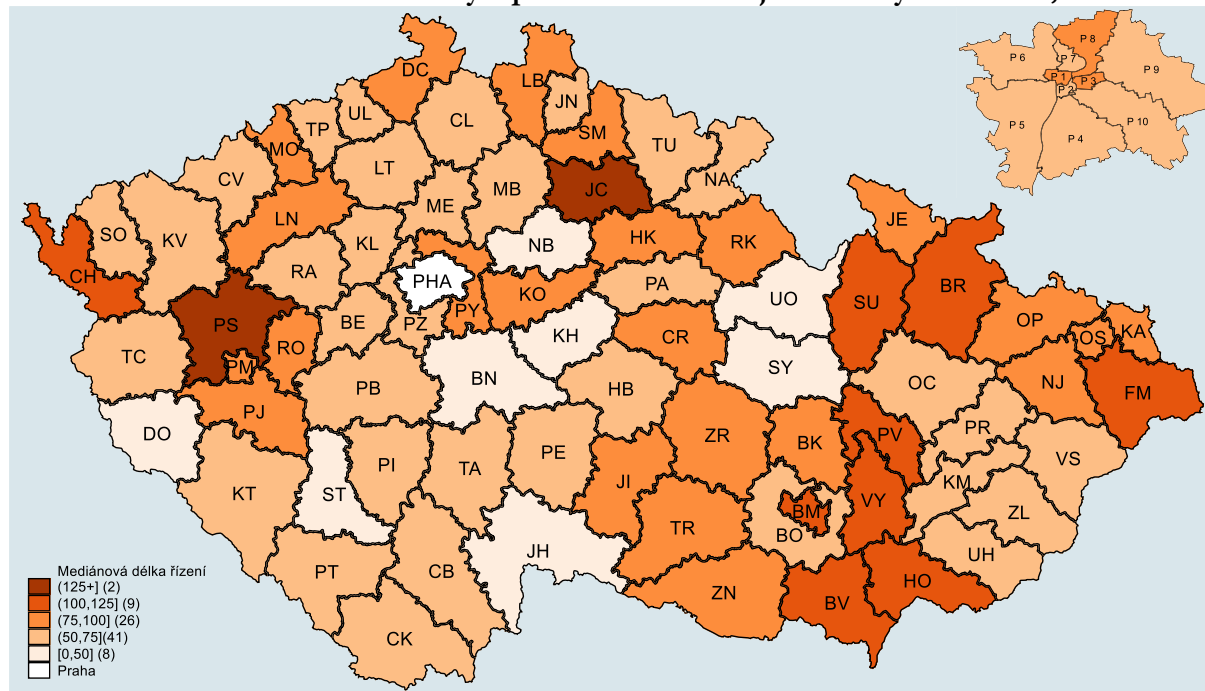
V roce 2021 však průměr stagnoval, percentil 90 narostl a medián mírně klesl na úroveň v letech 2017 až 2019. Mírný pokles mediánu by stejně jako u civilního řízení mohl ukazovat, že se i přes pokračující pandemii soudy vrátily k běžnému fungování. V letech 2022 došlo k poklesu délek zpět na úroveň let před nabytím účinnosti nového občanského zákoníku, v letech 2023 a 2024 pak pouze k nevýrazným změnám.

Tabulka 25: OS – délky řízení v opatrovnické agendě dle krajů, 2024

Nadřízený soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	117	-9 %	71	+1 %	251	-13 %
KS Praha	92	+2 %	58	+4 %	196	-1 %
KS Č. Budějovice	85	-1 %	55	-2 %	179	-2 %
KS Plzeň	114	+9 %	74	+9 %	247	+13 %
KS Ústí n. Labem	112	+3 %	71	+1 %	246	+9 %
KS Hr. Králové	117	+14 %	69	+13 %	267	+13 %
KS Brno	133	-2 %	95	+3 %	276	-2 %
KS Ostrava	122	-2 %	86	-3 %	245	-2 %
Celkem ČR	114	+2 %	75	+4 %	243	+2 %

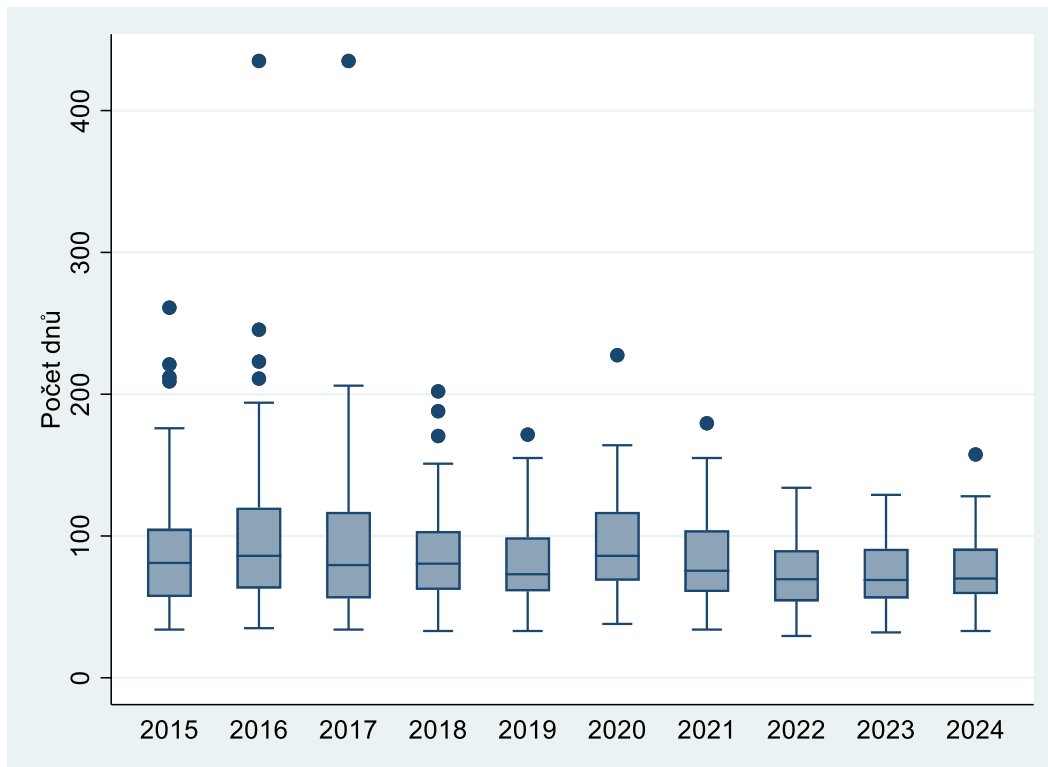
Z tabulky a kartogramu vyplývá, že situace v opatrovnické agendě je podobná, ne však zcela stejná jako v agendě občanskoprávní. Nejvyšší délky řízení v 2024 vykázaly soudy v Jihomoravském kraji. Celkově lze však konstatovat, že mezi kraji nejsou nyní příliš velké rozdíly. Délky v opatrovnických řízeních jsou oproti civilnímu řízení přibližně poloviční. Nejrychleji vyřizovaly opatrovnickou agendu v roce 2024 OS Kutná Hora (mediánová délka řízení 33 dnů), OS Svitavy (34 dnů) a OS Domažlice (36 dnů). Naopak nejpomalejší byl OS Plzeň-sever, kde je mediánová délka řízení 158 dnů. Následuje OS Jičín (128 dnů) a OS Brno-město (125 dnů).

Graf 39: OS – mediánové délky opatrov. řízení u jednotlivých soudů, 2024

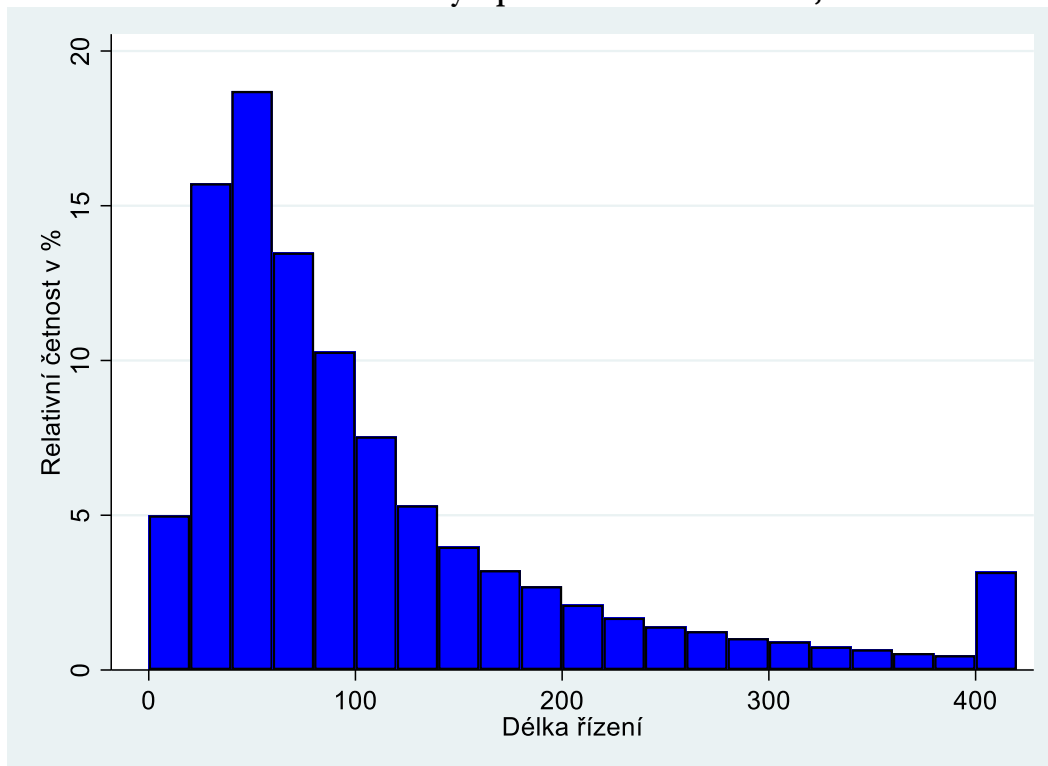
Z krabicových grafů vidíme, že v rozdílech mezi soudy nedocházelo v průběhu let k žádným větším změnám. Novelizace občanského zákoníku způsobila určitý nárůst ve variabilitě délek řízení (i když s odstupem – až v letech 2015 až 2017). Pak ale opět následoval pokles variability a přiblížení odlehlých hodnot k boxu. Od roku 2019 do roku 2021 se na grafu nacházela již jen jediná odlehlá hodnota – OS pro Prahu 1. Ta se střídavě přibližovala či oddalovala od boxu. V roce 2022 OS pro Prahu 1 výrazně snížil délku řízení, a tak z grafu zmizela i poslední odlehlá hodnota. Rovněž celý box se o něco zmenšil. V roce 2023 nedošlo prakticky k žádné změně. V roce 2024 se objevila jediná odlehlá hodnota – výše zmíněný OS Plzeň-sever.

Graf 40: OS – krabicové grafy, mediánové délky opatrovnického řízení, 2024

Dále se ještě na délku řízení zaměříme v histogramu, ve kterém šířka jednoho sloupce představuje 20 kalendářních dnů.

Graf 41: OS – distribuce délky opatrovnického řízení, 2024

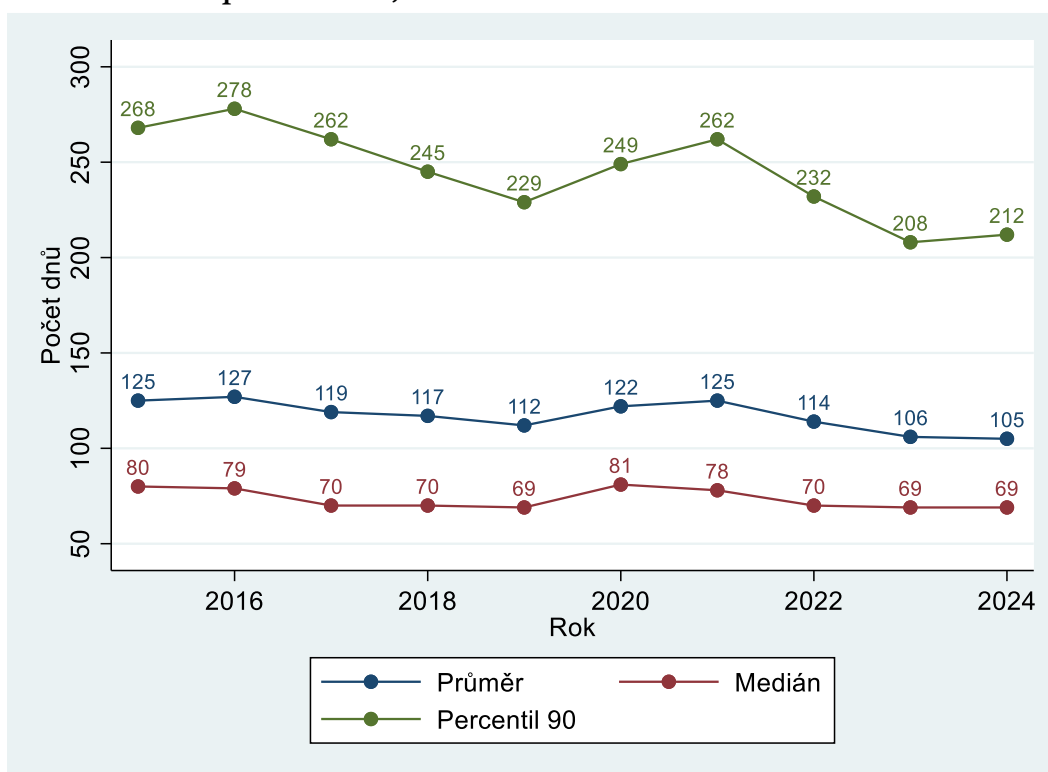

Histogram ukazuje mimo jiné následující skutečnosti:

- Graf potvrzuje to, co již vidíme z předchozích dat – opatrovnické řízení je výrazně rychlejší než řízení civilní.
- Největší počet věcí, v roce 2024 přibližně 35%, je dlouhodobě vyřizován během 20 až 40 kal. dní.
- Necelé 4 % věcí trvají déle než 400 dní.

Významnou část opatrovnické agendy tvoří rozhodování o péči o nezletilé. Většinu této agendy představuje rozhodování o tom, kdo z rodičů bude o dítě pečovat pro případ rozvodu, a rozhodování o výživném. Patří sem ale i jiné typy případů, jako je rozhodování o uložení výchovných opatření či rozhodování o poručenství. Je vhodné se v časové řadě blíže podívat specificky na tuto agendu, mimo jiné proto, že podle zákona o zvláštních řízeních soudních v ní má být rozhodnuto do 180 dnů ode dne nápadu.

Graf 42: OS – péče o dítě, délka řízení v letech 2015–2024

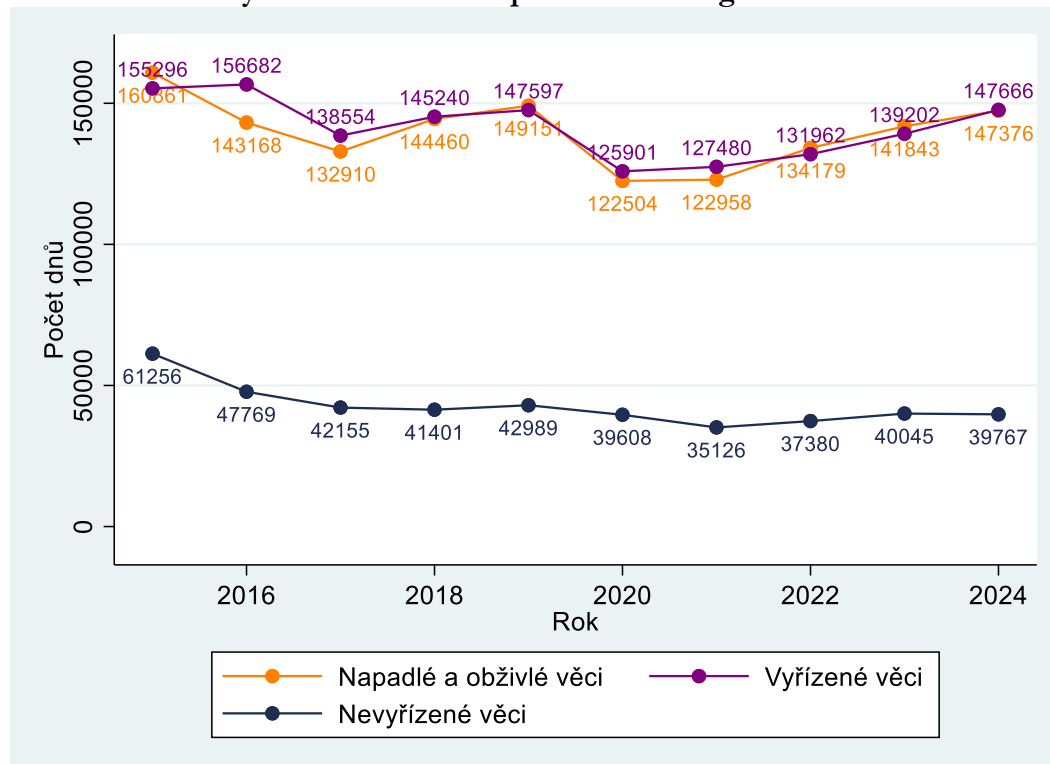
V grafu vidíme, že rozhodování o péči o nezletilé probíhá nepatrně rychleji než celá opatrovnická agenda. To má logiku, neboť tvoří její velkou část. Z grafu je patrné, že ne všechny věci jsou do 180 dnů vyřízeny, protože percentil 90 je vyšší. Bližší pohled na data ukáže, že v roce 2024 bylo ve výše zmíněné lhůtě rozhodnuto asi 83 % věcí, což je v zásadě stejný podíl jako v roce 2023.

2.5.2 Vyřizování věcí

V roce 2014, tedy před začátkem sledovaného období, došlo k významnému nárůstu v počtu příchozích věcí (asi o 40 %). Za to je zodpovědný výše zmíněný dopad občanského zákoníku, před jehož přijetím se počet příchozích věcí dlouhodobě pohyboval v rozmezí 104 až 109 tisíc ročně. Soudy byly schopny částečně reagovat a značně se zvýšil počet vyřízených věcí. Nárůst v počtu napadlých věcí byl ale vyšší než počet vyřízených věcí a počet nevyřízených věcí tak začal růst.

Počet napadlých věcí poklesl až v roce 2016 a v roce 2017. To je zřejmě způsobeno hlavně tím, že všechny přezkumy svéprávnosti byly zahájeny v letech 2014 a 2015. Soudům se podařilo v roce 2016 udržet počet vyřízených věcí na úrovni z roku 2015 a také v roce 2017 udržet počet vyřízených věcí nad nápadem. Díky tomu počet nevyřízených věcí klesal. Soudům pomohlo prodloužení lhůty na přezkum svéprávnosti pro určité případy ze tří na pět let vyplývající z novely o. z. přijaté na konci roku 2016. Nicméně je třeba uvést, že počet osob (tedy celkový rozsah agendy přezkumů svéprávnosti) byl jen cca 36 tisíc, což znamená, že se na nárůstu nápadu podílel jen asi jednou čtvrtinou, zbytek tvořily další nové agendy zavedené o. z. Tyto nové agendy také stojí za růstem nápadu v letech 2018 a 2019, protože, jak již bylo konstatováno, všechny přezkumy svéprávnosti byly zahájeny již v letech 2014 a 2015.

Graf 43: OS – vyřizování věcí v opatrovnické agendě v letech 2015–2024

V roce 2019 mírně vzrostl nápad a soudy vyřídily méně věcí, než kolik napadlo. Rozdíl byl ale malý – míra vyřizování byla 99 %. V roce 2020 vidíme stejně jako u ostatních agend značný pokles v počtu příchozích věcí. Dopad pandemie na funkčnost soudů se v roce 2020 tedy v opatrovnické agendě příliš neprojevil. Soudy vyřídily více věcí, než kolik napadlo (v důsledku pandemie COVID 19 se nápad výrazně snížil), i když jim to v průměru mohlo trvat o něco déle. V roce 2021 zůstal počet příchozích věcí na úrovni roku 2020, což zřejmě opět ukazuje na vliv pandemie. Soudům (a to ve všech krajích) se podařilo vyřídít více věcí, než napadlo. Počet nevyřízených věcí opět klesl a přiblížil se k hodnotám před vstupem občanského zákoníku v účinnosti. Od roku 2022 vidíme pokračující nárůst počtu příchozích věcí, soudy ale reagují dobře a počet nevyřízených věcí se příliš nezvyšuje. V roce 2024 dosáhl počet příchozích věcí úroveň roku 2019. Zdaleka nejvyšší procentuální nárůst byl u soudů v Jihočeském kraji. Při hlubším pohledu na data vidíme, že tento vývoj souvisí spíše s rostoucím počtem opatrovnických věcí spadajících pod *péči soudu o nezletilé* než s věcmi *svéprávnosti a opatrovnictví člověka* či dalšími druhy sporů opatrovnické agendy. Rodiče tak zřejmě stále častěji žádají soud o úpravu péče a výživného pro své děti. Změna tak může vycházet

ze sjednocení metodiky vykazování opatrovnické agendy mezi soudními kraji, ke které došlo v roce 2024.

V tabulce vidíme, že třetí rok po sobě vzrostl počet příchozích věcí ve všech krajích s výjimkou dvou. Míra vyřizování byla přes 100 % ve třech krajích (minulý rok to byl pouze jeden kraj).

Tabulka 26: OS – vyřizování opatrovnických věcí dle krajů, 2024

Nadřízený soud	Nápad + obživlé věci		Počet věcí				Míra vyřizování
			Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	13 848	+4 %	13 816	+3 %	3 635	+1 %	99,8 %
KS Praha	20 571	+2 %	20 142	+1 %	4 803	+10 %	97,9 %
KS Č. Budějovice	11 422	+23 %	11 159	+21 %	2 270	+13 %	97,7 %
KS Plzeň	12 812	-5 %	13 458	+2 %	3 136	-17 %	105,0 %
KS Ústí n. Labem	19 700	+1 %	19 517	+1 %	5 518	+3 %	99,1 %
KS Hr. Králové	16 575	+0 %	16 824	+7 %	4 548	-5 %	101,5 %
KS Brno	23 642	+1 %	24 153	+8 %	7 590	-6 %	102,2 %
KS Ostrava	28 806	+10 %	28 597	+10 %	8 267	+3 %	99,3 %
Celkem ČR	147 376	+4 %	147 666	+6 %	39 767	-1 %	100,2 %

2.5.3 Vyřizování v přepočtu na soudce

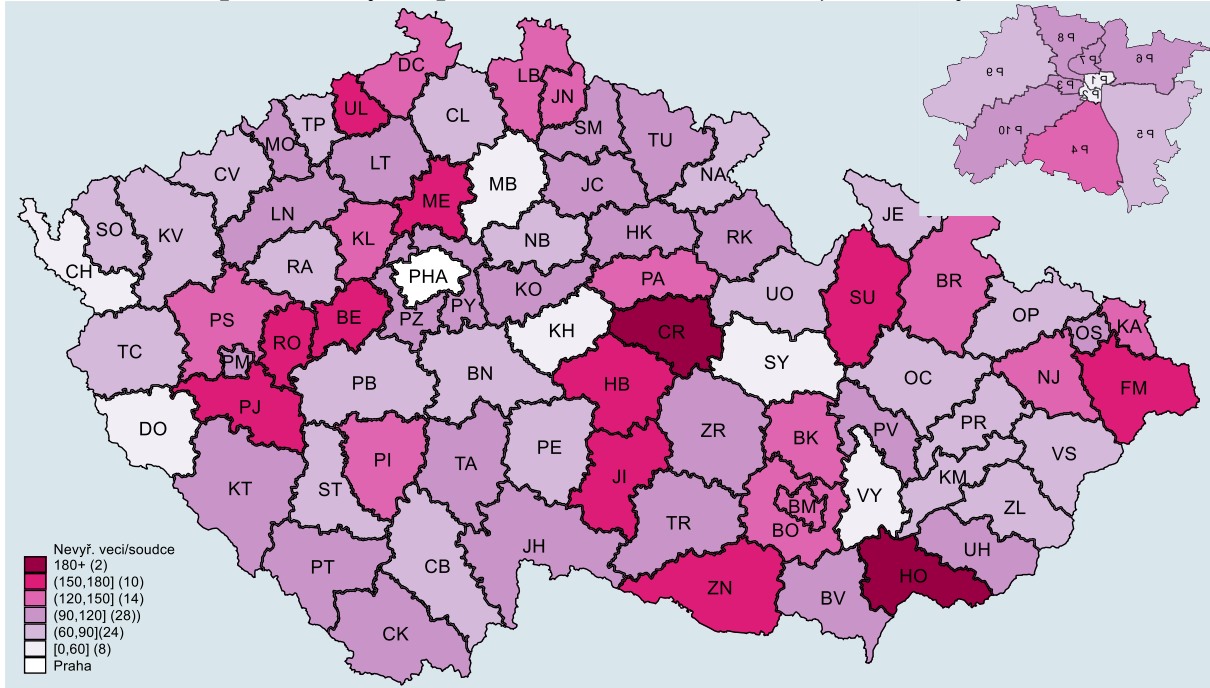
Díky datům získávaným od roku 2020 je možné provést přepočet na soudce i u opatrovnické agendy. Jak vidíme v tabulce níže, celkový počet úvazků v opatrovnické agendě je asi 378 (o 10 více než předchozí rok). Bližší informace k těmto datům o počtu soudcovských úvazků se nacházejí v podkapitole 2.2.3.

Tabulka 27: OS – vyřizování opatrovnických věcí na skutečný úvazek dle krajů

Nadřízený soud	Počet úvazků	Nápad + obživlé věci		Počet věcí na úvazek			
				Vyřizeno		Nevyřizeno	
MS Praha	58,25	146,42	-5 %	146,44	-6 %	18,08	-0 %
KS Praha	41,90	181,31	-2 %	179,81	-3 %	11,67	+14 %
KS Č. Budějovice	21,60	188,75	-6 %	190,42	-5 %	22,31	-6 %
KS Plzeň	36,52	153,23	-1 %	151,67	-2 %	25,03	+6 %
KS Ústí n. Labem	57,27	176,71	+5 %	179,99	+4 %	36,69	-0 %
KS Hr. Králové	36,00	158,81	-2 %	158,03	-2 %	15,83	+4 %
KS Brno	52,30	178,89	-5 %	177,92	-5 %	27,27	+5 %
KS Ostrava	69,35	176,14	-4 %	175,72	-4 %	32,16	+3 %
Celkem ČR	373,19	169,37	-3 %	169,36	-3 %	24,83	+2 %

Změny oproti předchozímu roku vyplývají spíše ze změn v počtu příchozích, vyřízených a nevyřízených věcí, protože celorepublikově se počet úvazků jen velmi mírně zvýšil. K menším změnám došlo na úrovni krajů a samozřejmě na úrovni jednotlivých okresních soudů.

Graf 44: OS – počet nevyř. opatrov. věcí na úvazek u jednotlivých soudů, 2024

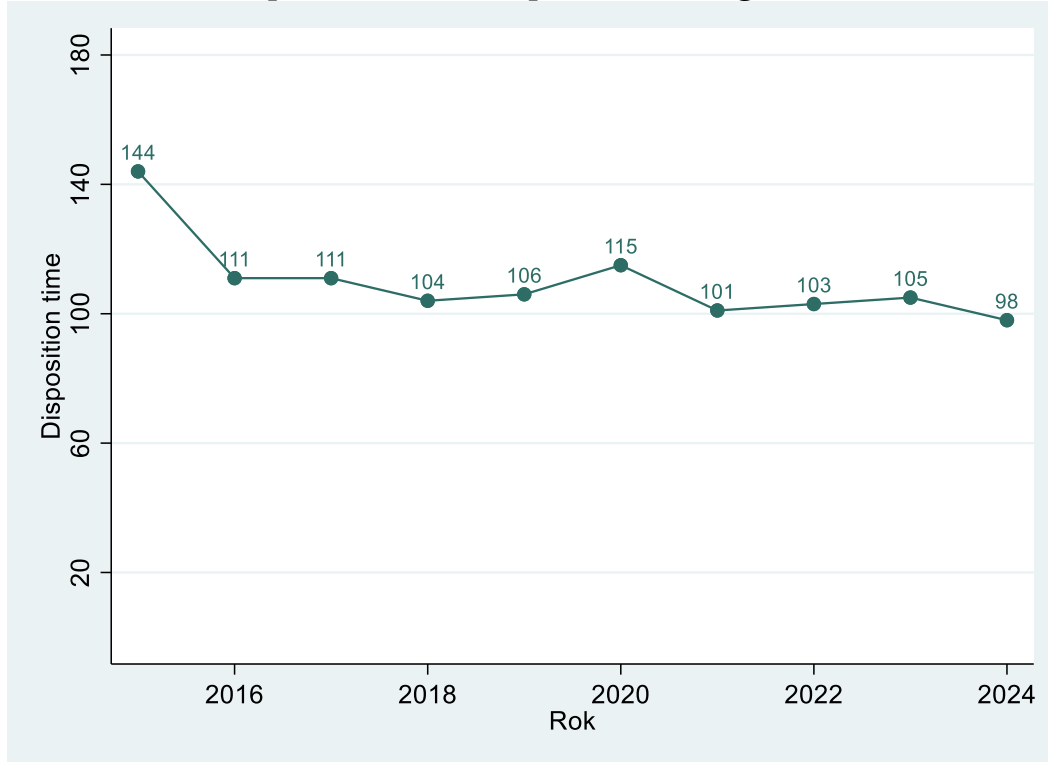

Pokud jde o nevyřízené věci na soudce, nejlépe jsou na tom již dlouhodobě (obdobně jako u délek řízení) OS spadající pod KS České Budějovice. Celkově je ale situace poměrně vyrovnaná. Z jednotlivých soudů jsou pak na tom nejlépe Praha 2 (41), Praha 1 (48) a Mladá Boleslav (49). Nejvyšší počet věcí na soudce naopak vykazují Chrudim (213), Hodonín (187) a Frýdek-Místek (203).

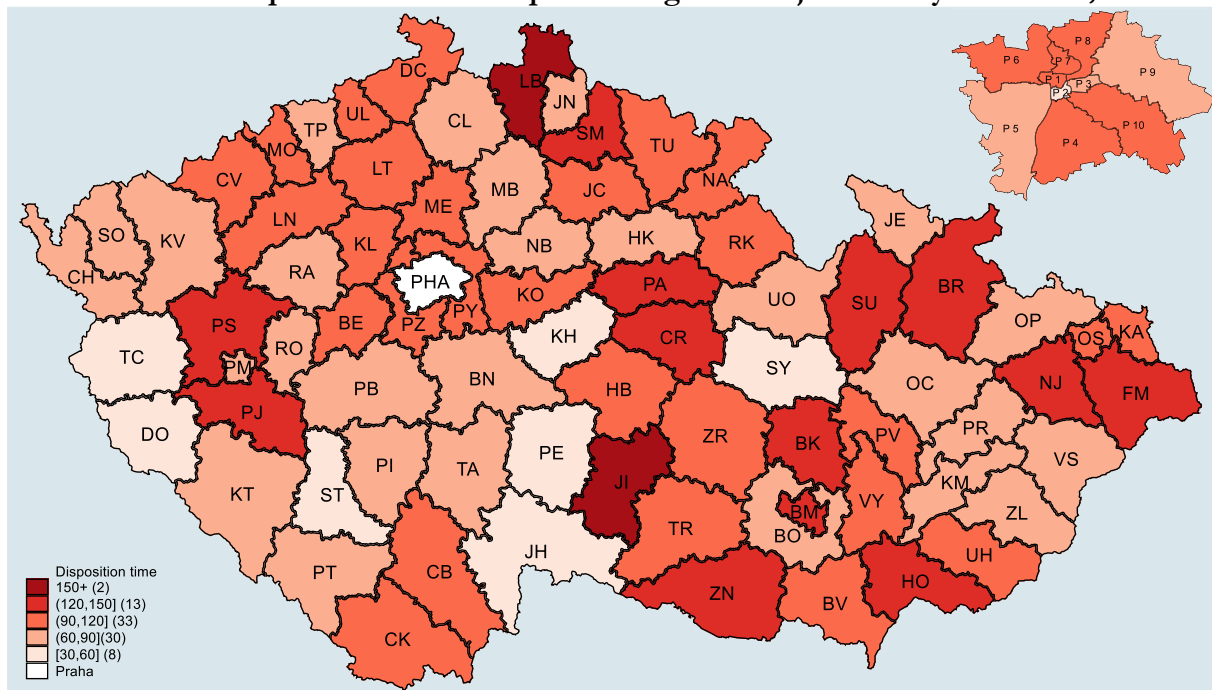
2.5.4 Disposition time (dispoziční čas)

Po skokovém nárůstu DT v roce 2014 (ze 111 na 160), spojeném s nabytím účinnosti nového občanského zákoníku, od roku 2014 do roku 2016 DT prudce klesal. Počet vyřízených věcí se v roce 2014 totiž zvýšil méně než počet příchozích, což vedlo k nárůstu DT. V letech 2016 až 2024 lze DT označit za stabilní.

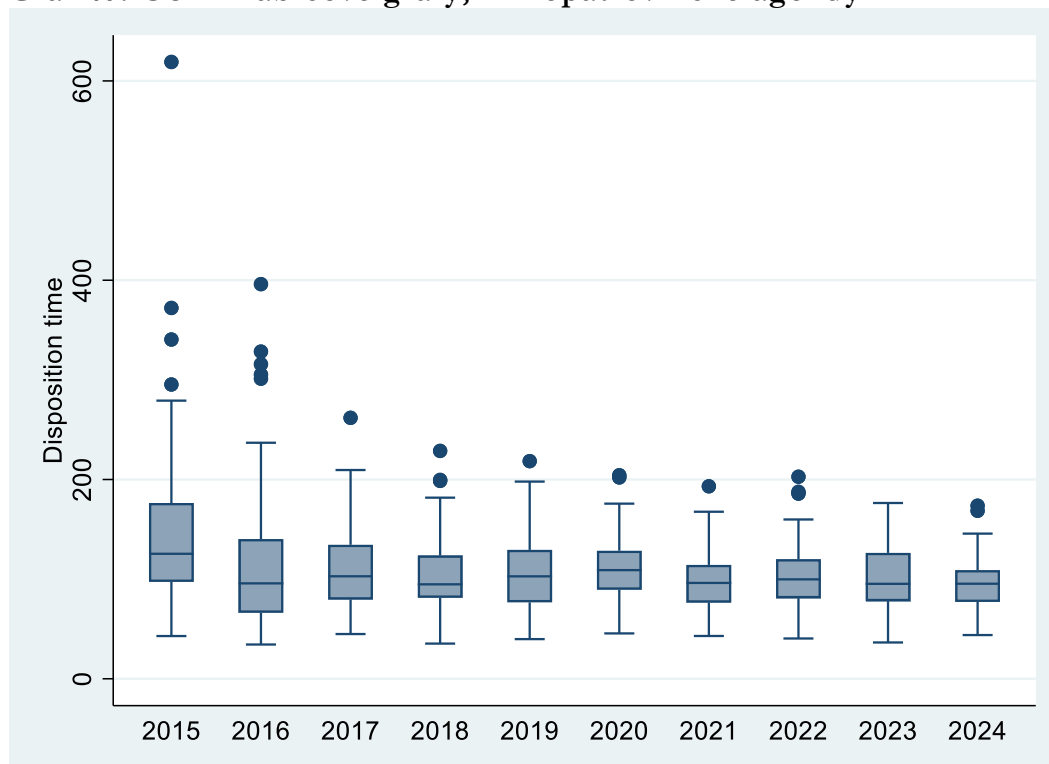
Graf 45: OS – disposition time v opatrovnické agendě v letech 2014–2024

Graf 46: OS – disposition time v opatrov. agendě u jednotlivých soudů, 2024

Graf 47: OS – krabicové grafy, DT opatrovnické agendy

Data v této kapitole můžeme shrnout tak, že v letech 2014 a 2015 došlo k velkému nárůstu počtu napadlých věcí v důsledku nabytí účinnosti nového občanského zákoníku k 1. 1. 2014. To negativně ovlivnilo rychlost vyřizování opatrovnické agendy v celé ČR. Na některé soudy byl dopad horší než na jiné. V letech 2015 a 2016 se soudům pozvolna dařilo vyrovnat se s nárůstem vyřizované agendy a tento trend pokračoval i v letech 2017 a 2018, kdy se rozdíly mezi jednotlivými okresními soudy dále zmenšovaly (šedé boxy jsou kompaktnější, „vousy“ kratší a odlehlé OS / body jsou blíže k hornímu „vousu“, tedy přibližují se k ostatním okresním soudům). V roce 2019 nedošlo k velkým změnám oproti roku 2018. Rok 2020 byl ovlivněn pandemií COVID-19 a došlo tak k výraznému poklesu nápadu. Pandemie ale nezabránila soudům úspěšně vyřizovat věci. Došlo proto k mírným poklesům počtu nevyřízených věcí a také k poklesu ve variabilitě mezi soudy. Obdobný závěr platí i pro rok 2021, pokles v počtu nevyřízených věcí byl ale markantnější než v roce 2020. V letech 2022 až 2024 opět začal růst počet příchozích věcí a soudy na to reagovaly, díky čemuž se počet nevyřízených věcí příliš nezvýšil. Zvládnout důsledky nového občanského zákoníku tak soudům zabralo přibližně 8 let.

2.5.5 Další statistiky

Stejně jako u civilní či trestní agendy uvádíme míru odvolání a míru změny rozsudku. Jednou z nejrozsáhlejších a nejvýznamnějších agend, které jsou na opatrovnickém úseku soudů vyřizovány, je rozhodování o výživném (nyní § 910 a násl. o. z.), tedy rozhodování o tom, který z rodičů a kolik má platit na výživu svého nezletilého potomka (případně zletilého dítěte, bylo-li řízení zahájeno před nabytím jeho zletilosti). S výživným úzce souvisí rozhodování o svěřeni dítěte do péče. Dále se tedy věnujeme této problematice. Nakonec se zaměříme na otázku, jaké procento sporů končí dohodou rodičů.

Míra odvolání

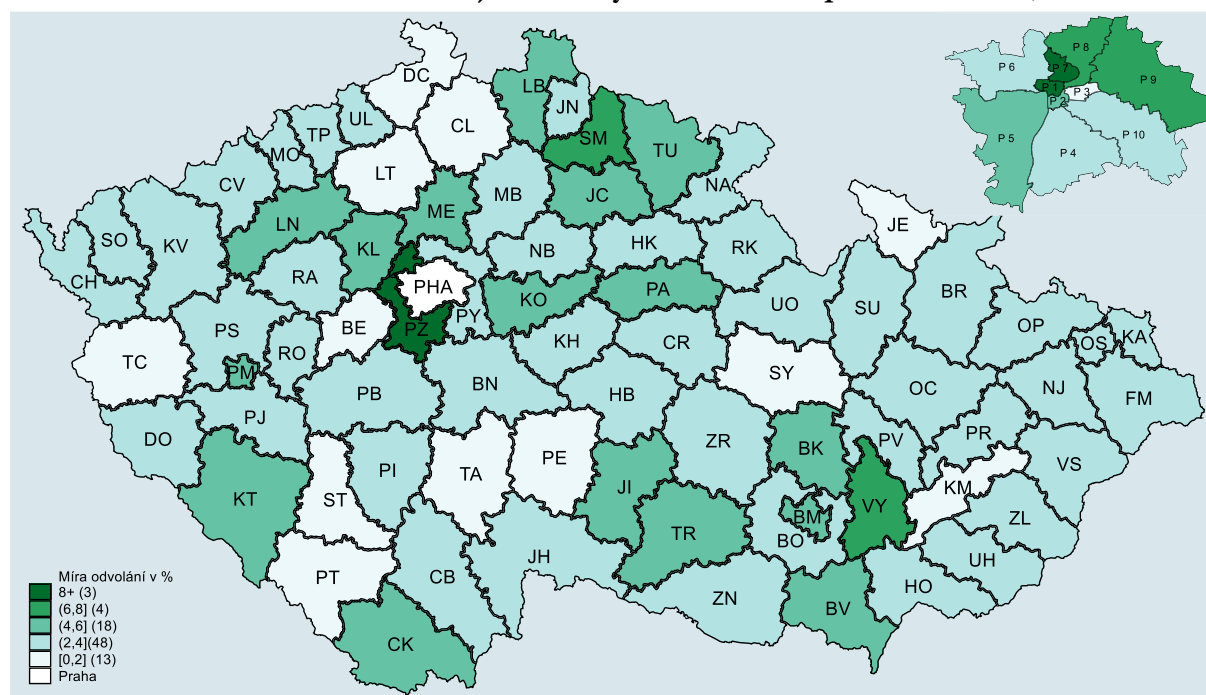
Míra odvolání je vypočtena stejnou metodikou jako míra odvolání u civilního řízení.

Tabulka 28: OS – míra odvolání dle krajů v opatrovnickém řízení, 2024

Nadřízený soud	Míra odvolání	
MS Praha	4,61 %	-0,9 p.b.
KS Praha	4,27 %	-0,4 p.b.
KS Č. Budějovice	2,41 %	-0,3 p.b.
KS Plzeň	3,29 %	+0,1 p.b.
KS Ústí n. Labem	3,02 %	-0,0 p.b.
KS Hr. Králové	3,57 %	+0,1 p.b.
KS Brno	3,73 %	-0,5 p.b.
KS Ostrava	2,82 %	-0,2 p.b.
Celkem ČR	3,47 %	-0,3 p.b.

Z tabulky vyplývá, že míra odvolání je nižší než v civilním řízení, tento rok v absolutním vyjádření přibližně o 4 procentní body. Rozdíly existují i na úrovni krajů. Nejvyšší míry odvolání jsou v Praze a okolí (soudy spadající pod MS Praha a KS Praha). Nejnižší míra odvolání je v Jihočeském a Severomoravském kraji. Rozdíly zřejmě budou vyplývat ze socioekonomických faktorů a složení obyvatelstva daných krajů.

Graf 48: OS – míra odvolání u jednotlivých soudů v opatrov. řízení, 2024

Z jednotlivých okresních soudů byla v roce 2024 nejvyšší míra odvolání u OS Praha 7 (9,97 %), OS Praha 1 (9,36 %) a OS Praha-západ a (8,14 %). Nejnižší je naopak míra odvolání u Strakonice (0,50 %), OS Tachov (0,94 %) a OS Jeseník (1,48 %).

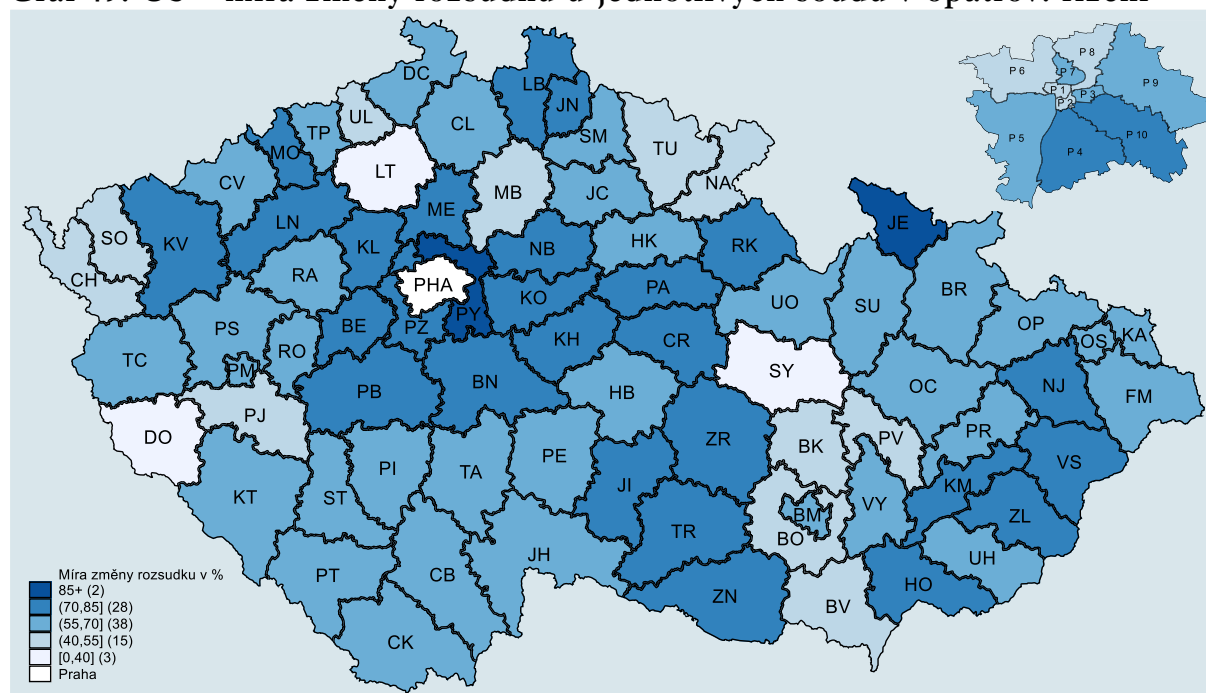
Míra změny rozsudku

Stejně jako u civilního řízení je dalším sledovaným ukazatelem míra změny rozsudku. Jedná se o podíl věcí v procentech, ve kterých odvolací soud na podkladě odvolání změnil rozhodnutí soudu I. stupně. Na rozdíl od míry odvolání je míra změny rozsudku u opatrovnické agendy podstatně vyšší než u civilního řízení (o přibližně 24 procentních bodů). Naznačuje to, že pokud již k odvolání v opatrovnické agendě dojde potom u 3 z 5 odvolání je také změněn rozsudek – u civilního řízení to je přibližně u 2 z 5 odvolání.

Tabulka 29: OS – míra změny rozsudku dle krajů v opatrovnickém řízení, 2024

Nadřízený soud	Míra změny rozsudku (v %)	
MS Praha	59,79 %	+2,5 p.b.
KS Praha	74,95 %	+2,4 p.b.
KS Č. Budějovice	62,50 %	+3,3 p.b.
KS Plzeň	59,10 %	-5,2 p.b.
KS Ústí n. Labem	67,44 %	+10,7 p.b.
KS Hr. Králové	63,95 %	+0,2 p.b.
KS Brno	68,06 %	+2,5 p.b.
KS Ostrava	67,76 %	+4,6 p.b.
Celkem ČR	66,40 %	+2,9 p.b.

Graf 49: OS – míra změny rozsudku u jednotlivých soudů v opatrov. řízení

Z okresních soudů mají nejnižší míru změny rozsudku OS Domažlice 3 (33,33 %), OS Litoměřice (35,71 %) a OS Svitavy (40 %). Na druhém konci se nacházejí OS Praha-východ (87,10 %), OS Jeseník (85,71 %) a OS Jihlava (84,61 %). Mezi soudy jsou tedy obrovské rozdíly. To plyne

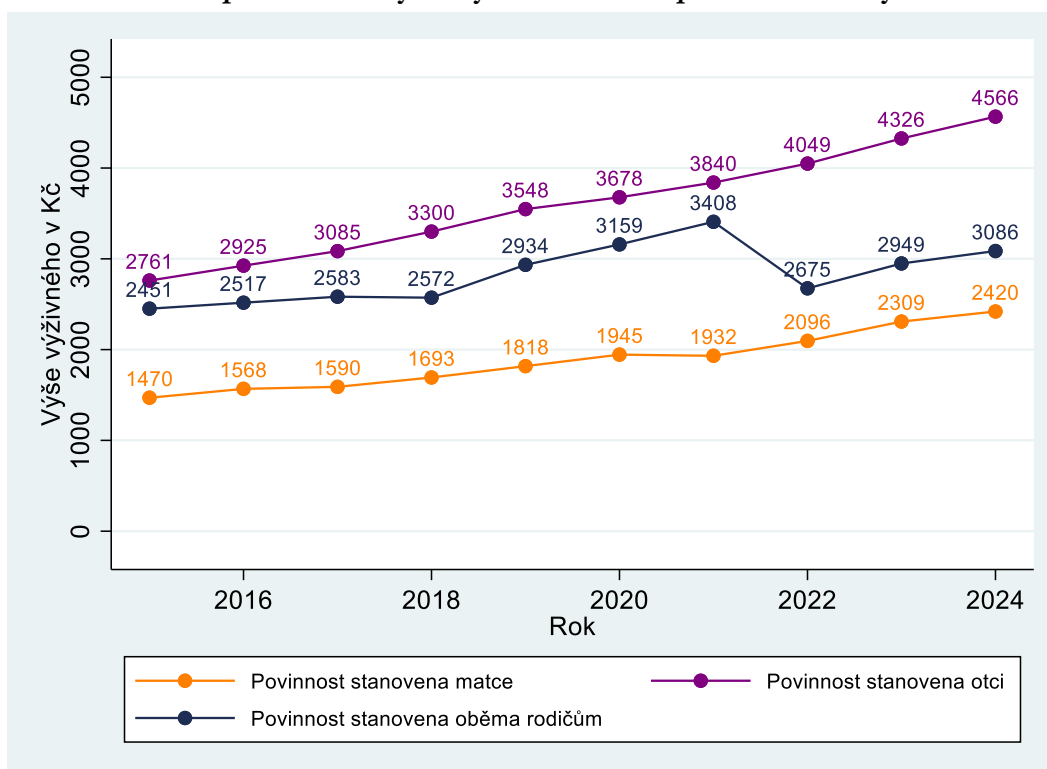
z malého počtu pozorování – míra odvolání je nízká, tudíž i vzorek pro výpočet míry změny rozsudku je malý. Z toho pak plyne velká variabilita, která může vést k extrémním hodnotám.

Výše výživného a podíl na příjmu

Po údajích věnujících se opatrovnické agendě jako celku stojí za zmínku vybrané otázky, kterým je věnována značná pozornost justice i široké veřejnosti. Jako první lze představit data o rozhodování o výživném nezletilých dětí.

Zde uvedené statistiky se týkají prvního rozhodnutí o vyživovací povinnosti. Údaje (v Kč event. v % z příjmu) se vztahují k jednomu dítěti. Pokud je stanovena povinnost platit výživné oběma rodičům, v grafu je pracováno jen s vyšší částkou výživného a v případě stejné částky výživného s vyšším příjmem rodiče. Od roku 2017 jsou k dispozici obě částky a oba příjmy, pro zachování stejné metodiky jsou v tomto grafu ale i po roce 2017 započítány vyšší částky.

Graf 50: OS – průměrná výše výživného dle povinné osoby v letech 2015–2024

V grafu výše pozorujeme, že průměrné výživné stanovené otci je asi dvakrát vyšší než průměrné výživné stanovené matce (od roku 2023 je rozdíl o něco nižší). Rozdíl je způsoben několika faktory:

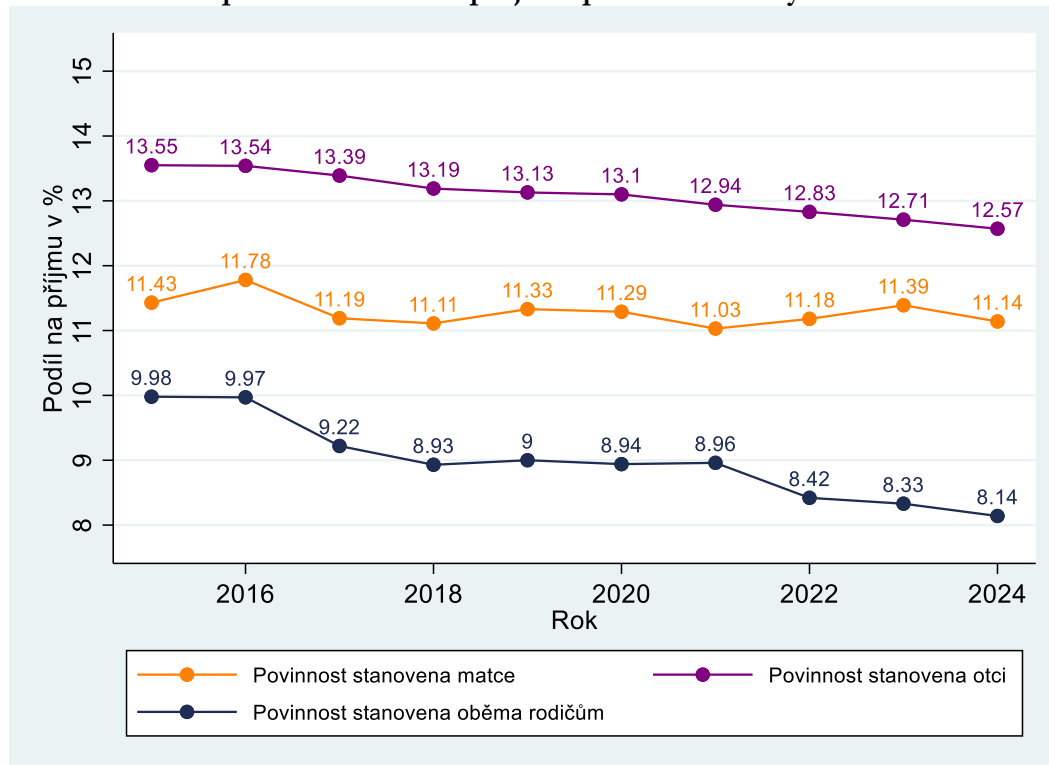
- Při určování výživného soud přihlíží k majetkovým poměrům povinného. Průměrná mzda žen v ČR je nižší než průměrná mzda mužů a logicky je tedy mužům stanovena povinnost platit vyšší výživné. To ovšem vysvětluje pouze část rozdílu, protože mzda mužů není ani zdaleka dvakrát vyšší než mzda žen a při růstu hrubých mezd žen dochází ke snižování podílu jim určeného výživného na jejich příjmu. Například ve 4. čtvrtletí 2022 byla podle Českého statistického úřadu mediánová hrubá měsíční mzda žen 34 554 Kč, u mužů 40 232 Kč. Ve 4. čtvrtletí roku 2024 dosáhl medián hodnoty u žen 38 643 Kč a u mužů

45 004 Kč (zaměstnanci)¹⁰. Hrubé mzdy vykazované ČSÚ navíc nezahrnují přídatky na děti a jiné eventuální přiznané dávky.

- V dalším grafu vidíme, že u matek je podíl výživného na čistém měsíčním příjmu nižší než u otců. To souvisí právě s výší příjmů. Snížení disponibilního příjmu má totiž větší dopad na osoby s nižší úrovní mzdy.
- Rozdíl mezi příjmy otce a matky, kteří vedou spor o výživné, je větší než rozdíl mezi příjmy mužů a žen v celé populaci ČR. To je zřejmě dáno i tím, že matky mohou být ve sledované době častěji na rodičovské dovolené bez výdělečné činnosti, respektive i v navazujícím období mohou mít častěji nižší pracovní úvazky vzhledem k potřebě zajištění péče o dítě, což se negativně projevuje v jejich příjmech.
- Matky, jimž je určována povinnost platit výživné, mají v průměru více vyživovacích povinností než otcové. Soud počet vyživovacích povinností při rozhodování rovněž zohledňuje – povinnému s více vyživovacími povinnostmi soud stanoví v průměru nižší výživné.

Jako zvláštní jev lze označit pokles výše výživného oběma rodičům v roce 2022 a částečně i v roce 2023 (oproti letům 2021 a dříve). Tento pokles jde zcela proti všem ostatním trendům (jak u obou rodičů, tak i pouze u matek či pouze u otců). V roce 2023 došlo i u této kategorie k nárůstu, ale průměrná částka se nevrátila k hodnotám z let 2020 a 2021) a v justičních statistických datech jsme pro něj zatím nenalezli vysvětlení.

Graf 51: OS – podíl na čistém příjmu povinné osoby v letech 2014–2024

V grafech pozorujeme, že průměrná stanovená částka výživného na jedno dítě roste (graf 50), podíl stanoveného výživného na čistém měsíčním příjmu povinné osoby nicméně spíše klesá (otcové,

¹⁰ <https://csu.gov.cz/rychle-informace/prumerne-mzdy-4-ctvrtleti-2024>

oba rodiče) nebo zůstává stejný (matky)¹¹. To lze vysvětlit zlepšující se ekonomickou situací v ČR a zvyšováním příjmů nejen povinných osob. Zdá se, že pokles reálných příjmů v roce 2023 výše zmíněný trend u otců neovlivnil, ale možná mohl mít vliv u matek. Například u povinnosti stanovené otci vzrostla částka z 2 761 Kč v roce 2014 na 4 566 Kč v roce 2024, tedy o 1805 korun (o 65 %). U matky se také jedná o 65% nárůst (2015 = 1470 Kč vs. 2024 = 2 420 Kč).

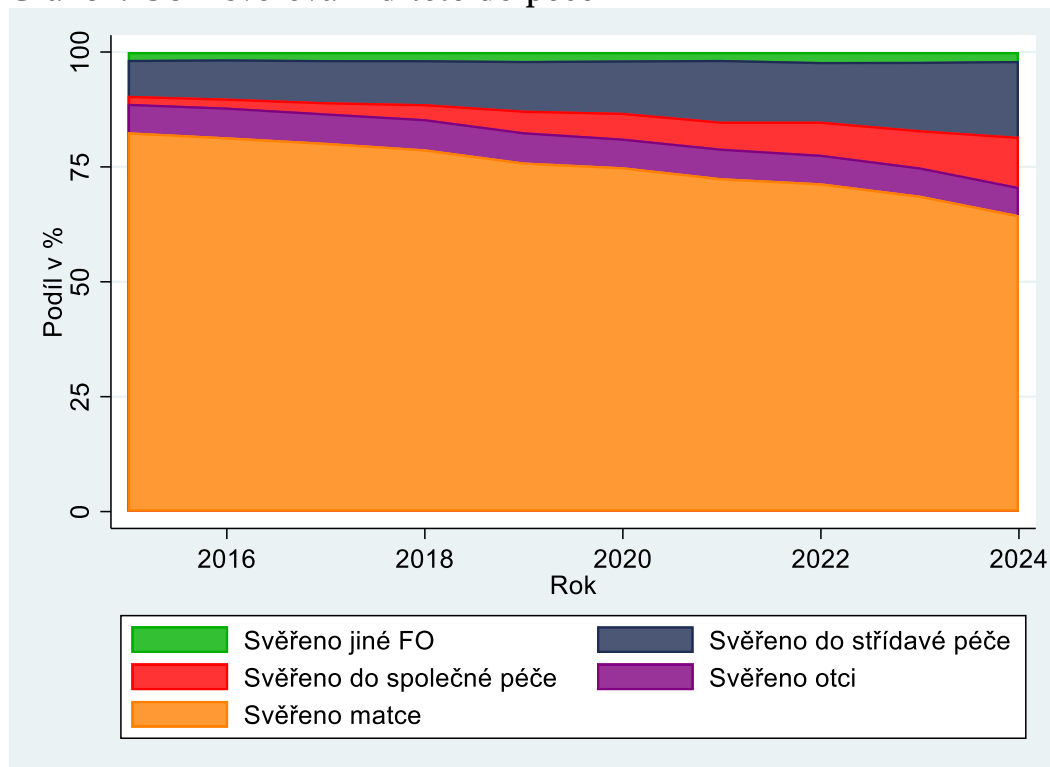
Plošný graf (viz seznam pojmů) níže zachycuje statistiku, která úzce souvisí s rozhodováním o výživném, totiž to, jak často je dítě svěřeno do péče matce, otci, jiné fyzické osobě či oběma rodičům do společné nebo střídavé péče. V asi 64,5 % případů svěřil soud dítě do péče matce. Vidíme, že podíl tohoto tradičního modelu nicméně postupně pozvolna klesá ve prospěch alternativních řešení. (Zároveň nedisponujeme statistikami o tom, jak často se jedná v rámci výhradní péče jednoho rodiče o tzv. rozšířený styk s dítětem, který se v praxi může střídavé péči velmi výrazně přibližovat). K tomuto trendu přispívá zřejmě nejen judikatura českého Ústavního soudu, ale i celospolečenské klima, odborné diskuse o rozhodování o dětech na mezinárodní úrovni a další faktory.

V řeci konkrétních čísel podíl případů, kdy soud svěřil dítě do péče matce, klesl z 86,6 % v roce 2012 na 64,5 % v roce 2024 a to ve prospěch alternativních druhů péče. Podíl případů, kdy bylo dítě do péče svěřeno oběma rodičům, se výrazně zvýšil z 5,2 % v roce 2012 na 27,4 % v roce 2024, tedy na více než pětinašobek.

U svěřením dítěte do péče obou rodičů můžeme dále rozlišit, jestli se jednalo o péči střídavou nebo o péči společnou. Data ukazují, že svěřením do střídavé péče je častější a že frekvence využitím obou modelů roste. Zde je třeba poznamenat, že může dojít k legislativní úpravě svěřování do péče v důsledku rozvodové novely, která je projednávána jako senátní tisk č. 145 a v případě schválení by měla nabýt účinnosti 1. ledna 2026. Toto by se promítlo i ve statistikách.

¹¹ V posledních třech letech ale u matek mírně rostl a v roce 2023 tak byl nejvyšší od roku 2016.

Graf 52: OS – svěřování dítěte do péče

Přítomnost dítěte u soudního jednání

Nově Ministerstvo spravedlnosti sleduje, zda bylo u soudního jednání přítomno dítě a zda bylo vyslechnuto. V tabulce níže je uvedeno, v jakém podílu řízení o prvním svěření do péče bylo dítě přítomno a vyslechnuto při soudním jednání. Data například ukazují následující:

- Dítě často u jednání není (asi v 92 % věcí).
- Pokud přítomno je, je většinou také vyslechnuto.
- Logicky existují velké rozdíly mezi věkovými skupinami dítěte – u starších dětí je podíl výrazně vyšší.

Tabulka 30: OS – přítomnost dítěte u soudního jednání dle věku, 2024

Přítomnost dítěte	0 až 5	6 až 10	11 až 15	16+	Celkem
Vyslechnuto	1,21 %	6,87 %	12,02 %	15,30 %	7,05 %
Pouze přítomno soudnímu jednání	0,06 %	0,17 %	0,73 %	2,19 %	0,46 %
Pouze přítomno jiného soudnímu roku	0,23 %	0,38 %	0,54 %	0,32 %	0,36 %
Nebylo vyslechnuto ani přítomno	98,51 %	92,59 %	86,71 %	82,20 %	92,14 %

3 Krajské soudy

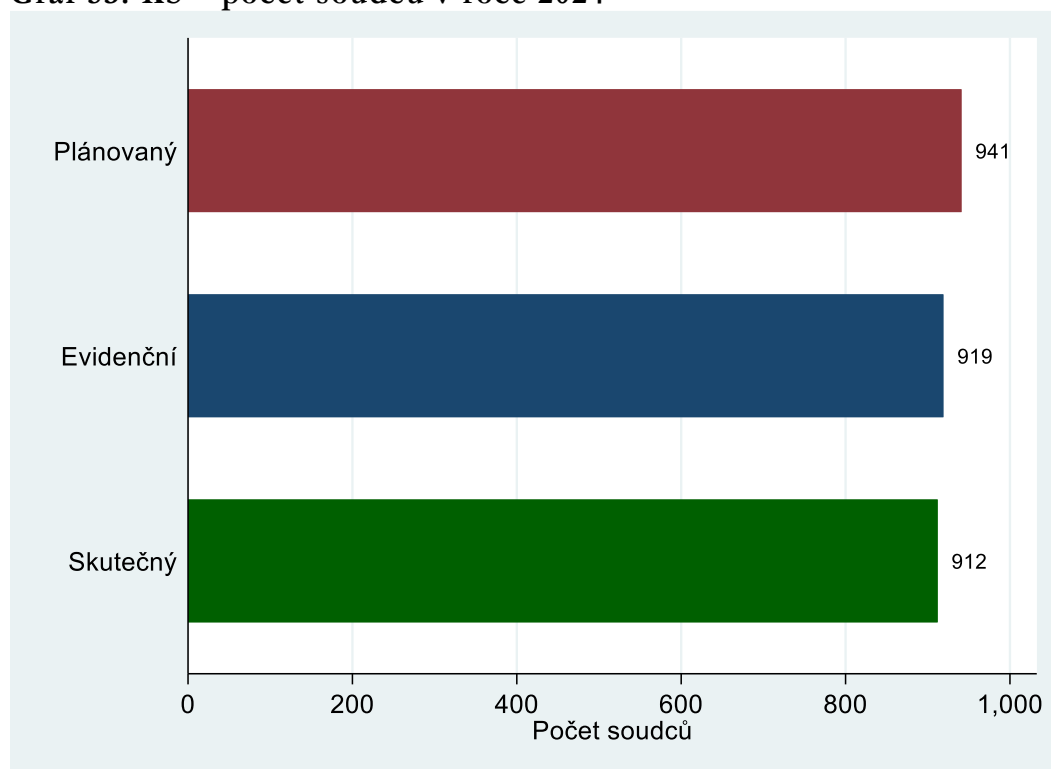
3.1 Personál

Struktura kapitoly je stejná jako u okresních soudů – první část se věnuje soudcům, druhá se zaměřuje na ostatní personál ve výkonu a třetí se věnuje přísedícím.

3.1.1 Soudci

Stejně jako u okresních soudů je počet soudců u krajských soudů poměrně stabilní s mírnými výkyvy – u evidenčních počtů to platí dlouhodobě, u plánovaných přinejmenším od roku 2021. V grafu a tabulce níže jsou porovnány plánovaný, evidenční a skutečný počet soudců.

Graf 53: KS – počet soudců v roce 2024

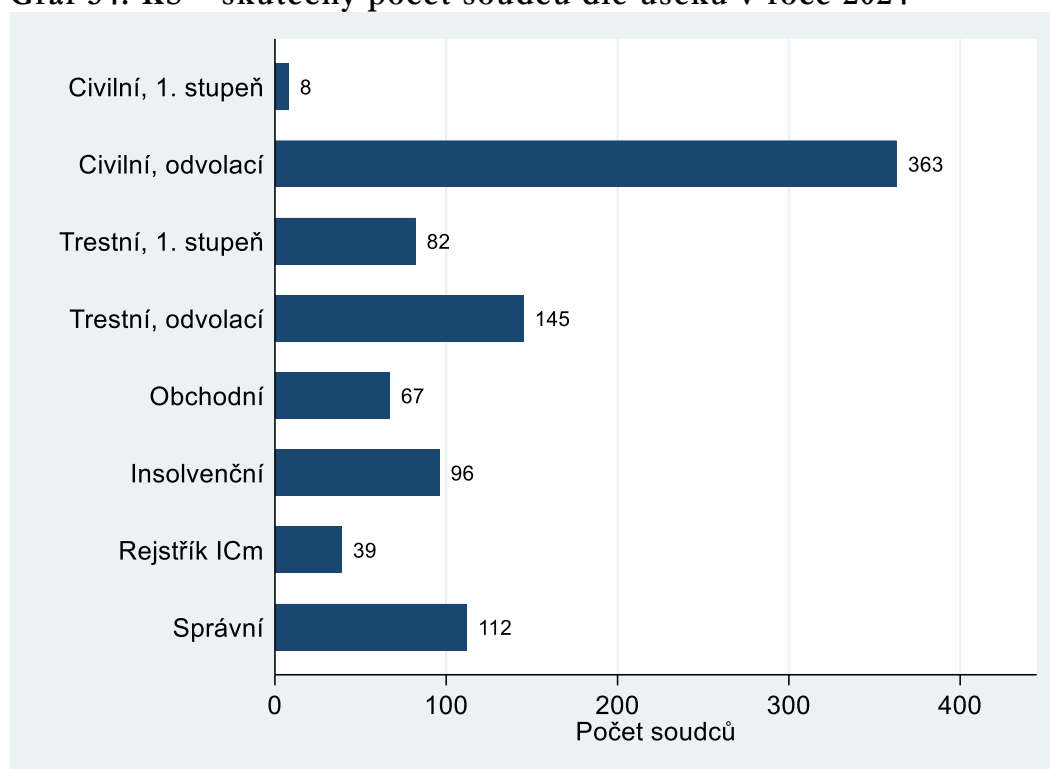
Tabulka 31: KS – počet soudců dle soudů, 2024

Soud	Plánovaný počet soudců	Evidenční počet soudců	Skutečný počet soudců	Podíl skutečný/plánovaný počet soudců
MS Praha	255	225	225,2	88,31 %
KS Praha	88	95	96,5	109,66 %
KS Č. Budějovice	44	50	44,75	101,70 %
KS Plzeň	74	66	66,1	89,32 %
KS Ústí n. Labem	120	114	112,73	93,94 %
KS Hr. Králové	79	79	76,35	96,65 %
KS Brno	139	150	152,5	109,71 %
KS Ostrava	142	140	138,2	97,32 %
Celkem ČR	941	919	912,33	96,95 %

V roce 2023 byl počet skutečných soudců v zásadě stejný jako počet plánovaný. V roce 2024 ale došlo k určitému poklesu a naplněnost soudů klesla na 96,92 %. Analyzovat tento jev ale přesahuje účel Výroční statistické zprávy. Roli zde určitě hraje dopad načasování jmenovacích etap a dopad stážístů z OS, který má tendenci zvyšovat skutečné počty. Opačný vliv mají nepřítomnosti (MD/RD, stáže u vyšších soudů, nemoci, dočasná zproštění).

Poměr velikosti soudních úseků je poměrně stabilní. U krajských soudů sledujeme výrazně více kategorií (agend), než u soudů okresních. V této souvislosti je třeba upozornit na to, že v grafu níže obchodní úsek nezahrnuje insolvenční agendu a insolvenční agenda nezahrnuje rejstřík ICm (incidenční spory).

Graf 54: KS – skutečný počet soudců dle úseků v roce 2024

Z grafu a z následující tabulky lze vyčíst poměrně velké množství informací. Například:

- Asi 41 % soudců vyřizuje civilní agendu, přibližně 25 % působí na trestním úseku, cca 22 % se zabývá obchodní agendou (včetně insolvencí a incidenčních sporů) a zbytek (12 %) jsou soudci správní.
- Velmi malý počet soudců vyřizuje prvostupňovou civilní agendu (představuje v zásadě jen rejstřík C), naopak civilní odvolací agenda (kde se rozhoduje v tříčlenných senátech) je nejobsáhlejší.
- V trestní agendě jsou si počty soudců mnohem bližší, ale odvolací agendu stále vyřizuje více soudců než agendu prvostupňovou; o odvoláních a stížnostech rozhoduje senát o 3 soudcích, zatímco prvostupňovou agendu řeší vždy jeden soudce jako samosoudce nebo předseda senátu se dvěma přísedícími.

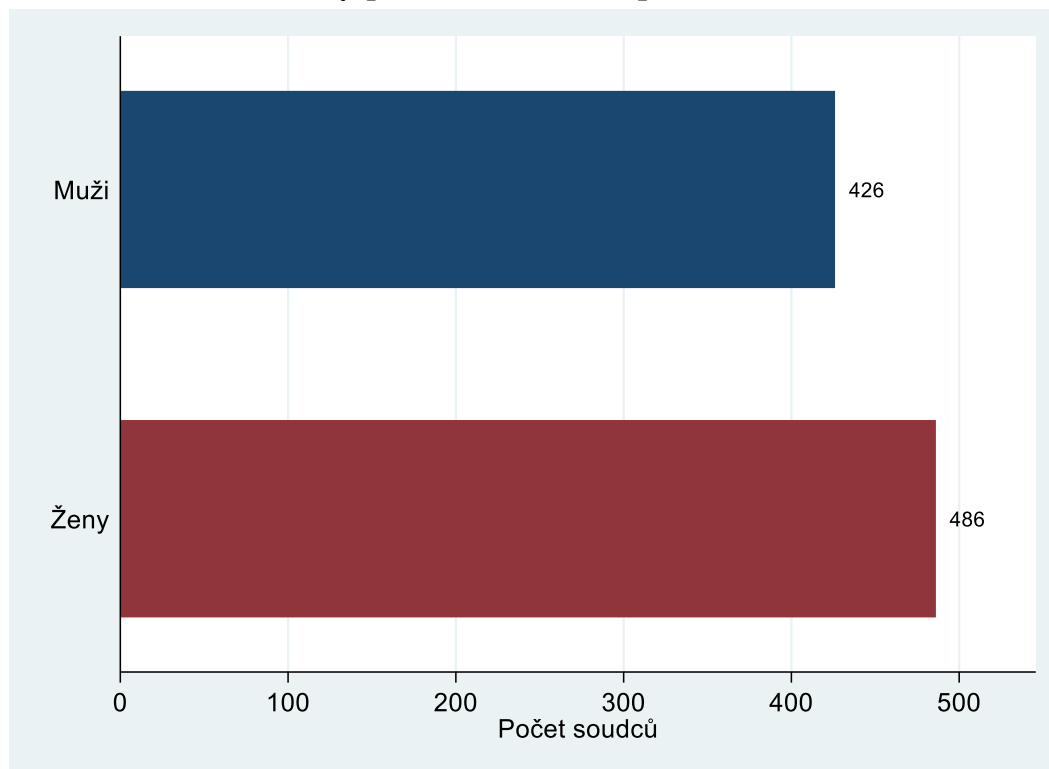
Tabulka 32: KS – počet soudců v roce 2024

Soud	Skutečný počet úvazků				Obchodní
	Civilní prvostupňová	Civilní odvolací	Trestní prvostupňová	Trestní odvolací	
MS Praha	0,75	88,75	20,30	23,00	27,30
KS Praha	0,40	43,75	5,75	16,50	1,60
KS Č. Budějovice	0,50	18,75	3,00	9,00	1,50
KS Plzeň	0,50	24,60	6,00	14,30	2,50
KS Ústí n. Labem	0,69	42,54	11,33	23,42	5,95
KS Hr. Králové	0,40	28,90	8,00	12,25	6,10
KS Brno	4,00	70,00	13,00	19,00	8,00
KS Ostrava	1,20	45,80	15,00	28,00	13,70
Celkem ČR	8,44	363,09	82,38	145,47	66,65

Soud	Skutečný počet úvazků			
	Insolvenční	Rejstřík ICm	Správní	Celkem
MS Praha	18,40	8,30	38,40	225,20
KS Praha	11,70	2,80	14,00	96,50
KS Č. Budějovice	6,00	2,00	4,00	44,75
KS Plzeň	5,35	5,35	7,50	66,10
KS Ústí n. Labem	14,77	4,53	9,50	112,73
KS Hr. Králové	8,80	2,20	9,70	76,35
KS Brno	17,00	5,00	16,50	152,50
KS Ostrava	14,00	8,50	12,00	138,20
Celkem ČR	96,02	38,68	111,6	912,33

Jak již bylo zmíněno, u KS sledujeme více agend, proto může být tabulka méně přehledná, na druhou stranu poskytuje detailnější vzhled než v předchozích zprávách. Jak je z tabulky patrné, největší je MS Praha a nejmenší je KS České Budějovice. Sledovat můžeme i složení soudců dle pohlaví. Data jsou v tabulce a grafech níže.

Graf 55: KS – skutečný počet soudců dle pohlaví v roce 2024

Tabulka 33: KS – skutečný počet soudců dle pohlaví a soudů

Soud	Evidenční počet		Podíl žen v %
	Žen	Mužů	
MS Praha	139,00	86,00	61,78
KS Praha	62,00	33,00	65,26
KS Č. Budějovice	21,00	29,00	42,00
KS Plzeň	38,00	28,00	57,58
KS Ústí n. Labem	55,08	57,65	48,86
KS Hr. Králové	34,00	45,00	43,04
KS Brno	66,00	84,00	44,00
KS Ostrava	79,00	61,00	56,43
Celkem ČR	494,08	423,65	53,84

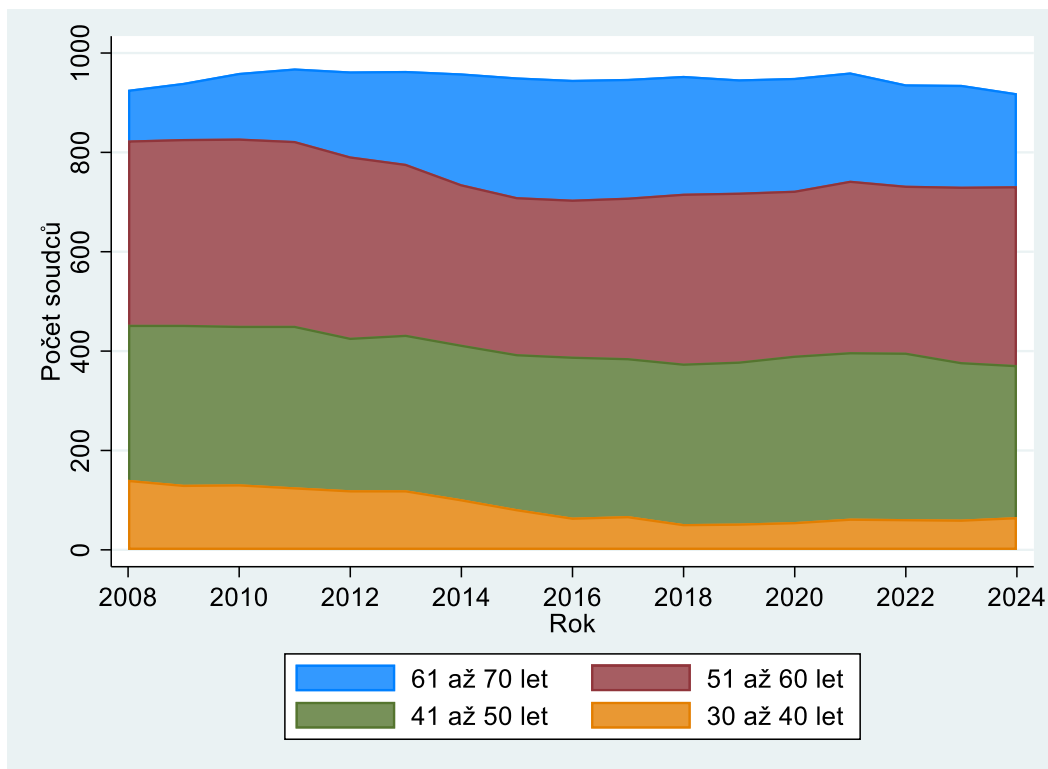
Stejně jako u OS působí i u krajských soudů více soudkyň než soudců. Podíl žen je ale nižší než u okresních soudů (65,70 %, viz tabulka č. 3). Jak uvidíme níže, tento jev se dále prohlubuje s každým dalším stupněm soudní soustavy.

Rozdíly mezi soudy jsou poměrně velké. Nejvyšší podíl žen mezi soudci má KS Praha (65 %) a nejnižší KS Č. Budějovice (42 %), což je o 23 procentních bodů méně.

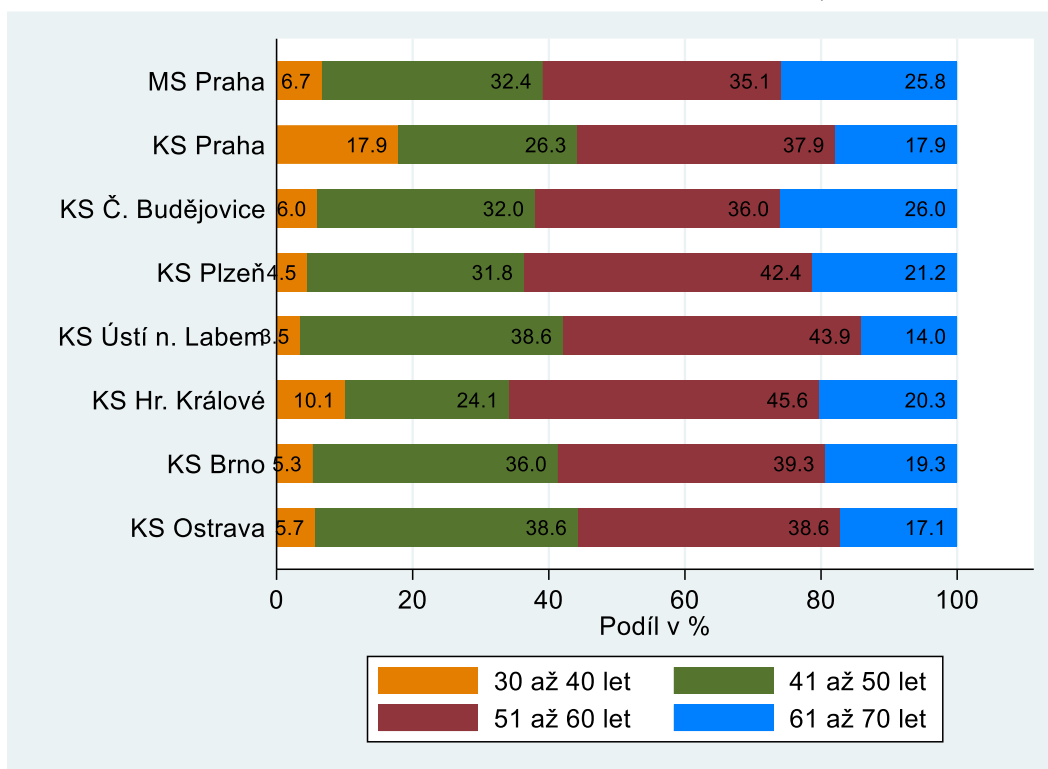
Podíl žen v krajském soudnictví přitom velmi zvolna klesá. V roce 2008 činil kolem 60 %, nyní 54 %.

Nakonec se stejně jako u okresních soudů zaměříme na věkovou strukturu soudců vypočtenou z jejich evidenčních počtů.

Graf 56: KS – věkové složení soudců v letech 2008–2024

Graf 57: KS – věková struktura soudců dle soudů v %, 2024

Z těchto dat můžeme vyvodit následující závěry:

- Soudci u krajských soudů jsou v průměru výrazně starší než soudci u soudů okresních. To je logické, protože to plyne z kariérního postupu soudců. V naprosté většině jsou noví soudci jmenováni na okresní soudy. Někteří tam zůstanou, jiní jsou přeloženi ke krajským soudům (a později případně i k VS, NS nebo NSS). Mezi jmenováním a přeložením samozřejmě většinou uplyne několik let.
- Na úrovni krajských soudů o soudci ve věku 41 až 50 let tvoří 33 % evidenčního počtu a soudci ve věku 51 až 60 let tvoří 39 % evidenčního počtu. Další důležitou skupinou je 21 % soudců nad 60 let. Podíl mladých soudců a soudkyň ve věku 30 až 40 let byl dlouho 10 %, nyní ale klesl k 7 % evidenčního počtu.
- K dispozici však nejsou detailní údaje o věku jednotlivých soudců, takže nelze přesně říct, kde jsou soudci nejmladší. Dle podílů jednotlivých skupin se ale zdá, že nejmladší soudci jsou v průměru u KS v Praze, kde v roce 2020 došlo k výraznému omlazení.
- I u KS se věk soudců postupně zvyšoval až do roku 2018, přičemž počet soudců v nejvyšší věkové kategorii zůstal v podstatě stabilní. V posledních letech pak již nedošlo prakticky k žádným výrazným změnám. Důvody pro zvyšování věkového průměru jsou obdobné jako u okresních soudů, plynou především ze zvyšování evidenčního počtu soudců před rokem 2006 a ze zvyšování průměrného věku jmenovaných soudců. Pokud jsou u okresních soudů v průměru starší soudci, budou logicky ke krajským soudům také překládáni starší soudci.

3.1.2 Zaměstnanci ve výkonu a ve správě

Pracovní pozice zaměstnanců ve výkonu a jejich pracovní náplň se od okresních soudů mírně liší. Pro účely této zprávy ale postačuje uvést stejné kategorie zaměstnanců ve výkonu jako u soudů okresních. Popis pracovní náplně a význam použitých zkratk uvádíme v podkapitole 2.1.2. Znovu tedy pracujeme s nejfrekventovanějšími pracovními pozicemi.

Tabulka 34: KS – počet zaměstnanců ve výkonu dle soudů, 2024

Soud	Počet osob							Celkem
	VSÚ	ST	A	VK	PÚ	Z	RV	
MS Praha	69	24	134	32	19	73	101	452
KS Praha	16	6	45	13	11	7	45	143
KS Č. Budějovice	24	2	15	12	12	20	8	93
KS Plzeň	17	1	23	19	9	25	6	100
KS Ústí n. Labem	53	25	34	23	20	43	23	221
KS Hr. Králové	29	4	21	25	13	49	0	141
KS Brno	50	3	56	35	20	27	64	255
KS Ostrava	49	11	49	33	26	67	42	277
Celkem ČR	307	76	377	192	130	311	289	1 682

Opět platí, že počet zaměstnanců ve výkonu se odvíjí od systemizace, personální politiky soudů a situace na trhu práce. U krajských soudů je počet zaměstnanců ve výkonu v poměru k počtu

soudců nižší než u okresních soudů. To je důsledkem rozdílnosti zpracovávaných agend (méně práce, kterou lze delegovat na nesoudcovský personál). Po skokovém posílení jejich stavu o 101 zaměstnanců v roce 2017 došlo ke stabilizaci počtů v roce 2018. Z 1 531 v roce 2016 vzrostl počet zaměstnanců ve výkonu na 1 632, tedy asi o 7 %, a v roce 2018 již pouze o 12 osob. Jestliže v roce 2017 byl v zásadě celý růst dán růstem počtu asistentů z 228 na 326, v roce 2018 docházelo zejména k přesunům mezi funkcemi v rámci krajských soudů. V roce 2020 došlo opět k mírnému nárůstu (o 47 osob), a to především u soudů v Praze (MS Praha, KS Praha). Vzrostl především počet VSÚ a zapisovatelek. V roce 2021 se celkový počet zaměstnanců takřka nezměnil – vzrostl o 10 na 1 738. V roce 2022 také došlo k malé změně, počet zaměstnanců klesl o 23 na 1 715. V jednotlivých kategoriích došlo k malým posunům. Totéž lze říci o roce 2023, kdy celkový počet zaměstnanců klesl o 16 nad 1 699. V roce 2024 počet zaměstnanců velmi mírně klesl na 1 682 a došlo k určitým přesunům mezi kategoriemi. Přesuny ale spíše souvisejí se změnami v oficiálním názvu pozice, ne ve změnách pracovní náplně. Ve správě pracovalo 698 zaměstnanců.

3.1.3 Přisedící soudu

Již několik let jsou k dispozici počty přisedících dle krajů, pohlaví a věku, což umožňuje jejich bližší prozkoumání jak u okresních, tak i u krajských soudů. U krajských soudů přisedící rozhodují v prvostupňovém řízení o trestném činu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož dolní hranice je minimálně pět let (což jsou u krajských soudů v podstatě všechna řízení). Data jsou k 1. 1. 2024. Ve srovnání s rokem 2019, kdy byly počty přisedících publikovány poprvé, se jejich počet zvýšil z 887 na současných 1 041 osob a podíl žen vzrostl z 52,8 % na 54,7 %.

Tabulka 35: KS – počet přisedících dle soudů a pohlaví, 2024

Soud	Počet přisedících		Podíl žen v %
	Mužů	Žen	
MS Praha	129	131	50,38
KS Praha	38	34	47,22
KS Č. Budějovice	16	28	63,64
KS Plzeň	37	33	47,14
KS Ústí n. Labem	33	66	66,67
KS Hr. Králové	32	30	48,39
KS Brno	76	90	54,22
KS Ostrava	111	157	58,58
Celkem ČR	472	569	54,66

V tabulce na první pohled rozhodně zaujme srovnání s okresními soudy. Podíl mužů, kteří působí jako přisedící, je totiž u krajských soudů výrazně vyšší (45 % vs. 35 %). U tří soudů dokonce působí více mužů než žen. Přisedících je však mnohem méně než u OS, neboť počet věcí, které vyřizují, je násobně nižší, i když agenda KS je náročnější.

Další tabulka se (stejně jako u OS) zabývá věkovou strukturou. Zatímco struktura dle pohlaví se liší, věková struktura přisedících u OS a přisedících u KS je podobná. U KS je funkce přisedícího rovněž mnohem populárnější u vyšších věkových skupin. Téměř 56 % (u OS 61 %) přisedících tvoří lidé ve věku 60 let a více, tedy ve většině případů v důchodovém věku. Naopak přisedící ve věku do 39 let tvoří pouze 7,20 % (u OS 4,48 %). V průměru nejstarší jsou, stejně jako u OS,

přisedící v Jihočeském kraji. V tomto kraji ale působí u KS málo přisedících (jedná se o nejmenší krajský soud). Od předchozího roku nedošlo ve složení přisedících prakticky k žádné změně.

Tabulka 36: KS – počet přisedících dle soudů a věku, 2024

Soud	Věková skupina (podíl v %)				
	30-39	40-49	50-59	60-69	70 a více
MS Praha	8,85	24,23	26,54	20,38	20,00
KS Praha	6,94	19,44	25,00	19,44	29,17
KS Č. Budějovice	9,09	6,82	15,91	27,27	40,91
KS Plzeň	11,43	20,00	11,43	24,29	32,86
KS Ústí n. Labem	2,02	11,11	23,23	29,29	34,34
KS Hr. Králové	1,61	6,45	24,19	29,03	38,71
KS Brno	12,05	12,65	21,69	27,71	25,90
KS Ostrava	4,48	13,43	17,16	32,09	32,84
Celkem ČR	7,20	15,95	21,33	26,42	29,11

3.2 Prvostupňová civilní a obchodní agenda

Krajské soudy vyřizují podobně jako okresní soudy větší množství typů prvostupňové agendy. Na rozdíl od okresních soudů vyřizují krajské soudy s výjimkou KS Praha též věci veřejných rejstříků právnických a fyzických osob, evidence svěřenských fondů a evidence skutečných majitelů. Tato podkapitola se věnuje prvostupňové civilní (občanskoprávní) a obchodní agendě. V rámci této zprávy se jedná o rejstříky označené jako C, EC, Cm a ECm. Ve vedení statistik došlo k podobným změnám jako u OS, což se do určité míry projeví i v časových řadách, a to i přes snahu data o tyto změny očistit. Data, která se týkají délek řízení a dalších statistik, byla opět v největší možné míře očištěna o rozkazní řízení.

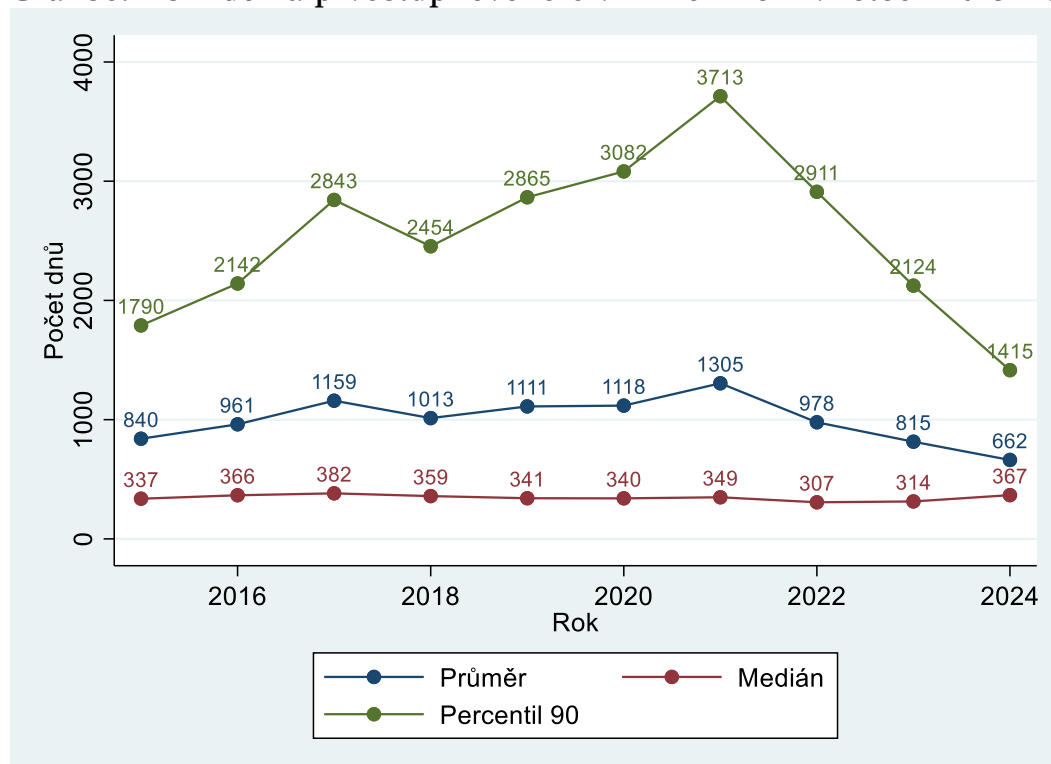
3.2.1 Délka řízení

Uvádíme délky řízení v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného vyřízení soudem I. stupně zjištěné ze statistických listů.

Data byla očištěna o věci s předmětem sporu *právní vztahy související se zrušením a likvidací obchodní korporace*. Přestože se může jednat o administrativně náročnou agendu, především v Praze se velmi často vyskytují jednoduché a rychle vyřízené věci. Právě u tohoto soudu přitom došlo v roce 2017 k velkému nárůstu v počtu pravomocně skončených věcí (nárůst o 176 %), což samozřejmě značně ovlivňuje vykazovanou délku řízení – výrazně ji to snižuje. Stejně tak má tato kategorie sporů významný vliv na míru odvolání. Po úvaze byla proto především z důvodu zachování srovnatelnosti mezi soudními kraji a roky data využitá v této zprávě o uvedený typ sporu očištěna.

V roce 2021 došlo k další úpravě metodiky. Data byla po úvaze očištěna i o spory s předmětem sporu *zrušení a jmenování likvidátora u jiných korporací (spolky, odborové organizace atd.)*. Podobně jako u *právních vztahů souvisejících se zrušením a likvidací obchodní korporace* se nejedná o typický obchodní spor a délka řízení je u těchto sporů výrazně kratší. V roce 2021 došlo asi k trojnásobnému nárůstu v počtu těchto řízení oproti roku 2020, a to především u MS Praha, částečně pak u KS Brno a KS Hradec Králové. Bez očištění dat by došlo k výraznému poklesu délky řízení (opět především u MS Praha). Pokles délky řízení by nicméně plynul právě pouze ze změny ve složení agendy, nikoliv ze zrychlení vyřizování věcí obecně. Pro ilustraci – po očištění o tento předmět sporu u MS Praha vykázal mediánovou délku řízení 334 dnů v roce 2020 a 321 v roce 2021. Bez očištění by ale vykázal délky řízení 260 v roce 2020 a 125 v roce 2021. Zahrnutí tohoto předmětu sporu by tedy (opět) výrazně zkreslilo jak porovnání mezi soudy, tak i porovnání mezi roky. Z tohoto důvodu byla data o tento spor očištěna. Očištění bylo zpětně aplikováno i na předchozí roky.

Graf 58: KS – délka prvostupňového civilního řízení v letech 2015–2024

Medián je z dlouhodobého hlediska relativně stabilní¹², průměr už méně a percentil 90 v celém sledovaném období vysoce nestabilní – mezi rokem 2021 a 2024 tak například poklesl o 92 %. Na roku 2024 je také zajímavý fakt, že průměr a percentil 90 poměrně značně poklesly a medián naopak poměrně výrazně vzrostl. Pokles v průměru a percentilu 90 ale může být způsobem prostě jen tím, že pravomocně bylo skončeno méně věcí, které byly dříve přerušeny (více viz níže).

Tabulka 37: KS – délky prvostupňového civilního řízení dle soudů, 2024

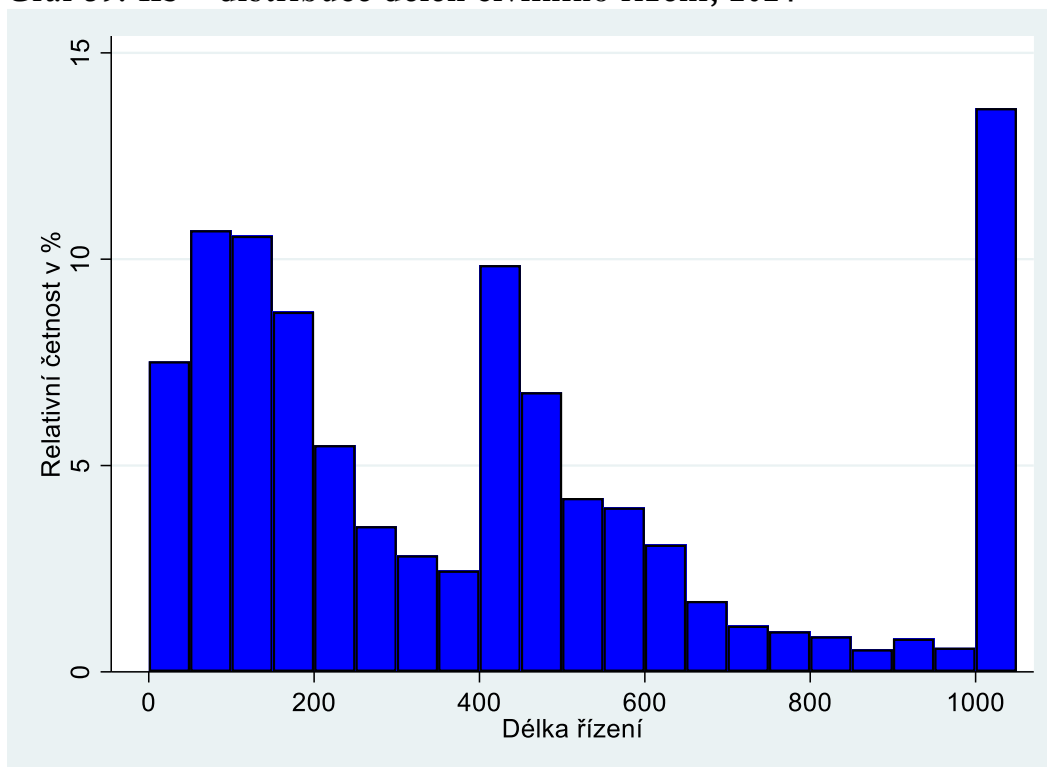
Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	620	-13 %	260	-11 %	1 394	-16 %
KS Praha	933	+56 %	211	+26 %	3 688	+111 %
KS Č. Budějovice	780	-26 %	193	-39 %	2 501	-26 %
KS Plzeň	791	-11 %	462	+3 %	2 077	-28 %
KS Ústí n. Labem	695	-21 %	532	+17 %	1 072	-53 %
KS Hr. Králové	565	-18 %	211	-2 %	1 123	-16 %
KS Brno	1036	-17 %	350	-26 %	2 821	-21 %
KS Ostrava	471	-31 %	252	+36 %	553	-61 %
Celkem ČR	662	-19 %	367	+17 %	1 415	-33 %

Absolutní hodnoty průměru i percentilu 90 jsou u očištěných hodnot i přes pokles vysoké – celorepublikový percentil 90 byl v roce 2024 téměř 4 roky a celorepublikový téměř 2 roky. Asi 3 %

¹² I když třeba právě v roce 2024 narostl o 17 %

řízení skončených v roce 2024 trvala déle než 4 000 dnů (11 let) a asi 14 % řízení trvalo 1000 dnů a déle.

Graf 59: KS – distribuce délek civilního řízení, 2024

Situace je nicméně lepší, než by se z výše uvedeného mohlo zdát, a to z následujících důvodů:

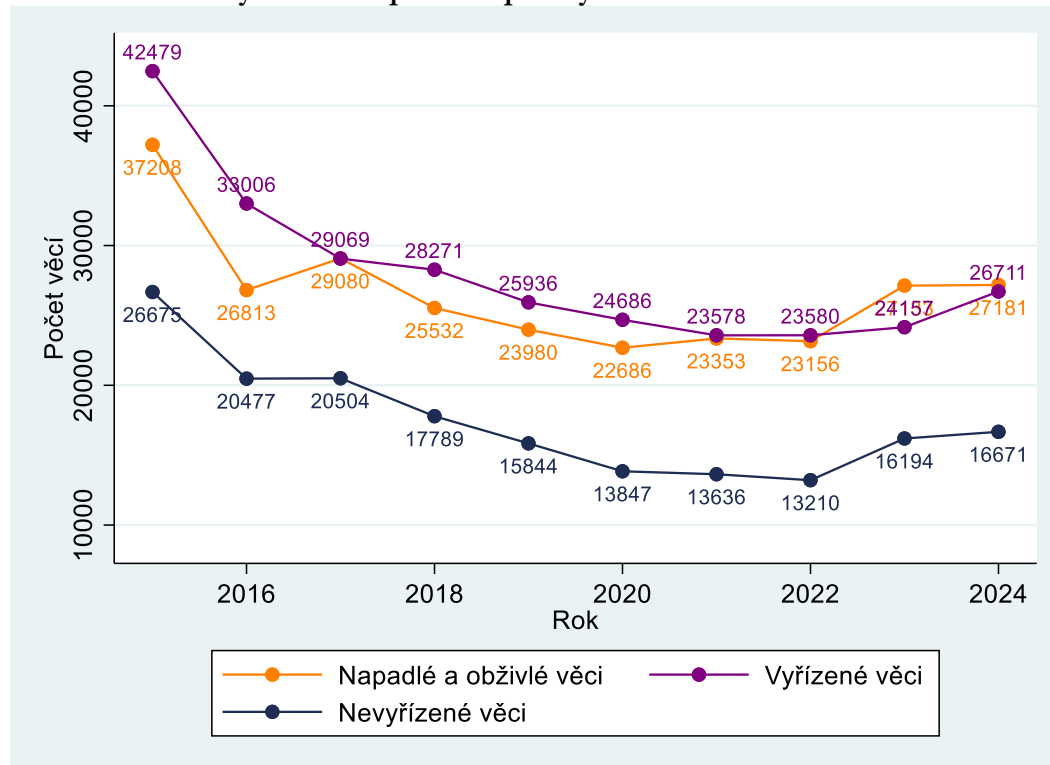
- Jak je vidět v další podkapitole, počet nevyřízených věcí trvale klesal až do roku 2022. Od roku 2011 klesl počet nevyřízených věcí téměř na třetinu (ze 44 618 na 13 210, tedy asi o 70 %). V tom samozřejmě hraje velkou roli i převod vybrané agendy na OS.
- Počty déle nevyřízených věcí (přes 3 roky, přes 5 let či přes 7 let) v posledních letech také klesal. To také samozřejmě může ovlivnit vykázanou délku řízení.
- Především je však velká část věcí přerušena z důvodu rozhodnutí o úpadku či konkursu s tím, že do vykazované délky řízení se tato doba promítne. Data ze statistických listů bohužel neumožňují očištění o tuto dobu nebo o řízení, která byla takto přerušena, přestože by takovéto očištění bylo korektní. Můžeme alespoň odhadnout, jak velký vliv tato kategorie věcí má. Například data z výkazů ukazují, že k 31. 12. 2024 bylo v rejstříku Cm nevyřízeno déle než 5 let 1 206 věcí, z důvodu rozhodnutí o úpadku/prohlášení konkursu 1 026 věcí, tedy asi 55 %. Tyto věci se samozřejmě nakonec objeví ve statistických listech a výrazně ovlivní délku řízení. Velká část z nich ale nevypovídá o fungování soudu.
- Z výše uvedeného důvodu doporučujeme sledovat u této agendy v zásadě jen medián (který činí dlouhodobě asi 10 měsíců až rok). Průměr a percentil 90 jsou příliš ovlivněny malým počtem věcí, které vykazují obrovskou délku řízení právě kvůli přerušování z důvodu rozhodnutí o úpadku či konkursu. Průměr a percentil 90 jsou tak uvedeny spíše kvůli zachování stejného formátu v rámci této zprávy.

3.2.2 Vyřizování věcí

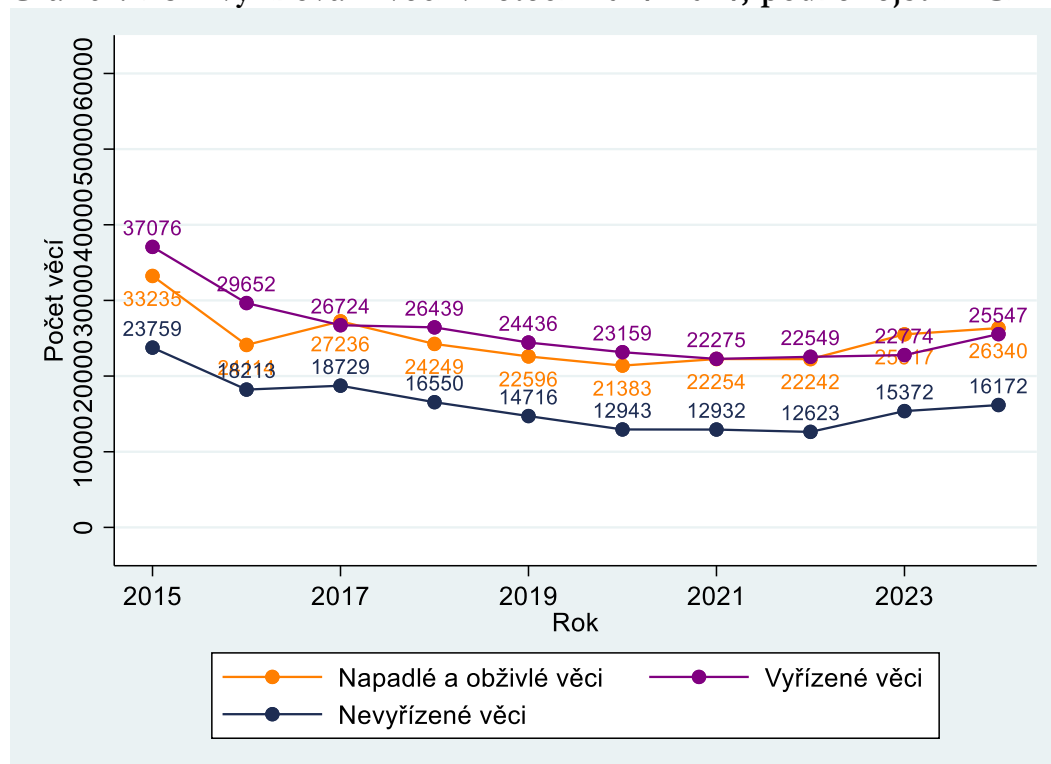
Do časových řad se opět promítá zavedení elektronického platebního rozkazu, ale i změny ve vedení statistik a převod části agendy z krajských soudů na okresní. I přes tyto vlivy však můžeme bezpečně dojít k závěru, že počet napadlých civilních a obchodních věcí měl v letech 2013 až 2020 zjevnou klesající tendenci. Od roku 2021 je trend mírně stoupající a v roce 2023 náhle došlo k nemalému nárůstu v počtu příchozích věcí z 23 156 na 27 133, tedy o 17,1 %. Soudy na to nedokázaly reagovat a počet nevyřízených věcí poprvé od roku 2011 významně narostl. V roce 2024 zůstal počet příchozích věcí na stejné úrovni, ale soudy dokázaly vyřídit více věcí. Počet nevyřízených věcí stále stoupá, ale zdá se, že situace se stabilizovala.

Hlubší analýza zmíněného klesajícího trendu přesahuje rozsah této zprávy. V krátkosti však můžeme uvést, že za pokles v nápadu je do velké míry zodpovědný již dříve zmíněný převod velkého množství obchodních řízení z krajských soudů na okresní v roce 2014 (v návaznosti na o. z. se změnila věcná příslušnost soudů k vedení těchto řízení). Graf níže zobrazuje vývoj v počtu příchozích, vyřízených a nevyřízených věcí a za ním následující graf se zaměřuje pouze na rejstřík Cm. Z obou grafů vyplývá, že většinu prvostupňové občanskoprávní a obchodněprávní agendy tvoří rejstřík Cm, tedy obchodněprávní spory.

Graf 60: KS – vyřizování prvostupňových civilních věcí v letech 2015–2024

Graf 61: KS – vyřizování věcí v letech 2014–2024, pouze rejstřík Cm

Tabulka 38: KS – vyřizování prvostupňových civilních věcí dle soudů, 2024

Soud	Nápad + obživlé věci		Počet věcí				Míra vyřizování
			Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	15 245	+7 %	15 033	+12 %	6 520	+3 %	98,6 %
KS Praha	427	-13 %	444	-17 %	214	-7 %	104,0 %
KS Č. Budějovice	517	+18 %	580	+34 %	231	-22 %	112,2 %
KS Plzeň	1 358	+17 %	879	+3 %	1 500	+47 %	64,7 %
KS Ústí n. Labem	2 090	-4 %	1 833	+30 %	2 455	+12 %	87,7 %
KS Hr. Králové	1 964	-34 %	2 420	+10 %	1 593	-22 %	123,2 %
KS Brno	2 923	-4 %	2 852	-2 %	2 770	+3 %	97,6 %
KS Ostrava	2 657	+5 %	2 670	+10 %	1 388	-1 %	100,5 %
Celkem ČR	27 181	+0 %	26 711	+11 %	16 671	+3 %	98,3 %

V tabulce vidíme, že změna v počtu příchozích věcí je nevyrovnaná a mezi jednotlivými soudy se zásadně liší. U čtyř soudů počet příchozích věcí klesl (u KS v Králové o celých 34 %), u čtyř narostl, u KS Č. Budějovice o 18 %. Problematická se již delší dobu zdá být situace u KS v Plzni, kde byla v roce 2024 míra vyřizování 64,7 %, rok před tím 73,6 %, v roce 2022 dosáhla 97,1 % a v roce 2021 95,2%. Důvodem je průběžné zvyšování nápadu na soudce, které zatím vyvrcholilo v roce 2024 (v podstatě dvojnásobný nápad oproti roku 2023), jehož výsledkem je nárůst nevyřizených věcí z 678 v roce 2021 na 1500 k 31. 12. 2024.

3.2.3 Vyřizování v přepočtu na soudce

Stejně jako u OS má Ministerstvo spravedlnosti k dispozici přesnější data o počtu soudců, která budou využita pro přepočet, neboť umožňují oddělit soudce vyřizující prvostupňovou agendu od soudců, kteří vyřizují agendu odvolací. V těchto datech tedy je zahrnut skutečný počet soudců (skutečných úvazků), kteří se zabývají prvostupňovou občanskoprávní a obchodněprávní agendou. Soudci, kteří se zabývají insolvenčními, incidenčními spory a obchodním rejstříkem zde započtení nejsou. Přepočet na soudce je uveden v tabulce níže. Je třeba poznamenat, že údaje už dále nejsou nijak upravovány či očišťovány dle předmětu sporu, protože u této statistiky není předmět sporu k dispozici.

Tabulka 39: KS – vyřiz. prvostupň. civil. věcí na skut. úvazek dle soudů, 2024

Soud	Počet úvazků	Nápad + obživlé věci		Počet věcí na úvazek			
				Vyřízeno		Nevyřízeno	
MS Praha	28,05	543,49	+4 %	535,94	+9 %	232,44	+0 %
KS Praha	2	213,50	-13 %	222,00	-17 %	107,00	-7 %
KS Č. Budějovice	2	258,50	+48 %	290,00	+67 %	115,50	-2 %
KS Plzeň	3	452,67	+95 %	293,00	+72 %	500,00	+145 %
KS Ústí n. Labem	6,64	314,76	-2 %	276,05	+34 %	369,73	+15 %
KS Hr. Králové	6,5	302,15	-44 %	372,31	-7 %	245,08	-34 %
KS Brno	12	243,58	+36 %	237,67	+39 %	230,83	+45 %
KS Ostrava	14,9	178,32	-10 %	179,19	-5 %	93,15	-15 %
Celkem ČR	75,09	361,98	+5 %	355,72	+16 %	222,01	+8 %

Z tabulky vyplývá několik zajímavých údajů, například:

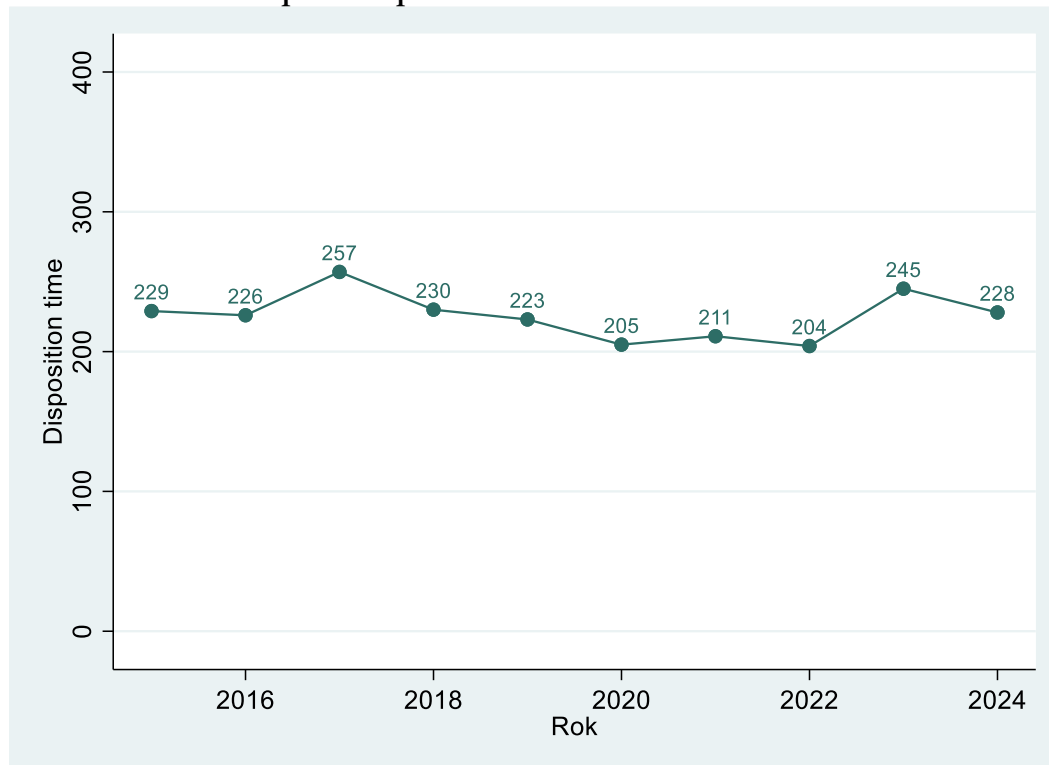
- Mezi soudy jsou velké rozdíly v přepočtu věcí na soudce. U počtu nevyřízených věcí to plyne z celkové zatíženosti soudu i počtu soudců, kteří se danou agendou zabývají. Nicméně počet příchozích věcí (a tím v zásadě i vyřízených věcí) je zohledněn v systemizaci, takže by mezi soudy měly být menší rozdíly. Pro rozdíly může být několik vysvětlení:
 - Počet soudců je u některých soudů malý, dočasný výpadek i jednoho soudce proto může hrát velkou roli v datech.
 - Některé KS tuto agendu mohly posílit kvůli vysokému počtu nedodělků, případně z jiných důvodů.
 - Přestože se Ministerstvo spravedlnosti snaží přesně definovat metodiku sběru dat, nelze garantovat jejich přesnost na 100 %. Jednotlivé soudy totiž mohou zvolit k vyplňování datových tabulek poněkud odlišný přístup.
 - Složení agendy může být mezi jednotlivými soudy odlišné a rovněž zde mohou být rozdíly ve vnitřní organizaci soudů. Například MS v Praze může mít v průměru jednodušší věci a (nebo) mají organizaci práce s menšími nároky na soudce (více VSÚ a asistentů).

- Jak je již výše zmíněno, rozdíly jsou patrné i u stejného soudu mezi jednotlivými roky. Mezi roky na úrovni ČR v počtu úvazků prakticky nedošlo ke změně, ale u jednotlivých soudů ano (například právě u KS v Plzni). Zřejmě dochází k přesunům soudců mezi úseky v rámci soudu, roli ale určitě bude hrát i to, jak soudy ke sběru dat o počtech soudců přistoupily. V neposlední řadě je třeba pamatovat na to, že u počtu soudců se jedná o stavovou veličinu k 1.1. K jejich přesunu může tedy docházet i v průběhu roku.

3.2.4 Disposition time (dispoziční čas)

Od roku 2014 do roku 2019 byl DT celkem stabilizovaný okolo hodnoty 240 kalendářních dnů. V roce 2020 došlo k dalšímu poklesu, což je dáno poklesem v počtu nevyřízených věcí. V roce 2021 DT mírně narostl (jedná se ale o marginální změnu) a v roce 2022 opět mírně klesl s ohledem na nižší počet nevyřízených věcí. Pokles byl sice nevýrazný, ale díky němu byl DT v roce 2022 nejnižší za sledované období. Vzhledem k vývoji diskutovanému výše (nárůst v počtu nevyřízených věcí) vyrostl DT v roce 2023 na 245. DT stále ale není nejvyšší ve sledovaném období – v roce 2017 byl vyšší. V roce 2024 DT poklesl.

Graf 62: KS – DT prvostupňového civilního řízení v letech 2015–2024

V tabulce níže vidíme, že u některých krajských soudů DT klesal, u některých vzrostl. Nejnižší DT tak nyní vykazují KS Č. Budějovice a MS Praha. Nejvíce DT narostl u KS v Plzni – o 43 %, což bylo dáno nárůstem v počtu nevyřízených věcí. DT u tohoto soudu narostl i v roce 2023 – o 94 % v důsledku kombinace poklesu v počtu vyřízených věcí a prudkého růstu v počtu věcí nevyřízených. KS Plzeň tak nyní vykazuje nejvyšší DT. Jak již bylo uvedeno dříve, jednou z příčin je také téměř dvojnásobný nápad na soudce v roce 2024 oproti roku 2023.

Celkově se situace v této agendě pouze na základě statistických dat těžko hodnotí. Počet nevyřízených věcí až do roku 2022 klesal, což je určitě dobré. Nárůst z roku 2023 se v roce 2024 výrazně snížil a počet nevyřízených věcí se snad stabilizoval. Z délek řízení je relativně vypovídající pouze medián z důvodu nemožnosti odfiltrovat přerušené věci. Z dat se také zdá, že mezi jednotlivými soudy jsou značné rozdíly. Statistiky naznačují, že KS Plzeň se nyní může v této agendě potýkat s problémy.

Tabulka 40: KS – DT prvostupňového civilního řízení dle soudů, 2024

Soud	Disposition time	
MS Praha	158	-8 %
KS Praha	176	+12 %
KS Č. Budějovice	145	-41 %
KS Plzeň	623	+43 %
KS Ústí n. Labem	489	-14 %
KS Hr. Králové	240	-29 %
KS Brno	355	+5 %
KS Ostrava	190	-10 %
Celkem ČR	228	-7 %

3.2.5 Další statistiky

U krajských soudů uvádíme stejné další dvě statistiky jako u soudů okresních, tj. míru odvolání a míru změny rozsudku. Díky tomu je tyto statistiky možné porovnat mezi okresními a krajskými soudy. Dále je uveden podíl vybraných sporů (*zrušení a jmenování likvidátora u jiných korporací [spolky, odborové organizace atd.] a právní vztahy související se zrušením a likvidací obchodní korporace*) v obchodní agendě.

Míra odvolání

Míra odvolání i míra rozsudku jsou vypočteny ze statistických listů. K uvedeným statistikám uvádíme následující:

- týkají se pouze pravomocně skončených věcí v rejstřících C a Cm,
- jde pouze o odvolání v meritu věci,
- započteny jsou i věci, kde nadřízený soud zrušil rozhodnutí soudu I. stupně a věc mu vrátil a následně již odvolání podáno nebylo
- data jsou dále očištěna (viz níže)

Vypočtená míra odvolání byla již v letech 2017 až 2020 ovlivněna především očištěním dat o věci s předmětem sporu *právní vztahy související se zrušením a likvidací obchodních korporací* (viz podkapitola 3.2.1). Od roku 2021 byla míra odvolání rovněž očištěna o věci s předmětem sporu *zrušení a jmenování likvidátora u jiných korporací (spolky, odborové organizace atd.)*; více opět viz podkapitola 3.2.1. Za účelem srovnání opět došlo ke změně i zpětně. Stejně jako u OS upravilo Ministerstvo spravedlnosti výpočet míry odvolání – dříve byly sledovány pouze soudem přiznané nároky v dané věci, nyní jsou sledovány i nároky žalované. Je tedy možné zpřesnit data – vyloučením bagatelních

sporů, ve kterých není odvolání přípustné. Data za roky 2023 a 2024 tedy byla přepočtena dle této nové metodiky.

Tabulka 41: KS – míra odvolání dle soudů v civilním řízení, 2024

Soud	Míra odvolání	
MS Praha	17,55 %	+0,4 p.b.
KS Praha	26,36 %	+1,1 p.b.
KS Č. Budějovice	20,80 %	-14,8 p.b.
KS Plzeň	14,09 %	-4,7 p.b.
KS Ústí n. Labem	5,66 %	-5,6 p.b.
KS Hr. Králové	11,93 %	-1,4 p.b.
KS Brno	11,64 %	+0,6 p.b.
KS Ostrava	7,48 %	-7,9 p.b.
Celkem ČR	13,11 %	-3,1 p.b.

V tabulce výše vidíme značné rozdíly mezi jednotlivými soudy i rozdíly oproti předchozímu roku u některých soudů. Na úrovni jednotlivých soudů tak není míra odvolání stabilní. Tento rok změny na úrovni jednotlivých soudů vyústily v pokles o 3 procentní body na celorepublikové úrovni.

Při srovnání s tabulkou 12 vidíme, že u krajských soudů byla míra odvolání téměř dvakrát vyšší než u soudů okresních. To souvisí s náročností a závažností vyřizované agendy, ale rozdíl se v posledních letech zmenšil. Změna také souvisí se změnou metodiky výpočtu.

Míra změny rozsudku

Tabulka 42: KS – míra změny rozsudku dle soudů v civilním řízení, 2024

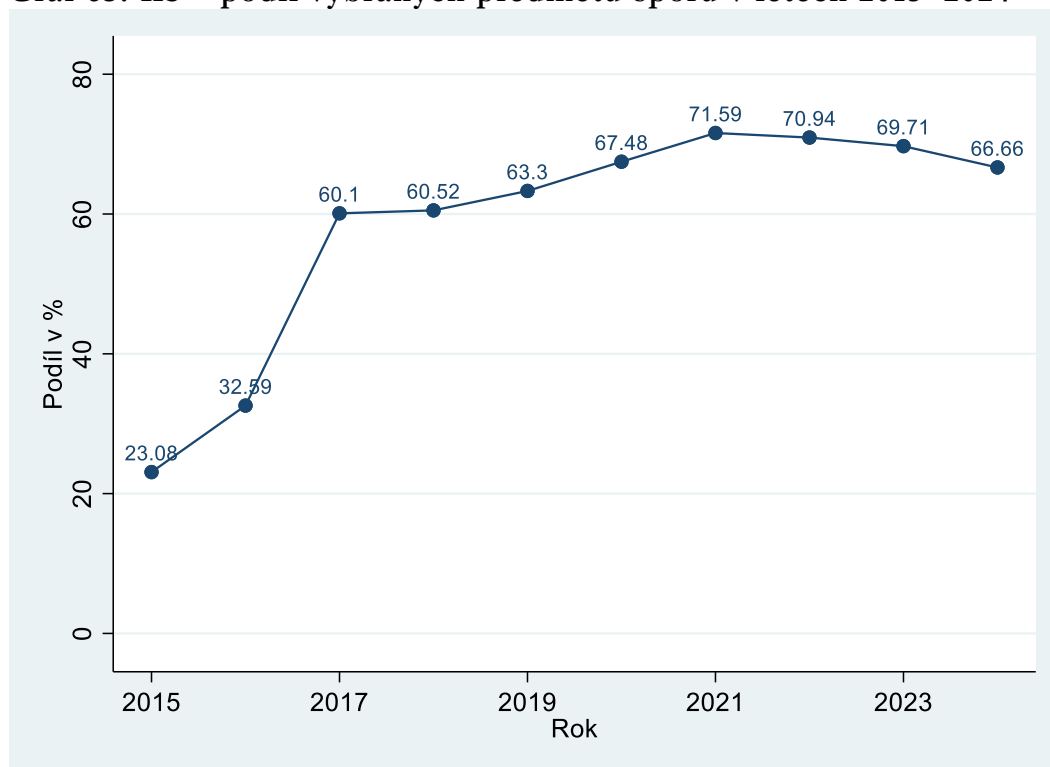
Soud	Míra změny rozsudku	
MS Praha	43,17 %	-0,8 p.b.
KS Praha	31,25 %	-8,8 p.b.
KS Č. Budějovice	53,66 %	+16,7 p.b.
KS Plzeň	60,00 %	+12,8 p.b.
KS Ústí n. Labem	45,45 %	+2,4 p.b.
KS Hr. Králové	53,13 %	+0,0 p.b.
KS Brno	38,60 %	+2,0 p.b.
KS Ostrava	36,25 %	-0,3 p.b.
Celkem ČR	43,97 %	+1,5 p.b.

Rozdíly mezi jednotlivými soudy v míře změny rozsudku jsou rovněž poměrně vysoké. Rozdíly jsou často velké i u soudů mezi jednotlivými lety (viz především KS Praha či KS Č. Budějovice). Míra změny rozsudku byla v roce 2024 v zásadě shodná s mírou změny rozsudku u okresních soudů. Nejvyšší míru změny rozsudku vykazuje KS Plzeň; hodnota navíc v posledních letech pomalu ale jistě stoupá (v roce 2021 činila 42,25 %).

Podíl vybraných předmětů sporů

Výše uvádíme, že data očistíme o vybrané předměty sporů (jak délky řízení, tak i míru odvolání a míru změny rozsudku) – *zrušení a jmenování likvidátora u jiných korporací (spolky, odborové organizace atd.) a právní vztahy související se zrušením a likvidací obchodní korporace*. Je to proto, že se nejedná o typický obchodní spor a délka řízení je u těchto sporů výrazně kratší. V některých letech a u některých soudů je těchto sporů více, jindy a jinde méně. Celkově tedy tyto spory různě působí na délky řízení a míru odvolání a zkracují tak časové řady. Prozkoumáme proto, jaký podíl na celkovém počtu obchodních věcí (rejstřík Cm) tyto spory vlastně tvoří. Nejdříve je zobrazena časová řada pro ČR.

Graf 63: KS – podíl vybraných předmětů sporu v letech 2015–2024

Na grafu vidíme, že podíl vybraných sporů rostl velmi rychle v letech 2015 až 2017 s tím, že zdaleka největší růst zaznamenal v roce 2017 (růst asi o 28 procentních bodů), růst následně výrazně zpomalil, ale podíl stále rostl až do roku 2021, kdy dosáhl téměř 72 %. V letech 2022 až 2024 pomalu klesal. Je pravda, že očistit data asi o 7 věcí z 10 se může zdát kontraproduktivní. Jak ale bylo již zmíněno, cílem této zprávy je měřit délku řízení v obchodní agendě a *zrušení a jmenování likvidátora u jiných korporací (spolky, odborové organizace atd.) a právní vztahy související se zrušením a likvidací obchodní korporace* typickými obchodními spory nejsou; úprava je tedy namístě.

Podíl se rovněž značně liší mezi jednotlivými soudy, jak plyne z dat za rok 2024 shrnutých v tabulce níže:

Tabulka 43: KS – podíl vybraných předmětů sporu v letech dle soudů, 2024

Soud	Podíl vybr. sporů	
MS Praha	80,00 %	+1,7 p.b.
KS Praha	0,00 %	+0,0 p.b.
KS Č. Budějovice	51,21 %	+2,8 p.b.
KS Plzeň	37,65 %	-13,9 p.b.
KS Ústí n. Labem	25,84 %	-19,5 p.b.
KS Hr. Králové	60,30 %	+2,8 p.b.
KS Brno	64,29 %	-8,6 p.b.
KS Ostrava	41,48 %	-21,9 p.b.
Celkem ČR	66,66 %	-3,1 p.b.

KS Praha nevede veřejné rejstříky právnických a fyzických osob, a proto ani nevyřizuje věci s předmětem *zrušení a jmenování likvidátora u jiných korporací (spolky, odborové organizace atd.) a právní vztahy související se zrušením a likvidací obchodní korporace*. Pro Středočeský kraj tuto agendu vyřizuje MS Praha a zřejmě i proto (spolu s faktem, že se jedná o sídlo mnoha firem) vykazuje nejvyšší podíl těchto sporů. Čtyři z pěti obchodních věcí u tohoto soudu totiž spadají do výše zmíněných kategorií. Nejnižší má tento podíl KS Ústí nad Labem – 25,84 %. Ve srovnání s loňskem u něj i u jiných soudů došlo k výraznému poklesu podílu. To se však netýká soudu, který jich vyřizuje zdaleka nejvíce, tedy MS Praha, kde podíl zůstává stabilní.

3.3 Civilní odvolací agenda

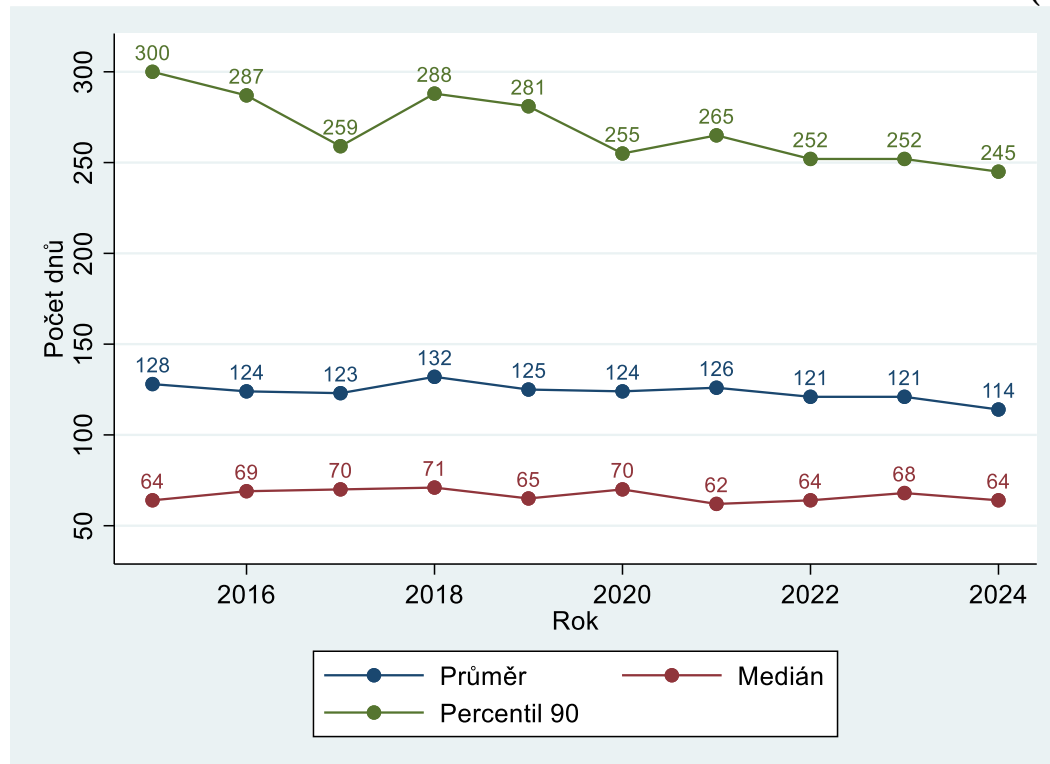
Odvolací civilní agenda je ve výkazech vedena pod označením Co a zahrnuje širokou škálu věcí. Jedná se o všechny druhy civilního řízení, ve kterých bylo podáno odvolání proti rozhodnutí soudů prvního stupně, včetně odvolání proti rozhodnutí soudního exekutora. Do agendy Co tedy spadají i odvolání ve věcech, které nejsou v kapitolách 2.2 a 2.4 zahrnuty. Podkapitoly, které se zabývají vyřizováním věcí a DT, zkoumají celý rejstřík Co. U délky řízení to není možné, protože do statistických listů jsou zaneseny pouze pravomocně skončené věci v hlavních agendách. Uvedené délky řízení se tedy týkají pouze věcí agendy C u okresních soudů, v nichž bylo podáno odvolání a (samostatně) věcí vedených v rejstříku P a Nc, v nichž bylo podáno odvolání a rozhodnutí soudu prvního stupně v takové věci již nabylo právní moci. Data byla očištěna stejným způsobem jako u civilní agendy u okresních soudů. Data ze statistických listů se týkají pouze odvolání, která byla podána v meritu věci.

3.3.1 Délka řízení

Jedná se o délku řízení v kalendářních dnech ode dne nápadu u odvolacího soudu do dne vyřízení věci odvolacím soudem. Délky řízení jsou výrazně nižší než délky řízení prvostupňové agendy u OS; díky razantnímu snižování délek řízení agendy C u OS již nicméně nejde v případě průměrné hodnoty o 3,6násobek jako v roce 2014, ale přibližně o dvojnásobek. Rozdíl je dán tím, že soud, který rozhodoval v prvním stupni, se věcí zabývá obsírněji oproti soudu odvolacímu. Krajský soud totiž přezkoumává rozhodnutí OS pouze v mezích podaného odvolání a až na výjimky nezjišťuje skutkový stav.

Rejstřík C u OS

Graf 64: KS – délka odvolacího civilního řízení v letech 2015–2024 (rejstřík C)

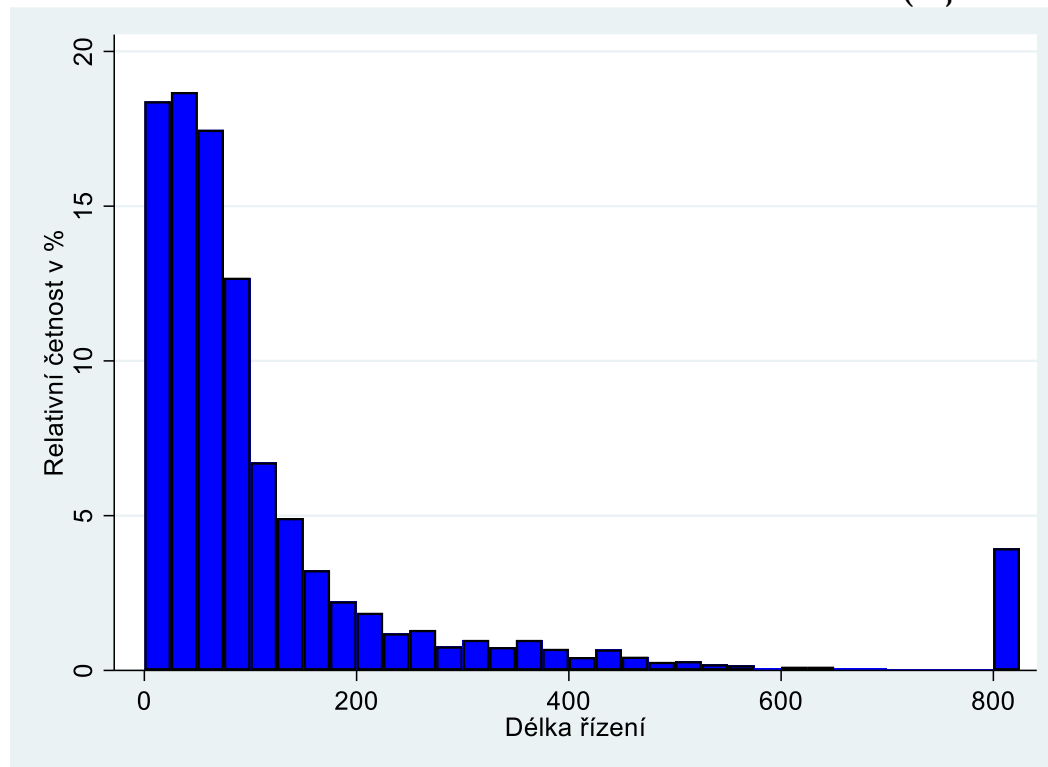

Tabulka 44: KS – délky odvolacího civilního řízení dle soudů, 2024 (rejstřík C)

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	69	+10 %	51	+0 %	116	-3 %
KS Praha	89	-1 %	62	-6 %	152	-5 %
KS Č. Budějovice	77	+24 %	57	+19 %	159	+19 %
KS Plzeň	91	+6 %	64	+12 %	166	-1 %
KS Ústí n. Labem	166	-1 %	127	-5 %	277	+1 %
KS Hr. Králové	97	-3 %	68	-3 %	156	-4 %
KS Brno	273	-11 %	204	-9 %	478	-14 %
KS Ostrava	98	-12 %	70	-8 %	206	+3 %
Celkem ČR	114	-6 %	64	-6 %	245	-3 %

V tabulce vidíme, že nejvyšší délky odvolacího civilního řízení vykazuje KS Brno (což je způsobeno rozdílem v administrativním postupu) a KS Ústí nad Labem.

Graf 65: KS – distribuce délek odvolacího civilního řízení (rejstřík C)

Graf 65 zkoumá rozložení délek odvolacích řízení pomocí histogramu. Připomínáme, že stejně jako u okresních soudů je šířka jednoho intervalu (sloupce) 25 dnů. Pro lepší přehlednost uvádíme všechny délky řízení delší než 800 dnů v jednom sloupci (na grafu nejvíce vpravo). Z histogramu pak můžeme opět vyčíst další informace o délkách řízení. Například:

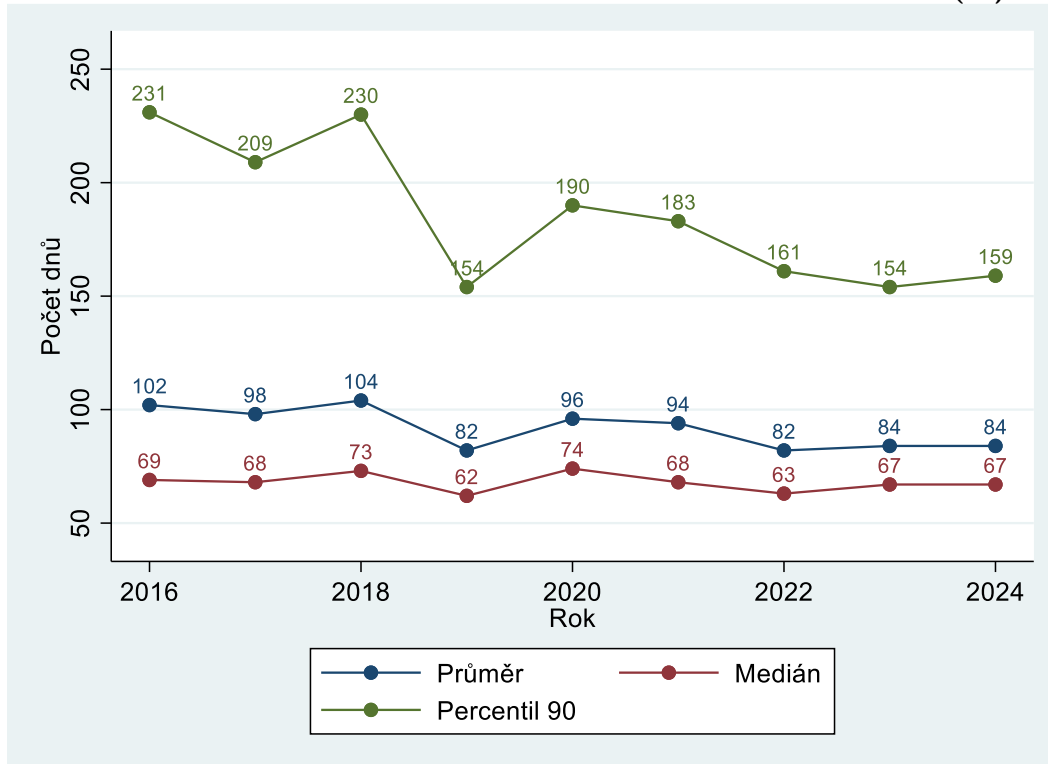
- Necelých 37 % věcí je vyřízeno do 50 dnů.
- Asi 4 % všech odvolání v civilním řízení u KS trvá déle než 800 kalendářních dnů.
- Relativní četnost délek řízení téměř vždy klesá s přibývajícím délkou řízení.

- Výše uvedené hodnoty jsou s drobnými výchyly již po mnoho let.

Rejstřík P a Nc u OS

Opět se jedná se o délku odvolacího řízení v kalendářních dnech ode dne nápadu u odvolacího soudu do dne vyřízení věci odvolacím soudem.

Graf 66: KS – délka odvol. civilního řízení v letech 2015–2024 (rejstřík P a Nc)

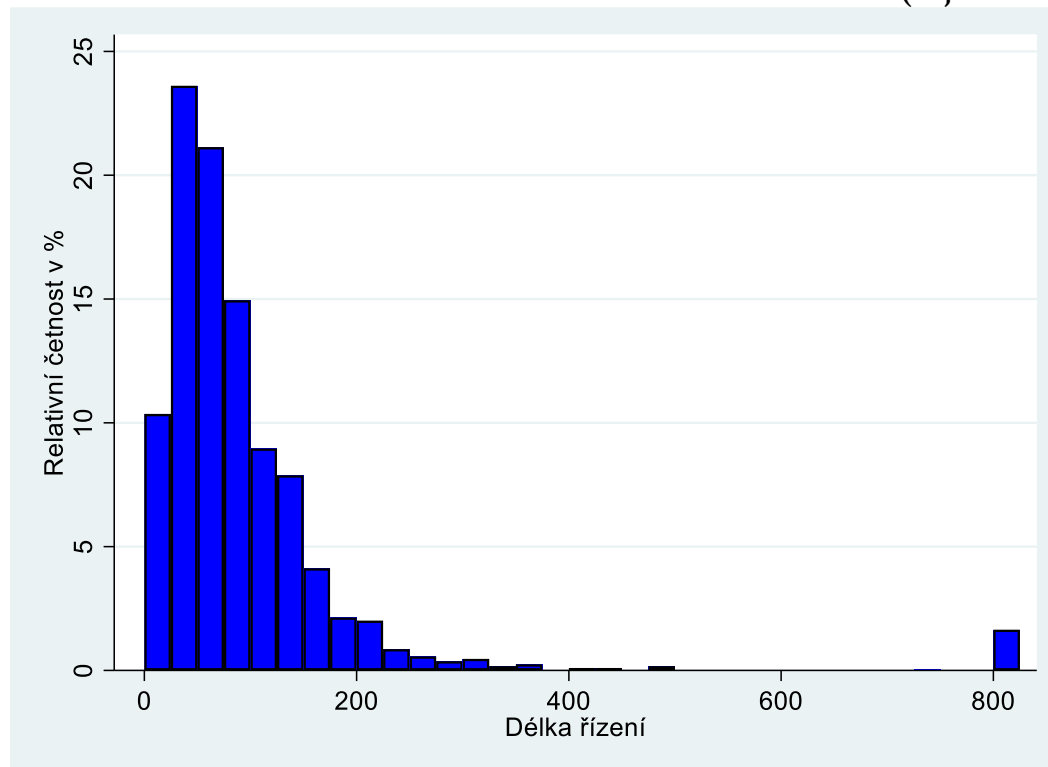
V grafu vidíme, že stejně jako v předchozím případě (odvolání u věcí z rejstříku C u OS) jsou délky řízení poměrně stabilní a nízké. Průměr a medián 90 jsou nižší než u odvolání u věcí z rejstříku C u OS. Existuje zde tedy méně extrémně dlouhých řízení.

Tabulka 45: KS – délky odvol. civil. řízení dle soudů, 2024 (rejstřík P a Nc)

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	74	+12 %	62	+9 %	113	+1 %
KS Praha	70	+0 %	55	-4 %	120	+6 %
KS Č. Budějovice	66	+5 %	54	+10 %	113	+4 %
KS Plzeň	65	+23 %	56	+33 %	117	+13 %
KS Ústí n. Labem	87	+0 %	72	+0 %	176	+15 %
KS Hr. Králové	73	-1 %	62	+0 %	130	+2 %
KS Brno	105	-18 %	83	-15 %	207	-21 %
KS Ostrava	100	+6 %	106	+10 %	171	+12 %
Celkem ČR	84	+0 %	67	+0 %	159	+3 %

V této agendě vykazují nejdelší délky řízení KS Brno a KS Ostrava. Je zajímavé a neobvyklé, že medián je u KS v Ostravě vyšší než průměr.

Graf 67: KS – distribuce délek odvolacího civilního řízení (rejstřík P a Nc)

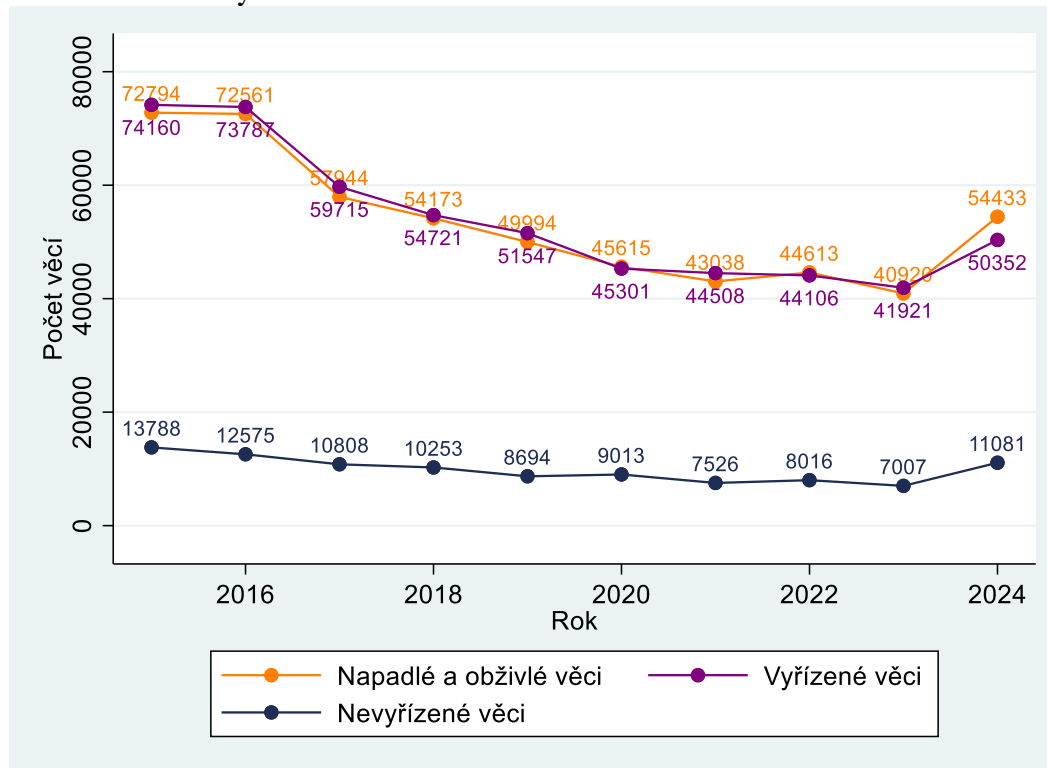
Nakonec se také podíváme na rozložení délek odvolacích řízení pomocí histogramu. Pro lepší srovnání s odvoláním u věcí z rejstříku C u OS je šířka jednoho intervalu (sloupce) také 25 dnů. Pro lepší přehlednost uvádíme všechny délky řízení delší než 800 dnů v jednom sloupci (na grafu nejvíce vpravo). Z histogramu pak můžeme opět vyčíst další informace o délkách řízení. Například:

- Necelých 34 % věcí je vyřízeno do 50 dnů.
- Asi jen 1 % všech odvolání v civilním řízení u KS trvá déle než 800 kalendářních dnů.
- Odvolacích řízení s délkou větší než 200 dnů je velmi málo.

3.3.2 Vyřizování věcí

Jak jsme uvedli již dříve, data o vyřizování věcí zahrnují více agend než údaje o délce řízení (tedy nejen data o odvoláních z rejstříků C a P a Nc od okresních soudů).

Graf 68: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2015–2024

Ve sledovaném období vidíme výrazný postupný pokles v počtu příchozích věcí. Klesající trend ovšem postupně zpomaloval. Logicky se nabízí hypotéza, že vývoj nápadu v agendě Co by měl za předpokladu konstantní míry odvolání do značné míry kopírovat vývoj prvostupňových vyřízených civilních věcí u okresních soudů. Tento předpoklad ale pro data v této zprávě často neplatí. Lze to vysvětlit již dříve popsanou skutečností, že do rejstříku Co nespádají jen odvolání v rejstřících C a P a Nc (který zkoumáme v kapitole 2.2 a 2.5), ale i odvolání ve všech ostatních věcech, které jsou vyřizovány na civilním úseku okresních soudů. V roce 2024 došlo k prudkému nárůstu v počtu příchozích věcí, a to o 33 %. Počet vyřízených věcí také značně vzrostl, ale zvýšení na pokrytí příchozích věcí nestačilo. Došlo tak k nárůstu v počtu věcí nevyřízených. Tento stav je způsoben obrovským růstem vykázaných odvolání proti rozhodnutí soudního exekutora, kde se počet věcí téměř zčtyřnásobil. To mohly způsobit dvě novely exekučního řádu – zákon č. 286/2021 Sb., který nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2023 a zavedl zastavování tzv. *bezvýsledných* (marných) exekucí, a zákon č. 255/2023 Sb., který nabyl účinnosti dnem 26. 8. 2023 a obsahoval zejména úpravu paušální náhrady za úkony spojené se zastavením těchto *bezvýsledných* exekucí pro exekutory. Oprávněný nemusel souhlasit s postupem a rozhodnutím soudního exekutora ohledně zastavení exekuce a může se bránit jen odvoláním proti usnesení o zastavení exekuce.

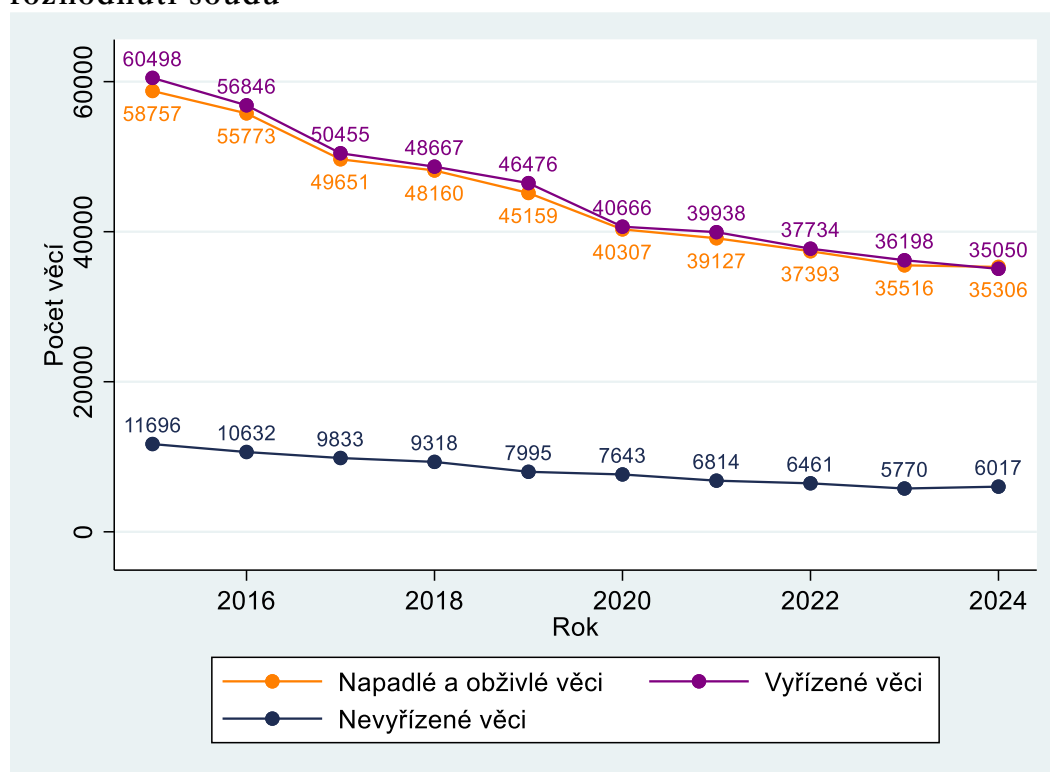
V tabulce vidíme, že vývoj v počtu příchozích, vyřízených a nevyřízených věcí byl u všech krajů podobný – došlo k nárůstu ve všech třech ukazatelích, liší se jenom jeho intenzita.

Tabulka 46: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí dle soudů, 2024

Soud	Nápad + obživlé věci		Počet věcí				Míra vyřizování
			Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	15 765	+30 %	14 884	+21 %	2 172	+68 %	94,4 %
KS Praha	5 524	+16 %	5 455	+12 %	532	+15 %	98,8 %
KS Č. Budějovice	2 707	+50 %	2 584	+46 %	334	+58 %	95,5 %
KS Plzeň	4 269	+35 %	4 116	+30 %	497	+44 %	96,4 %
KS Ústí n. Labem	6 972	+76 %	6 288	+59 %	1 595	+75 %	90,2 %
KS Hr. Králové	3 698	+10 %	3 639	+10 %	484	+14 %	98,4 %
KS Brno	8 503	+43 %	6 959	+8 %	3 244	+90 %	81,8 %
KS Ostrava	6 995	+19 %	6 427	+6 %	2 223	+34 %	91,9 %
Celkem ČR	54 433	+33 %	50 352	+20 %	11 081	+58 %	92,5 %

Vzhledem k výše diskutovanému nárůstu v počtu odvolání proti rozhodnutí exekutora je vhodné se podívat zvláště na odvolání proti rozhodnutí soudu.

Graf 69: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2015–2024, jen proti rozhodnutí soudu

Na grafu vidíme, že po odfiltrování odvolání proti rozhodnutí exekutora si časová řada příchozích věcí stále drží svůj mírně klesající trend a žádný velký šok není přítomen.

3.3.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

I zde lze pomocí dat o úvazcích provést přepočet na soudce. Výsledek je uveden v tabulce níže.

Tabulka 47: KS – vyřiz. odvolacích civil. věcí na skutečného soudce dle soudů

Soud	Počet úvazků	Nápad + obživlé věci		Délka řízení			
				Vyřizeno		Nevyřizeno	
MS Praha	88,75	177,63	+40 %	167,71	+29 %	24,47	+80 %
KS Praha	43,75	126,26	+29 %	124,69	+25 %	12,16	+27 %
KS Č. Budějovice	18,75	144,37	+58 %	137,81	+54 %	17,81	+66 %
KS Plzeň	24,60	173,54	+40 %	167,32	+34 %	20,20	+50 %
KS Ústí n. Labem	42,54	163,89	+87 %	147,81	+69 %	37,49	+87 %
KS Hr. Králové	28,90	127,96	+14 %	125,92	+14 %	16,75	+18 %
KS Brno	70,00	121,47	+47 %	99,41	+11 %	46,34	+96 %
KS Ostrava	45,80	152,73	+19 %	140,33	+6 %	48,54	+34 %
Celkem ČR	363,09	149,92	+40 %	138,68	+26 %	30,52	+66 %

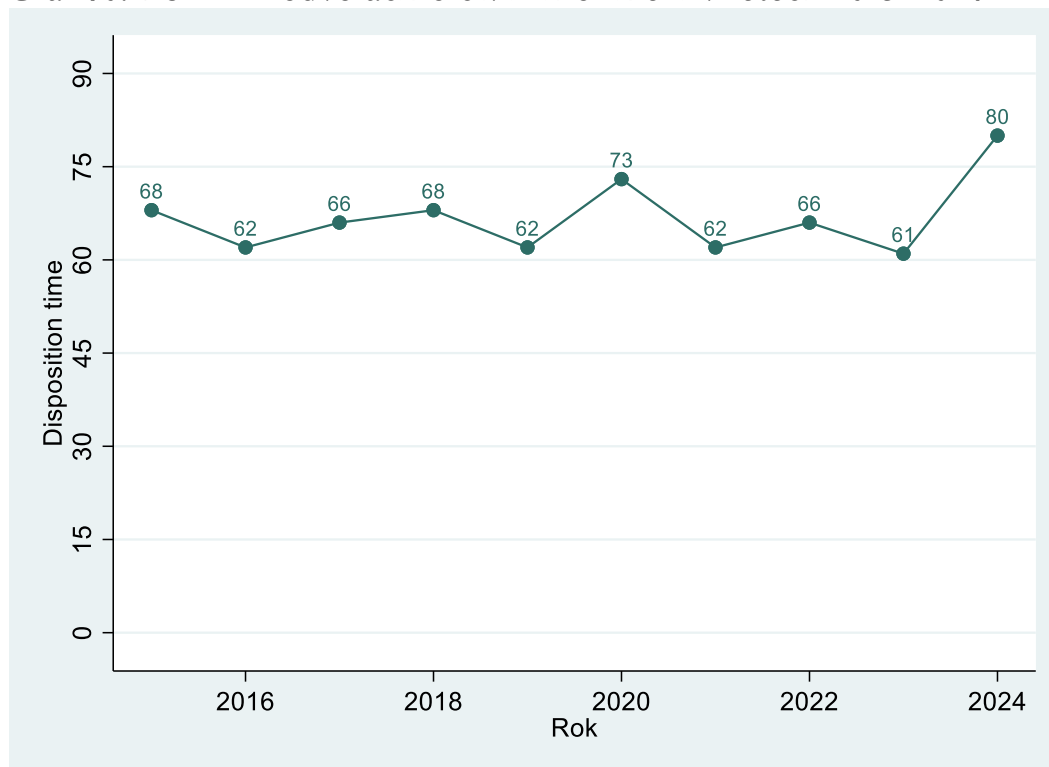
Opět si v souvislosti s tabulkou dovolueme upozornit na několik faktů.

- Počty příchozích a vyřizovaných věcí jsou většinou mezi kraji mnohem vyrovnanější než u prvostupňových věcí.
- Výrazně nejvyšší počet nevyřizovaných věcí na soudce v roce 2024 vykazuje KS Ostrava, což je ale dlouhodobý jev, i když se hodnoty postupně v cyklických vlnách snižují. Naopak nejméně nevyřizovaných věcí na soudce vykazuje KS Praha
- Prudké zvýšení nápadu (viz předchozí kapitola) vedlo k 40% nárůstu nápadu na jednoho soudce. I přes zvýšené vyřizování tak nevyřizené věci na jednoho soudce prudce stouply, u některých soudů až téměř na dvojnásobek.
- Na republikové úrovni je počet soudců velmi podobný předchozímu roku (nižší přibližně o šest úvazků). Změny ve vyřizování na soudce tak na republikové úrovni přesně kopírují změny ve vyřizování věcí, zejména pak nárůst počtu odvolání proti rozhodnutí soudního exekutora.

3.3.4 Disposition time (dispoziční čas)

Obecně lze říci, že rozdíly v DT jsou velmi malé a od roku 2011 se pohybuje mezi hodnotami 60 až 70 kalendářních dní. V letech 2017–2018 se mírně prodlužoval, což bylo způsobeno tím, že rychlé vyřizování věcí se neodráží ve stejně rychlém ubývání nevyřizovaných věcí v daném roce. V roce 2019 se DT díky signifikantnímu poklesu v počtu nevyřizovaných věcí snížil na úroveň roku 2016. V roce 2020 pak DT narostl, což plyne především z poklesu nápadu, a tedy poklesu v počtu vyřizovaných věcí. V roce 2021 DT opět poklesl z důvodu poklesu v počtu nevyřizovaných věcí a v roce 2022 opět došlo k nárůstu. V roce 2023 byl DT nejnižší ve sledovaném období. Vzhledem k výše diskutovaným změnám ve vyřizování věcí došlo v roce 2024 i ke skokovému zvýšení DT, protože se výrazně zvýšil počet nevyřizovaných věcí; to jde ovšem opět prakticky výhradně na vrub nárůstu počtu odvolání proti rozhodnutí soudního exekutora.

Graf 70: KS – DT odvolacího civilního řízení v letech 2015–2024

Tabulka 48: KS – DT v civilním odvolacím řízení dle soudů, 2024

Soud	Disposition time	
MS Praha	53	+39 %
KS Praha	36	+2 %
KS Č. Budějovice	47	+8 %
KS Plzeň	44	+11 %
KS Ústí n. Labem	93	+11 %
KS Hr. Králové	49	+4 %
KS Brno	170	+77 %
KS Ostrava	126	+27 %
Celkem ČR	80	+32 %

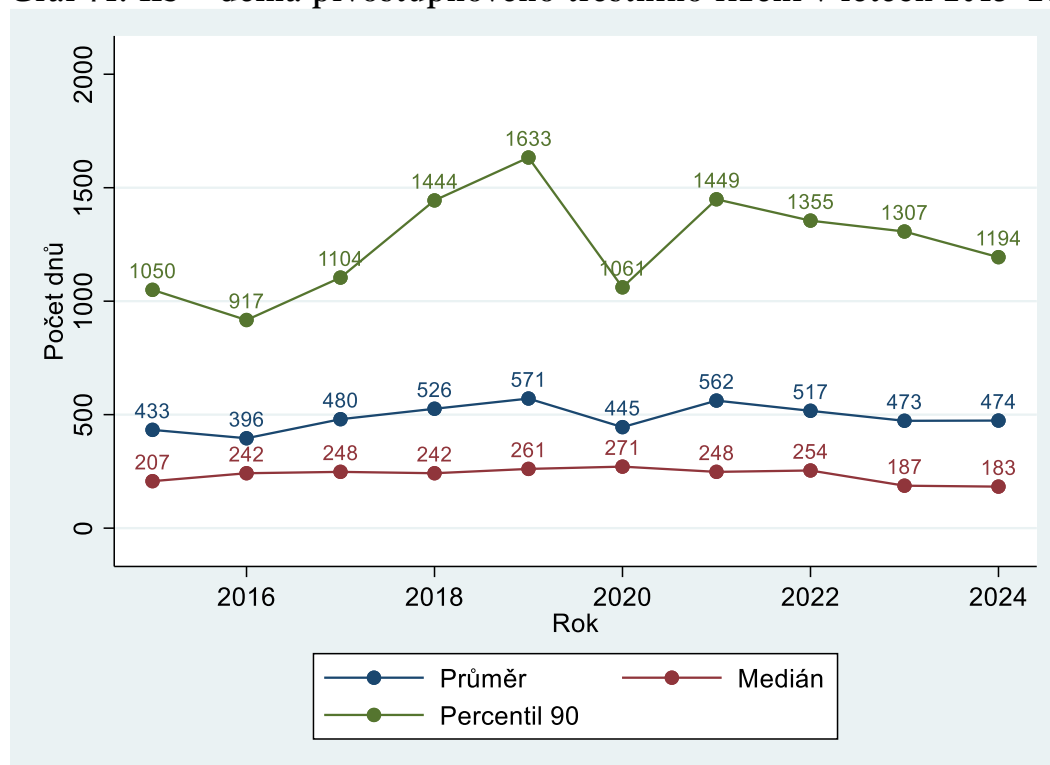
Závěrem lze konstatovat, že délky řízení i DT u odvolací civilní agendy u krajských soudů jsou v průměru nízké a agenda je z tohoto hlediska poměrně bezproblémová. Určité problémy má dlouhodobě především KS Brno (v roce 2023 ale došlo k nemalému zlepšení, v roce 2024 opticky ke zhoršení, což je dáno diskutovaným nárůstem odvolání proti rozhodnutí exekutora). Situace se nicméně z dlouhodobého hlediska zlepšuje a tuto agendu nelze označit jako problematickou. Výrazný nárůst v počtech odvolání proti rozhodnutí exekutora v roce 2024 by z dlouhodobého hlediska neměl situaci výrazněji změnit.

3.4 Trestní prvostupňová agenda

Situace v prvostupňové trestní agendě je z hlediska statistického sledování jednoduchá. Zkoumáme hlavní trestní agendu – rejstříky T a Tm. K žádným významným změnám ve vedení statistik v trestní agendě nedošlo a nemusíme se tedy obávat zkreslení v časových řadách. Na rozdíl od OS také není nutné odstranit data o věcech vyřízených trestním příkazem. KS totiž vyřizují výrazně složitější agendu a věci trestním příkazem proto téměř nerozhodují. Podle trestního řádu koná krajský soud v prvním stupni řízení o trestných činech, pokud za ně zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož dolní hranice činí nejméně pět let, nebo pokud za ně lze uložit výjimečný trest, a dále o explicitně vyjmenovaných trestných činech.

3.4.1 Délka řízení

Graf 71: KS – délka prvostupňového trestního řízení v letech 2015–2024

Délky řízení jsou u krajských soudů výrazně vyšší než u soudů okresních. Vzhledem ke složitosti vyřizované agendy je to zcela logický výsledek.

V letech 2017 až 2019 poměrně výrazně vzrostl průměr a velmi dramaticky také devadesátý percentil, který po několika letech přestal klesat. V roce 2019 narostl rovněž medián. V roce 2020 mírně narostl medián, ale průměr a percentil 90 výrazně klesly. V roce 2021 klesl medián, ale průměr a percentil 90 narostly, v zásadě na úroveň roku 2019. V roce 2022 zůstal medián téměř stejný a klesl průměr a percentil 90. V roce 2023 vidíme pokles v mediánu, průměru i percentilu 90. V roce 2024 zůstaly medián a průměr na podobné úrovni jako před rokem. Medián je po prudkém poklesu v roce 2023 dokonce nejmenší za sledované období. Percentil 90 klesl.

Prudké změny délek řízení u jednotlivých soudů (a vlastně i rozdíly mezi soudy) jsou dány velmi malým počtem pozorování. Vliv má také to, že všechny kauzy jsou náročné na vyřízení (ve srovnání s OS), ale v náročnosti jednotlivých případů existují významné rozdíly. Změny se vzájemně obvykle

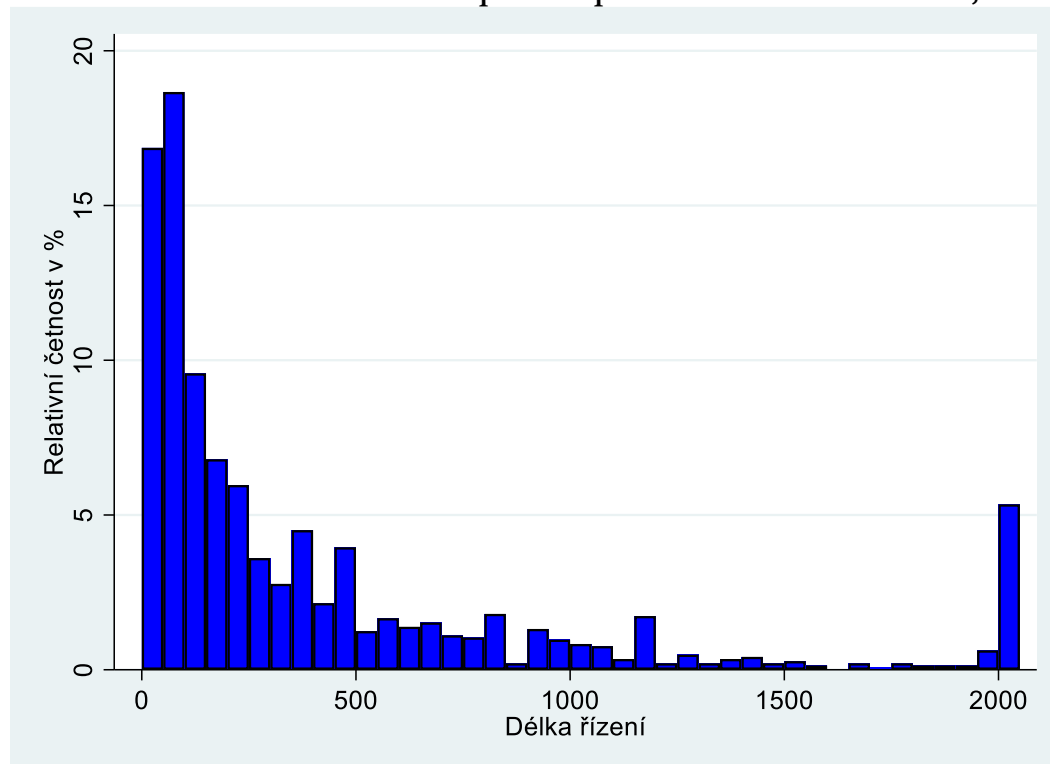
vykompenzují, takže změny v celorepublikové délce řízení nejsou tak významné. I na úrovni ČR nicméně vidíme, že se délky řízení prvostupňové trestní agendy u krajských soudů mění rychleji než u jiných agend.

Tabulka 49: KS – délky prvostupňového trestního řízení dle soudů, 2024

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	600	+15 %	235	-2 %	1 430	+15 %
KS Praha	341	+34 %	92	+30 %	1 194	+72 %
KS Č. Budějovice	336	-48 %	232	-13 %	685	-56 %
KS Plzeň	337	-12 %	213	+53 %	483	-61 %
KS Ústí n. Labem	482	+5 %	266	+93 %	1 152	-11 %
KS Hr. Králové	187	-60 %	70	-7 %	427	-71 %
KS Brno	484	-7 %	163	-18 %	1 667	+32 %
KS Ostrava	544	+27 %	124	-17 %	1 796	+25 %
Celkem ČR	474	+0 %	183	-2 %	1 194	-9 %

V této souvislosti je namísto zdůraznit, že krajské soudy vyřizují velmi složitou prvostupňovou trestní agendu. Z podstaty složitosti a rozsahu trestních věcí projednávaných v prvním stupni u krajských soudů vyplývá, že jsou mnohdy časově náročnější, ať už na samotné studium spisu soudcem, či na následný vyšší počet hlavních líčení. Výjimkou nejsou ani sofistikované obstrukční procesní postupy obhájců. Identifikování důvodů dlouhých řízení by ovšem vyžadovalo samostatnou analýzu. Délku řízení také silně ovlivňuje odvolací řízení v případech, kdy je vrchní soudy vrací soudům krajským.

Graf 72: KS – distribuce délek prvostupňového trestního řízení, 2024

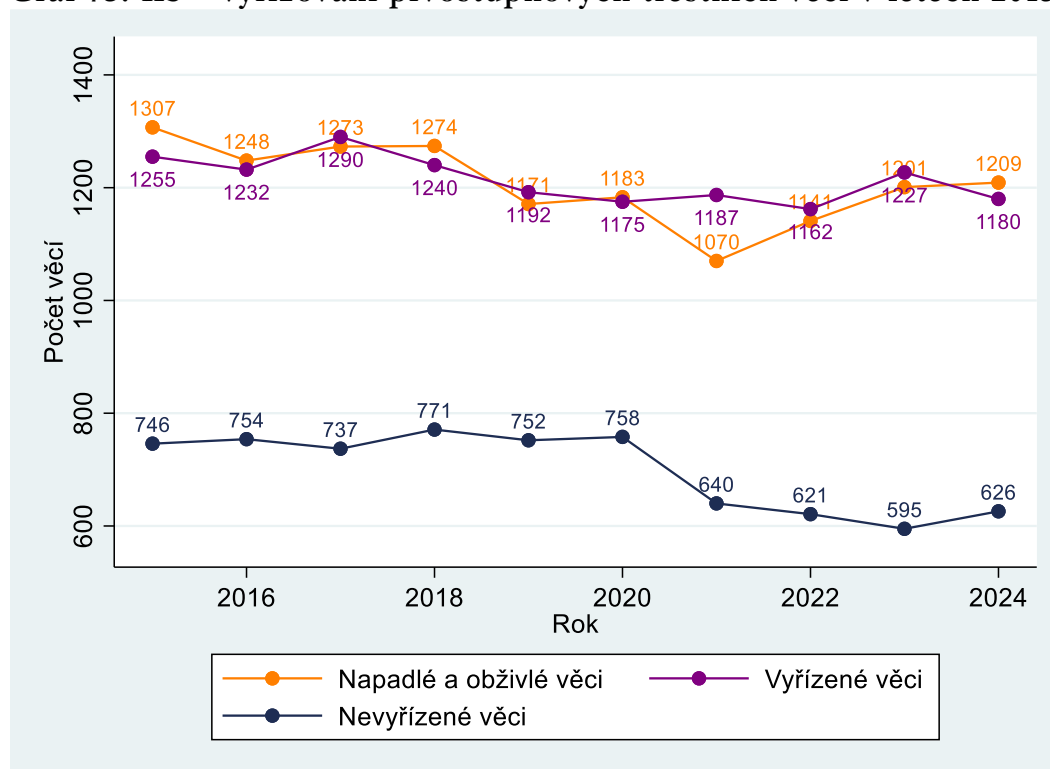

V rámci této podkapitoly jsou délky řízení stejně jako u jiných agend zobrazeny i v histogramu. Šířka intervalu je 50 dnů. Na rozdíl od jiných histogramů jsou zde vidět „zuby“, tedy velké rozdíly mezi četnostmi u intervalů, které leží vedle sebe. Ty plynou z malého množství pozorování a zvolené šířky intervalu.

Graf také velmi dobře dokládá rozdílnost agendy: mnoho věcí v roce 2024 (asi 36 % vs. 29 % v roce 2023) je vyřízeno velmi rychle, do 100 dnů. Na druhou stranu cca 32 % věcí je vyřízeno za více než 500 dnů a cca 5 % má délku řízení delší než 2 000 dnů (cca 5,5 roku).

3.4.2 Vyřizování věcí

Graf 73: KS – vyřizování prvostupňových trestních věcí v letech 2015–2024

Na grafu výše vidíme vývoj v počtu napadlých a obžिवlých, vyřizovaných a nevyřizovaných věcí.

Zatímco u okresních soudů je zřejmý jednoznačný dlouhodobý klesající trend, který se ovšem v posledních letech zastavil, u závažnějších trestních činů vyřizovaných krajskými soudy tomu tak není. Počet napadlých a vyřizovaných věcí se dlouhodobě pohybuje mezi 1 200 a 1 300 věcmi. V roce 2019 došlo k citelnému poklesu.

V roce 2020 se počet příchozích věcí meziročně víceméně nezměnil. Mohlo by se tedy zdát, že na závažnou kriminalitu neměla pandemie COVID-19 vliv (na rozdíl od agendy okresních soudů, která zahrnuje méně závažnou kriminalitu). Nicméně v roce 2021 ke značnému poklesu v počtu příchozích věcí došlo. U mnohých ze závažných trestních činů totiž platí, že od spáchání trestného činu do podání obžaloby uplyne (na rozdíl od méně významné trestné činnosti řešené typicky ve zkráceném přípravném řízení) delší doba, a to i několik let. Je tedy možné, že v důsledku pandemie reálně došlo i k propadu závažné kriminality, který se ale u soudů projevil až o rok později. Těto

teorii nasvědčuje i fakt, že počet nových případů u krajských státních zastupitelství se snížil asi o 10 % právě v roce 2020.

V roce 2022 opět došlo k nárůstu příchozích věcí a z minima v roce 2021 se počet věcí opět přehoupl přes 1100. K růstu došlo i v roce 2023 a počet příchozích věcí tak překonal 1200. Soudy nicméně dokázaly s rostoucím počtem příchozích věcí v letech 2022 a 2023 více než dobře držet krok. Počet vyřízených věcí byl stále o něco větší než počet věcí příchozích. Z toho pak plyne mírný pokles v počtu nevyřízených věcí – v roce 2023 klesl pod 600 a byl tak nejmenší ve sledovaném období od roku 2015. V roce 2024 došlo jen k minimálním změnám v řádu jednotek až desítek věcí.

Tabulka 50: KS – vyřizování prvostupňových trestních věcí dle soudů, 2024

Soud	Nápad + obživlé věci		Počet věcí				Míra vyřizování
			Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	307	+8 %	268	-15 %	191	+29 %	87,3 %
KS Praha	123	+15 %	115	+6 %	36	+29 %	93,5 %
KS Č. Budějovice	46	+35 %	47	-8 %	20	-5 %	102,2 %
KS Plzeň	101	-7 %	94	-15 %	61	+11 %	93,1 %
KS Ústí n. Labem	194	+13 %	182	+6 %	116	+10 %	93,8 %
KS Hr. Králové	76	-10 %	73	-15 %	25	+14 %	96,1 %
KS Brno	185	-8 %	195	-4 %	94	-10 %	105,4 %
KS Ostrava	177	-16 %	206	+14 %	83	-26 %	116,4 %
Celkem ČR	1 209	+1 %	1 180	-4 %	626	+5 %	97,6 %

Z tabulky vyčteme, že 3 z 8 soudů měly méně příchozích věcí (nápad a obživlé věci) než věcí vyřízených. Nejnižší míru vyřizování měl MS Praha (87,3 %) a nejvyšší KS Ostrava (116,4 %). Rozdíly v absolutních číslech jsou však relativně malé – pokud by například KS České Budějovice vyřídil jen o 1 věc méně, vykázal by míru vyřizování 100 %. Důvodem je to, že počet věcí v této agendě je velmi malý.

Počet příchozích, vyřízených a nevyřízených věcí samozřejmě úzce souvisí s velikostí soudu. Pro lepší porovnání soudů je tedy v příštích podkapitolách opět využit přepočítání na soudce a disposition time. I u těchto ukazatelů však hraje roli malý počet pozorování.

3.4.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

V tabulce níže je uveden přepočítání na skutečný počet soudců, resp. skutečný počet úvazků.

Tabulka 51: KS – vyřiz. prvostupň. trest. věcí na skutečného soudce dle soudů

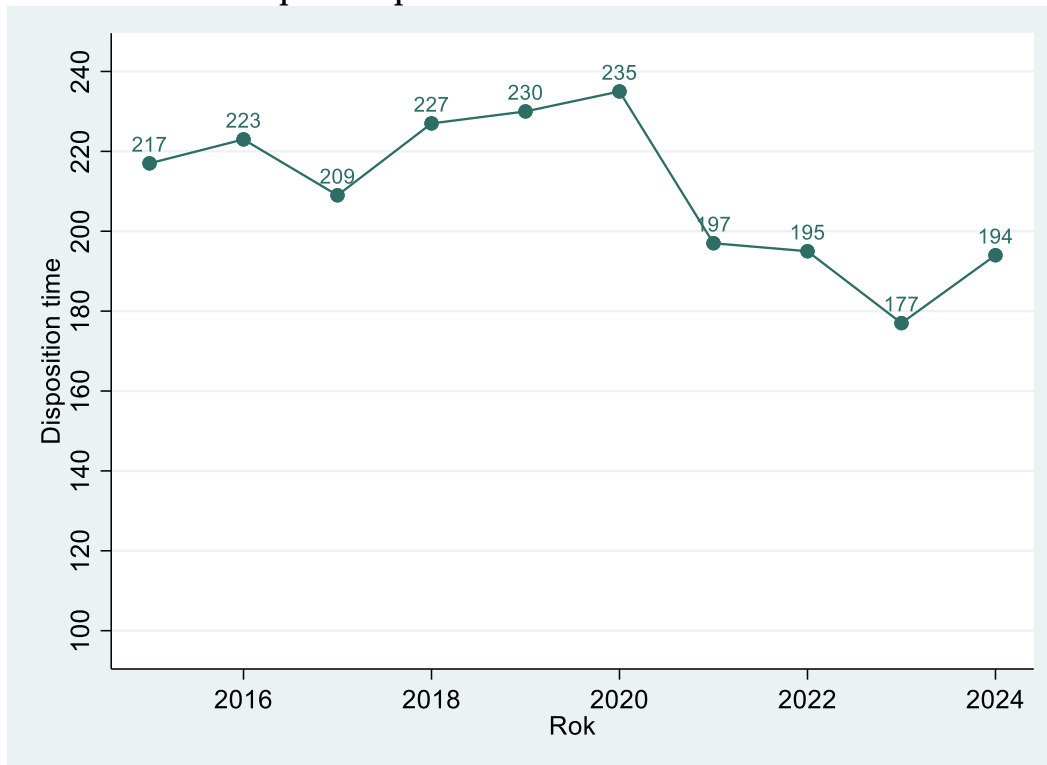
Soud	Počet úvazků	Nápad + obžिवlé věci		Délka řízení			
				Vyřizeno		Nevyřizeno	
MS Praha	20,3	15,12	-0 %	13,20	-22 %	9,41	+19 %
KS Praha	5,75	21,39	+18 %	20,00	+8 %	6,26	+32 %
KS Č. Budějovice	3	15,33	+135 %	15,67	+60 %	6,67	+65 %
KS Plzeň	6	16,83	-7 %	15,67	-15 %	10,17	+11 %
KS Ústí n. Labem	11,33	17,12	+39 %	16,06	+32 %	10,24	+37 %
KS Hr. Králové	8	9,50	-16 %	9,13	-21 %	3,13	+5 %
KS Brno	13	14,23	-8 %	15,00	-4 %	7,23	-10 %
KS Ostrava	15	11,80	-4 %	13,73	+30 %	5,53	-16 %
Celkem ČR	82,38	14,68	+7 %	14,32	+2 %	7,60	+11 %

Oproti předchozímu roku klesl skutečný počet soudců na trestním úseku z 87,2 na 82,4 (v roce 2020 zde pracovalo 94 soudců). Nejvíce je pokles vidět u KS v Českých Budějovicích (z 5,2 na 3). To se u daného soudu výrazně projevilo v přepočtu na soudce.

V případě prvostupňové trestní agendy u krajských soudů zároveň počty nevyřízených věcí na soudce příliš nekorrespondují s výsledky z části o délkách řízení. Tuto výjimečnou situaci lze přisuzovat malému počtu věcí, malému počtu soudců, a tedy tendenci k velkým výkyvům v datech. Mezi soudy jsou nemalé rozdíly v počtu příchozích a vyřízených věcí na soudce, což opět plyne hlavně z velikosti agendy a případných personálních oslabení soudů.

3.4.4 Disposition time (dispoziční čas)

Dostupná data od roku 2008 (není zobrazeno na grafu níže) ukazují růstový trend DT od roku 2012 do roku 2020, což plynulo z postupného růstu počtu nevyřízených věcí spojeného s poklesem v počtu věcí příchozích, a tedy i vyřízených. V roce 2020 tak DT dosáhl nejvyšší hodnoty ve sledovaném období, třebaže ne výrazně. V roce 2021 došlo k významnému poklesu (o 16 %), což plyne z výše diskutovaného poklesu v počtu nevyřízených věcí, který je zřejmě spojen s poklesem v počtu věcí příchozích. DT tak klesl na úroveň roku 2013. V roce 2022 se DT prakticky nezměnil, protože se téměř nezměnil ani počet vyřízených a nevyřízených věcí. V roce 2023 klesl DT na zdaleka nejmenší hodnotu ve sledovaném období. V roce 2024 DT narostl, protože mírně poklesl počet vyřízených věcí a zároveň mírně narostl počet věcí nevyřízených.

Graf 74: KS – DT prvostupňového trestního řízení v letech 2015–2024**Tabulka 52: KS – DT v prvostupňovém trestním řízení dle soudů, 2024**

Soud	Disposition time	
MS Praha	260	+53 %
KS Praha	114	+22 %
KS Č. Budějovice	155	+3 %
KS Plzeň	237	+30 %
KS Ústí n. Labem	233	+4 %
KS Hr. Králové	125	+34 %
KS Brno	176	-6 %
KS Ostrava	147	-35 %
Celkem ČR	194	+9 %

Pohyby DT se výrazně liší mezi soudy (od – 35% u KS Ostrava po +53 % u MS Praha).

Závěry ze srovnání krajských soudů na základě délek řízení, přepočtu na soudce a DT se v tomto případě od sebe navzájem liší, což vyplývá (jak už bylo zmíněno) z jiné metodiky, jiného zdroje dat a malého počtu pozorování.

Ukazuje se tak, že u KS je v této agendě těžké činit kategorické závěry – situace není stabilní především kvůli malému počtu vyřizovaných věcí a vysoké náročnosti agendy.

3.4.5 Další statistiky

Jako další statistiky v této podkapitole uvádíme míru odvolání, míru změny rozsudku a nakonec se díváme na to, v jaké výši jsou ukládány nepodmíněné tresty odnětí svobody. Jde tedy o podobné statistiky jako u okresních soudů. Opět je třeba zdůraznit, že u KS je malý počet pozorování.

Míra odvolání

Míra odvolání i míra rozsudku jsou vypočteny ze statistických listů. K uvedeným statistikám uvádíme následující:

- týkají se pouze pravomocně skončených věcí v rejstřících T a Tm,
- jde pouze o odvolání v meritu věci,
- započteny jsou i věci, kde nadřízený soud zrušil rozhodnutí soudu I. stupně a věc mu vrátil a následně již odvolání podáno nebylo
- data jsou očištěna o věci, kde byla uzavřena dohoda o vině a trestu.

Tabulka 53: KS – míra odvolání dle soudů v trestním řízení, 2024

Soud	Míra odvolání	
MS Praha	77,01 %	+9,8 p.b.
KS Praha	82,73 %	+13,5 p.b.
KS Č. Budějovice	70,49 %	-1,4 p.b.
KS Plzeň	81,17 %	+9,7 p.b.
KS Ústí n. Labem	62,58 %	-2,1 p.b.
KS Hr. Králové	62,64 %	-5,4 p.b.
KS Brno	55,25 %	-5,9 p.b.
KS Ostrava	46,67 %	-16,9 p.b.
Celkem ČR	67,06 %	+1,0 p.b.

Míra odvolání velmi mírně narostla a činí 67,06 %. To znamená, že v asi 6 až 7 z 10 vyřízených věcí je podáno odvolání proti konečnému rozhodnutí krajského soudu, což ale není překvapivé. Vzhledem k typu projednávaných věcí je pravidlem uložení delších nepodmíněných trestů odnětí svobody, což je spolu se zákazem *reformationis in peius* (změny rozhodnutí k horšímu) více než dostatečná motivace k odvolání se odsouzené osoby bez ohledu na výsledek. Míra odvolání je v porovnání s jakoukoliv jinou agendou velmi vysoká, a to i přes to, že od roku 2019 výrazně klesla.

Na úrovni jednotlivých krajských soudů dochází každý rok k velkým kladným i záporným odchylkám, takže hodnocení konkrétního roku není příliš vypovídající. Nejvyšší míru odvolání v roce 2024 vykazuje KS Praha (82,73 %), nejnižší KS Ostrava (46,67 %).

Míra změny rozsudku

Tabulka 54: KS – míra změny rozsudku dle soudů v trestním řízení, 2024

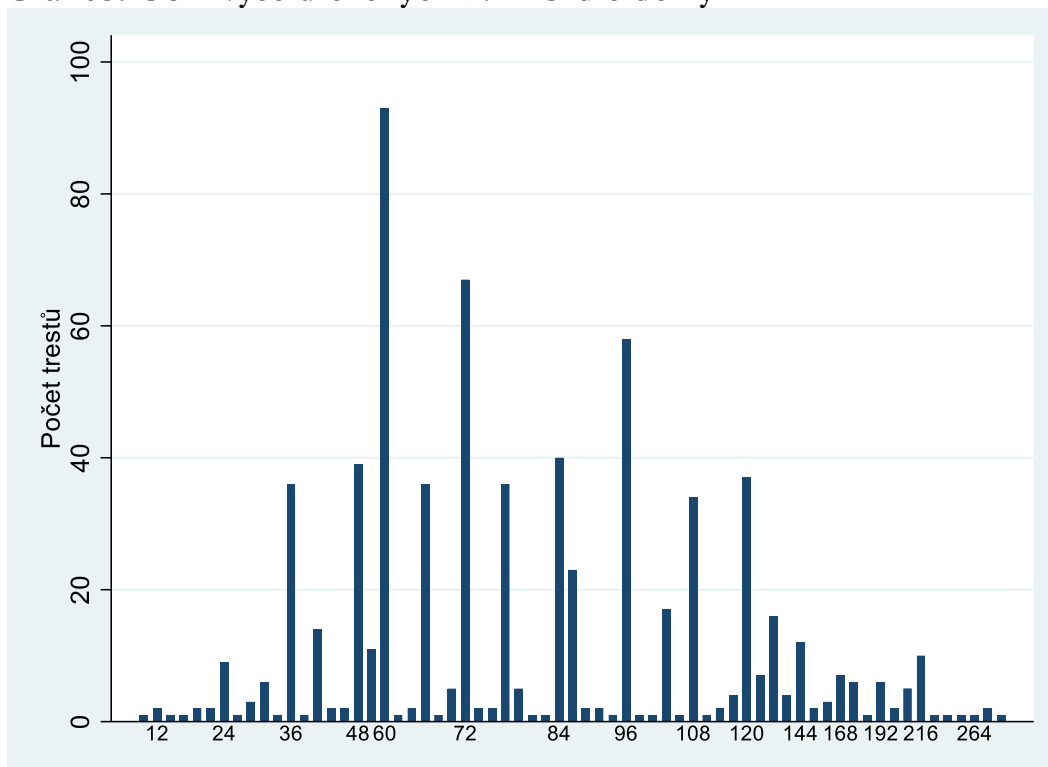
Soud	Míra změny rozsudku	
MS Praha	42,29 %	-8,9 p.b.
KS Praha	51,32 %	-6,1 p.b.
KS Č. Budějovice	23,33 %	-7,0 p.b.
KS Plzeň	50,93 %	+25,1 p.b.
KS Ústí n. Labem	68,75 %	+8,0 p.b.
KS Hr. Králové	39,22 %	-22,0 p.b.
KS Brno	57,95 %	+2,9 p.b.
KS Ostrava	53,40 %	+5,2 p.b.
Celkem ČR	49,54 %	-1,2 p.b.

Míra změny rozsudku je také vyšší než u okresních soudů – tento rok přibližně o 10 procentních bodů. Míra změny rozsudku za ČR se zdá na první pohled vysoká. Je ale třeba vzít v úvahu závažnost a složitost projednávaných věcí (jedná se o velmi vysoké tresty odnětí svobody a komplikovanou trestnou činnost). Vrchní soudy také často pouze změní výši uloženého trestu nebo věc vrátí krajským soudům k novému projednání.

Uložené výše NEPO

Zajímavý pohled na data o ukládaných trestech přináší graf níže. Na vodorovné ose je výše trestů v měsících a na svislé ose počet uložených trestů odsouzeným osobám. Krajské soudy z logiky věci ukládají mnohem vyšší tresty než soudy okresní. Graf ukazuje, že nejčastěji ukládaná délka odnětí svobody je 60 měsíců. Vzhledem k tomu, že se ukládají vyšší tresty, tendence ukládat tresty v násobcích měsíců (tentokrát 12) je zde ještě výrazně vyšší, než u OS.

Graf 75: OS – výše uložených NEPO dle délky

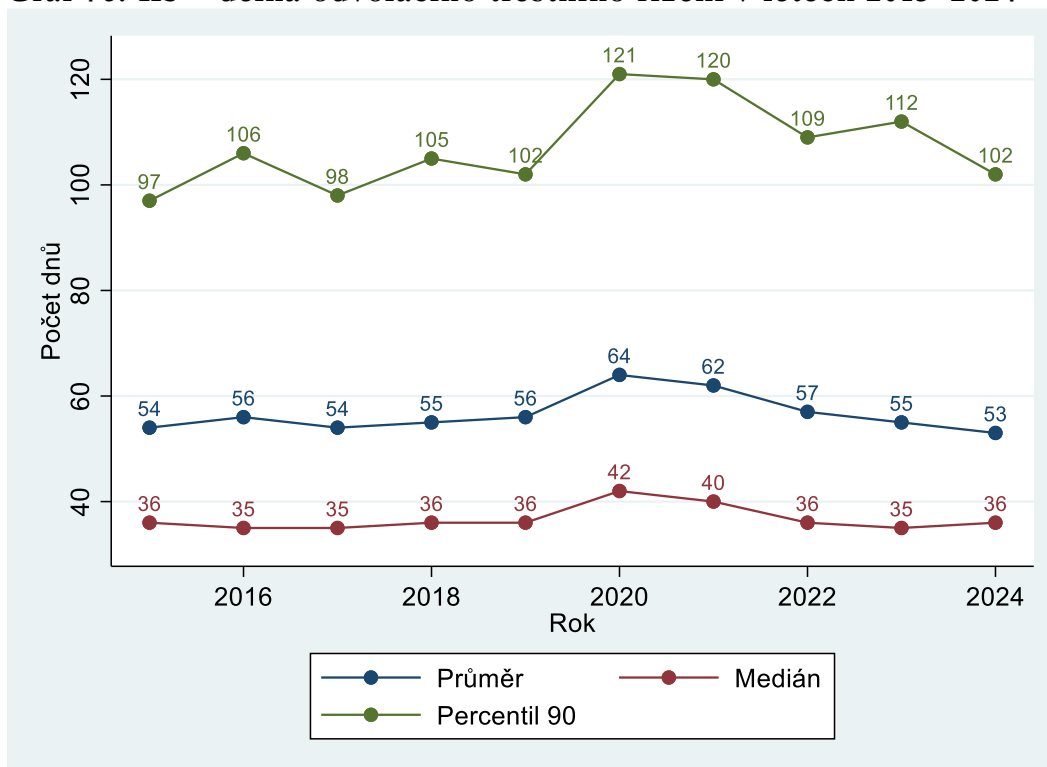
3.5 Trestní odvolací agenda

Trestní odvolací agenda zahrnuje rejstříky To a Tmo. Ke změnám ve vedení statistik nedošlo a data dále není třeba nijak očišťovat.

3.5.1 Délka řízení

U této agendy uvádíme délku řízení ode dne nápadu u odvolacího soudu do dne jeho vyřízení, který je i dnem pravomocného skončení věci. Stejně jako u civilního řízení platí, že vyřízení věci v rámci odvolacího řízení je časově méně náročné než v prvostupňové agendě. Z grafu vyplývá, že délky řízení jsou velmi nízké (nejnižší ze všech agend krajských soudů) a mění se jen velmi málo. Až v letech 2020 a 2021 došlo ke zdaleka největší výchylce (nejvyššímu nárůstu) ve sledovaném období. Absolutně ale jde jen o několik dnů. Vzhledem k tomu, že délky řízení byly vždy silně stabilní, lze zvýšení délek řízení velmi pravděpodobně připsat pandemii COVID-19. Uvedená domněnka je podpořena i faktem, že k nárůstu došlo u většiny soudů.

Graf 76: KS – délka odvolacího trestního řízení v letech 2015–2024

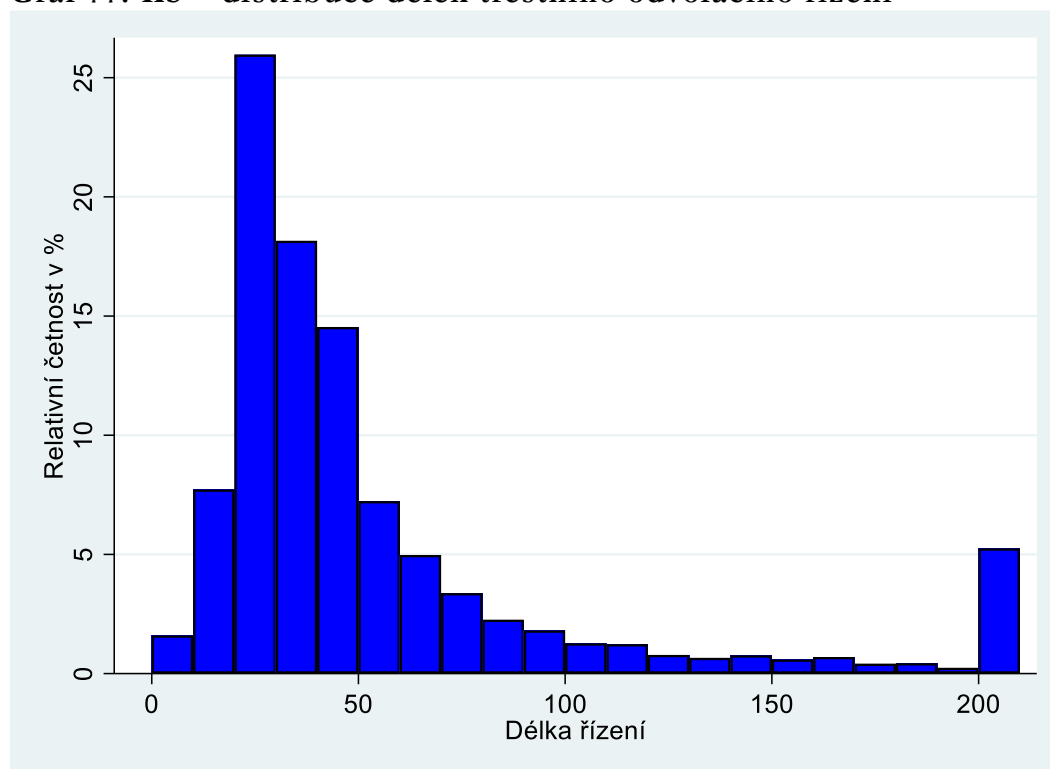
V roce 2022 hodnoty klesly v zásadě na úroveň před pandemií COVID-19 a v letech 2023 a 2024 tam zůstaly. Na této agendě je tedy vliv pandemie zřetelně vidět.

Krajské soudy vyřizují v odvolací agendě nejčastěji odvolání proti rozhodnutí o následujících trestných činech: *krádež* (§ 205 trestního zákoníku), *maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání* (§ 337) a *podvod* (§ 209). Těmito trestnými činy se velmi často zabývají okresní soudy v prvním stupni; logicky je u nich pak v absolutních číslech podáváno nejvíce odvolání.

Tabulka 55: KS – délky odvolacího trestního řízení dle soudů

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	42	+5 %	28	+0 %	70	+0 %
KS Praha	33	+0 %	28	+4 %	51	+4 %
KS Č. Budějovice	56	-10 %	44	-10 %	105	-13 %
KS Plzeň	48	+4 %	40	+14 %	84	-5 %
KS Ústí n. Labem	78	-3 %	48	-2 %	182	+1 %
KS Hr. Králové	54	+0 %	42	+8 %	90	-3 %
KS Brno	49	-2 %	34	+0 %	79	-14 %
KS Ostrava	63	-9 %	40	-2 %	147	-3 %
Celkem ČR	53	-4 %	36	+3 %	102	-9 %

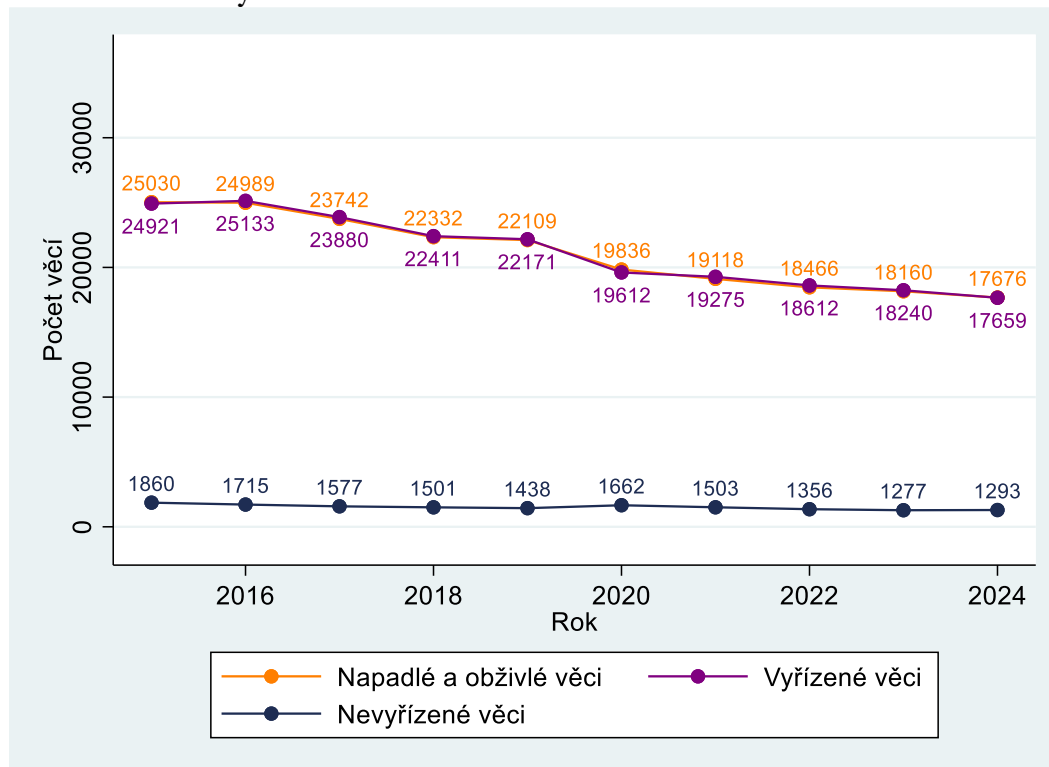
Graf 77: KS – distribuce délek trestního odvolacího řízení

I v histogramu je vidět, jak nízké délky řízení jsou. Asi 34 % věcí bylo vyřízeno do 1 měsíce. Pouze asi 5 % případů bylo vyřízeno za více než 200 dnů. To jsou hodnoty velmi blízké předchozímu roku 2023. Pro jistotu upozorňujeme, že šířka sloupce u tohoto histogramu je 10 kalendářních dní.

3.5.2 Vyřizování věcí

Graf 78: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí v letech 2014–2024

Zajímavé je, že zatímco počet vyřízených trestních věcí u okresních soudů v letech 2013 až 2016 klesal, nápad v druhostupňové trestní agendě u krajských soudů byl stabilní. Nápad v této agendě neklesal, protože snížení nápadu u okresních soudů se týkalo především jednodušších trestních věcí, které většinou končily u okresních soudů trestním příkazem; ten nemůže být napaden odvoláním ke krajskému soudu, ale odporem, v jehož důsledku se trestní příkaz ruší a soud k rozhodnutí věci musí nařídít hlavní líčení. V letech 2017 až 2019 nicméně už i v odvolací agendě vidíme klesající trend jak v počtu příchozích, tak i v počtu vyřízených věcí. V roce 2020 pokles akceleroval, což lze pravděpodobně opět přisoudit pandemii COVID-19; zároveň totiž po několikaletém poklesu vzrostl (byť nijak závažně) i počet nevyřízených věcí. V letech 2021 až 2024 pomalý, leč setrvalý pokles ve všech sledovaných ukazatelích pokračoval. Pro srovnání zmiňujeme, že nejvyšší počet příchozích věcí v posledních 16 letech byl v roce 2010, kdy dosáhl hodnoty 30 154.

U všech soudů se míra vyřizování obvykle pohybuje do 1,5 procentního bodu kolem hodnoty 100. Vzhledem k celkově nízkému počtu nevyřízených věcí se již míra vyřizování odpovídající 101 % projeví poklesem počtu nevyřízených věcí o desítky procent.

Tabulka 56: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí dle soudů, 2024

Soud	Nápad + obživlé věci		Počet věcí				Míra vyřizování
			Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	3 327	-4 %	3 306	-5 %	172	+15 %	99,4 %
KS Praha	2 194	-4 %	2 187	-4 %	43	+19 %	99,7 %
KS Č. Budějovice	832	-6 %	845	-6 %	68	-17 %	101,6 %
KS Plzeň	1 819	+5 %	1 791	+2 %	137	+25 %	98,5 %
KS Ústí n. Labem	2 700	-5 %	2 674	-5 %	308	+9 %	99,0 %
KS Hr. Králové	1 672	+1 %	1 640	-2 %	104	+44 %	98,1 %
KS Brno	2 399	-1 %	2 398	-2 %	204	+0 %	100,0 %
KS Ostrava	2 733	-6 %	2 818	-3 %	257	-25 %	103,1 %
Celkem ČR	17 676	-3 %	17 659	-3 %	1 293	+1 %	99,9 %

3.5.3 Vyřizování v přepočtu na soudce

Tabulka opět uvádí přepočet na skutečný úvazek dle dostupných dat. V počtu vyřízených a příchozích věcí na soudce (míněno na skutečný úvazek) vidíme, že mezi soudy jsou určité rozdíly, ale žádný soud extrémně nevybočuje. Suverénně nejméně nevyřízených věcí na soudce má KS Praha, nejvíce jich pak má KS Ústí nad Labem (dříve to byl KS Ostrava).

Tabulka 57: KS – vyřiz. odvolacích tr. věcí na skutečný úvazek dle soudů, 2024

Soud	Počet úvazků	Počet věcí na soudce					
		Nápad + obživlé věci		Vyřizeno		Nevyřizeno	
MS Praha	23	144,65	-11 %	143,74	-12 %	7,48	+6 %
KS Praha	16,5	132,97	+5 %	132,55	+5 %	2,61	+30 %
KS Č. Budějovice	9	92,44	+2 %	93,89	+3 %	7,56	-10 %
KS Plzeň	14,3	127,20	+27 %	125,24	+24 %	9,58	+51 %
KS Ústí n. Labem	23,42	115,29	-7 %	114,18	-8 %	13,15	+6 %
KS Hr. Králové	12,25	136,49	+15 %	133,88	+12 %	8,49	+65 %
KS Brno	19	126,26	+15 %	126,21	+14 %	10,74	+16 %
KS Ostrava	28	97,61	-12 %	100,64	-10 %	9,18	-30 %
Celkem ČR	145,47	121,51	+1 %	121,39	+1 %	8,89	+5 %

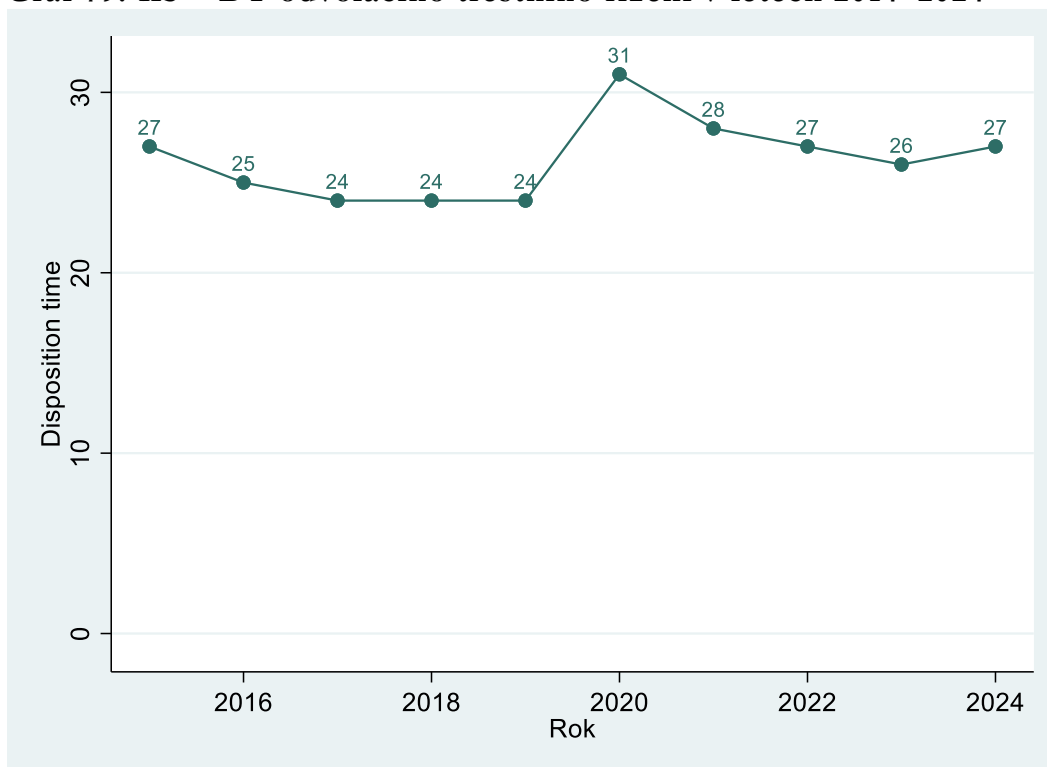
Oproti loňskému roku se snížil skutečný počet soudců (úvazků) o 6 (ze 151 na 146).

3.5.4 Disposition time (dispoziční čas)

Z grafu je patrné, že DT je opravdu nízký a z dlouhodobého hlediska poměrně neměnný, což vyplývá z poměru vyřízených a nevyřízených věcí a z toho, že jsou tyto ukazatele také stabilní. Vzhledem k poklesu nápadu a počtu vyřízených věcí a mírnému růstu počtu nevyřízených věcí DT v roce 2020 vzrostl. Nárůst činil 7 dnů, což ale představuje 29 %. Následně v roce 2021 DT opět o něco klesl. V letech 2022 až 2024 došlo k naprosto minimálním změnám – DT poklesl či narostl

vždy o 1 kalendářní den. Z reálného hlediska však nejsou takto nevýznamné statistické změny ani několikadenní rozdíl oproti DT v roce 2020 důležité.

Graf 79: KS – DT odvolacího trestního řízení v letech 2014–2024

Tabulka 58: KS – DT odvolacího trestního řízení dle soudů

Soud	Disposition time	
MS Praha	19	+21 %
KS Praha	7	+24 %
KS Č. Budějovice	29	-12 %
KS Plzeň	28	+22 %
KS Ústí n. Labem	42	+15 %
KS Hr. Králové	23	+47 %
KS Brno	31	+2 %
KS Ostrava	33	-23 %
Celkem ČR	27	+5 %

V tabulce vidíme, že relativní změny jsou u některých soudů poměrně významné (o desítky procent). Absolutní změny jsou ale opět malé. Výsledky v této podkapitole korespondují s výsledky z podkapitol 3.5.1 a 3.5.2. Agenda je ze statistického hlediska na vyřizování v zásadě bezproblémová.

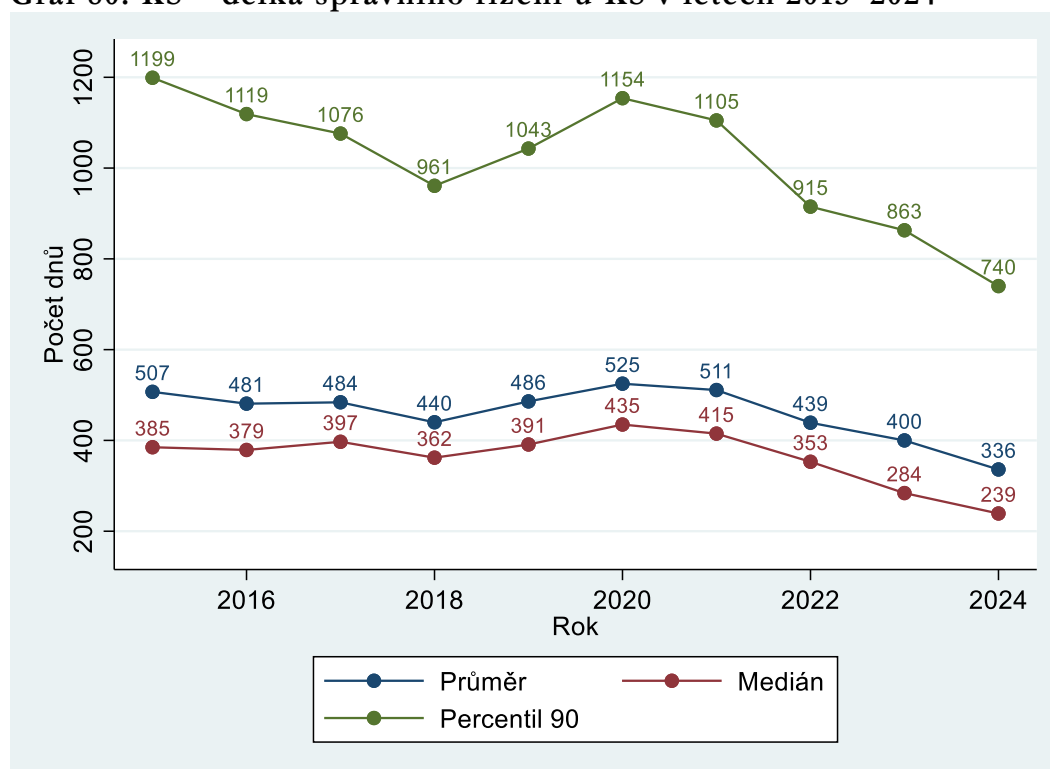
3.6 Správní agenda

Správní agenda krajských soudů zahrnuje rejstříky A (všeobecná správní agenda), Af (agenda ve věcech finanční správy), Ad (sociální a důchodová agenda) a Az (azylová agenda).

3.6.1 Délka řízení

V období zobrazeném na grafu jsou délky řízení relativně stabilní až do roku 2021. Tato stabilní úroveň nicméně byla důsledkem výrazného nárůstu v letech 2009 až 2014 a spolu s dalšími ukazateli, jako je počet nevyřízených věcí, svědčila o relativně špatné situaci správního soudnictví. Od roku 2019 nicméně klesal počet nevyřízených věcí a také se měnilo složení portfolia vyřizovaných věcí – zvýšil se podíl vyřízení dlouhodobě nevyřízených věcí, což naznačovalo, že ke zlepšení délek řízení by mělo dojít v dohledné době. Stalo se tak v roce 2022, kdy došlo k významnému poklesu v délkách řízení: medián klesl o 62 dnů a byl nejnižší od roku 2013, průměr klesl o 72 dnů a byl nejnižší od roku 2012 a percentil 90 klesl o 190 dnů a byl nejnižší od roku 2011. Postupné vylepšování statistik nevyřízených věcí se tedy nakonec promítlo i do délek řízení, zejména u nejvíce přetížených soudů. Výrazný pokles pokračoval i v letech 2023 a 2024. Například medián tak mezi roky 2021 a 2024 klesl o 176 dnů, tedy 42 %.

Graf 80: KS – délka správního řízení u KS v letech 2015–2024

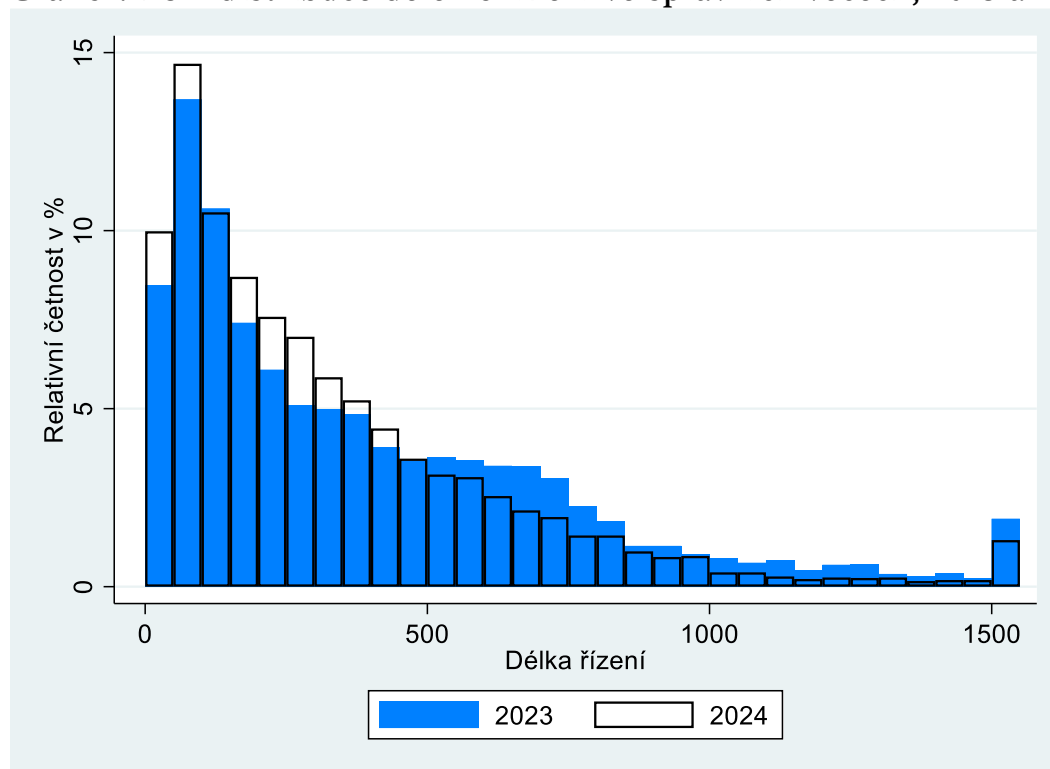

Nejvyšší délky řízení vykazovaly KS Brno, MS Praha a KS Ústí nad Labem. Právě tyto tři soudy ale v letech 2022 až 2024 zaznamenaly výrazné zlepšení. KS v Ústí nad Labem dokonce dostihl KS v Ostravě. Jak je uvedeno výše, v posledních letech došlo k masivnímu poklesu v délkách řízení, především u soudů, kde byla situace nejhorší. Pokles samozřejmě nemůže pokračovat donekonečna a je tedy otázka, kdy se délky řízení zastaví. Jak ukazuje další podkapitola, počet příchozích věcí opět pomalu roste a pokles v počtu nevyřízených věcí výrazně zpomaluje. U některých soudů ale stále zřejmě existuje prostor pro zlepšení.

Tabulka 59: KS – délky správního řízení dle soudů

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	375	-23 %	280	-29 %	826	-22 %
KS Praha	283	-18 %	173	-25 %	671	-15 %
KS Č. Budějovice	216	+0 %	117	-10 %	419	-0 %
KS Plzeň	217	-1 %	151	+8 %	409	-6 %
KS Ústí n. Labem	308	-21 %	225	-10 %	618	-30 %
KS Hr. Králové	219	-17 %	144	-2 %	356	-37 %
KS Brno	451	-13 %	357	-18 %	834	-13 %
KS Ostrava	291	-2 %	244	+5 %	584	-3 %
Celkem ČR	336	-16 %	239	-16 %	740	-14 %

Graf 81: KS – distribuce délek o řízení ve správních věcech, 2023 a 2024

Stejně jako u ostatních agend jsou na závěr podkapitoly délky řízení zobrazeny v histogramu. Šířka intervalu je 50 dnů. V porovnání s ostatními agendami je ve správní agendě vysoký medián a rovněž distribuce délek řízení je jiná, mnohem „plošší“. Četnost délek řízení tedy klesá s rostoucí délkou řízení mnohem pomaleji.

U této agendy v grafu zobrazujeme histogramy za roky 2023 a 2024, abychom tak demonstrovali další posun v délkách řízení. Ten je z grafu zcela patrný.

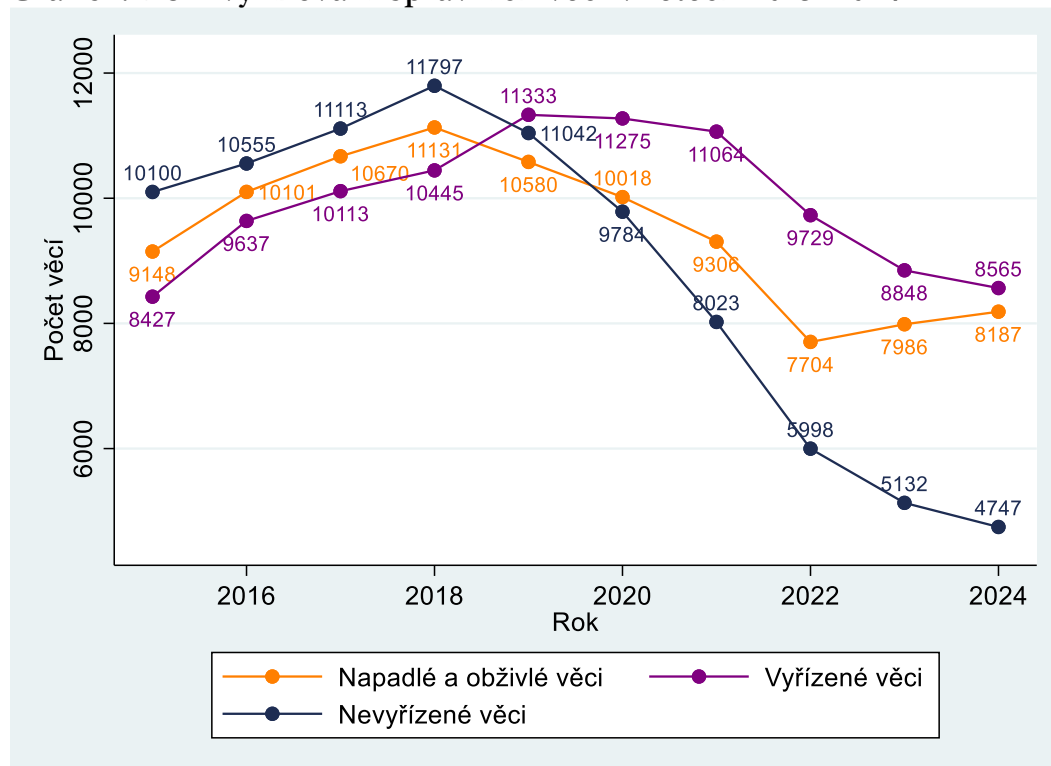
3.6.2 Vyřizování věcí

Ve správní agendě se v průběhu let poměrně rychle mění nápad. To může plynout z legislativních změn, ze změn v jednotlivých agendách (např. v azylové agendě) nebo jednorázových šoků. Počet vyřízených věcí samozřejmě s určitým zpožděním kopíruje počet věcí napadlých. V letech 2014–2018 vidíme dva znepokojivé jevy. Počet příchozích věcí poměrně rychle stoupal a zároveň převyšoval počet věcí vyřízených, což vedlo k trvalému růstu v počtu nevyřízených věcí. Teprve v roce 2019 došlo k značnému poklesu v počtu příchozích věcí, který se projevil také poklesem počtu nevyřízených věcí a značným poklesem disposition time. Počet vyřízených věcí se ale podařilo soudům navýšit a v letech 2020 a 2021 udržet víceméně na úrovni roku 2019 (zřejmě díky velkému množství nedodělků), což vedlo k výraznému poklesu v počtu nevyřízených věcí. Oproti roku 2018 tak poklesl počet příchozích věcí o 16 % a počet nevyřízených věcí dokonce o 32 %.

V roce 2022 došlo k dalšímu velmi prudkému poklesu příchozích, vyřízených i nevyřízených věcí. Pokles v počtu nevyřízených věcí nejen že nezpomalil, dokonce ještě akceleroval. Počet nevyřízených věcí tak klesl od roku 2018 téměř na polovinu. V roce 2023 se po 4 letech zvýšil počet příchozích věcí. Počet vyřízených věcí ho ale stále převyšoval, a tak se snížil počet nevyřízených věcí na nejmenší hodnotu za sledované období. V roce 2024 se počet příchozích věcí opět mírně zvýšil. Počet nevyřízených věcí stále klesá, ale tempo poklesu se (logicky) zpomaluje.

To ukazuje, že situace ve správním soudnictví se z hlediska vyřizování věcí stále citelně zlepšuje, a to navzdory tomu, že se zastavil pokles nápadu. Projevuje se tak zřejmě mimo jiné dlouhodobý efekt posílení správních úseků krajských soudů, ke kterému Ministerstvo spravedlnosti přistoupilo. Výsledkem je, že v porovnání s ostatními členskými státy EU vykázala Česká republika v roce 2022 (poslední dostupná data) nejméně nevyřízených správních věcí na 100 obyvatel mezi všemi státy EU27.

Graf 82: KS – vyřizování správních věcí v letech 2015–2024

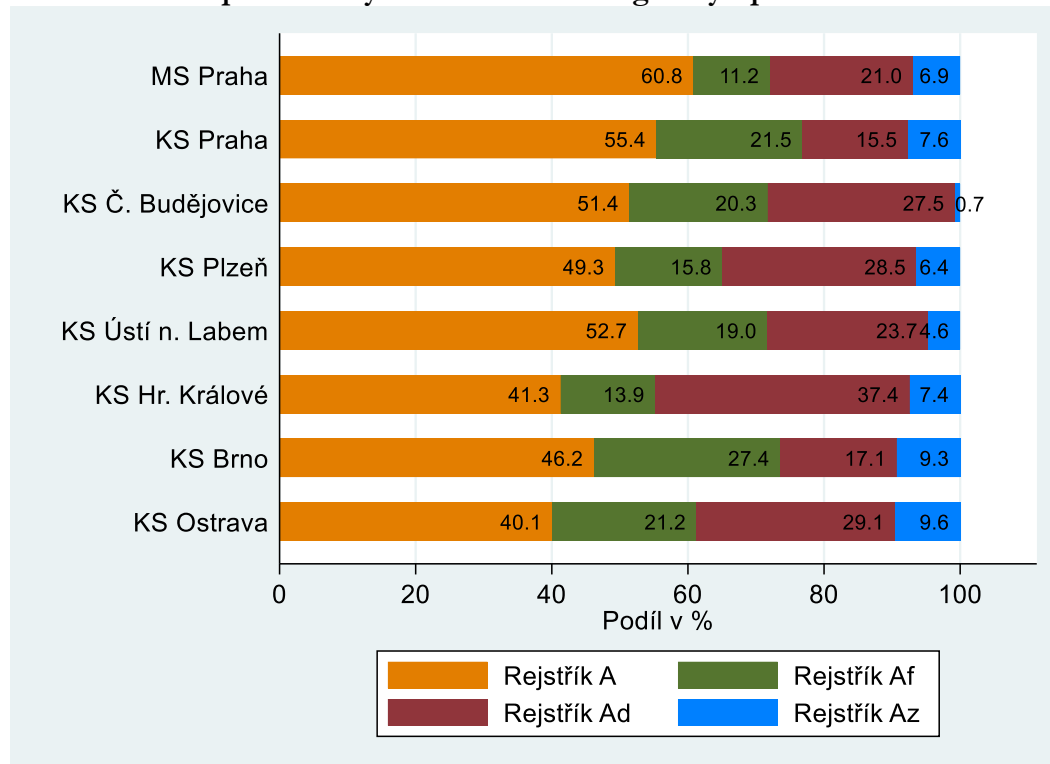
Tabulka 60: KS – vyřizování správních věcí dle soudů

Soud	Nápad + obživlé věci		Počet věcí				Míra vyřizování
			Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	2 793	-1 %	3 083	-8 %	1 507	-16 %	110,4 %
KS Praha	924	+13 %	888	-0 %	536	+7 %	96,1 %
KS Č. Budějovice	341	-8 %	330	-12 %	138	+9 %	96,8 %
KS Plzeň	657	+16 %	622	+3 %	298	+13 %	94,7 %
KS Ústí n. Labem	616	-7 %	608	-9 %	410	+2 %	98,7 %
KS Hr. Králové	523	-3 %	530	-5 %	230	-3 %	101,3 %
KS Brno	1319	+4 %	1477	+4 %	1000	-14 %	112,0 %
KS Ostrava	1014	+7 %	1027	+4 %	628	-2 %	101,3 %
Celkem ČR	8 187	+3 %	8 565	-3 %	4 747	-8 %	104,6 %

Zpomalující trend poklesu nevyřizovaných věcí vidíme v tabulce výše. V tomto roce měly pouze 4 soudy míru vyřizování přes 100 %, což je oproti minulosti méně; pozitivní nicméně je, že mezi tyto soudy stále velmi výrazně patří MS Praha a KS Brno, které vykazují nejvyšší nápad i nejvyšší počet nedodělků.

Data v této podkapitole nejsou nijak normalizována, takže nelze činit závěry o celkové zatíženosti jednotlivých soudů. K tomu slouží ostatní podkapitoly.

Graf 83: KS – podíl nevyřiz. věcí druhů agendy správního soudnictví, 2024

Graf výše ukazuje složení nevyřízených věcí ve správním soudnictví k 31. 12. 2024. Za nejobtížnější bývá obecně považována agenda Af. Byť je toto tvrzení nutno brát s rezervou, zejména vzhledem k vysoké variabilitě skladby „zbytkové“ všeobecné agendy A, potvrzuje jej fakt, že agenda Af tvoří výrazně větší část počtu nevyřízených věcí, než je její podíl na celkovém počtu ve věcech příchozích. U soudu tak zůstávají tyto věci v průměru nejdéle nevyřízené, což potvrzuje i délka řízení získaná z dat statistických listů, tedy z pravomocně skončených věcech.

3.6.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

V tabulce uvádíme údaje založené na počtu soudců (úvazků) k 1. 1. 2024. Údaje o nápadu, obživě a vyřízených věcech jsou souhrnné hodnoty za celý rok 2024. Data o počtu nevyřízených věcí jsou vztažena k 31. 12. 2024.

V roce 2020 byl počet soudců správních úseků 98, v roce 2021 činil 113 a v letech 2022 a 2023 pak 118. To je nárůst celkem o 20 soudců (20 %), který spolu s poklesem v nápadu soudům umožnil vyřídit mnohem více věcí, než jich na soudy přišlo. V roce 2024 počet úvazků poklesl na 112, především u KS v Plzni a KS v Ústí nad Labem.

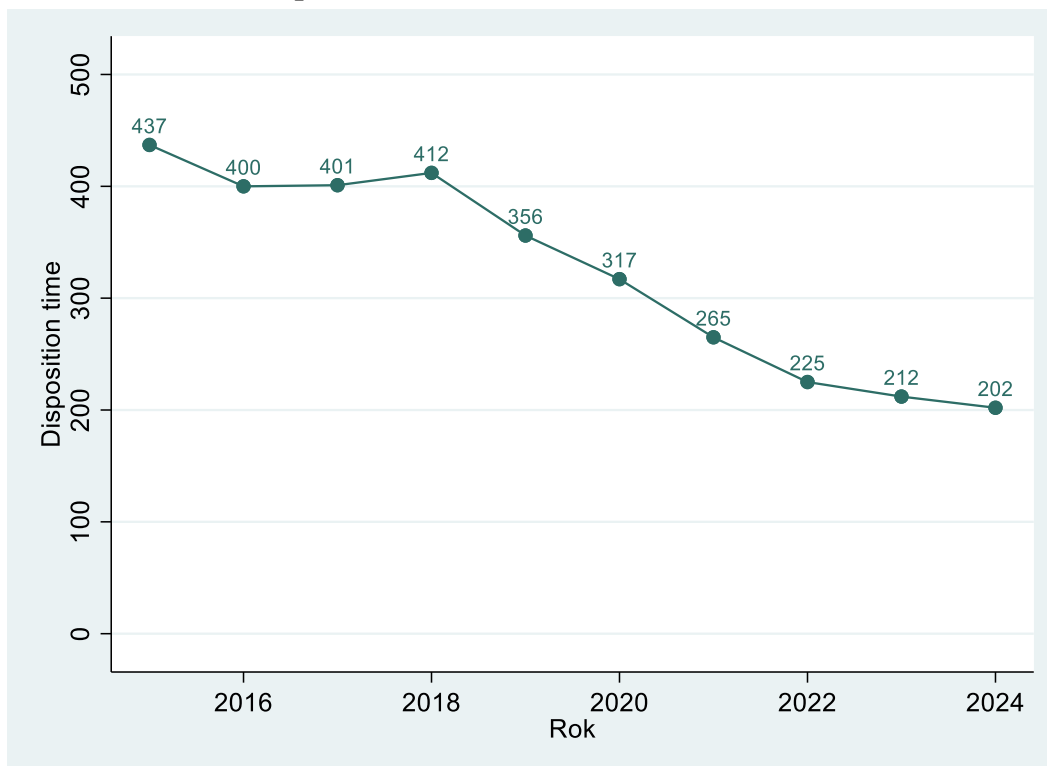
Tabulka 61: KS – vyřiz. správních věcí na skutečný úvazek dle soudů, 2024

Soud	Počet úvazků	Nápad + obživlé věci		Délka řízení			
				Vyřízeno		Nevyřízeno	
MS Praha	38,4	72,73	+1 %	80,29	-7 %	39,24	-15 %
KS Praha	14	66,00	+5 %	63,43	-7 %	38,29	-0 %
KS Č. Budějovice	4	85,25	-8 %	82,50	-12 %	34,50	+9 %
KS Plzeň	7,5	87,60	+47 %	82,93	+30 %	39,73	+44 %
KS Ústí n. Labem	9,5	64,84	+21 %	64,00	+19 %	43,16	+33 %
KS Hr. Králové	9,7	53,92	+17 %	54,64	+15 %	23,71	+17 %
KS Brno	16,5	79,94	+4 %	89,52	+4 %	60,61	-14 %
KS Ostrava	12	84,50	+4 %	85,58	+2 %	52,33	-4 %
Celkem ČR	111,6	73,36	+8 %	76,75	+2 %	42,54	-2 %

3.6.4 Disposition time (dispoziční čas)

DT dále potvrzuje závěry z předchozích podkapitol. Od roku 2019 DT klesá v důsledku výrazného poklesu v počtu nevyřízených věcí. DT se tak po šestiletém období dostal pod hodnotu 365 dnů, od roku 2021 již opravdu výrazně (hodnota DT = 365 kal. dnů znamená stejný počet nevyřízených jako vyřízených věcí¹³). To znamená, že od roku 2021 je počet nevyřízených věcí nižší než počet věcí vyřízených. Od roku 2018 do roku 2022 klesl DT o 187 dnů (o 45 %). V letech 2023 a 2024 došlo k dalším, i když již mírnějším poklesům. Z tabulky pak vidíme, že celkový pokles v DT je tažen KS Brno, MS Praha a KS Ostrava.

¹³ detailní vysvětlení viz příloha A, statistické pojmy

Graf 84: KS – DT správního řízení v letech 2015–2024**Tabulka 62: KS – DT správního řízení dle soudů, 2024**

Soud	Disposition time	
MS Praha	178	-9 %
KS Praha	220	+7 %
KS Č. Budějovice	153	+24 %
KS Plzeň	175	+10 %
KS Ústí n. Labem	246	+12 %
KS Hr. Králové	158	+2 %
KS Brno	247	-17 %
KS Ostrava	223	-6 %
Celkem ČR	202	-4 %

Situaci lze shrnout tak, že délky řízení ve správním soudnictví byly velmi vysoké, ale v letech 2022 až 2024 konečně vykázaly značný pokles. Rychle klesala i případová zátěž správních úseků soudů. Situace ve správním soudnictví se tak díky posilování správních úseků a poklesu v nápadu v posledních pěti letech výrazně zlepšila. Zlepšování ukazatelů se ale zpomaluje a další vývoj bude třeba sledovat i proto, že některé správní agendy, jako je například agenda cizinecká a azylová, mohou podléhat náhlým a nepředvídatelným externím vlivům.

3.7 Insolvenční agenda

Insolvenční agenda je vedena v prvostupňovém rejstříku INS. Ve vedení statistik nedošlo v průběhu sledovaných let k žádným změnám. Přesto můžeme pozorovat, že se většina ukazatelů během let výrazně měnila. Jedná se totiž o poměrně novou agendu z roku 2008 (do té doby bylo řízení o úpadku upraveno jiným systémem a bylo vedeno v jiných rejstřících) a obvykle trvá několik let, než se ukazatele ustálí. Je ještě třeba připomenout, že součástí insolvenční agendy je projednávání a rozhodování incidenčních sporů, které jsou vedeny v rejstříku ICm. Tomuto rejstříku se věnuje další kapitola.

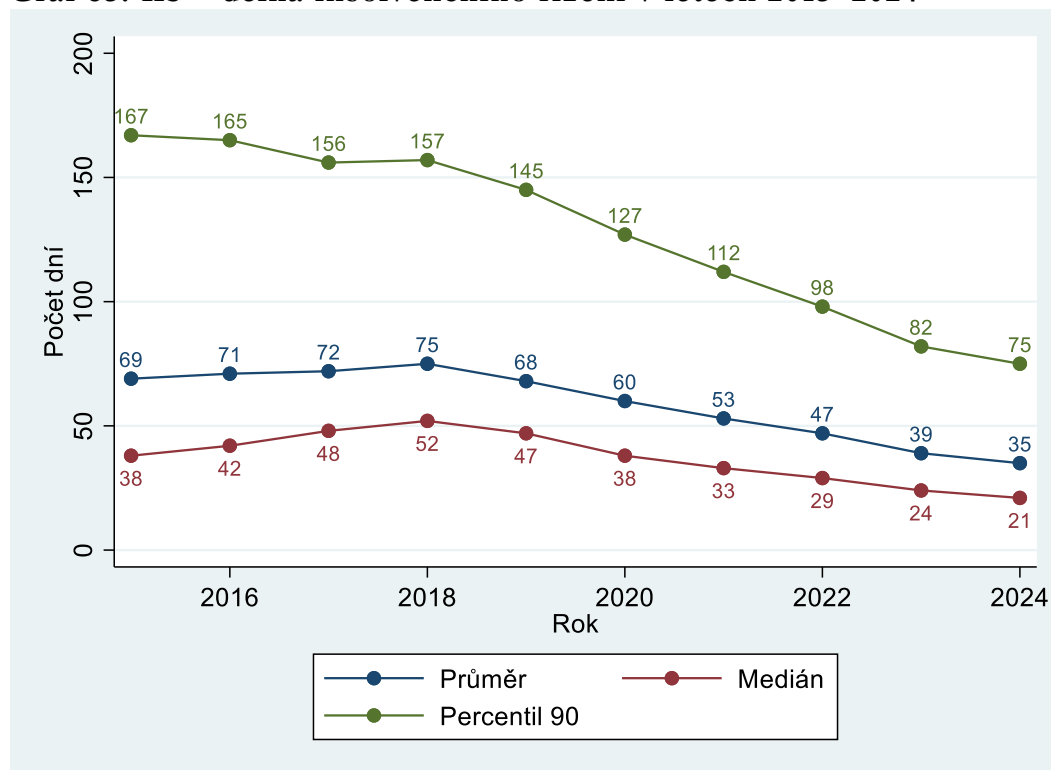
Původně insolvence zahrnovala dvě zcela odlišné agendy – insolvenční podnikatelů (osob právnických a podnikajících fyzických osob) a insolvenční nepodnikatelů (zpravidla fyzických osob jako spotřebitelů). Insolvence fyzických osob – spotřebitelů se označovaly jako spotřebitelské insolvence. Podnikatelské a spotřebitelské insolvence tak představovaly skutkově i právně rozdílné druhy insolvenčních řízení. V naprosté většině případů se spotřebitelské insolvence řešily a doposud řeší tzv. oddlužením, naopak ty podnikatelské zpravidla konkursem. Toto rozdělení v souvislosti s dalšími novelizacemi zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), který tuto agendu upravuje, není již tak striktní. Zejména významná novela insolvenčního zákona účinná od 1. července 2017, provedená zákonem č. 64/2017 Sb., ještě podstatněji otevřela podnikajícím fyzickým osobám možnost řešit úpadek oddlužením. Stejnou možnost mají i právnické osoby, které zákon nezařazuje mezi podnikatele. V důsledku toho již rozdělení na spotřebitelské a podnikatelské insolvence jen podle členění na fyzické a právnické osoby nadále plně nekoresponduje. Ministerstvo spravedlnosti v důsledku toho v současné době ne vždy disponuje daty, která by umožnila spotřebitelské a podnikatelské insolvence důsledně rozlišit. V podkapitole věnované délkám řízení proto dělíme insolvence na insolvence fyzických osob (ty ale zahrnují i podnikající fyzické osoby) a insolvence právnických osob. V ostatních podkapitolách nejsou k dispozici data, která by dělení umožnila. Další významná novela insolvenčního zákona (zákon č. 31/2019 Sb.), která nabyla účinnosti dne 1. června 2019, kromě řady změn technického charakteru opětovně zásadně zasáhla do procesu oddlužení. Jejím hlavním záměrem bylo zpřístupnění institutu oddlužení i dlužníkům v tzv. *dluhové pasti*. Novela zároveň reagovala na potřeby, které vyplynuly z aplikační praxe pro oddlužení fyzických osob – podnikatelů. Změny zavedené touto novelou byly velmi významné a jejich účinek má dopad v delším časovém horizontu. Mohou ovlivnit jak délky řízení, tak vyřizování insolvenčních věcí. Poslední významná novela je zák. č. 252/2024 Sb. (účinnost od 1. 10. 2024), jejíž nejzásadnější (a propíranou) změnou, kterou přinesla, je zkrácení doby oddlužení 5 let na 3 roky a odstranění fixní hranice míry uspokojení pohledávek. Tato novela přinesla i další opomíjené změny, které se snaží dříve uvedené vyvážit. Případně změny plynoucí z této novely se rovněž projeví později.

3.7.1 Délka řízení

Sledování délky řízení je u této agendy složitější, protože se jedná o vícefázové řízení upravené insolvenčním zákonem. Jednoduše řečeno, v první fázi je rozhodnuto o insolvenčním návrhu, případně i o způsobu řešení úpadku. Pokud insolvenční soud nerozhodne o úpadku a vyřídí tedy insolvenční návrh jiným způsobem, řízení končí. V opačném případě nastává další fáze řízení, jejíž délka se odvíjí především od způsobu řešení úpadku (oddlužení, konkurs, reorganizace). Například oddlužení běžně trvá pět let. Soud má reálný vliv na délku řízení pouze v první fázi, ve fázi řešení úpadku má u oddlužení pouze nepřímý vliv na délku řízení. Zkoumat tedy budeme délku řízení

týkající se právě první fáze insolvenčního řízení. Budeme pracovat s délkou řízení ode dne zahájení řízení do dne rozhodnutí o insolvenčním návrhu, tedy do dne, kdy bylo rozhodnuto o úpadku nebo bylo o insolvenčním návrhu rozhodnuto jinak.

Graf 85: KS – délka insolvenčního řízení v letech 2015–2024

Z grafu je patrný rostoucí trend v průměru a mediánu od roku 2015 do roku 2018. Tento trend je v datech přítomen i před sledovaným obdobím, již od roku 2008. V roce 2019 se trend obrátil a délky řízení začaly klesat, vzhledem k jejich absolutní výši poměrně rychle. Od roku 2019 do roku 2024 klesly na méně než polovinu. V absolutních číslech jsou vykazované délky řízení v porovnání s ostatními agendami relativně velmi nízké.

Tabulka 63: KS – délky insolvenčního řízení dle soudů, 2024

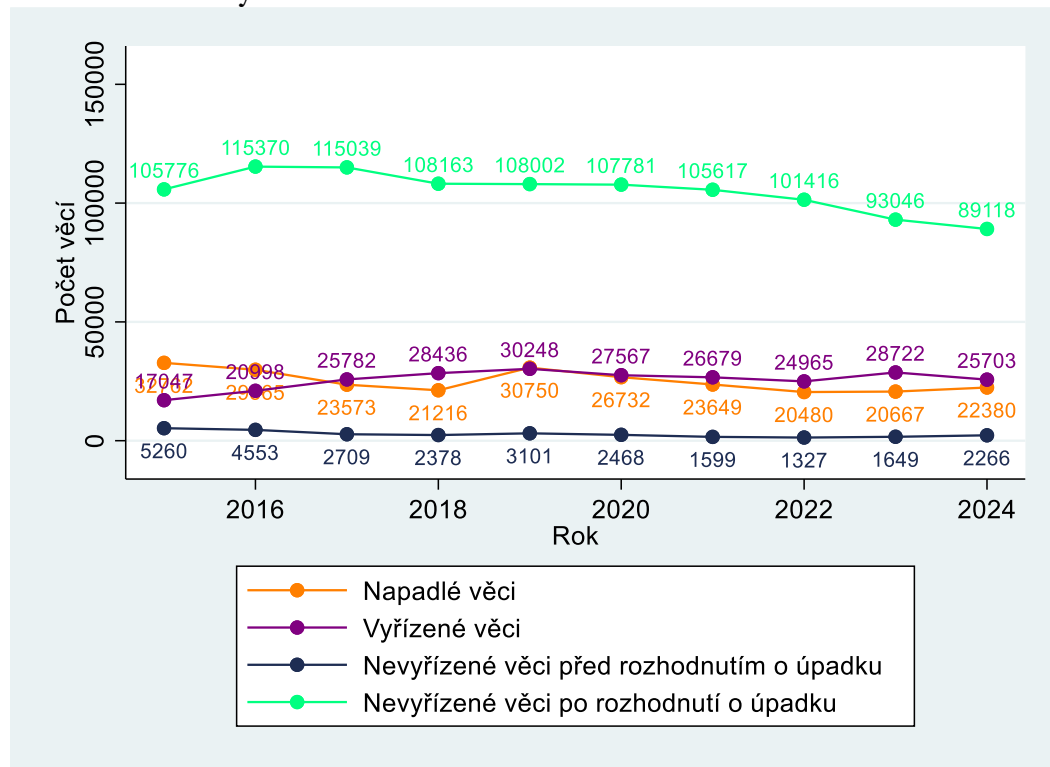
Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	59	-3 %	36	-8 %	122	-6 %
KS Praha	37	-14 %	22	-21 %	77	-15 %
KS Č. Budějovice	14	-22 %	6	-25 %	28	-28 %
KS Plzeň	46	-4 %	25	-17 %	94	-4 %
KS Ústí n. Labem	26	-16 %	18	-14 %	52	-12 %
KS Hr. Králové	19	-24 %	10	-23 %	39	-26 %
KS Brno	43	-12 %	28	-13 %	90	-10 %
KS Ostrava	37	+0 %	26	+0 %	75	+4 %
Celkem ČR	35	-26 %	21	-28 %	75	-23 %

V tabulce vidíme, že rozdíly v délce řízení jsou v absolutních číslech mezi soudy malé. To naznačuje, že v ČR není soud, který by měl výraznější problémy s vyřizováním insolvenčních

návrhů. Nejvíce vybočuje KS v Českých Budějovicích, který má medián délky řízení jen 6 dnů. Rozhodnout o úpadku tak tomuto soudu typicky netrvá ani kalendářní týden.

3.7.2 Vyřizování věcí

Graf 86: KS – vyřizování insolvenčních věcí v letech 2015–2024

Sledovat vyřizování věcí je složitější, než je tomu u ostatních agend. Nápad je u této agendy principiálně stejný. Jedná se o jeden podaný insolvenční návrh nebo návrh na moratorium (viz seznam pojmů v příloze) před zahájením insolvenčního řízení (viz ust. § 115 a násl. insolvenčního zákona). „Vyřizené věci“ v této podkapitole se nicméně vztahují k již zcela vyřízeným věcem. Jedná se tedy o věci, kde již skončilo celé insolvenční řízení, včetně případů, kde bylo o insolvenčním návrhu rozhodnuto jinak než rozhodnutím o úpadku. Nevyřizené věci po rozhodnutí o úpadku jsou věci, kde již bylo rozhodnuto o úpadku, případně o způsobu jeho řešení, a úpadek dlužníka je realizován určeným způsobem.

Tabulka 64: KS – vyřizování insolvenčních věcí dle soudů, 2024

Soud	Počet věcí							
	Nápad + obživlé věci		Vyřízeno		Nevyřízeno před rozh. o úpadku		Nevyřízeno po rozh. o úpadku	
MS Praha	2 373	+4 %	2 424	-9 %	418	+48 %	8 620	-2 %
KS Praha	2 734	+9 %	3 127	-11 %	147	+20 %	10 163	-4 %
KS Č. Budějovice	1 401	+11 %	1 672	-12 %	51	-6 %	5 299	-5 %
KS Plzeň	1 953	+3 %	2 308	-17 %	321	+71 %	8 270	-6 %
KS Ústí n. Labem	3 521	+8 %	4 172	-15 %	230	+58 %	14 605	-5 %
KS Hr. Králové	2 323	+11 %	2 762	-13 %	71	+39 %	9 861	-4 %
KS Brno	3 625	+10 %	4 354	-3 %	547	+28 %	14 283	-5 %
KS Ostrava	4 450	+9 %	4 884	-8 %	481	+28 %	18 017	-3 %
Celkem ČR	22 380	+8 %	25 703	-11 %	2 266	+37 %	89 118	-4 %

V prvních letech po zavedení nové úpravy insolvenční (toto období již není v grafu patrné) počet napadlých věcí logicky stoupal, protože se jednalo o novou agendu. V roce 2013 pak došlo v nápadu ke změně trendu, což můžeme připisat změnám v ekonomické situaci v ČR, zejména ovšem tomu, že „zásoba“ osob, které se před rokem 2008 dostaly do úpadkové situace a byly schopny ji řešit oddlužením, se vyčerpala, a nově tedy již šlo jen o navrhovatele, kteří k rozhodnutí o podání insolvenčního návrhu dospěli až v daném roce. Časová řada počtu nevyřízených věcí před rozhodnutím o úpadku měla podobný průběh se zpožděním, což je vzhledem k rychlosti vyřizování insolvenčních návrhů logické. Počet vyřízených věcí rostl v letech 2016 až 2019, protože celé insolvenční řízení trvá několik let. Ve vyřízených věcech se tedy odrážel rostoucí nápad z let 2010 až 2013. Počet nevyřízených věcí po rozhodnutí o úpadku z podobných důvodů rostl až do roku 2016. Druhá fáze insolvenčního řízení totiž trvá relativně dlouho a nevyřízené věci po rozhodnutí o úpadku se tak postupně kumulovaly, což je efekt, který trval asi pět let. V roce 2017 se proto počet nevyřízených věcí po úpadku stabilizoval, když „vyprchal“ efekt rostoucího nápadu do roku 2013.

V roce 2018 pak počet nevyřízených věcí začal klesat, a to u všech soudů s výjimkou MS Praha. Novela účinná od 1. 7. 2017 mimo jiné zpřísnila podmínky pro podání insolvenčního návrhu u fyzických osob. Měsíční data za rok 2017 a 2018 ukázala, že to vedlo k velkému růstu nápadu před účinností novely, tedy v červnu 2017. Poté došlo k prudkému poklesu v nápadu. V součtu se tento efekt později projevil dalším snížením v počtu nevyřízených věcí po rozhodnutí o úpadku. V následujících měsících nápad opět postupně rostl a přibližoval se tak hodnotám před červnem 2017. Měsíční nápad ale stále byl v průměru nižší, než před novelou. Další novela insolvenčního zákona je účinná od 1. 6. 2019, jak bylo uvedeno výše. Po účinnosti této novely došlo k velmi prudkému nárůstu v počtu napadlých věcí, a to především v prvních měsících. To se pak samozřejmě projevilo i v počtu nevyřízených věcí.

V letech 2020 a 2021 došlo k poklesu v nápadu o 13 %, respektive 12 %. Nápad klesl u všech soudů. Byť je u insolvenční agendy obtížné jednoznačně určit zdroj poklesu s ohledem na legislativní změny z posledních let, lze předpokládat, že citelný dopad měla pandemie COVID-19 a zejména pak „lex covid justice“, který mimo jiné upravoval ochranný institut mimořádného

moratoria a pozastavoval povinnost dlužníka podat na sebe insolvenční návrh. V roce 2022 pokles pokračoval – průměrně dosáhl 13 %, u jednotlivých soudů pak v rozmezí od 11 do 16 %. V roce 2023 se pokles zastavil a nápad zůstal víceméně stejný. Prudce ale narostl počet vyřízených věcí, což zřejmě souvisí s dopady nárůstu nápadu v roce 2019. Tomuto závěru nasvědčuje i skutečnost, že došlo k citelnému poklesu počtu nevyřízených věcí po rozhodnutí o úpadku.

V roce 2024 nedošlo k žádným výrazným změnám – mírně stoupl počet příchozích věcí a po loňském nárůstu mírně klesl počet vyřízených věcí. Počet nevyřízených věcí po rozhodnutí o úpadku nadále klesá. Počet nevyřízených věcí před rozhodnutím o úpadku v tomto roce narostl.

3.7.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Stejně jako u ostatních agend má Ministerstvo spravedlnosti od roku 2019 k dispozici detailnější statistická data o počtu soudců na insolvenčních úsecích soudů.

Přepočteme-li na soudce počet příchozích věcí a počet vyřízených věcí, výrazně nižší hodnoty než ostatní soudy vykazuje MS Praha. Je to dáno tím, že tento soud má na insolvenčním úseku relativně více soudců, protože jeho insolvenční agenda je výrazně složitější než u ostatních soudů. Je za to zodpovědný především vyšší podíl úpadků řešených konkursem (viz statistika v podkapitole 3.7.4). Vysoká čísla v roce 2024 vykázal KS Plzeň, protože zde došlo k poklesu v počtu úvazků.

Tabulka 65: KS – vyřizování ins. věcí na skutečný úvazek dle soudů, 2024

Soud	Počet úvazků	Počet věcí na soudce					
		Nápad + obživlé věci			Vyřízeno		Nevyřízeno před rozh. o úpadku
MS Praha	18,4	128,97	-14 %	131,74	+39 %	22,72	-8 %
KS Praha	11,7	233,68	-14 %	267,26	+16 %	12,56	-7 %
KS Č. Budějovice	6	233,50	-12 %	278,67	-6 %	8,50	-5 %
KS Plzeň	5,35	365,05	+30 %	431,40	+168 %	60,00	+48 %
KS Ústí n. Labem	14,77	238,39	-10 %	282,46	+65 %	15,57	-0 %
KS Hr. Králové	8,8	263,98	-10 %	313,86	+44 %	8,07	-1 %
KS Brno	17	213,24	+2 %	256,12	+35 %	32,18	+0 %
KS Ostrava	14	317,86	-8 %	348,86	+28 %	34,36	-3 %
Celkem ČR	96,02	233,08	-7 %	267,68	+43 %	23,60	-1 %

3.7.4 Další statistiky

Zajímavým a velmi důležitým statistickým údajem je složení agendy z hlediska způsobu řešení úpadku. Proto tyto statistiky uvádíme každoročně. V následující tabulce uvádíme podíl počtu věcí dosud v řízení podle jednotlivých způsobů řešení úpadku a podle krajských soudů ke konci roku 2024.

Tabulka 66: KS – podíl jednotlivých způsobů řešení úpadku v %, 2024

Soud	Způsob řešení úpadku		
	Konkurzem	Reorganizací	Oddlužením
MS Praha	13,67	0,21	86,12
KS Praha	2,63	0,02	97,35
KS Č. Budějovice	2,72	0,04	97,24
KS Plzeň	2,53	0,00	97,47
KS Ústí n. Labem	1,94	0,00	98,06
KS Hr. Králové	2,44	0,04	97,51
KS Brno	4,84	0,05	95,11
KS Ostrava	2,58	0,01	97,41
Celkem ČR	3,90	0,04	96,06

Naprosté minimum věcí se řeší reorganizací a pouze necelých 4 % věcí se řeší konkursem (ve většině případů se jedná o řešení úpadku právnických osob). Podíl úpadků řešených konkurzem klesal šest let v kuse a zastavil se až v roce 2023.

Velmi zajímavé jsou rozdíly mezi jednotlivými soudy. Největší podíl úpadků řešených konkursem má suverénně Praha (asi třikrát více než je celorepublikový průměr), nejmenší naopak KS Ústí nad Labem a KS Ostrava. To je dáno zejména tím, že v Praze sídlí velké množství společností a koncentrují se zde tedy podnikatelské úpadky, a zároveň je zde naopak oproti ekonomicky slabším regionům relativně menší množství spotřebitelů ohrožených insolvencí.

3.8 Incidenční spory

Od roku 2019 se výroční statistická zpráva zabývá i tzv. incidenčními spory. Jedná se o spory vyvolané insolvenčním řízením a projednávané v jeho rámci. Incidenční spory jsou definovány v insolvenčním zákoně (zákon č. 182/2006 Sb.) a jsou jimi například:

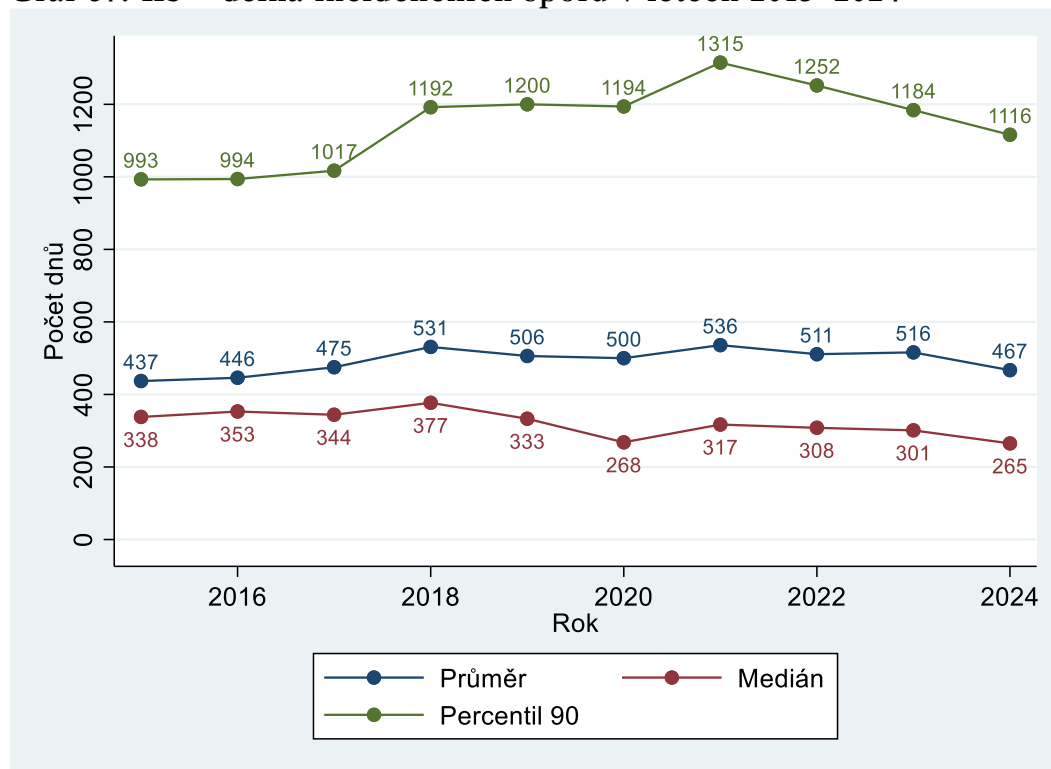
- spory o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek,
- spory o vypořádání společného jmění dlužníka a jeho manžela,
- spory o platnost smluv, kterými došlo ke zpeněžení majetkové podstaty prodejem mimo dražbu.

Incidenční spory se svou podstatou nacházejí na pomezí insolvenčních a obchodních sporů a jsou rozhodovány insolvenčními odděleními na obchodních úsecích soudů. Vedeny jsou od roku 2010 v rejstříku ICm; v dalším průběhu let nedošlo k žádným výrazným změnám ve vedení statistik. Dříve byly zapisovány do rejstříku Cm.

3.8.1 Délka řízení

Uvádíme délky řízení v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného vyřízení soudem I. stupně zjištěné ze statistických listů., tedy již pravomocně ukončených incidenčních sporů.

Graf 87: KS – délka incidenčních sporů v letech 2015–2024

Graf ukazuje, že medián délky řízení byl v letech 2015 až 2018 poměrně stabilní, zatímco průměr a percentil 90 rostly. Zvětšoval se tak rozdíl mezi hodnotami percentilu 90 a mediánem. Jinými slovy se zvětšoval rozdíl mezi věcí „běžnou“ délkou řízení a věcí trvající dlouho. Následně se průměr a percentil 90 stabilizovaly a medián klesl. V letech 2021 až 2023 se tak medián držel na úrovni asi o měsíc nižší než v letech 2014 až 2019. V roce 2024 došlo k poklesu mediánu, průměru i percentilu 90.

Obecné závěry o trendech vyřizování v této agendě můžeme vyvodit až poté, co prozkoumáme další data (vyřizování věcí, disposition time). Z absolutních hodnot délek řízení je nicméně patrné, že agenda je nelehká a vyřízení zabírá soudům mnoho času.

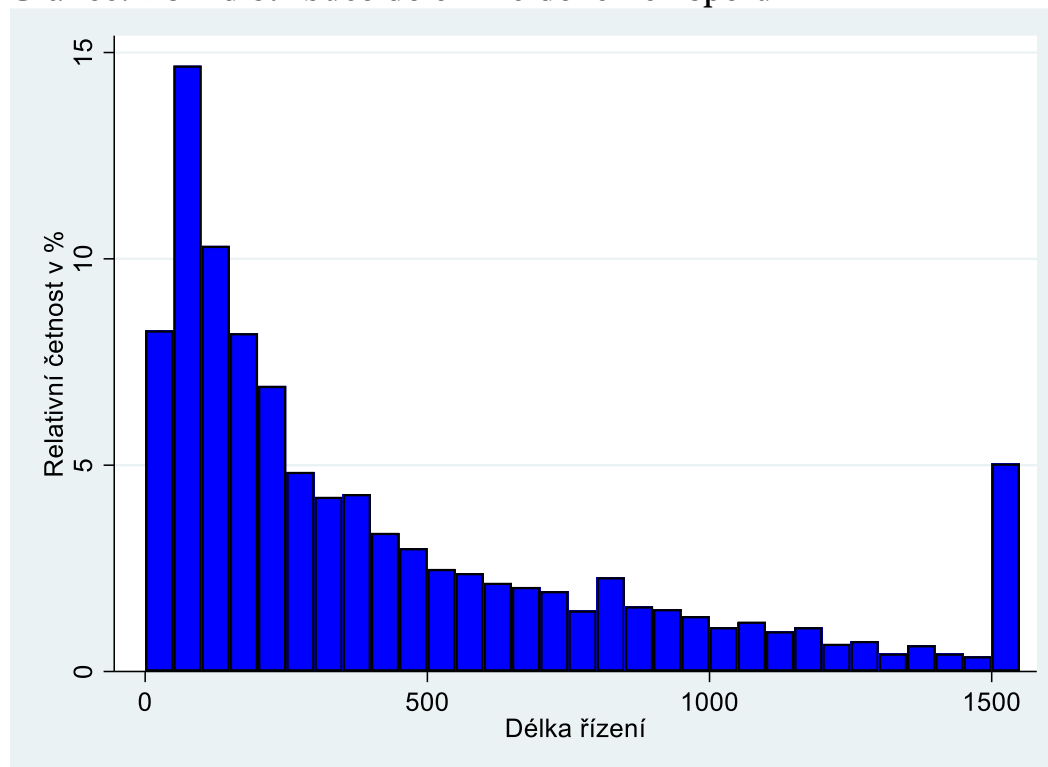
Tabulka 67: KS – délky incidenčních sporů dle soudů, 2024

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	511	-6 %	362	-4 %	1 059	-9 %
KS Praha	402	-12 %	180	-18 %	938	-15 %
KS Č. Budějovice	234	-6 %	91	-27 %	556	-16 %
KS Plzeň	452	+21 %	210	+22 %	1 207	+19 %
KS Ústí n. Labem	388	-22 %	211	-30 %	1 113	-6 %
KS Hr. Králové	397	-8 %	208	-21 %	966	+9 %
KS Brno	633	-7 %	539	+27 %	1 252	-21 %
KS Ostrava	428	-18 %	208	-18 %	1 252	-10 %
Celkem ČR	467	-9 %	265	-12 %	1 116	-6 %

Vidíme, že již několik let zdaleka nejdélsí délky řízení vykazuje KS Brno a MS Praha, nejkratší naopak KS České Budějovice.

Na závěr této podkapitoly délky řízení zobrazíme pomocí histogramu. Šířka jednoho sloupce je 50 dnů a poslední sloupec reprezentuje všechny hodnoty nad 1 500 dnů.

Graf 88: KS – distribuce délek incidenčních sporů

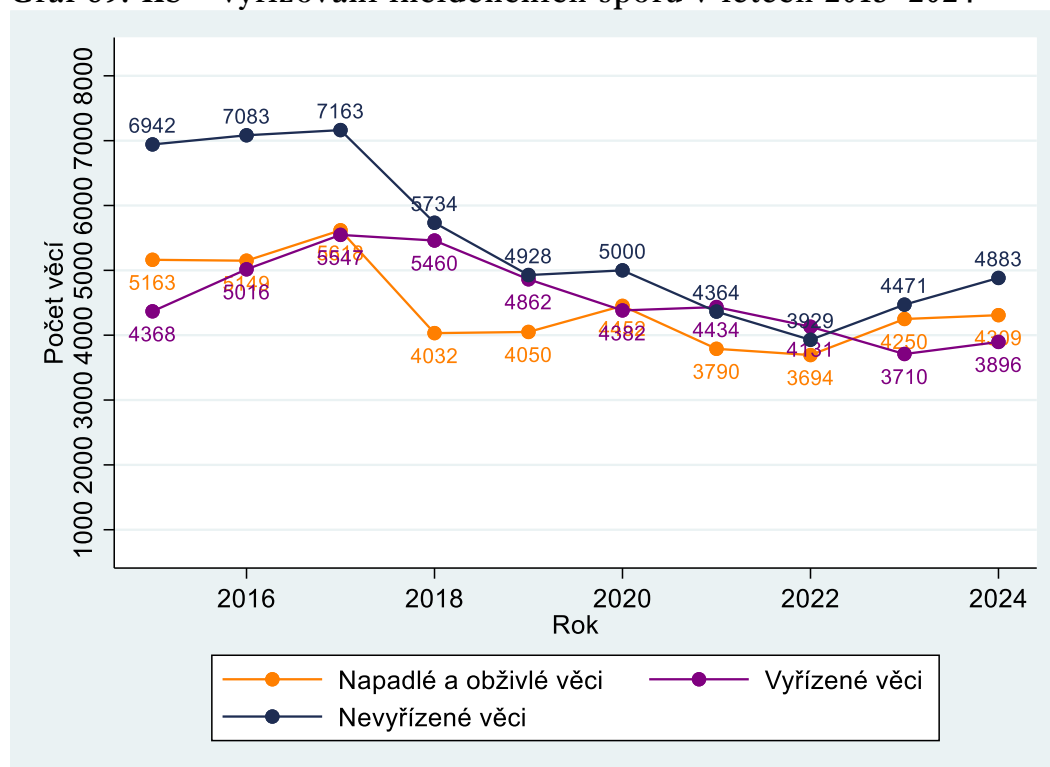
3.8.2 Vyřizování věcí

Celá insolvenční agenda je ve srovnání s „tradičními“ soudními agendami poměrně nová a incidenční spory na ni „navazují“. Proto byl v prvních letech nápad incidenčních věcí nízký, ale postupně narůstal až do roku 2017. V těchto letech převyšoval počet příchozích věcí počet věcí vyřízených, a to ze začátku poměrně výrazně; počet vyřízených věcí se ale velmi rychle zvyšoval. Nahromadilo se poměrně velké množství nevyřízených věcí. Do určité míry nápad celkem logicky kopíruje růst nápadu v insolvenční agendě, nicméně s určitým zpožděním.

V roce 2018 došlo k značnému poklesu v počtu příchozích věcí. Nejvyšší pokles byl zaznamenán u obou moravských krajských soudů, konkrétně u KS v Brně o 662 věcí (snížení o 56,7 %) a v Ostravě o 329 věcí (pokles o 67,3 %). U krajských soudů v Čechách se snížení příchozích věcí pohybovalo mezi 30 až 40 %. Tento náhlý pokles z roku 2018 lze připisovat snížení počtu nových úpadků obchodních společností, a to zřejmě díky příznivé ekonomické situaci toho období. Výše zmíněný pokles v počtu příchozích věcí pak vedl k velmi výraznému poklesu počtu věcí nevyřízených.

Po roce 2018 již v počtu příchozích věcí není vidět žádný jasný trend. V roce 2021 ale došlo v porovnání s rokem 2020 k dalšímu poklesu. Pro rok 2021 bylo důležité to, že také došlo ke značnému poklesu v počtu nevyřízených věcí. V roce 2022 opět výrazně poklesl počet nevyřízených věcí. V roce 2023 ale počet příchozích věcí narostl, zatímco počet vyřízených věcí poklesl. Došlo k růstu v počtu nevyřízených věcí. Počet nevyřízených věcí rostl i v roce 2024 a pomalu se dostává na úroveň let 2019 a 2020.

Graf 89: KS – vyřizování incidenčních sporů v letech 2015–2024

Tabulka 68: KS – vyřizování incidenčních sporů dle soudů

Soud	Nápad + obživlé věci		Počet věcí				Míra vyřizování v %
			Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	1 736	+45 %	1 116	+9 %	2 207	+39 %	64,29
KS Praha	399	+8 %	439	+4 %	193	-18 %	110,03
KS Č. Budějovice	238	+87 %	171	+34 %	146	+85 %	71,85
KS Plzeň	172	+1 %	197	+15 %	141	-15 %	114,53
KS Ústí n. Labem	334	-49 %	373	+7 %	634	-6 %	111,68
KS Hr. Králové	293	-0 %	248	-17 %	274	+20 %	84,64
KS Brno	590	+18 %	581	-6 %	721	+1 %	98,47
KS Ostrava	547	-42 %	771	+11 %	567	-28 %	140,95
Celkem ČR	4 309	+1 %	3 896	+5 %	4 883	+9 %	90,42

Vidíme, že počet nevyřízených věcí je již druhý rok po sobě výrazně vyšší než počet věcí vyřízených a je ovlivněn nárůstem u tří soudů – MS Praha, KS České Budějovice a KS Hradec Králové. MS Praha má stejně jako v minulých letech poměrně vysoký počet příchozích věcí, a i přes nárůst počtu věcí vyřízených ho nestíhá vyřídit. U KS České Budějovice došlo k extrémnímu nárůstu v nápadu. Ve vývoji nápadu u jednotlivých KS se ale jen obtížně hledá nějaký trend – tentýž soud může mít jeden rok výrazný nárůst a další rok výrazný propad nápadu.

Náhlé nárůsty nápadu v řádu vysokých desítek procent, jaké nejen v roce 2024 zaznamenaly některé soudy, jsou však pro incidenční agendu typické a potýkají se s ním střídavě prakticky všechny krajské soudy. Obvykle k nim dochází, když je v obvodu působnosti krajského soudu prohlášen rozsáhlý konkurs na právnickou osobu, z něž vyplyne velké množství incidenčních sporů. Tyto zásadní fluktuace nápadu bohužel nelze předvídat a vedení soudů se na ně nemůže připravit například zvýšením počtu soudců, což činí incidenční agendu mimořádně náročnou z hlediska řízení výkonnosti a plynulosti vyřizování věcí.

Rozdíly v míře vyřizování jsou také opravdu značné: od 64,29 % u MS v Praze až po 140,95 u KS v Ostravě.

3.8.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Přepočet na skutečný úvazek soudce je uveden níže.

Tabulka 69: KS – vyřizování incidenčních sporů na skutečný úvazek dle soudů

Soud	Počet úvazků	Nápad + obživlé věci		Počet věcí			
				Vyřízeno		Nevyřízeno	
MS Praha	8.3	209.16	+22 %	134.46	-8 %	265.90	+17 %
KS Praha	2.8	142.50	+1 %	156.79	-3 %	68.93	-24 %
KS Č. Budějovice	2	119.00	+134 %	85.50	+67 %	73.00	+131 %
KS Plzeň	5.35	32.15	-61 %	36.82	-55 %	26.36	-67 %
KS Ústí n. Labem	4.53	73.73	-61 %	82.34	-17 %	139.96	-27 %
KS Hr. Králové	2.2	133.18	+31 %	112.73	+9 %	124.55	+58 %
KS Brno	5	118.00	+42 %	116.20	+13 %	144.20	+22 %
KS Ostrava	8.5	64.35	-28 %	90.71	+37 %	66.71	-11 %
Celkem ČR	38.68	111.40	-3 %	100.72	+1 %	126.24	+5 %

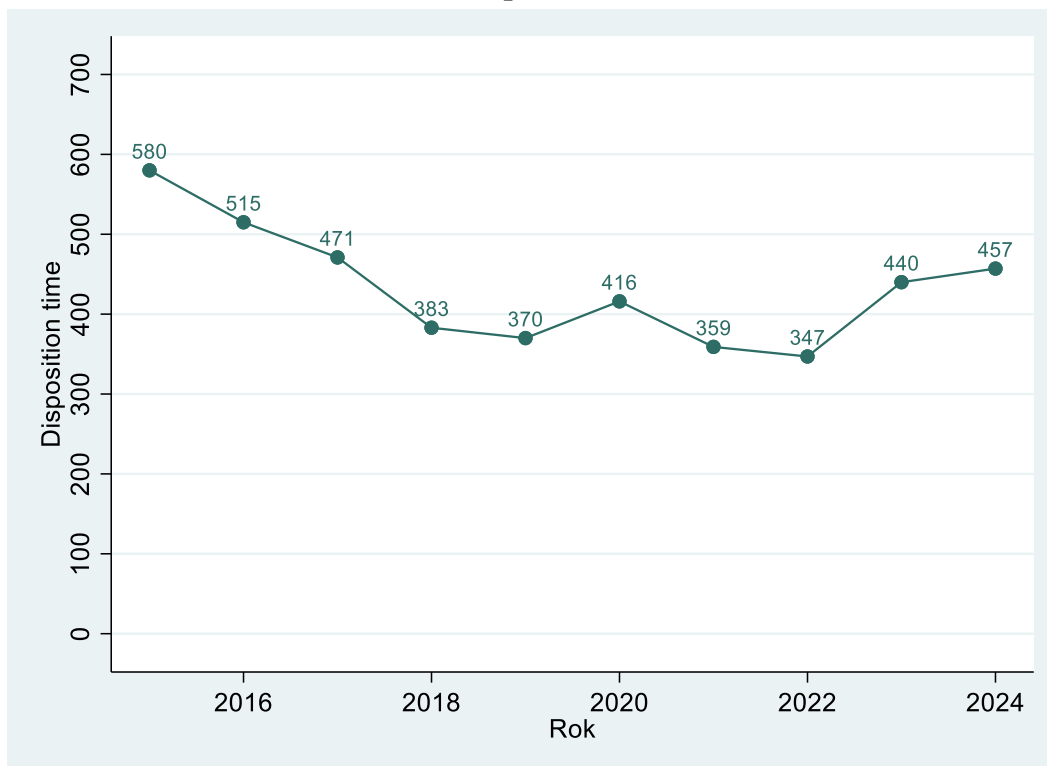
Dlouhodobě nejvíce nevyřízených věcí na soudce vykazuje MS Praha. Tento soud má také vysoké délky řízení a data naznačují, že má problémy s vyřizováním incidenčních sporů.

Obrovský nárůst ve vyřízených, příchozích a nevyřízených věcí v roce 2024 vykázal KS České Budějovice. Zde je ovšem třeba poznamenat, že počet soudců, kteří vyřizují incidenční spory, je relativně malý, a tedy i malé změny v počtu soudců ovlivní konečný přepočít. To se také stalo teď, kdy počet úvazků klesl o 0,5, zatímco nápad vzrostl o 87 %.

Nakonec je ještě třeba upozornit na srovnání s obchodní a civilní agendou. Počet příchozích a vyřízených věcí na soudce je u incidenčních sporů výrazně nižší, což opět ukazuje na složitost této agendy.

3.8.4 Disposition time (dispoziční čas)

Disposition time a jeho výše vyplývá z údajů v podkapitole 3.8.2. Díky rostoucímu počtu vyřízených věcí a také díky úbytku nevyřízených věcí DT postupně klesal, a to především mezi roky 2015 až 2018. V roce 2020 došlo poprvé od roku 2015 k nárůstu v DT, což plyne především z nárůstu počtu nevyřízených věcí. V letech 2021 a 2022 opět došlo k poklesu, což plyne z poklesu v počtu nevyřízených věcí. V roce 2023 DT narostl poměrně výrazně. To bylo dáno jak růstem v počtu nevyřízených věcí, tak i poklesem v počtu věcí vyřízených. V roce 2024 DT opět mírně narostl kvůli růstu v počtu nevyřízených věcí. Incidenční spory jsou v současnosti jediná agenda, kde je DT vyšší než 365.

Graf 90: KS – DT incidenčních sporů v letech 2015–2024

Mezi jednotlivými soudy existují velké rozdíly, což opět plyne z počtu vyřízených a nevyřízených věcí. Absolutně nejvyšší DT měl v roce 2024 MS Praha. Nejnižší DT má naopak KS České Budějovice (asi čtvrtinový oproti MS Praha).

Tabulka 70: KS – DT incidenčních sporů dle soudů

Soud	Disposition time	
MS Praha	722	+28 %
KS Praha	160	-21 %
KS Č. Budějovice	312	+38 %
KS Plzeň	261	-26 %
KS Ústí n. Labem	620	-12 %
KS Hr. Králové	403	+45 %
KS Brno	453	+7 %
KS Ostrava	268	-35 %
Celkem ČR	457	+4 %

Celkově je těžké učinit definitivní závěr o rejstříku ICM a o tom, jak tuto agendu jednotlivé soudy vyřizují, protože meziročně dochází k velkým změnám a rovněž náročnost jednotlivých případů se silně liší. Byla by tak potřebná podrobnější analýza, která ale přesahuje účel této zprávy. V krátkosti lze říct, že incidenční spory jsou složitou agendou a největší problémy s jejím vyřizováním zřejmě dlouhodobě má MS Praha. Jak ale již bylo zmíněno výše, vzhledem k nepředvídatelnosti nápadu je agenda incidenčních sporů obecně mimořádně náročná z hlediska řízení výkonnosti a plynulosti vyřizování věcí.

4 Vrchní soudy

Tato část výroční zprávy obsahuje data týkající se vrchních soudů (VS) v Praze a v Olomouci. Pod VS v Praze spadají soudní kraje Praha, Západočeský, Středočeský, Východočeský, Severočeský a Jihočeský. Pod Vrchní soud v Olomouci spadají Severomoravský kraj a Jihomoravský kraj.

Vrchní soudy slouží jako odvolací soudy pro soudy krajské. Jejich hlavními agendami jsou odvolací civilní (občanskoprávní, obchodní) agenda, odvolací insolvenční agenda a odvolací trestní agenda.

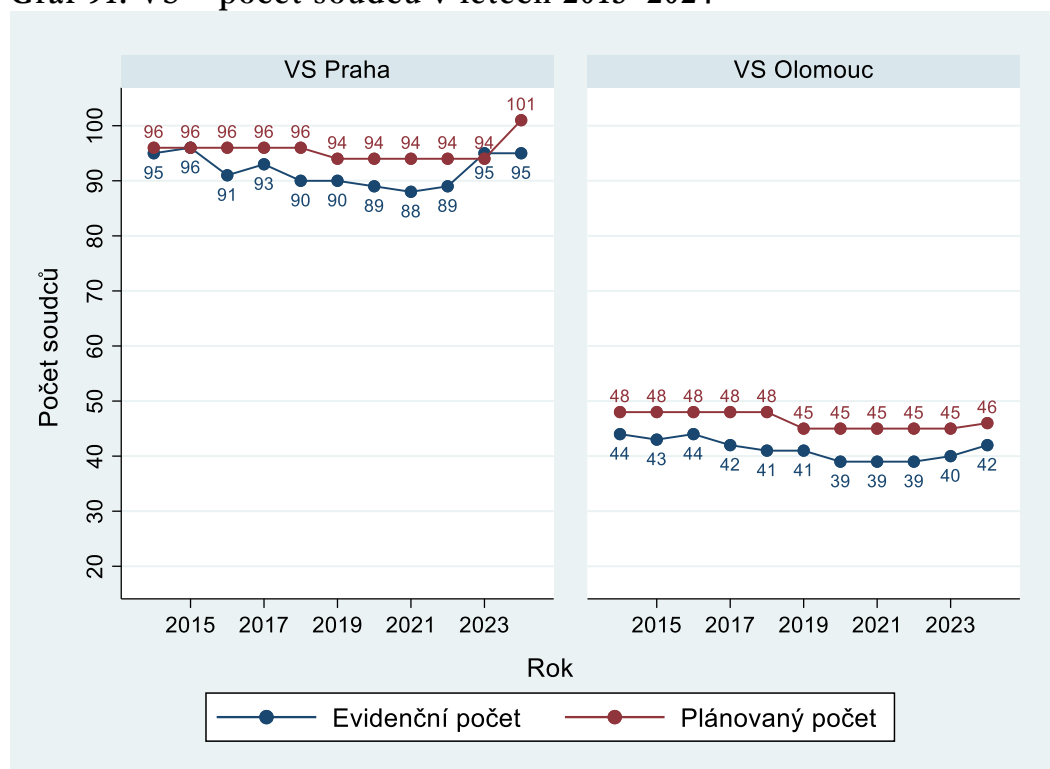
Vrchní soudy také řeší několik speciálních agend, jako jsou návrhy na přikázání věci jinému soudu nebo návrhy na vyloučení soudců, kterými se však tato zpráva nezabývá¹⁴. Struktura, obsah a zkoumané ukazatele jsou se dvěma výjimkami podobné jako v předchozích částech. Jednak chybí podkapitoly s dalšími statistickými ukazateli. Ty totiž vychází ze statistických listů a váží se především k prvoinstančnímu řízení. Druhým rozdílem je skutečnost, že sledujeme pouze dva soudy. Data proto zpravidla prezentujeme graficky v časových řadách pro oba soudy.

4.1 Personál

4.1.1 Soudci

Úvodem je třeba říct, že data v této podkapitole se liší od dat o soudcích u okresních a krajských soudů. U vrchních soudů na rozdíl od okresních a krajských soudů nemá aktuálně Ministerstvo spravedlnosti k dispozici údaje o skutečném počtu soudců (úvazků). Prezentovány jsou zde proto jen evidenční a plánované počty soudců v časových řadách od roku 2014.

Graf 91: VS – počet soudců v letech 2015–2024

¹⁴ Dle novely zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, jsou nově vrchní soudy zapojeny do řízení ve věcech kárné odpovědnosti soudců a posuzování jejich způsobilosti k výkonu funkce jako prvostupňové kárné soudy. Změna je účinná od 21. 12. 2024, resp. 1. 1 2025.

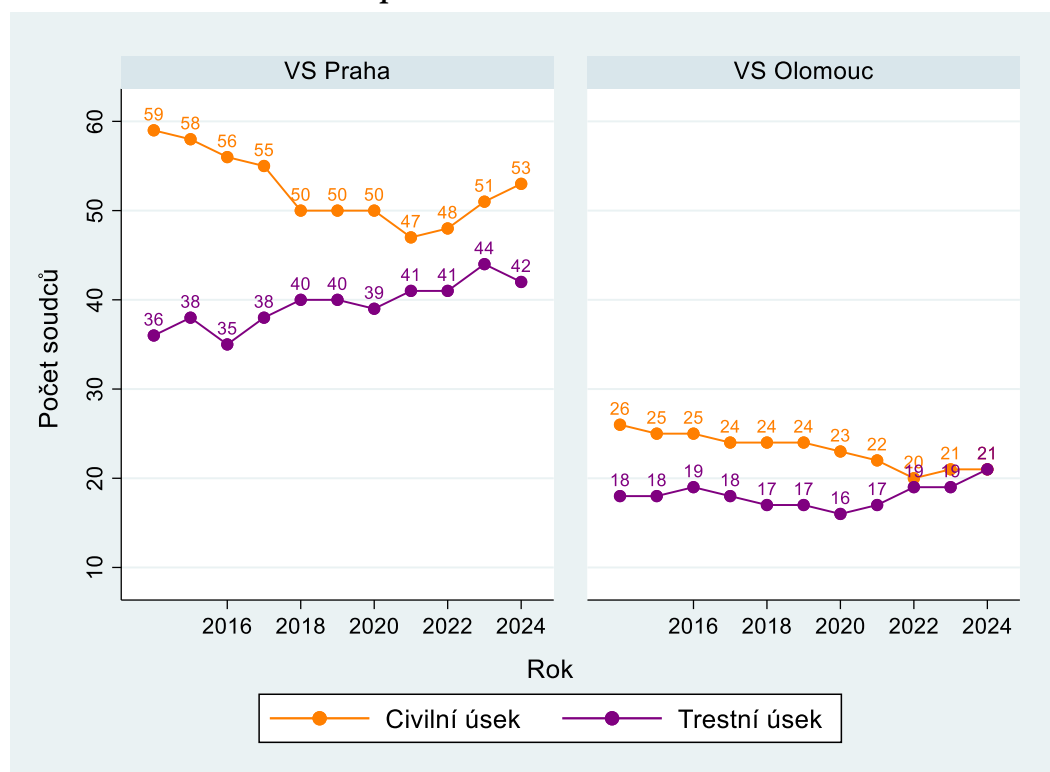
I u vrchních soudů je počet soudců celkem stabilní, a to jak v Praze, tak v Olomouci. V časové řadě může zaujmout pouze pokles evidenčního počtu o pět soudců (soudkyň) u VS v Praze mezi 1. 1. 2015 a 1. 1. 2016. Je způsobený tím, že v roce 2015 dosáhlo pět soudců věku 70 let a z tohoto důvodu skončili ve funkci. V roce 2023 pak u VS v Praze došlo k nárůstu o 6 soudců a evidenční počet soudců tak po dlouhé době byl vyšší než plánovaný počet; důvodem je posílení VS v Praze v souvislosti se začleněním vrchních soudů do obecné systemizace soudní soustavy, ke kterému došlo k 1. 1. 2024. V roce 2024 pak byl díky zmíněnému začlenění zvýšen i plánovaný počet soudců u VS v Praze o 7.

U VS, NS nebo NSS jsou takové výkyvy jako v roce 2015 pravděpodobnější, protože soudci jsou v průměru starší než soudci krajských a okresních soudů.

Vidíme rovněž, že VS v Praze je asi dvakrát větší než VS v Olomouci. Tento fakt opět vyplývá z nápadu, který je ovlivněn počtem a velikostí krajských soudů, které spadají pod daný vrchní soud.

V roce 2019 došlo k mírnému poklesu plánovaného počtu soudců u obou soudů, což bylo vzhledem k rychlému poklesu nápadu v některých agendách (viz dále v kapitole) logické. V zásadě nulový reálný dopad této změny dokládá dlouhodobě nižší evidenční počet soudců oproti počtu plánovanému. V letech 2020 až 2022 k žádné výrazné změně nedošlo. Jak již bylo zmíněno, v roce 2023 narostl evidenční počet soudců u VS Praha.

Graf 92: VS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2016–2024

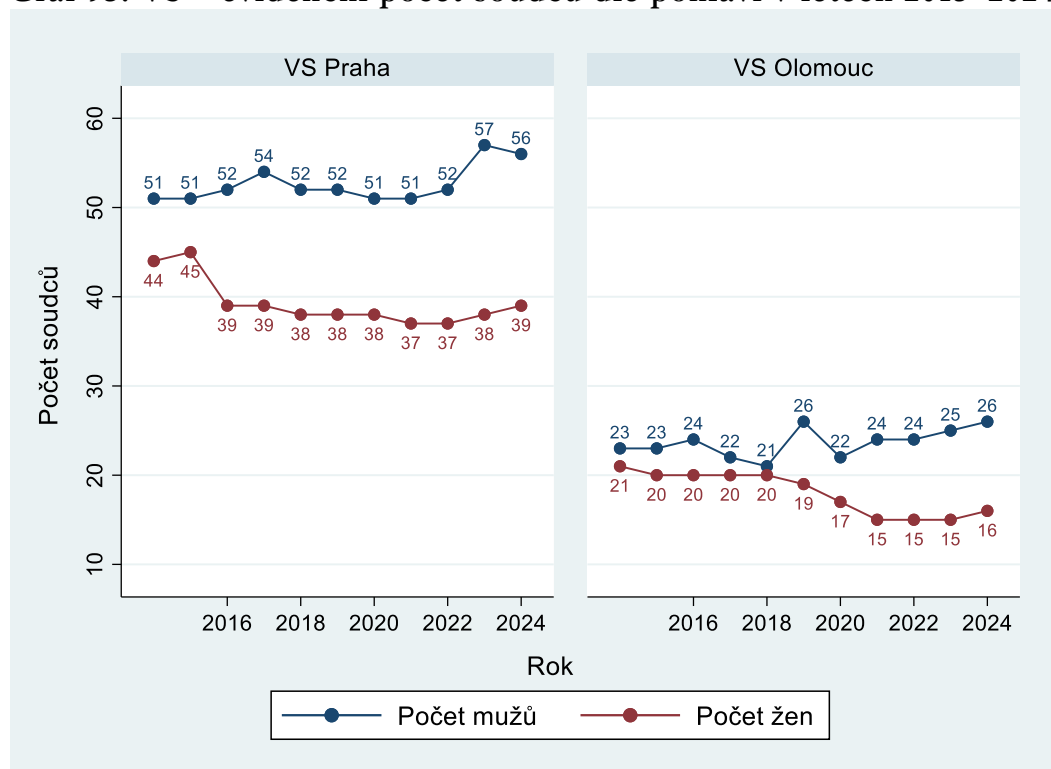
Graf ukazuje, že u VS v Praze je civilní a obchodní úsek větší než úsek trestní, stejně jako tomu je u okresních a krajských soudů. Rozdíl je však tentokrát výrazně menší. Poměr velikostí úseků se v čase mírně měnil. V letech 2015 až 2017 se u VS v Praze zmenšil civilní úsek, načež se ustálil na počtu 50 soudců a soudkyň v letech 2018 až 2020. Od roku 2022 začal civilní úsek opět posilovat a rozdíl mezi civilním a trestním úsekem je nyní 11 soudců. U VS v Olomouci je situace jiná. Trestní úsek postupně posiloval a civilní oslaboval, takže v roce 2024 vykazují oba úseky shodně 21 soudců.

Další graf zobrazuje složení soudců dle pohlaví a naznačuje, že výše zmíněný pokles počtu soudců u VS v Praze mezi roky 2015 a 2016 byl způsoben tím, že věku 70 let dovršily soudkyně. Pokles počtu soudkyň je tak velmi zřetelný, protože k soudu byli následně přiděleni muži.

V roce 2015 (tedy před výše popsaným odchodem soudkyň) byl podíl žen u VS v Praze i u VS v Olomouci asi 47 %. V roce 2018 dosáhl tento podíl u VS v Praze přibližně 42 % a u VS v Olomouci přibližně 49 %, tedy takřka polovinu. U VS v Praze se podíl od té doby v zásadě nezměnil, až v roce 2023 klesl na 40 %. V roce 2024 byl podíl žen 41 %. U VS v Olomouci podíl žen v posledních letech spíše klesal a v roce 2024 byl asi 38 %.

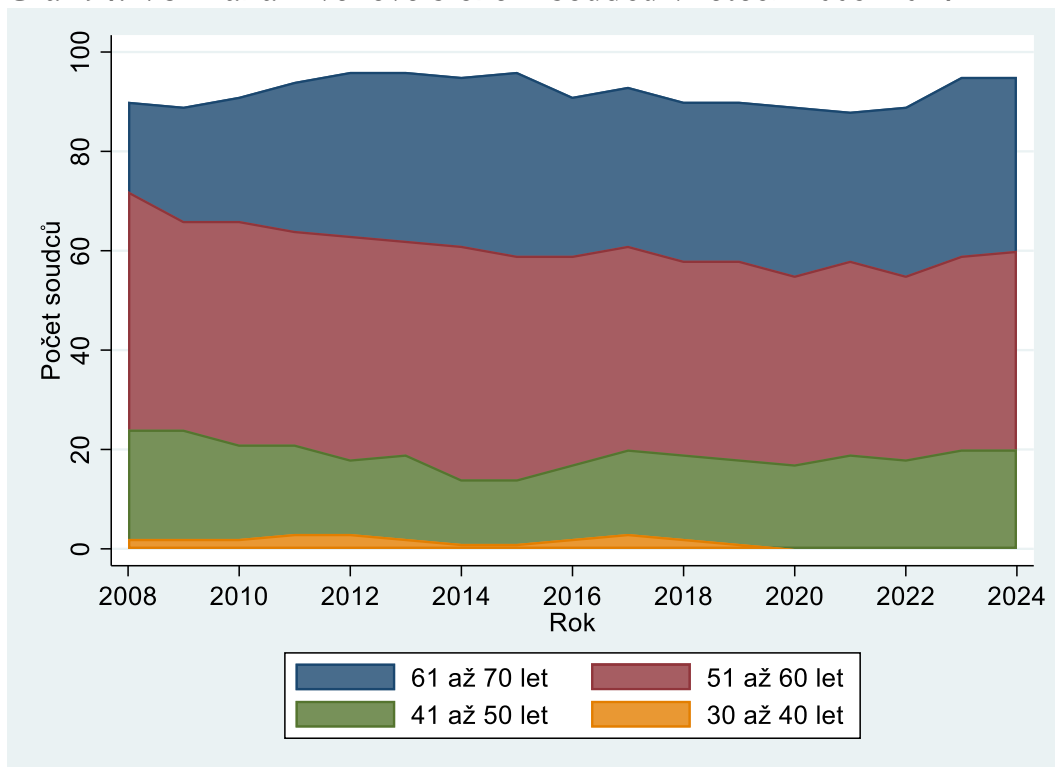
Vzhledem k malému počtu osob ovlivní procentuální podíly už i změna o jednoho soudce nebo soudkyni. Na rozdíl od nižších článků soudní soustavy je tedy u vrchních soudů aktuálně více soudců než soudkyň, navíc se jedná o dlouhodobý klesající trend zastoupení žen u obou VS přibližně od roku 2014.

Graf 93: VS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2015–2024

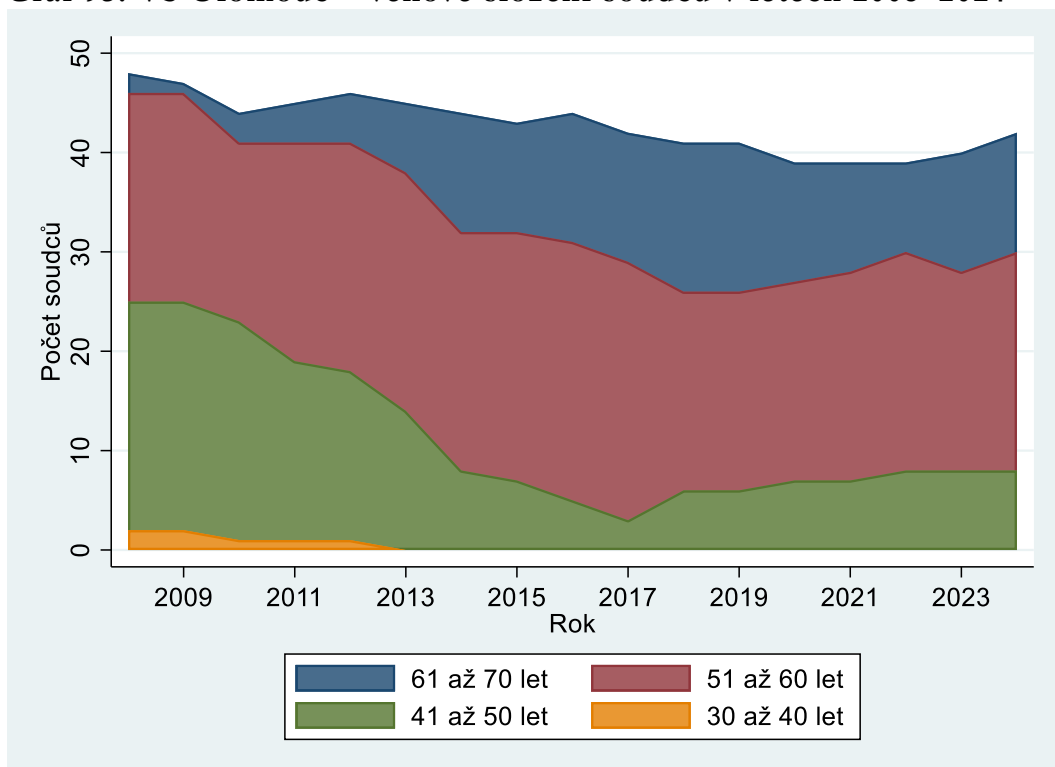

Další dva grafy zobrazují věkové složení soudců.

Graf 94: VS Praha – věkové složení soudců v letech 2008–2024

Graf 95: VS Olomouc – věkové složení soudců v letech 2008–2024

Z grafů vyplývají následující závěry:

- Soudci u vrchních soudů jsou v průměru starší než soudci u soudů krajských, a tedy i okresních. Stejně jako u rozdílu mezi OS a KS je důvodem tohoto rozdílu kariérní postup soudců. Od roku 2020 již u VS není žádný soudce pod 40 let. V roce 2019 byl jeden u VS v Praze, zřejmě se ale posunul do vyšší věkové skupiny. U VS v Olomouci nebyl žádný soudce ve věkové skupině do 40 let již od roku 2014.
- Z porovnání obou soudů vidíme, že u VS v Praze jsou větší věkové rozdíly mezi soudci než u VS v Olomouci. U VS v Olomouci je zdaleka nejpočetnější věková skupina mezi 51 a 60 lety. U VS v Praze je tato věková skupina sice také nejpočetnější, citelné zastoupení zde ale mají i věkové skupiny 41 až 50 let a 61 až 70 let.
- U VS v Praze došlo v letech 2008 až 2012 k nárůstu podílu soudců ve věku 61 až 70 let. Od té doby se věková struktura příliš nemění. Není zde tedy patrný efekt, který jsme viděli u OS a KS.
- U VS v Olomouci je situace jiná. Na grafu je patrný velmi výrazný nárůst ve věku soudců. Zdůvodnění je prakticky stejné jako u okresních soudů. Ve sledovaném období 2008 až 2024 se již celkový počet soudců příliš nemění. Po roce 2000 se počet soudců rychle zvyšoval, počet nově příchozích soudců k VS v Olomouci za rok byl tedy výrazně vyšší než v pozdějším období a nově příchozí soudci byli relativně mladí. Právě tato rozsáhlá generace soudců se ve sledovaném období postupně přesouvá do vyšší věkové skupiny. Průměrný věk příchozích soudců se stále zvyšoval, což opět plyne ze změny věkové struktury u nižších článků soudní soustavy. Teprve v roce 2018 přišli na soud mladší soudci ve věkové skupině 41 až 50 let a až do roku 2022 soudcovská populace VS Olomouc pomalu „mládnula“. V roce 2023 se tento trend zastavil.

4.1.2 Zaměstnanci ve výkonu

Tabulka 71: VS – počet zaměstnanců ve výkonu dle soudů

Soud	Počet osob						Celkem
	VSÚ	ST	A	VK	PÚ	Z	
VS Praha	3	2	42	19	13	20	99
VS Olomouc	1	0	14	7	6	7	35
Celkem ČR	4	2	56	26	19	27	133

U vrchních soudů je počet zaměstnanců ve výkonu v poměru k počtu soudců nižší než u krajských soudů, a tedy i nižší než u soudů okresních. To souvisí se složitostí vyřizované agendy a s tím, že vrchní soudy rozhodují pouze v tříčlenných senátech. Ve srovnání s předchozím rokem došlo jen k malým změnám, od roku 2016 se však počet zvýšil o 20 osob, z toho v Praze o 18 – nárůst byl prioritně u asistentů soudců, jejichž počet se za 8 let zdvojnásobil u obou vrchních soudů při mírném snížení počtu ostatních zaměstnanců ve výkonu.

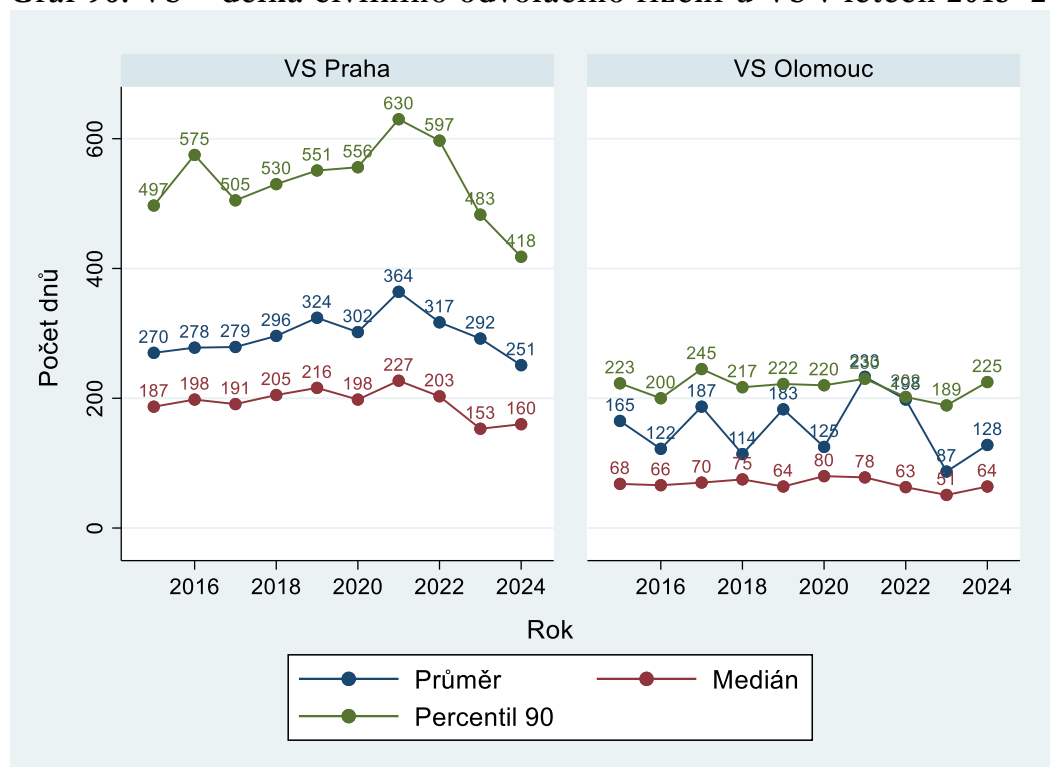
4.2 Civilní a obchodní odvolací agenda

Jak již bylo uvedeno, vrchní soudy nevyřizují prvostupňovou civilní a obchodní agendu. Zabývají se agendou odvolací, což jsou rejstříky Co a Cmo. Ve způsobu vedení statistik nedošlo k žádným výrazným změnám.

4.2.1 Délky řízení

Délku řízení uvádíme v kalendářních dnech ode dne nápadu u odvolacího soudu do dne vyřízení věci odvolacím soudem. Data použitá pro výpočet délky řízení jsou očištěna stejným způsobem jako u prvostupňového řízení u krajských soudů.

Graf 96: VS – délka civilního odvolacího řízení u VS v letech 2015–2024

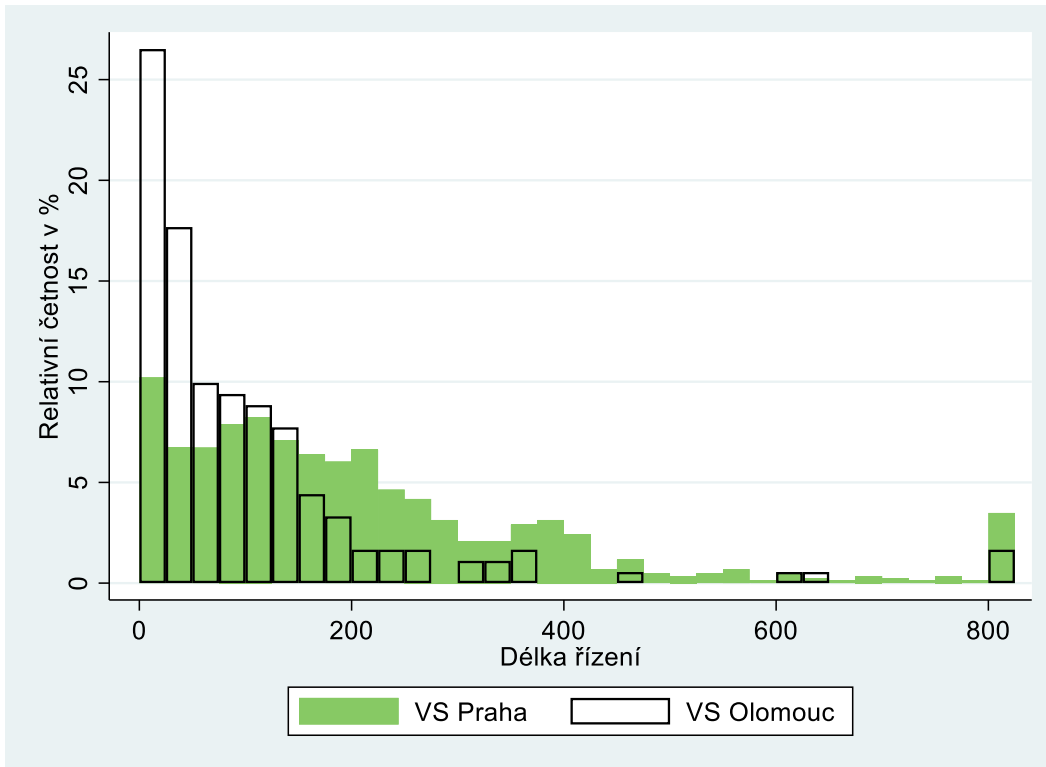

Z grafu je patrné, že délky řízení u VS Olomouc jsou výrazně nižší než délky řízení u VS Praha. Graf také ukazuje zajímavý jev, kdy medián a 90. percentil u VS v Olomouci jsou celkem stabilní, zatímco průměr kolísá. Tento jev se v extrémní podobě projevil v letech 2021 a 2022, kdy výkyv průměru byl tak velký, že průměr je na úrovni percentilu 90. Tento ze statistického hlediska zajímavý stav je dán přítomností extrémních hodnot. V těchto letech se totiž do statistik promítlo ukončení několika extrémně dlouhých řízení, která byla dlouho přerušena z důvodu konkursu.

V roce 2023 oba soudy vykázaly nízké hodnoty v porovnání s předchozími lety. Medián byl u obou dokonce nejnižší za sledované období. U VS v Olomouci délky řízení v roce 2024 narostly, u VS v Praze průměr a percentil 90 opět poklesly, již třetí rok po sobě. Zdá se tedy, že délky řízení se u VS v Praze zmenšují či se alespoň zmenšují rozdíly v délce jednotlivých řízení.

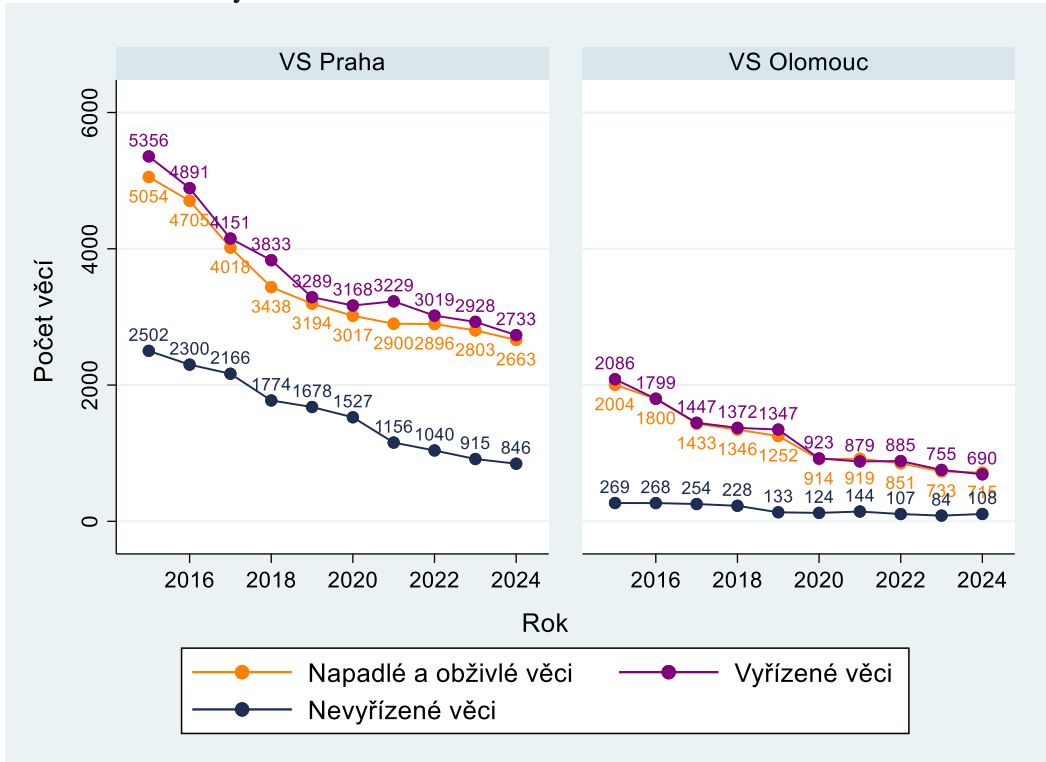
V histogramu níže také srovnáváme délky řízení. Opět vidíme rozdíl mezi oběma soudy, který je zjevný i přes snižování či stabilizaci délek řízení u VS Praha. Graf například ukazuje, že podíl věcí vyřízených do 25 dnů je u VS v Olomouci více než dvojnásobný a mezi 26 až 50 dny dokonce téměř trojnásobný ve srovnání s VS v Praze.

Graf 97: VS – distribuce délek civilního odvolacího řízení

4.2.2 Vyřizování věcí

Graf 98: VS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2015–2024

Na první pohled zaujme jasný pokles nápadu u obou soudů a strmý pokles nevyřizených věcí u VS v Praze v celém sledovaném období. Od roku 2014 do roku 2024 klesl počet příchozích věcí

u obou soudů o desítky procent – u VS v Praze o 47 %, u VS v Olomouci dokonce o 64 %. Prvotním impulzem byl pravděpodobně přesun prvostupňové obchodní agendy z krajských soudů na soudy okresní v souvislosti se změnou občanského zákoníku, ale pokles pokračoval i v dalších letech. Je také třeba poznamenat, že počty věcí klesaly ještě před sledovaným obdobím (již od roku 2012).

4.2.3 Vyřizování v přepočtu na soudce

U vrchních soudů jsou k dispozici pouze data o evidenčním soudcům a jsou rozdělena pouze na civilní a trestní úsek. Níže uvedený přepočtený je tedy velmi hrubý. Ministerstvo spravedlnosti plánuje do budoucna statistiku rozšířit, aby data byla obdobná datům od okresních a krajských soudů.

Tabulka níže naznačuje, že soudci u VS v Praze jsou zatíženější než soudci u VS v Olomouci. Z vyššího nápadu na soudce logicky plyne více vyřízených věcí na soudce. Je třeba zdůraznit, že se jedná pouze o velmi přibližné srovnání. Na civilním úseku vrchních soudů se vyřizuje i jiná agenda než pouze rejstříky Co a Cmo. Záleží také na zapojení dalších soudních zaměstnanců ve výkonu i na poměru počtu věcí v rejstříku Co k počtu věcí v rejstříku Cmo. Počet nevyřízených věcí na jednoho soudce je ale u VS v Praze zcela bezpochyby vyšší než u soudu v Olomouci, což plyne především z dřívějších let. U VS v Praze tak připadá na soudce asi trojnásobek nevyřízených věcí oproti VS v Olomouci, v předchozích letech to ale bylo výrazně více. Počet nevyřízených věcí na soudce u VS v Praze totiž postupně výrazně klesl, což plyne z poklesu celkového počtu nevyřízených věcí, který (alespoň částečně) zase plyne z poklesu v počtu příchozích věcí.

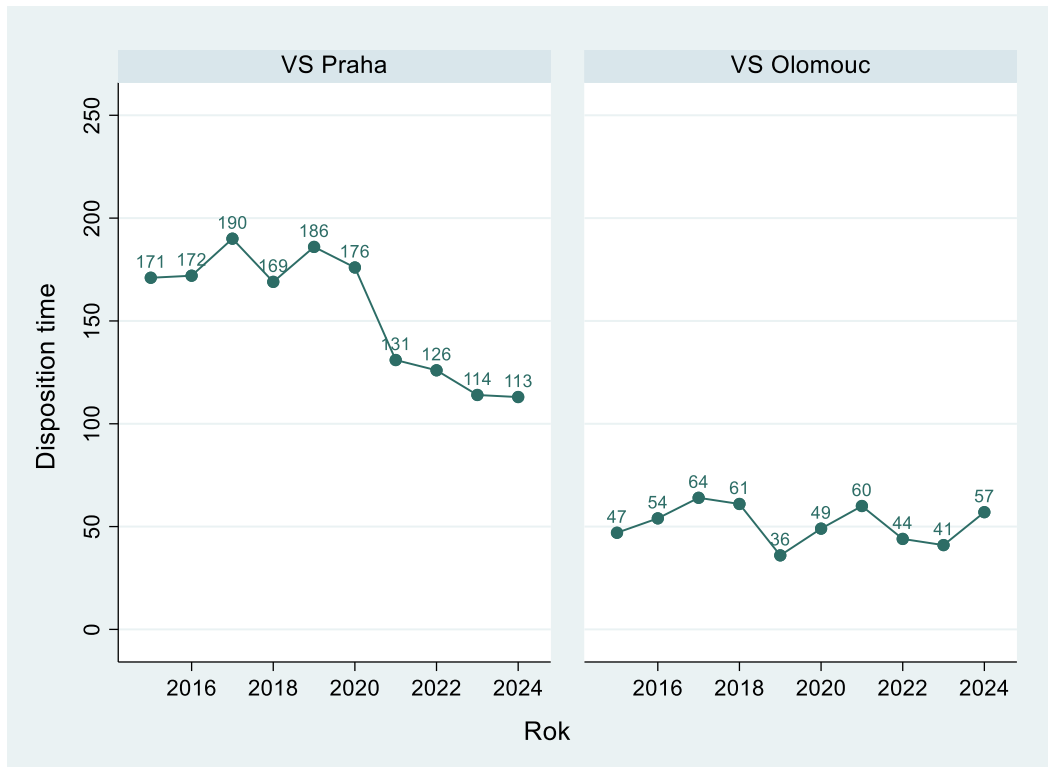
Tabulka 72: VS – vyřizování odvolacích civilních věcí na evidenčního soudce

Soud	Počet věcí					
	Nápad + obživlé věci		Vyřízeno		Nevyřízeno	
VS Praha	50,25	-9%	51,57	-10%	15,96	-11%
VS Olomouc	34,05	-2%	32,86	-9%	5,14	+28%
Celkem ČR	45,65	-7%	46,26	-10%	12,89	-7%

4.2.4 Disposition time (dispoziční čas)

DT VS v Olomouci dlouhodobě osciluje mezi 40 a 65. DT VS v Praze prudce pokles v roce 2021 a i v následujících letech nadále klesal, i když mnohem pomaleji.

Graf 99: VS – DT civilního odvolacího řízení v letech 2015 – 2024

4.3 Trestní odvolací agenda

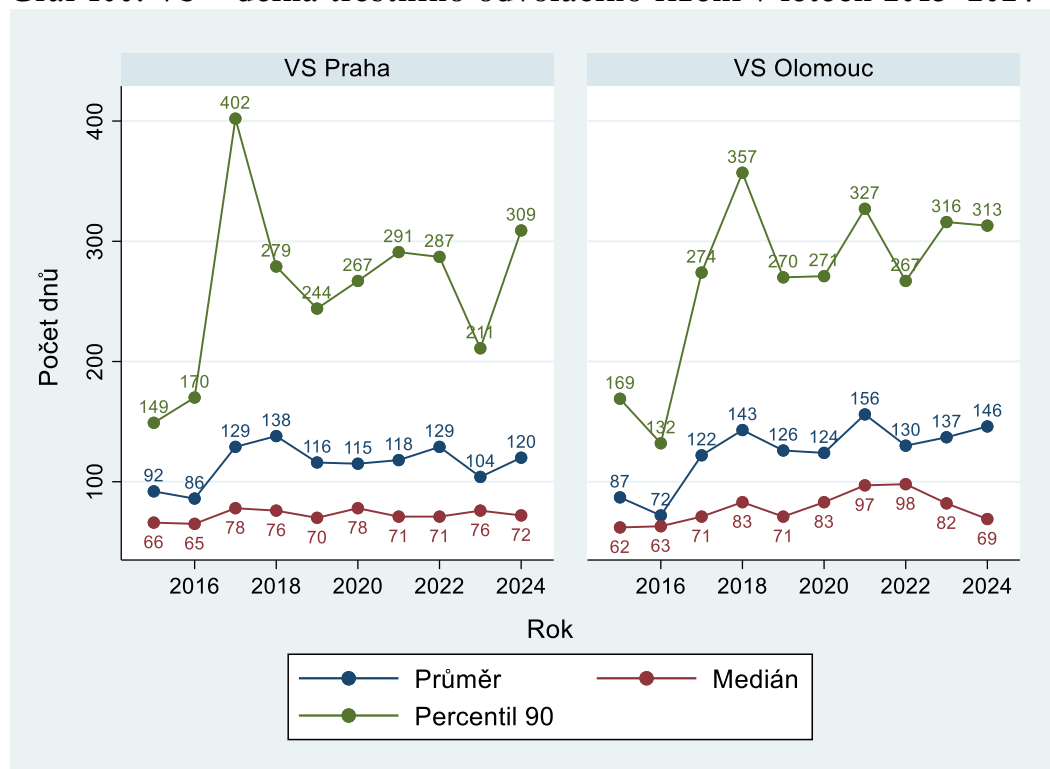
Vrchní soud vyřizuje věci, v nichž bylo podáno odvolání proti rozhodnutí prvostupňového krajského soudu. Jedná se o rejstříky označené jako To a Tmo.

4.3.1 Délka řízení

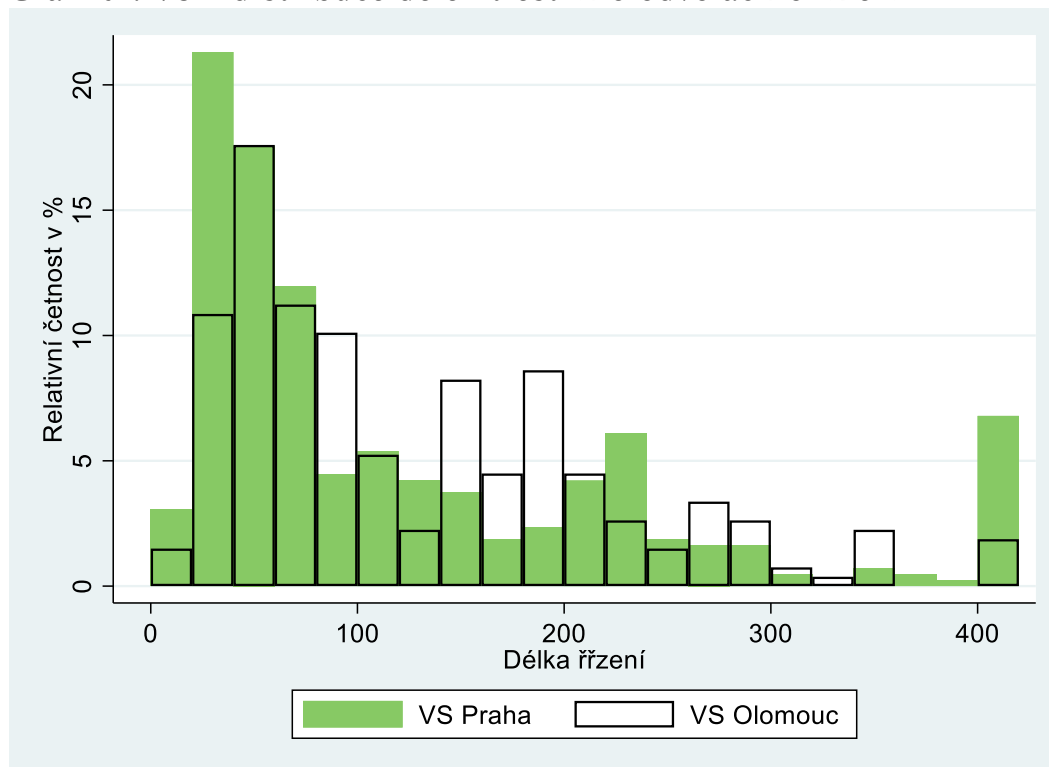
Délka řízení je tentokrát uváděna ode dne nápadu do dne právní moci, protože dnem konečného vyřízení odvolacím soudem se věc stane pravomocnou. V grafu níže vidíme, že délky řízení v trestní agendě jsou mezi soudy mnohem vyrovnanější než v agendě civilní, což může souviset s menším rozdílem v zatížení soudců mezi oběma vrchními soudy v agendě trestní. Pozornost může upoutat kolísání devadesátého percentilu především u VS v Olomouci. To je dáno malým počtem pozorování. V roce 2017 tak došlo k náhlému a obrovskému nárůstu devadesátého percentilu, značnému růstu průměru a mírnému zvýšení mediánu. U obou soudů totiž v tomto roce skončilo několik rozsáhlých a dlouhotrvajících kauz. To pak ovlivnilo především devadesátý percentil, v menší míře i průměr a medián. Růst délek řízení ale u VS v Olomouci pokračoval v roce 2018. V roce 2019 došlo k nezanedbatelnému poklesu v délkách řízení u obou soudů. Velmi výrazně klesl především percentil 90 u VS v Olomouci, když následoval podobný výrazný pokles u VS v Praze o rok dříve. Po roce 2019 délky řízení u VS v Praze stagnovaly a u VS v Olomouci spíše rostly a několik let byly vyšší než u VS v Praze. V roce 2023 se situace opět proměnila – medián byl podobný, průměr a percentil 90 se lišily. V roce 2024 se délky řízení u obou soudů navzájem příliš nelišily.

Zbývá dodat, že složení agendy u VS je logicky velmi podobné složení prvostupňové agendy u krajských soudů.

Graf 100: VS – délka trestního odvolacího řízení v letech 2015–2024

Graf 101: VS – distribuce délek trestního odvolacího řízení

Malý počet pozorování se projevuje i v histogramu. Distribuce délek řízení se obvykle liší mezi soudy i mezi jednotlivými roky u stejného soudu; při vyšším počtu pozorování by zřejmě byla podobnější. V roce 2024 má VS v Olomouci asi dvakrát méně věcí s délkou řízení mezi 25 a 50 dny. VS v Praze má ale více extrémních hodnot přes 400 dnů způsobených ukončováním dlouhotrvajících věcí.

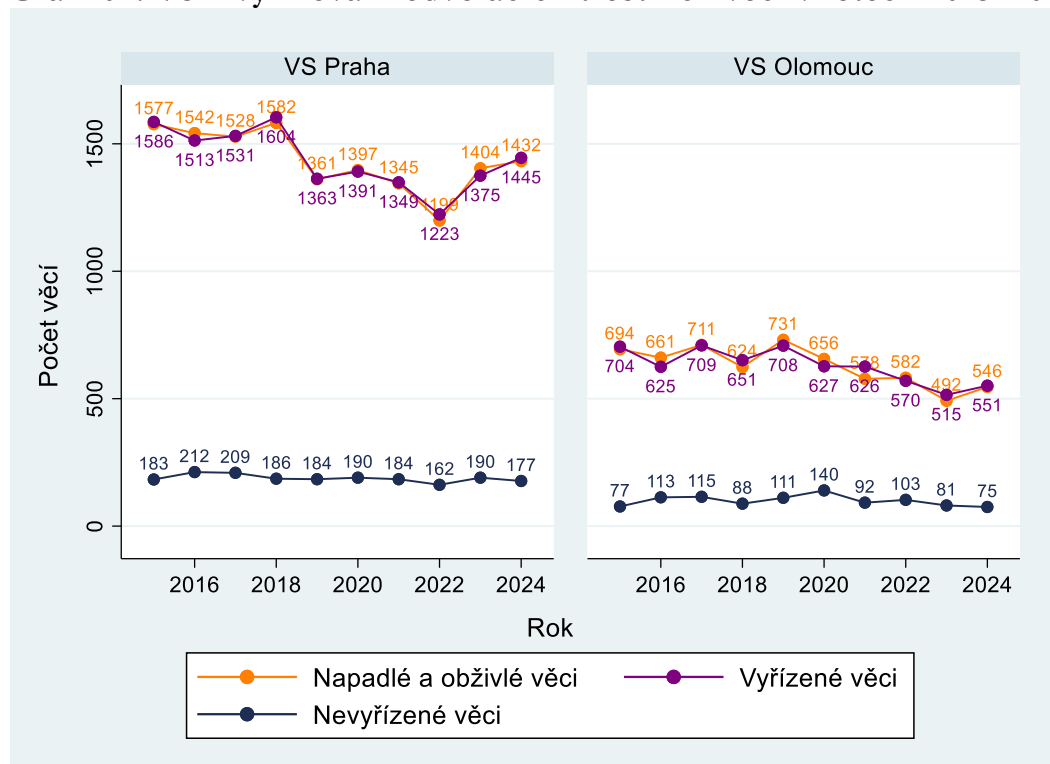
4.3.2 Vyřizování věcí

Počet věcí opět ilustruje rozdíl ve velikosti soudů. V nápadu je u VS v Praze vidět dočasný propad v příchozích (a tím pádem i vyřízených věcích) v letech 2019 až 2022. V letech 2023 a 2024 ale počet příchozích věcí opět narostl. U VS v Olomouci je v časové řadě vidět určitý klesající trend.

V roce 2016 došlo k nárůstu v počtu nevyřízených věcí především u VS v Olomouci. Ačkoliv počet nevyřízených věcí vzrostl asi o 50 %, v absolutních číslech rozdíl činí pouze několik desítek věcí a celkový počet nevyřízených věcí je velmi malý.

Dlouhodobě lze říct, že počet nevyřízených věcí nevykazuje žádný trend. U VS v Praze osciluje kolem 185 věcí, u VS v Olomouci kolem 100 věcí.

Graf 102: VS – vyřizování odvolacích trestních věcí v letech 2015–2024

4.3.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Počet příchozích, vyřizených i nevyřizených věcí na soudce vždy byl u obou soudů velmi podobný. To koresponduje s tvrzením založeným na délkách řízení – oba soudy si ve vyřizování trestní odvolací agendy z dlouhodobého hlediska vedou obdobně. Meziročně vždy dochází k určitým výkyvům, což je očekávatelné a plyne nejen z malého počtu věcí. VS v Olomouci má v posledních letech nižší počet příchozích a vyřizených věcí na soudce.

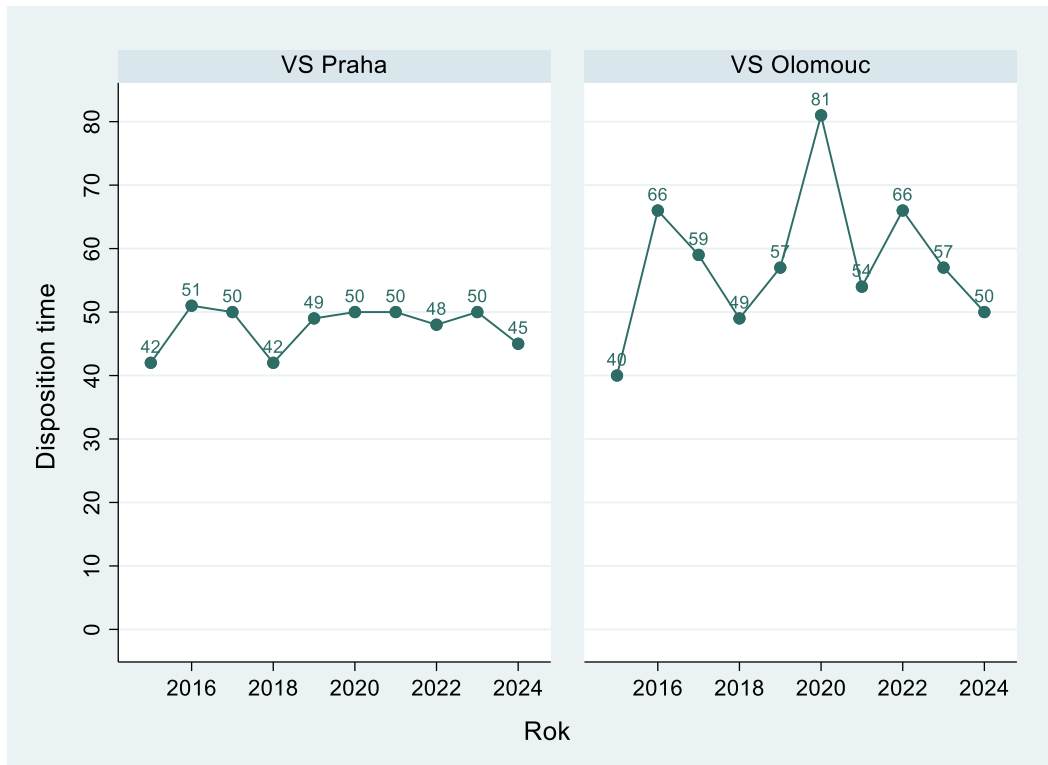
Tabulka 73: VS – vyřizování odvolacích trestních věcí na evidenčního soudce

Soud	Počet věcí					
	Nápad + obžिवlé věci		Vyřizené		Nevyřizené	
VS Praha	34,10	+7 %	34,40	+10 %	4,21	-2 %
VS Olomouc	26,00	+0 %	26,24	-3 %	3,57	-16 %
Celkem ČR	31,40	+4 %	31,68	+6 %	4,00	-7 %

4.3.4 Disposition time

Disposition time (dispoziční čas) opět potvrzuje to, co ukazují předchozí podkapitoly. Nejdůležitějším závěrem je, že DT je z dlouhodobého hlediska nízký. U VS v Olomouci je pak DT značně nestabilní; zejména nárůst v letech 2016 a 2018 je velmi výrazný, což plyne z dlouhodobě velmi malého počtu nevyřizených věcí. Naopak, U VS v Praze je DT pozoruhodně vyrovnaný.

Graf 103: VS – DT trestního odvolacího řízení v letech 2015–2024

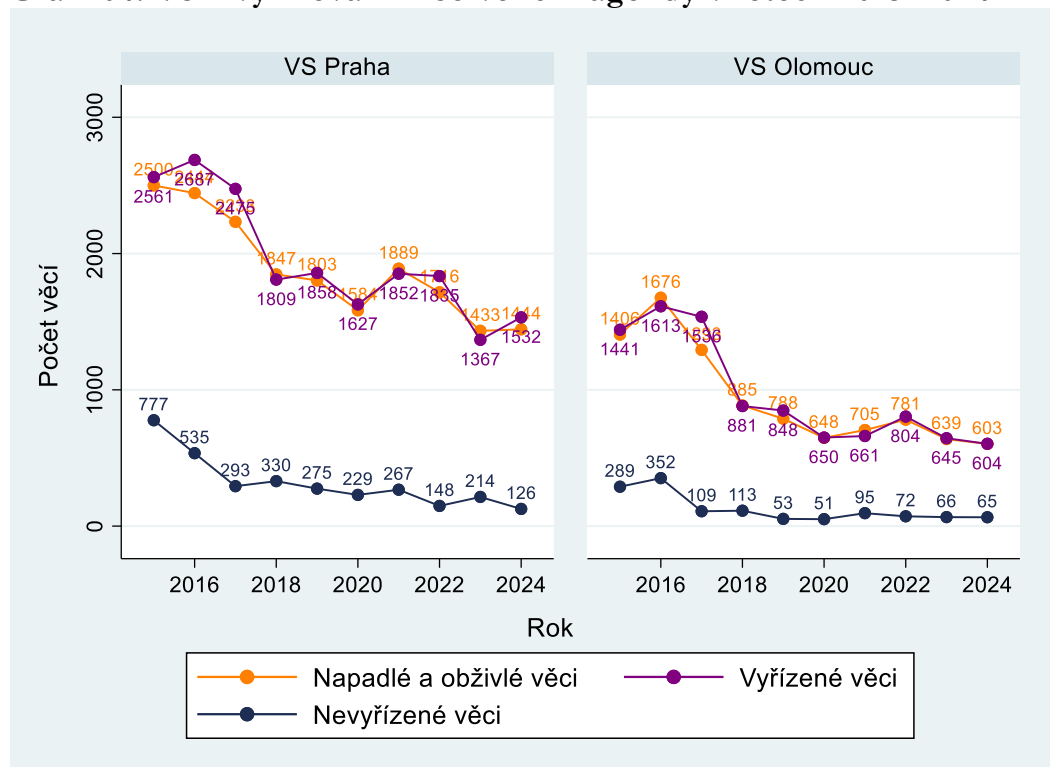
4.4 Insolvenční agenda – II. stupeň

Vrchní soudy vyřizují také insolvenční agendu v druhém stupni, to znamená především odvolání podaná proti rozhodnutí prvostupňových krajských insolvenčních soudů v rejstříku INS. Dále jsou do této agendy zahrnuta řízení o podjatosti, řízení o přikázání věci a řízení o příslušnosti vztahující se k insolvenčnímu řízení. Počet napadlých věcí v těchto agendách se však pohybuje v řádech jednotek. V insolvenční agendě nejsou k dispozici délky řízení a nelze ani provést přepočet na jednoho soudce¹⁵.

4.4.1 Vyřizování věcí

V letech 2015 až 2020 panoval u soudů klesající trend. Důvody jsou stejné jako v případě insolvenční agendy u prvostupňových soudů, tedy skutečnost, že rejstřík vznikl v roce 2008 a logicky trvá několik let, než se nápad ustálí; u odvolání dojde ke stabilizaci s určitým zpožděním oproti prvostupňové agendě. Od roku 2021 pak není možné najít u žádného ze soudů nějaký výraznější trend.

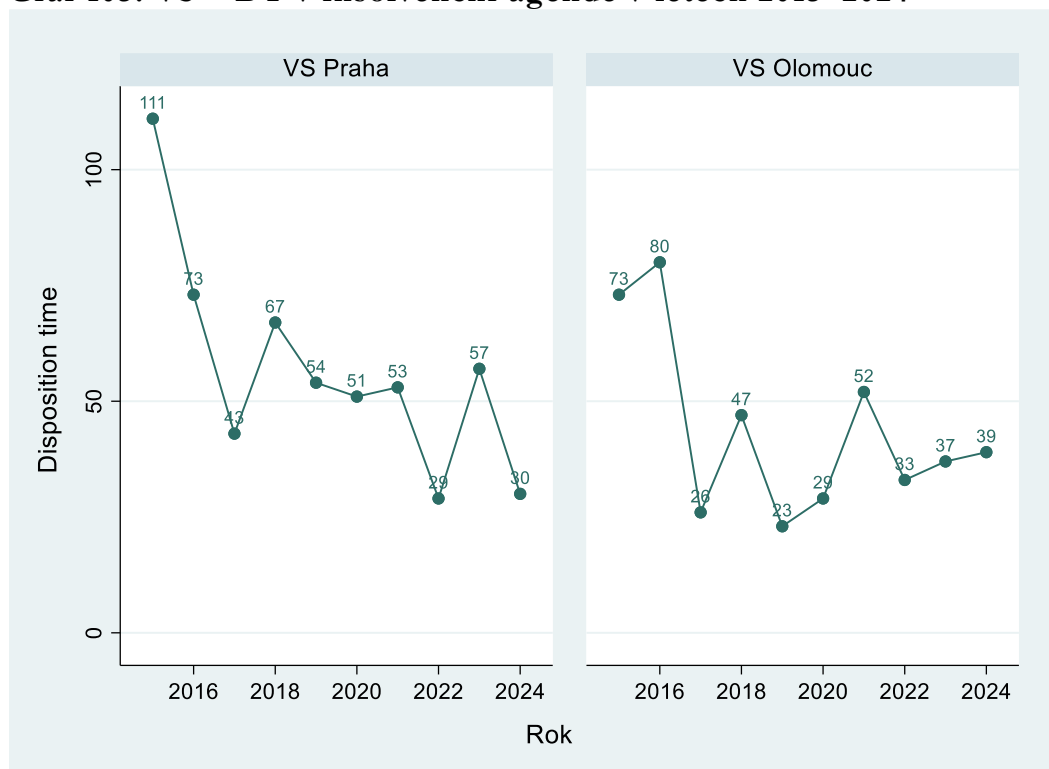
Graf 104: VS – vyřizování insolvenční agendy v letech 2015–2024

¹⁵ Ministerstvo spravedlnosti zatím nemá k dispozici dostatečně podrobná data o počtu soudců.

4.4.2 Disposition time (dispoziční čas)

Graf 105: VS – DT v insolvenční agendě v letech 2015–2024

Z dat je patrný zřetelný klesající trend u VS v Praze v letech 2014 až 2017 vyplývající z výše popsaných změn v počtu nevyřízených věcí. U VS v Olomouci došlo také k obrovskému poklesu v DT v roce 2017. Pokles v obou případech plyne z poklesu v počtu nevyřízených věcí a ten zase plyne především ze snížení nápadu. Vzhledem k poměrně velkým změnám v počtu vyřízených a nevyřízených věcí je DT v této agendě proměnlivý.

Ačkoliv není pro tuto agendu k dispozici mnoho dat, můžeme dojít k závěru, že z dlouhodobého (statistického) hlediska je vyřizování věcí pro oba soudy bezproblémové, a to i díky výraznému poklesu v počtu příchozích věcí v letech 2017 a 2018.

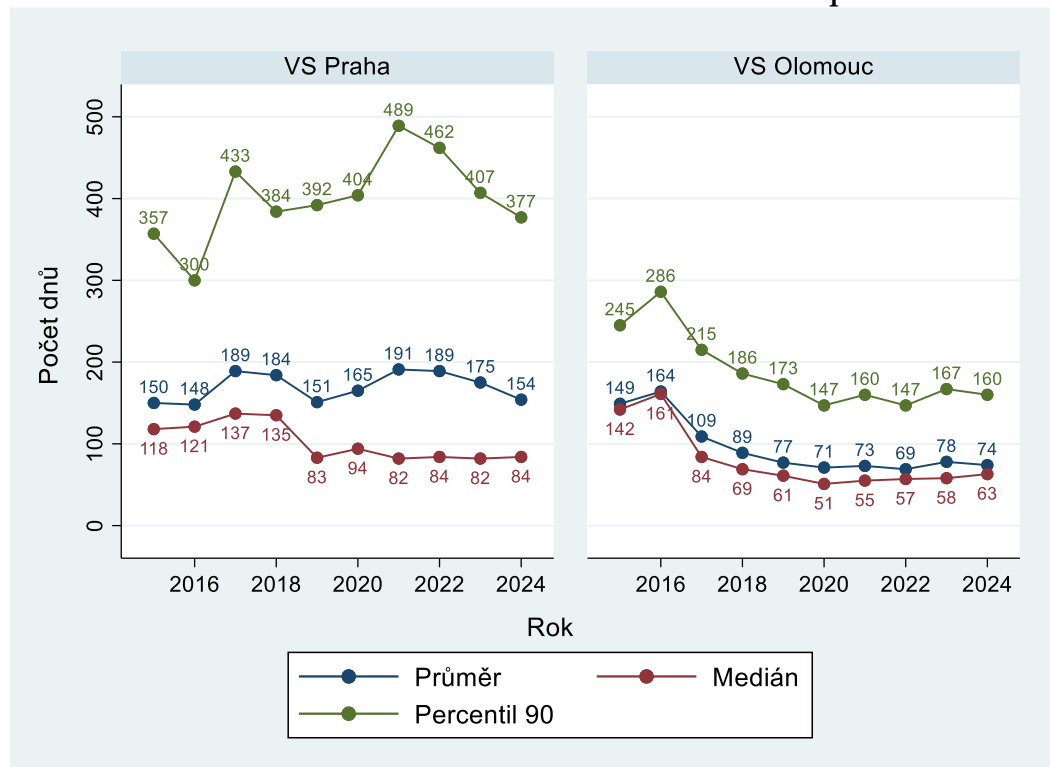
4.5 Incidenční spory – II. stupeň

Stejně jako ve většině ostatních agend i v incidenčních sporech je možné podat odvolání. Prvostupňovou agendu vyřizují krajské soudy a odvolací (druhostupňová) agenda tedy napadá na soudy vrchní.

Délku řízení je možné zjistit ze statistických listů civilních a vyřizování věcí je opět možno zjistit z výkazů. U této agendy tedy budeme zkoumat délky řízení, vyřizování věcí a disposition time.

4.5.1 Délka řízení

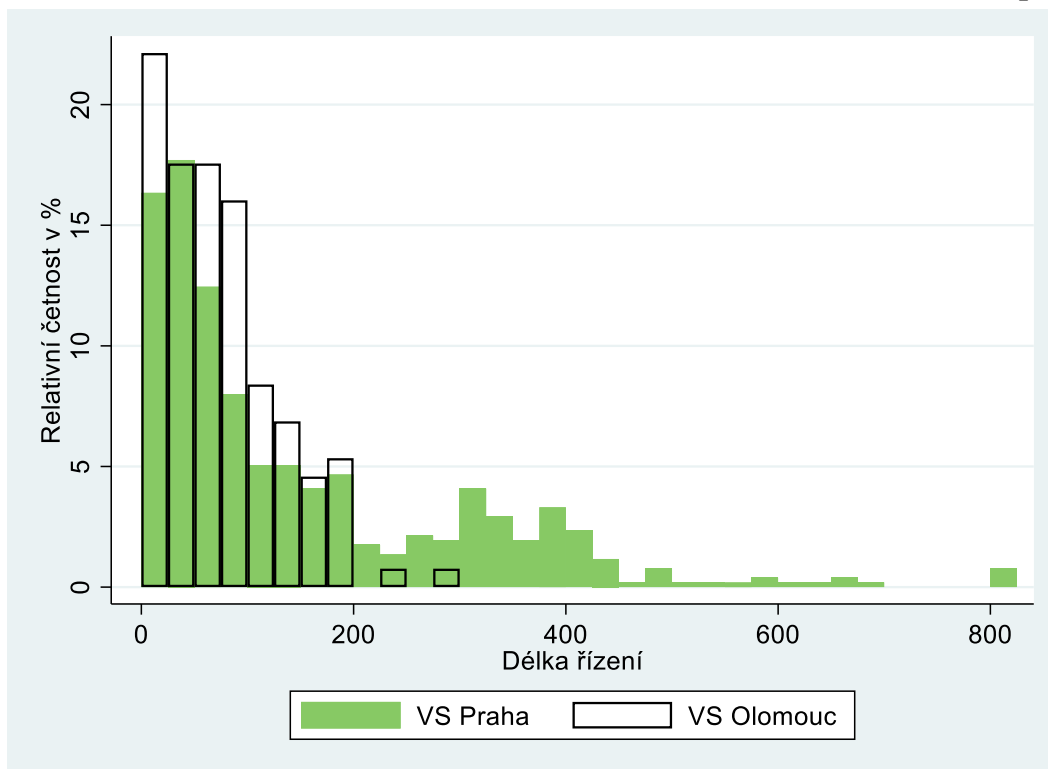
Graf 106: VS – délka odvolacího řízení incidenčních sporů v letech 2015–2024

Z grafu lze vyčíst následující závěry:

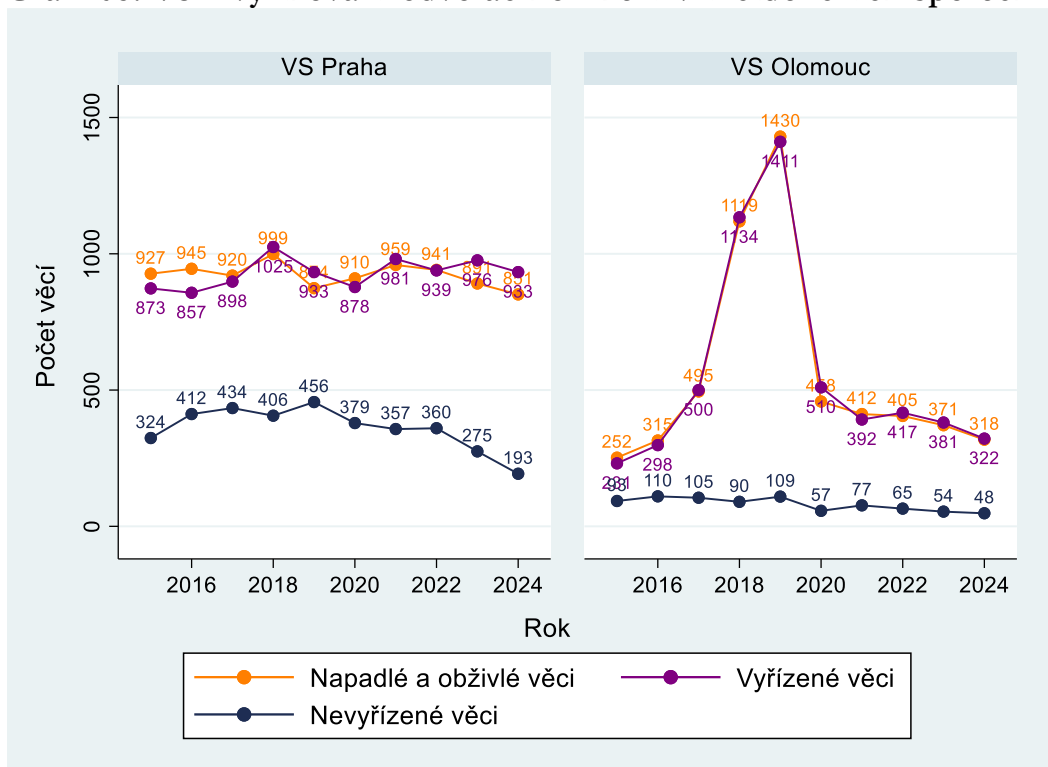
- VS v Praze má výrazně vyšší délky řízení. Rozdíl je ale mnohem větší u průměru a 90. percentilu než u mediánu. To naznačuje, že VS v Olomouci má mnohem méně extrémních hodnot než VS v Praze, tedy velmi dlouhých řízení. Tento závěr potvrzuje i histogram níže. VS v Olomouci téměř nevykazuje řízení s délkou řízení větší než 300 dnů, zatímco VS v Praze taková řízení vykazuje v nemalém množství.
- Délka řízení u VS v Olomouci výrazně klesla v roce 2017; u VS v Praze k významnému poklesu došlo v roce 2019. Následoval ale opět růst a další pokles (u průměru a percentilu 90).
- V absolutních číslech jsou délky řízení nízké podobně jako u ostatních odvolacích agend a jsou tedy výrazně nižší než u agendy prvostupňové.
- Za povšimnutí rovněž stojí fakt, že u VS v Olomouci je velmi vyrovnaná mediánová a průměrná délka řízení. To opět ukazuje na nepřítomnost extrémních hodnot.

Graf 107: VS – distribuce délek odvolacího řízení v incidenčních sporech

4.5.2 Vyřizování věcí

Graf 108: VS – vyřizování odvolacího řízení v incidenčních sporech

U VS v Praze vidíme, že počet příchozích a vyřízených věcí od roku 2015 nevykazuje žádný jasný trend a osciluje přibližně mezi 900 a 1 000 věcí. Počet příchozích věcí někdy převyšuje počet vyřízených, jindy tomu bylo naopak. Od roku 2022 se soudy nicméně dařilo snižovat počet nevyřízených věcí a ten klesl na nejnižší hodnoty ve sledovaném období.

Zajímavý je vývoj v počtu příchozích věcí u VS v Olomouci, který vzrostl z 315 v roce 2016 na 1 430 v roce 2019. Jde tedy o nárůst asi o 350 % během tří let.

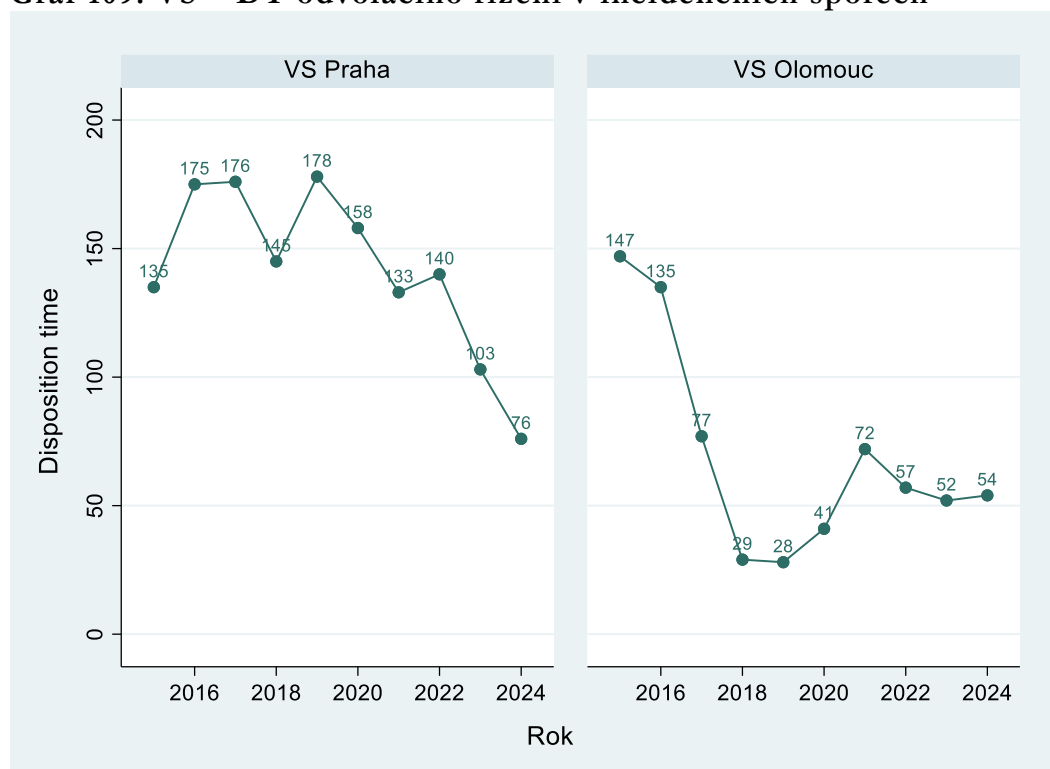
Za tento nárůst jsou zodpovědné rozsáhlé konkursy velkých společností, které vyřizoval KS v Ostravě, a také úpadky přibližně 50 společností tvořících koncern, které řešil KS v Brně. V těchto věcech napadlo velké množství incidenčních sporů především v letech 2014 až 2019 (a byly vyřízeny cca o rok až dva později). Ve valné většině bylo podáno odvolání a s určitým zpožděním tak tyto spory napadly u VS v Olomouci.

Dále vidíme, že i přes obrovský nárůst v nápadu se u VS v Olomouci nezvýšil počet nevyřízených věcí a zároveň výrazně klesla vykázaná délka řízení. To ukazuje, že pro tento soud nebylo složité agendu vyřídit, spíše naopak – vyřízení zabralo méně času než jiné incidenční spory.

V roce 2020 počet příchozích věcí u VS v Olomouci opět klesl přibližně na úroveň roku 2017. Po vyřízení rozsáhlých konkursů se stav agendy postupně vrátil „do normálu“, kde setrvává doposud.

4.5.3 Disposition time (dispoziční čas)

Graf 109: VS – DT odvolacího řízení v incidenčních sporech

Disposition time opět odráží výše popsané změny. U VS v Praze dlouhodobě osciloval přibližně mezi 140 a 180 kalendářními dny. V roce 2023 došlo u VS v Praze k výraznému snížení DT díky úbytku počtu nevyřízených věcí a tento trend pokračoval i v roce 2024. U VS v Olomouci došlo v letech 2016 až 2018 k obrovskému poklesu z výše diskutovaných důvodů. Nárůst v letech 2021 je dán návratem agendy do běžného stavu, především pokud jde o pokles počtu vyřízených věcí.

5 Nejvyšší soud

Největší část agendy Nejvyššího soudu (NS) ČR, který sídlí v Brně, tvoří věci, v nichž byl podán mimořádný opravný prostředek proti rozhodnutí odvolacích soudů. Jedná se především o dovolání, a to v občanskoprávním řízení (rejstřík Cdo, dříve také rejstřík Odo), trestním řízení (rejstřík Tdo), insolvenčním řízení (rejstřík NSČR) a incidenčních sporech (rejstřík ICdo). V této zprávě sledujeme také agendu stížností pro porušení zákona (rejstřík Tz), což je další mimořádný opravný prostředek v trestním řízení. Stejně jako u ostatních soudů nechybí v této kapitole ani data týkající se personální situace. Nejvyšší soud rozhoduje i v dalších případech stanovených předpisy upravujícími působnost soudů a řízení před soudem.¹⁶

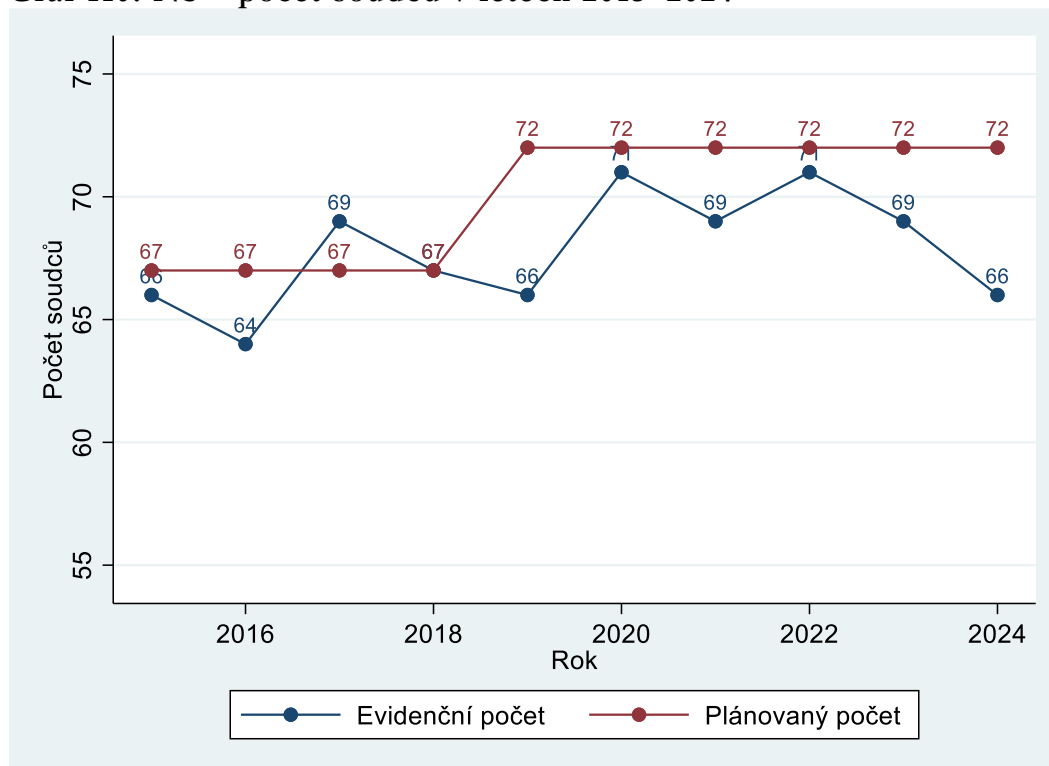
V případě Nejvyššího soudu uvádí zpráva méně ukazatelů než u soudů nižších stupňů. Jsou pro to dva důvody. Za prvé, délka řízení a některé další statistické ukazatele nejsou k dispozici. Za druhé, soud je pouze jeden a není ho tedy s čím statisticky srovnávat. Přepočtení vyřizování na jednoho soudce či výpočet disposition time zde tedy mají mnohem menší smysl než u ostatních soudů.

V této zprávě uvádíme základní statistické informace. Další údaje a informace o činnosti NS s rozsáhlým komentářem jsou dostupné v Ročence Nejvyššího soudu.¹⁷

5.1 Personál

5.1.1 Soudci

Graf 110: NS – počet soudců v letech 2015–2024

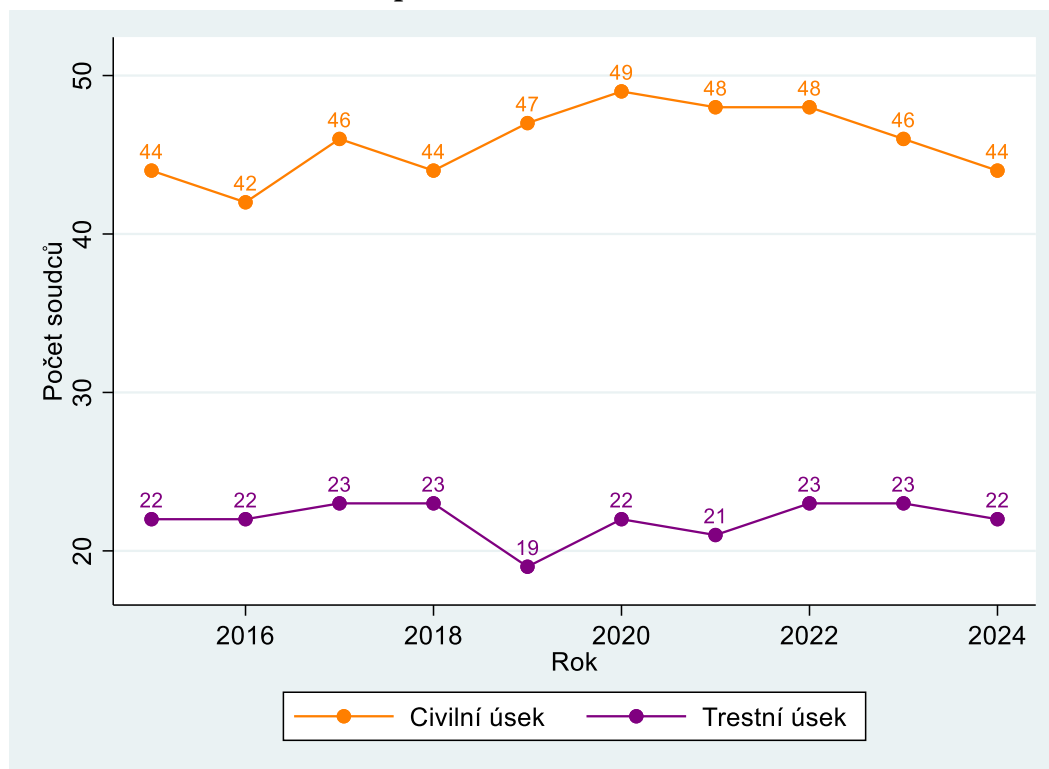

¹⁶ § 14 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů. Dle novely zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, je nově Nejvyšší soud vedle Nejvyššího správního soudu zapojen do řízení ve věcech kárné odpovědnosti soudců a posuzování jejich způsobilosti k výkonu funkce, a to jako druhostupňový soud (§ 3 a 5a). Změna je účinná od 21. 12. 2024, resp. 1. 1 2025.

¹⁷ Ročenky Nejvyššího soudu jsou k dispozici na jeho webových stránkách.

Od zvýšení plánovaného počtu v roce 2019 evidenční počet osciloval kolem 70, v předchozích letech byl v průměru cca o tři soudce nižší. V roce 2024 klesl na 66. Ke změnám dochází prakticky každoročně, byť s různou intenzitou, což nasvědčuje určité generační obměně. Soud je také dlouhodobě posilován o stážisty z nižších soudů (k 14. 5. 2025 zde působilo sedm soudců, pět jakožto soudci občanskoprávního a obchodního kolegia).

Graf 111: NS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2014–2024

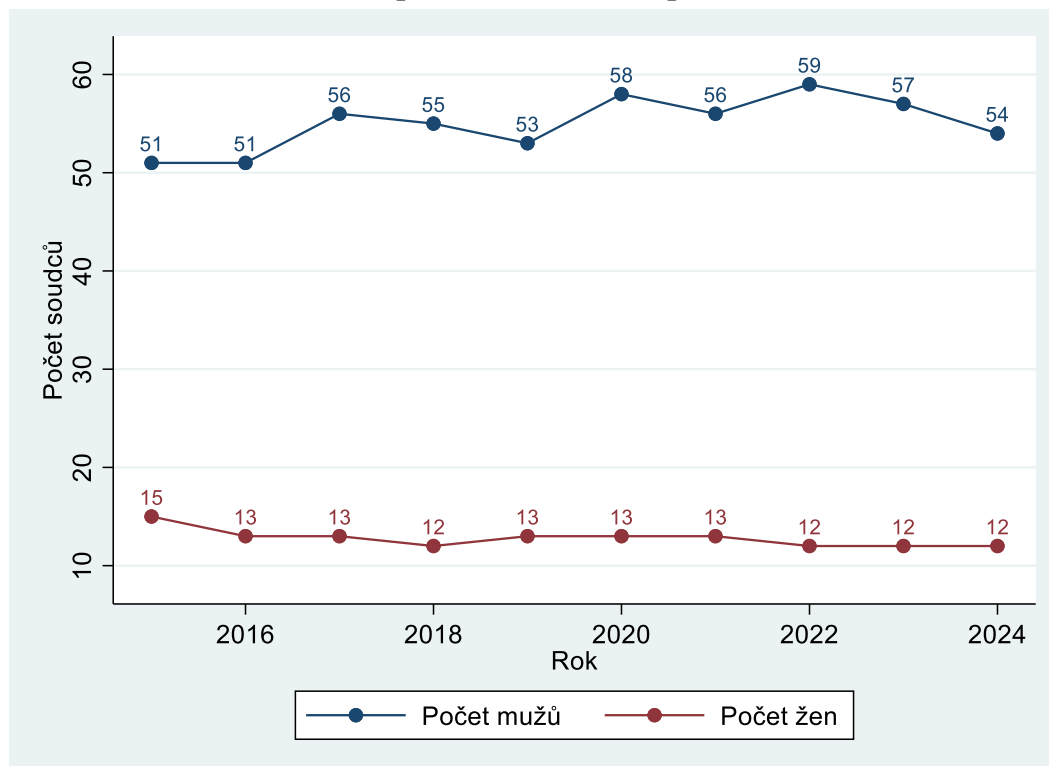
Podobně jako u ostatních soudů je civilní úsek větší než úsek trestní, v případě NS přibližně dvakrát. Trestní úsek se po výrazném propadu v roce 2019 postupně stabilizoval na hodnoty odpovídající roku 2018, zatímco civilní úsek výrazněji narostl mezi lety 2018 a 2020 a od té doby jeho velikost poklesla.

Na dalším grafu je stejně jako u ostatních soudů zobrazen vývoj počtu soudců a soudkyň. Od roku 2009 se počet mužů zvyšoval a v roce 2017 došlo k dalšímu významnému růstu. V roce 2019 se tento trend přerušil a podíl žen dokonce mírně stoupl, ale v roce 2020 bylo k soudu jmenováno dalších 5 mužů a v roce 2022 se nůžky mezi muži a ženami rozevřely nejvíce ve sledovaném období; snížení rozdílu v letech 2023 a 2024 je pouze důsledkem snížení počtu mužů.

U Nejvyššího soudu tak pokračuje trend snižování podílu soudkyň s každým dalším článkem soudní soustavy. V roce 2024 byl podíl soudkyň pouze něco přes 18 %. Podíl žen je nízký i v mezinárodním srovnání – jedná se o třetí nejnižší hodnotu v rámci EU27; pro srovnání na Slovensku činí podíl soudkyň na nejvyšším soudě 53 %¹⁸.

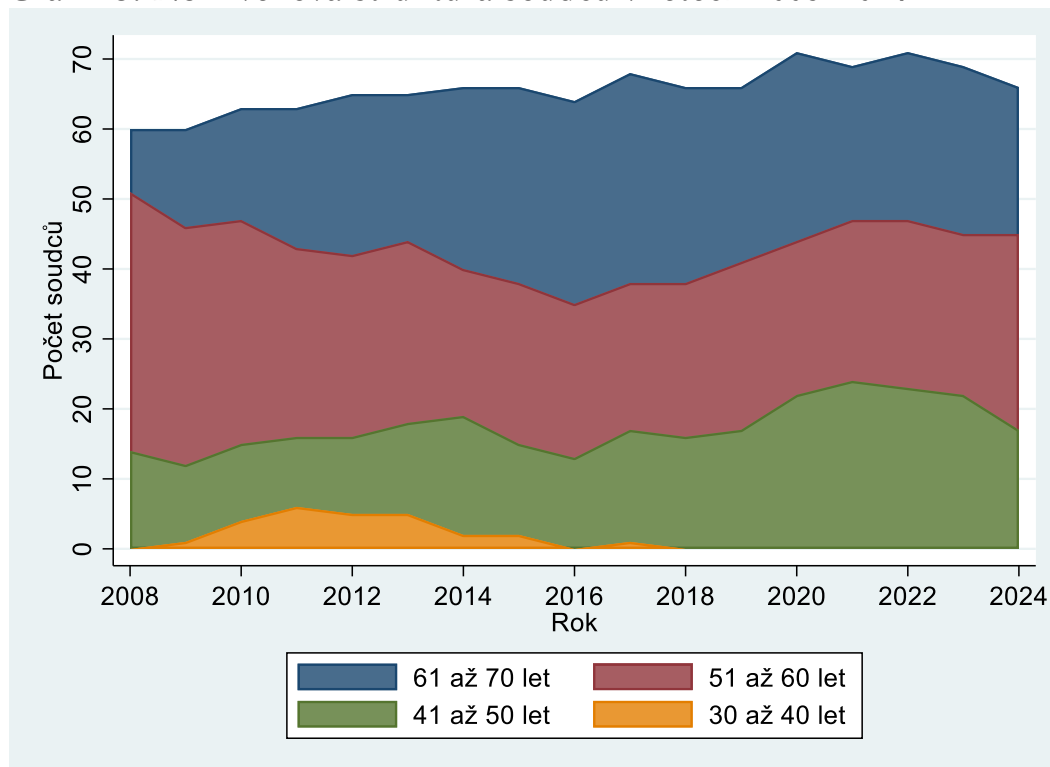
¹⁸ „EU Justice Scoreboard 2024“ (Fig. 38) nejnovější srovnávací data jsou dostupná za rok 2023.

Graf 112: NS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2015–2024

Pokud jde o věkovou strukturu, soudci u Nejvyššího soudu se již v průměru nezdají být starší než soudci u vrchních soudů. I zde však došlo během let ke změnám. Zvyšoval se podíl soudců ve věku 61–70 let a snižoval se podíl soudců mezi 51. a 60. rokem věku. V roce 2020 došlo k nárůstu ve věkové kategorii 41 až 50 let (jak bylo zmíněno výše, šlo výlučně o muže). V roce 2021 dále narostl podíl soudců ve věkové skupině 41 až 50 let. Lze tedy říct, že se v těchto letech zvýšil podíl mladších soudců. V roce 2022 se tento trend zatím zastavil. V roce 2023 zůstal poměr mezi věkovými skupinami v zásadě neměnný. V roce 2024 došlo k určitému úbytku ve skupině 61 až 70 let a přesunu z věkové skupiny 41 až 50 let do skupiny 51 až 60 let.

Graf 113: NS – věková struktura soudců v letech 2008–2024

5.1.2 Zaměstnanci ve výkonu

Diametrálně odlišná povaha rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu oproti soudům nižších stupňů (téměř vždy se rozhoduje bez jednání, řeší se téměř výhradně složité právní otázky) se nutně odráží i ve zcela odlišné struktuře zaměstnanců ve výkonu, kdy je u NS výrazně vyšší počet asistentů v poměru k počtu ostatních zaměstnanců ve výkonu. Ve srovnání s předchozím rokem zde došlo k nárůstu o 13 asistentů, u ostatních profesí jsou změny jen minimální.

Tabulka 74: NS – počet zaměstnanců ve výkonu

Funkce	Počet osob
Asistent	163
Vedoucí kanceláře	7
Protokolující úředník	8
Zapisovatelka	14
Celkem	191

5.2 Civilní dovolací agenda

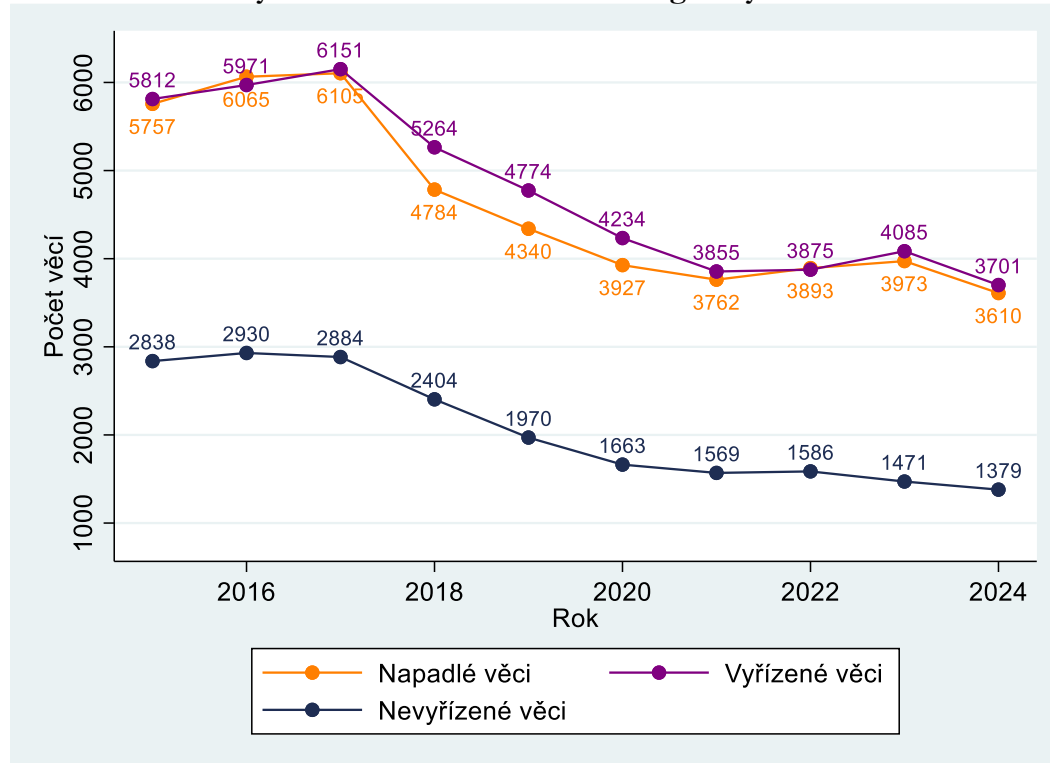
Již výše jsme uvedli, že se jedná o rejstřík Cdo, dříve též rejstřík Odo.

5.2.1 Vyřizování věcí

V letech 2013-2017 došlo k několikaletému nárůstu nápadu. Lze jej přisoudit tomu, že dne 1. 1. 2013 nabyla účinnosti novela (zákon č. 404/2012 Sb.), kterou byla rozšířena objektivní přípustnost dovolání v civilních věcech. Soudu se ale podařilo úspěšně reagovat a výrazně zvýšil počet vyřízených věcí, čímž se mu podařilo zabránit výraznému růstu v počtu nevyřízených věcí. V roce 2017 se rostoucí trend v nápadu téměř zastavil a v letech 2018-2021 došlo k markantnímu poklesu v počtu příchozích věcí. Za tímto enormním poklesem zřejmě stojí velká novela civilního procesního práva (zákon č. 296/2017 Sb.), která nabyla účinnosti dne 30. 9. 2017. Kromě jiných legislativních úprav si tato novela dala za cíl odbřemenit dovolací soud, což se zjevně podařilo.

Výrazný pokles nápadu se projevil v poklesu v počtu vyřízených věcí (mezi příchozími a vyřízenými věcmi je logicky velmi silná závislost). Počet vyřízených věcí ale v letech 2018 až 2021 převyšoval počet věcí příchozích a došlo tedy k poklesu počtu nevyřízených věcí. Od roku 2017 do roku 2021 tak klesl počet nevyřízených věcí z 2 884 na 1 569, tedy o 46 %. V letech 2022 a 2023 se pokles příchozích (a tedy i vyřízených věcí) zastavil, ale v roce 2024 dále pokračoval. Počet nevyřízených věcí nadále klesá.

Graf 114: NS – vyřizování civilní dovolací agendy v letech 2015–2024

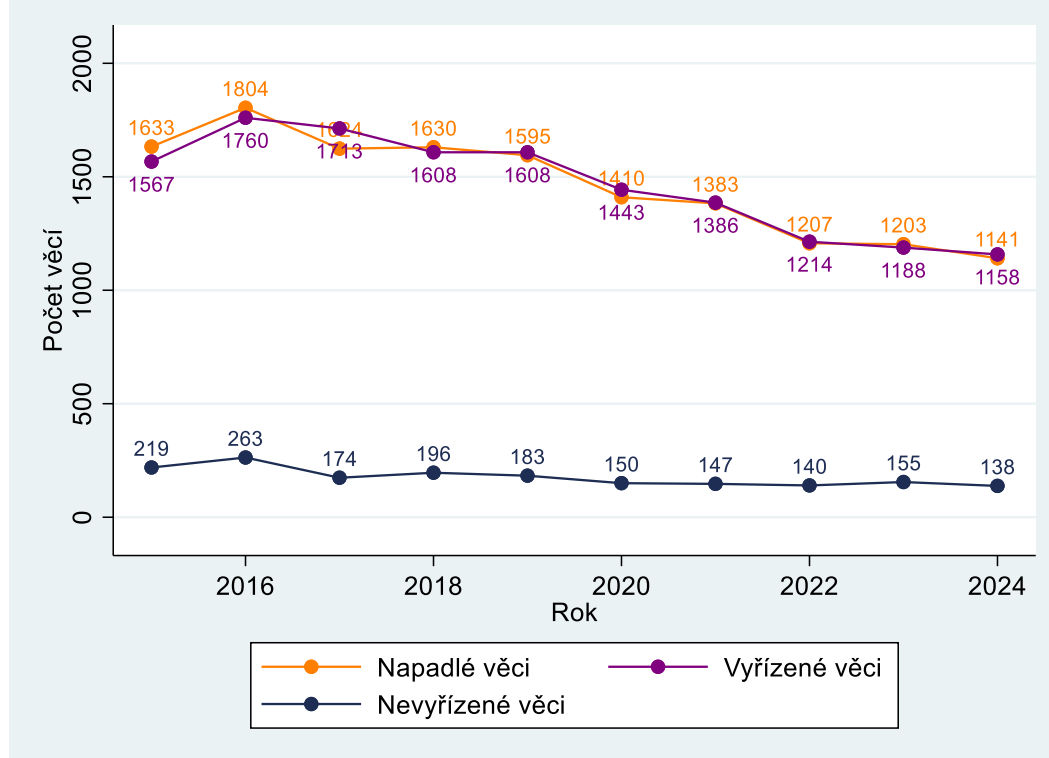

5.3 Trestní dovolací agenda

Jak již bylo řečeno, jedná se o rejstřík Tdo.

5.3.1 Vyřizování věcí

Graf 115: NS – vyřizování trestní dovolací agendy v letech 2015–2024

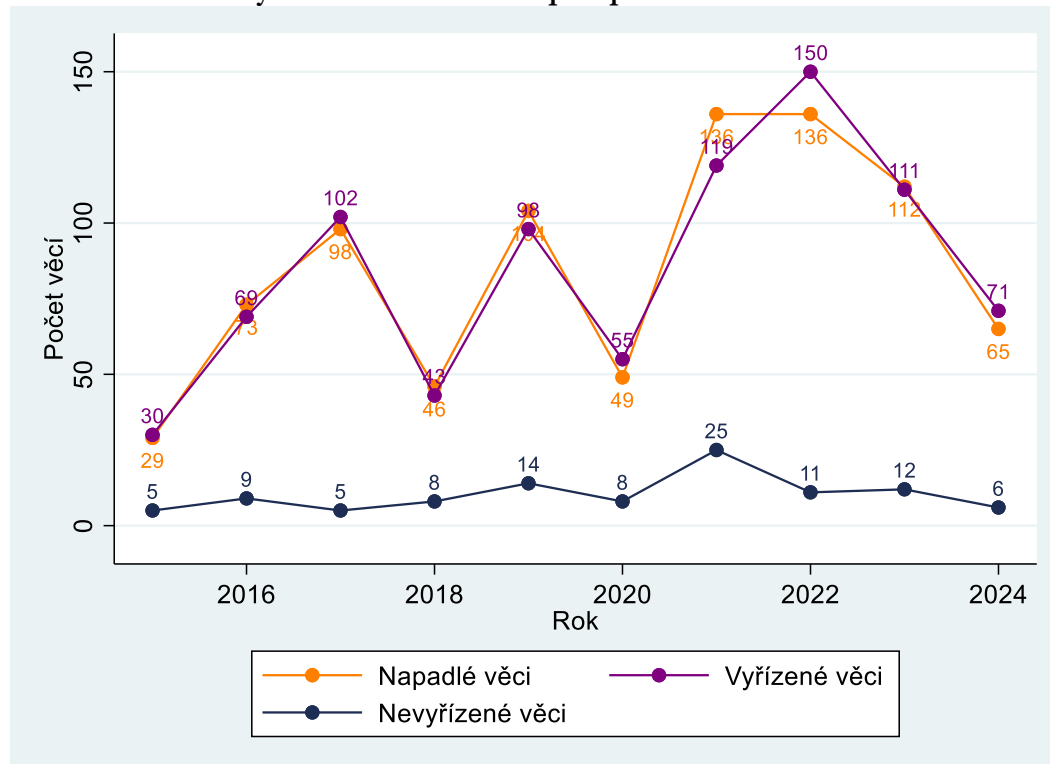
Trestní kolegium čelí z dlouhodobého hlediska menším změnám v nápadu než kolegium občanskoprávní a obchodní. Přesto je vidět jasný klesající trend počtu příchozích věcí. To lze připsat především poklesu objemu druhostupňové trestní agendy u krajských soudů, která zase plyne z poklesu prvostupňové agendy u soudů okresních. Počet nevyřizených věcí je v poměru k nápadu a k vyřizeným věcem stabilní a stále velmi nízký.

5.4 Stížnosti pro porušení zákona

Popis této agendy lze najít v seznamu použitých pojmů (příloha). Jedná se o rejstřík označený jako Tz. Agendu vyřizuje trestní kolegium Nejvyššího soudu.

5.4.1 Vyřizování věcí

Graf 116: NS – vyřizování stížností pro porušení zákona v letech 2015–2024

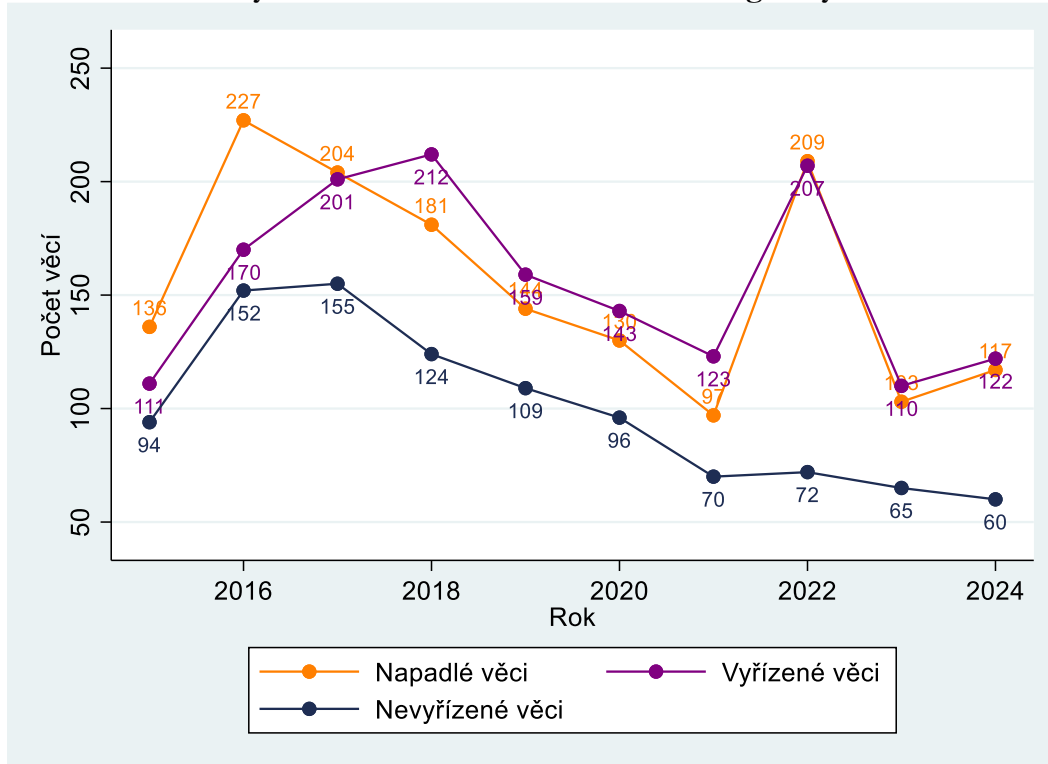
Oproti agendě dovolání, především dovolání v občanskoprávních a obchodních věcech, je tato agenda velmi malá. Z toho také plyne velká variabilita. U takto malých čísel je možné, aby se v jeden rok „sešlo“ větší množství pravomocných rozhodnutí, proti kterým ministr spravedlnosti považuje za vhodné podat stížnost pro porušení zákona. V absolutních číslech se ale jedná o změny malé. Určité změny mohou také plynout ze střídání ministrů spravedlnosti, kteří mohou klást větší či menší důraz na určitou problematiku. Jak již bylo řečeno, nápad v agendě je značně volatilní. Jak je z grafu patrné, jedná se nicméně o agendu, kterou soud vyřizuje bez jakýchkoliv problémů. Za pozornost stojí prudký nárůst v letech 2021 a 2022, za nímž stojí stížnosti pro porušení zákona odůvodněné nesprávnou právní kvalifikací trestných činů krádeže, k nimž došlo v období vyhlášení nouzového stavu souvisejícího s pandemií onemocnění COVID-19.

5.5 Insolvenční agenda

Jedná se o rejstřík NS ČR – věci předložené soudu k rozhodnutí v insolvenčním řízení (dovolání, příslušnost soudů a vyloučení soudců v insolvenčním řízení). Rejstřík spadá pod civilní úsek Nejvyššího soudu, tedy občanskoprávní a obchodní kolegium.

5.5.1 Vyřizování věcí

Graf 117: NS – vyřizování insolvenční dovolací agendy v letech 2015–2024

Agenda je velmi malá, ale až do roku 2016 postupně rostla. V roce 2017 poprvé došlo k poklesu v počtu napadlých věcí, který pokračoval i v roce 2018. Růst a následný pokles nápadu v letech 2017 až 2021 plyne především z obdobného vývoje ve vyřizování druhoinstanční insolvenční agendy u vrchních soudů (graf 104). V roce 2022 došlo k prudkému růstu v počtu příchozích i vyřizených věcí. V roce 2023 ale opět došlo k poklesu na předchozí úroveň, na které oba ukazatele zůstaly i v roce 2024.

6 Nejvyšší správní soud

Do pravomoci Nejvyššího správního soudu (NSS) ČR, který sídlí v Brně, spadá několik druhů rozhodování, například rozhodování ve věcech volebních, rozhodování ve věcech politických stran a hnutí (rozpuštění, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti) nebo řízení ve věcech kárné odpovědnosti soudců, státních zástupců a exekutorů¹⁹. Tato zpráva se soustředí výhradně na soudy a soudce, proto jsou v této zprávě zachycena data o kárném řízení pouze ve věcech soudců. Zdaleka nejrozsáhlejší agendou NSS je ale rozhodování o kasačních stížnostech. Do agendy kasačních stížností spadá velké množství rejstříků: Azs, Ads, Afs, As, Ans, Aps, A, Aos a Ars. Do některých z těchto rejstříků se již nezapisují nové věci. Věci spadají do jednotlivých rejstříků v závislosti na prvostupňové agendě, do níž směřuje kasační stížnost (finanční, azylová apod.). Stejně jako u NS i u NSS zachycuje tato zpráva méně ukazatelů než u ostatních soudů. Důvody jsou stejné: délka řízení a některé další statistické ukazatele nejsou k dispozici a soud je pouze jeden a není ho tedy s čím statisticky srovnávat.

6.1 Personál

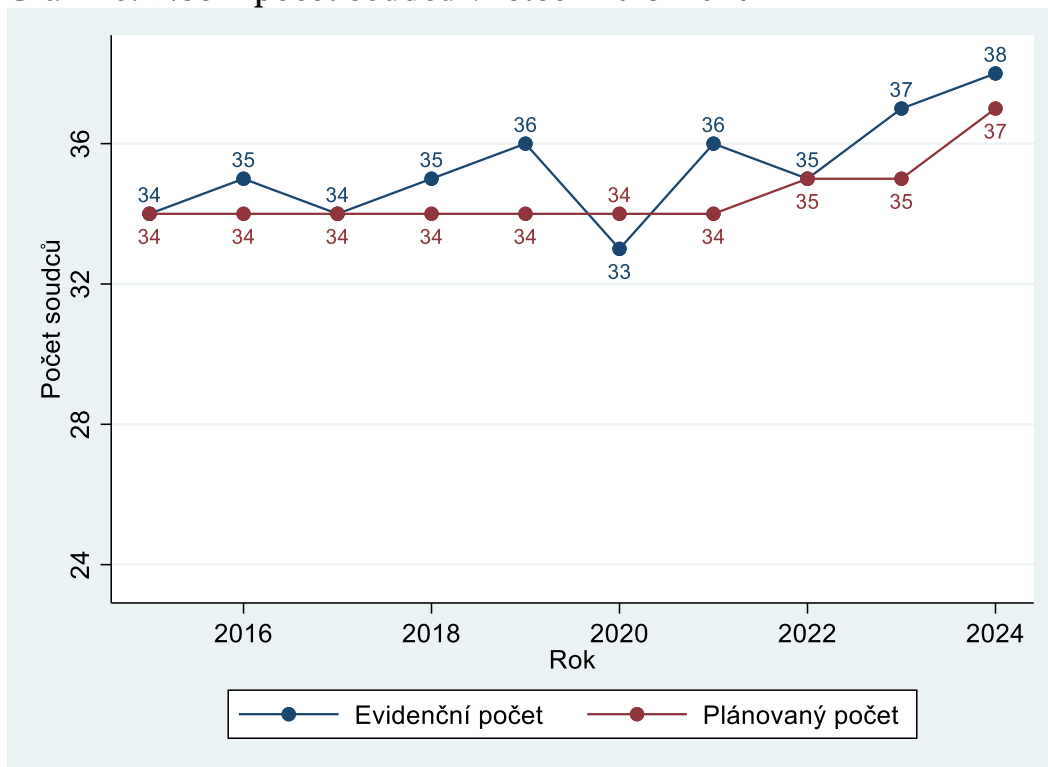
6.1.1 Soudci

Jak je vidět z grafu níže, evidenční počet soudců Nejvyššího správního soudu se v posledních 10 letech jen zřídka potkal s plánovaným počtem soudců tohoto soudu.

NSS má dlouhodobě vyšší evidenční počet soudců než plánovaný počet soudců, ale nižší skutečný počet soudců. To je dáno tím, že řada jeho soudců byla/je dočasně zproštěna výkonu funkce soudce, protože působí u Ústavního soudu, Evropského soudního dvoru nebo Evropského soudu pro lidská práva.

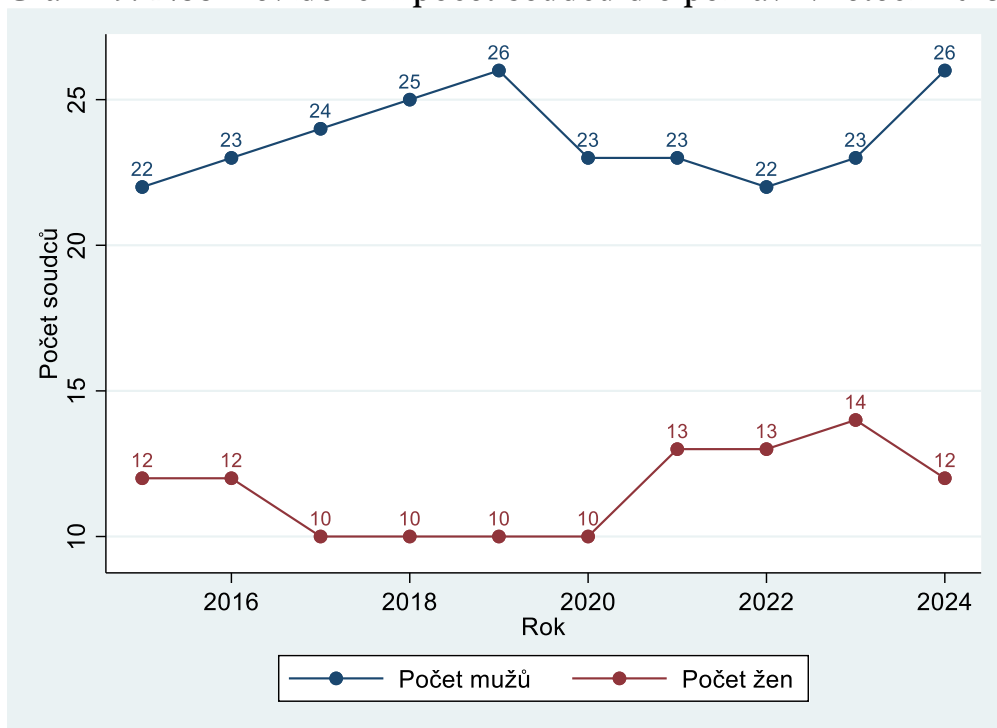
¹⁹ Dle novely zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, je Nejvyšší správní soud nově zapojen do řízení ve věcech kárné odpovědnosti soudců a posuzování jejich způsobilosti k výkonu funkce vedle Nejvyššího soudu jako druhostupňový soud (§ 3 a 5a). Změna je účinná od 21. 12. 2024, resp. 1. 1 2025.

Graf 118: NSS – počet soudců v letech 2015–2024

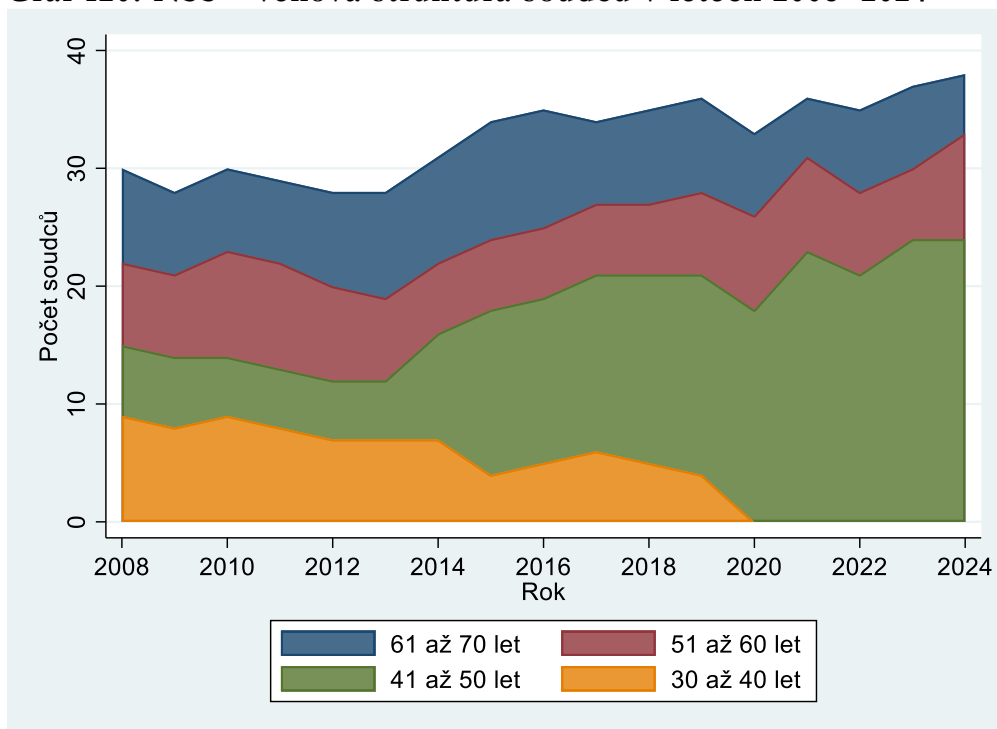
V grafu níže vidíme, že ve složení soudců dle pohlaví dochází k určitým změnám (největším v roce 2020 a 2024). U NSS v roce 2024 tak tvořily ženy cca 32 % soudců, tedy více než u NS, ale méně než u soudů nižších stupňů.

Graf 119: NSS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2015–2024

V dalším grafu je zobrazen stejně jako u ostatních článků soudní soustavy vývoj ve věkové struktuře soudců. Zajímavým poznatkem je, že soudci u NSS jsou výrazně mladší nejen než soudci Nejvyššího soudu a vrchních soudů, ale dokonce než soudci soudů krajských. Soudci ve věku 41 až 50 let tvoří u NSS téměř dvě třetiny soudcovské populace. V grafu také vidíme, že ani u NSS od roku 2020 nepůsobí žádní soudci ve věku do 40 let, neboť se posunuli do vyšší věkové skupiny.

Graf 120: NSS – věková struktura soudců v letech 2008–2024

6.1.2 Zaměstnanci ve výkonu

U NSS je stejně jako u NS s výjimkou asistentů soudců malé množství zaměstnanců ve výkonu. Personální počty opět plynou ze zvláštní povahy agendy u NSS. Při pohledu na delší časové období je možno říci, že personální obsazení NSS bylo většinou velmi stálé a pokud docházelo k pohybu, dělo se tak převážně na pozicích asistentů/asistentek, a to v jednotkách osob (např. v roce 2016 zde pracovalo 63 asistentů vs. 62 asistentů v roce 2022). V roce 2021 tři asistenti přibyli, v roce 2022 naopak dva ubyli. V roce 2023 nicméně došlo k výraznému posílení soudu o 17 asistentů, jehož důvodem byla snaha napomoci soudu ve zvládnání jeho historické případové zátěže. V roce 2024 došlo k dalšímu posílení soudu o 9 asistentů. Během 2 let se tak počet asistentů zvýšil o více než 40%, což se také odrazilo v rychlém snižování počtu nevyřízených věcí v letech 2023 a 2024, kdy se vliv nižšího počtu přichozích věcí zmírnil (viz Graf 121 níže).

Tabulka 75: NSS – počet zaměstnanců ve výkonu

Funkce	Počet osob
Asistent	88
Vedoucí kanceláře	10
Protokolující úředník	3
Zapisovatelka	25
Celkem	126

6.2 Řízení o kasačních stížnostech

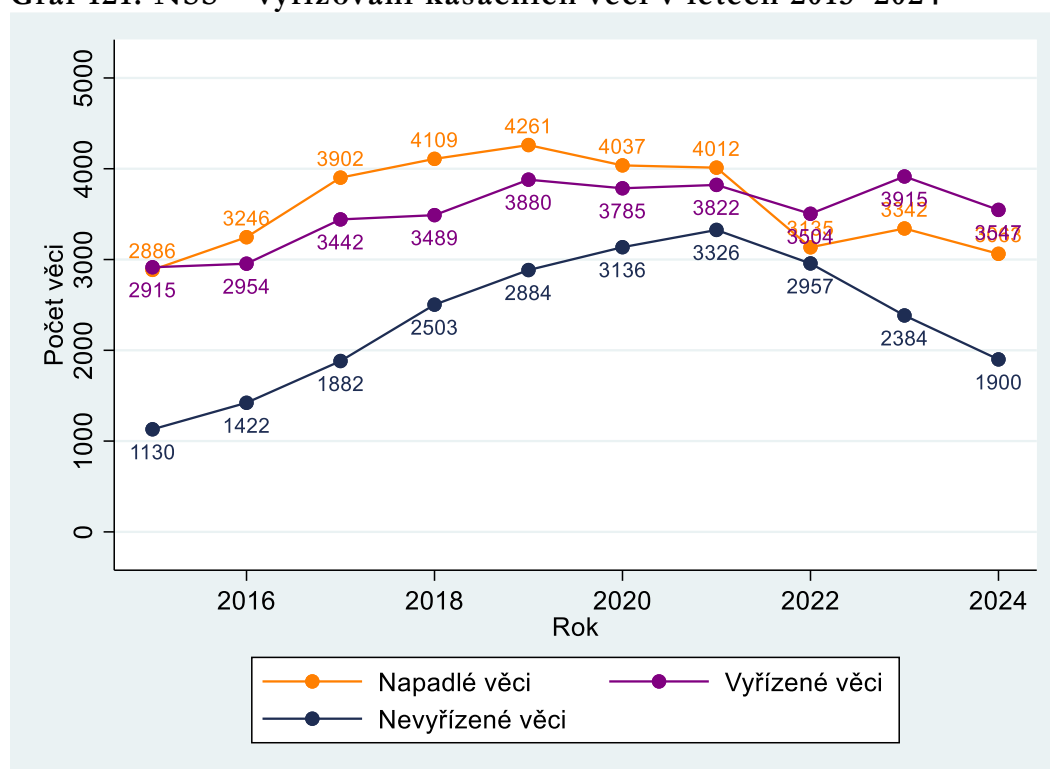
Rejstříky spadající do této agendy jsou popsány v úvodu této části.

6.2.1 Vyřizování věcí

Srovnání nápadu v agendě kasačních stížností a počtu vyřízených věcí u krajských soudů ve správní agendě ukazuje, že průběh obou časových řad vykazuje značnou, i když ne úplnou podobnost. Můžeme tedy logicky dovodit, že nápad u NSS se odvíjí především od počtu pravomocně vyřízených věcí u krajských soudů.

Od roku 2014 do roku 2019 pozorujeme trvalý růst nápadu. Od roku 2016 přitom soud již nestíhal vyřizovat svůj nápad, což logicky vyústilo v rychlý růst počtu nevyřízených věcí. V roce 2018 nárůst příchozích věcí zpomalil, ale nezastavil se. Počet příchozích věcí tak výrazně převýšil počet věcí vyřízených, a došlo tak k růstu v počtu nevyřízených věcí. V letech 2019 až 2021 došlo k výraznému růstu v počtu vyřízených věcí a rozdíl mezi věcmi příchozími a vyřízenými se tak zmenšil. Počet napadlých věcí ale stále převyšoval počet věcí vyřízených a dále tak rostl počet věcí nevyřízených. Až v roce 2022 došlo k výraznému poklesu (o 22 %) v počtu příchozích věcí, který byl očekáván s ohledem na pokles v prvostupňové agendě v předchozích letech. Počet vyřízených věcí klesl výrazně méně, a tak se poprvé od roku 2015 soudu podařilo snížit počet nevyřízených věcí. V letech 2023 a 2024 sice k dalšímu poklesu v počtu příchozích věcí nedošlo, ale počet vyřízených věcí převýšil počet věcí příchozích, a došlo k tak značnému poklesu v počtu nevyřízených věcí (asi o 20 % v roce 2023 i v roce 2024). Počet nevyřízených věcí se tak dostal na úroveň roku 2017.

Graf 121: NSS – vyřizování kasačních věcí v letech 2015–2024

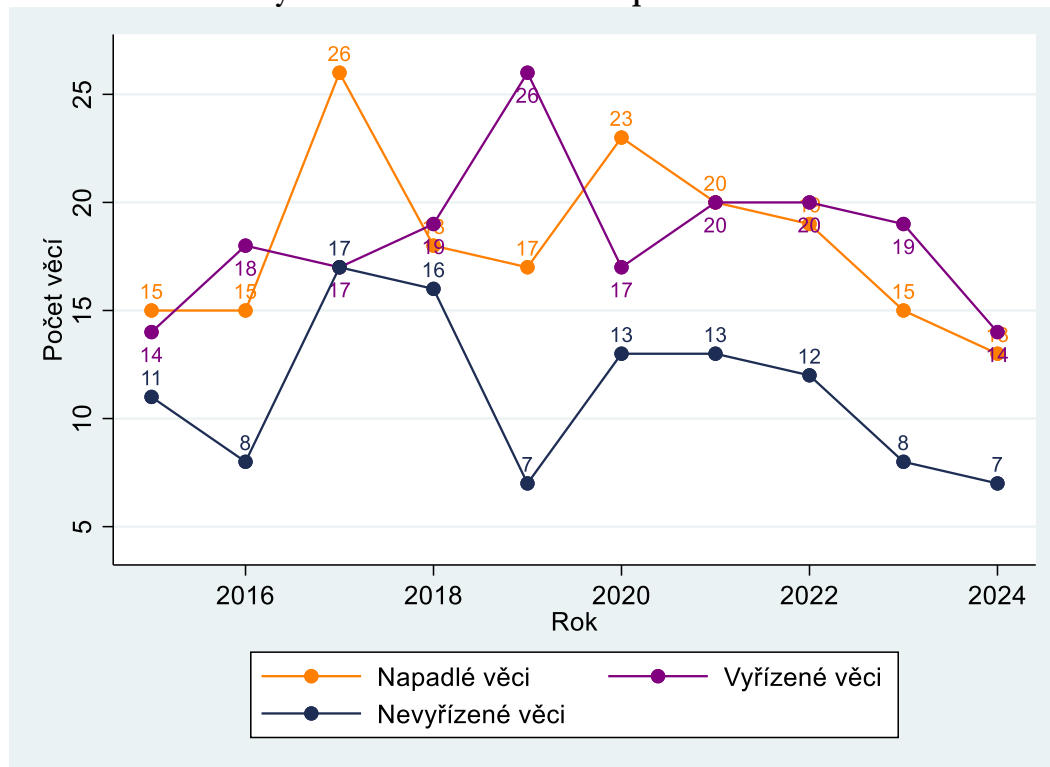

6.3 Řízení ve věcech soudců

Jedná se o řízení ve věcech kárné odpovědnosti soudců a ve věcech nezpůsobilosti soudce podle § 91 zákona o soudech a soudcích¹⁹. Věci jsou zapisovány do rejstříku Kss.

6.3.1 Vyřizování věcí

Graf 122: NSS – vyřizování věcí kárné odpovědnosti soudců v letech 2015–2024

Oproti agendě kasačních stížností je tato agenda velmi malá. Z toho také plyne velká variabilita. U takto malých čísel je možné, aby se v jeden rok „sešlo“ vyšší množství podaných kárných žalob, případně návrhů na zahájení řízení o způsobilosti soudce. V absolutních číslech se ale jedná o změny malé. V následující tabulce jsou zobrazeny podrobnější údaje o výsledku řízení.

Tabulka 76: NSS – vyřizování věcí kárné odpovědnosti soudců dle výsledku

Rok	Uznáno vinnými	Zproštěno	Zastaveno	Jinak
2015	12	1	1	0
2016	9	1	8	0
2017	7	1	6	3
2018	10	3	3	3
2019	20	0	3	3
2020	10	2	1	4
2021	11	3	5	1
2022	15	1	3	1
2023	10	2	4	3
2024	10	0	4	0

7 Mezinárodní srovnání

Mezinárodní srovnání je nástroj, který má potenciál přispět k lepšímu fungování soudního systému, protože nastavuje příslušné zrcadlo v oblasti efektivnosti, nezávislosti nebo například přístupu ke spravedlnosti.

Základním zdrojem prezentovaných dat zůstává publikace Evropské komise „EU Justice Scoreboard 2024“ s daty za rok 2022, která srovnává státy EU z pohledu efektivnosti, kvality a nezávislosti jejich soudních systémů. Vnímanou nezávislost soudů a soudců v EU měří každoročně Eurobarometr. U některých ukazatelů vycházíme také z dat publikace European judicial systems, CEPEJ Evaluation Report 2024²⁰ vydané 16. 10. 2024 Evropskou komisí pro efektivitu justice (CEPEJ), ze které čerpá vybraná data také samotný Scoreboard.

Srovnávací přehled EU o soudnictví (EU Justice Scoreboard) samozřejmě obsahuje podstatně více informací, než je uvedeno v této kapitole a je ke stažení na [EU Justice Scoreboard - European Commission](#).

Seznam zkratk členských států EU27 používaných v mezinárodním srovnání:

AT	Rakousko	ES	Španělsko	LV	Lotyšsko
BE	Belgie	FI	Finsko	MT	Malta
BG	Bulharsko	FR	Francie	NL	Nizozemsko
CY	Kypr	HR	Chorvatsko	PL	Polsko
CZ	Česká republika	HU	Maďarsko	PT	Portugalsko
DE	Německo	IE	Irsko	RO	Rumunsko
DK	Dánsko	IT	Itálie	SE	Švédsko
EE	Estonsko	LT	Litva	SK	Slovensko
EL	Řecko	LU	Lucembursko	SI	Slovinsko

Upozorňujeme, že při studování, hodnocení či interpretaci publikovaných statistických dat je nutné brát v úvahu, že každý stát je unikátní, liší se jejich justiční systémy i způsoby statistického vykazování dat.

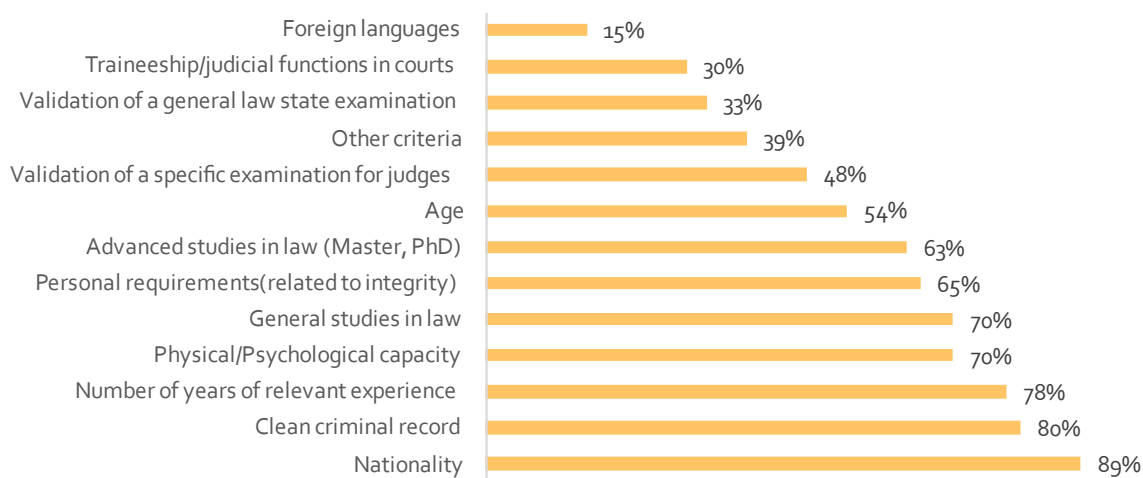
²⁰ pro 44 členských států Rady Evropy účastnících se tohoto hodnotícího cyklu, s výjimkou Ruské federace

7.1.2 Nezávislost a podpora soudního systému

Smyslem nezávislosti soudů a soudců je zajistit právo každé osoby, aby její věc byla rozhodnuta ve spravedlivém procesu, na základě zákona a bez jakéhokoliv nežádoucího vlivu. Strukturální nezávislostí soudů máme na mysli soubor pravidel zajišťujících neutralitu a neovlivnitelnost soudu ať již ve formě přímých pokynů nebo nepřímého vlivu, které by mohly „usměrňovat“ rozhodnutí soudců. Hovoříme o vnější a vnitřní nezávislosti soudů a soudců, efektivnosti soudů, stabilních a dostatečných finančních zdrojích, výběru a kariérním postupu soudců, nepřeložitelnosti soudců, jejich odměňování a vzdělávání. Některé z těchto atributů se pokusíme představit pomocí statistických dat; je přitom ovšem třeba mít na paměti, že srovnávací data a grafy již ze své podstaty podávají zjednodušující pohled a nemohou odrážet složitost a podrobnosti jednotlivých procesů a postupů ani specifity právních kultur.

Nejprve se podíváme, **jaké požadavky existují pro vstup do soudcovského stavu**. Jak připomíná např. Doporučení rady ministrů členských států EU č. R(2010)12 v kapitole VI, bod 45, požadavky nesmí být diskriminační, přičemž požadavek státní příslušnosti se za diskriminační nepovažuje. Srovnávací přehled tato data nepublikuje, a proto použijeme data CEPEJ za všechny členské státy Rady Evropy. Jednotlivá kritéria řadíme od nejmenší po největší „překážku“ a ponecháváme je v původní anglické verzi. Na tento graf navazuje přehled, na co je kladen největší důraz **při dalším kariérním růstu soudců**.

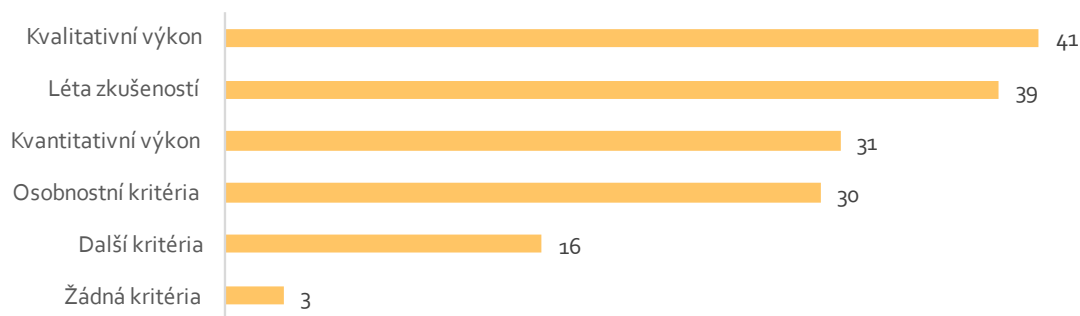
Graf 125: Požadavky na jmenování soudců v členských státech Rady Evropy²⁰, % států, 2022

Zdroj: *European judicial systems, CEPEJ Evaluation Report 2024, Fig. 3.5, zpracování vlastní*

Vedle výše uvedených požadavků však uplatňují jednotlivé státy i další, jako například „zkušební období“ (probationary period), které existuje v 37 % členských států Rady Evropy a jehož délka se pohybuje od 3 měsíců (Dánsko) do 5 let (Bulharsko).

Graf 126: Kritéria kariérního růstu v členských státech Rady Evropy²⁰, počty států, 2022

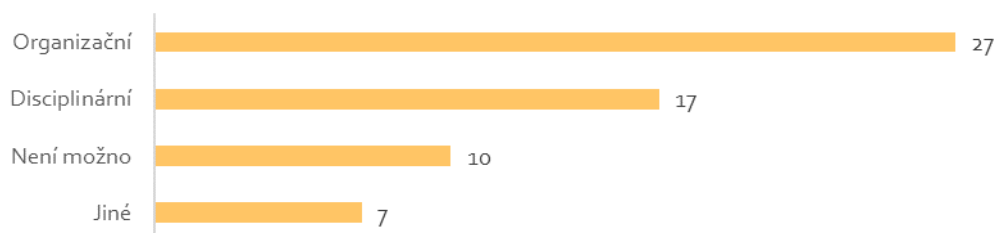

Zdroj: *European judicial systems, CEPEJ Evaluation Report 2024, Fig. 3.8, zpracování vlastní*

CEPEJ podotýká, že 89 % států bere v úvahu minimálně zkušenost + kvalitativní nebo kvantitativní kritéria a žádný stát nespolehá pouze na osobnostní kritéria jako je reputace, osobní integrita apod.

Nemožnost přeložení soudce bez jeho souhlasu je v Evropě vnímána jako jedna ze složek nezávislosti soudců a je bez výjimek uplatňována v 22 % státech Rady Evropy (tj. v 10 státech). V ostatních státech je možná pouze za velmi striktních podmínek.

Graf 127: Povolené důvody přeložení soudců bez jejich souhlasu v členských státech Rady Evropy²⁰, počty států, 2022

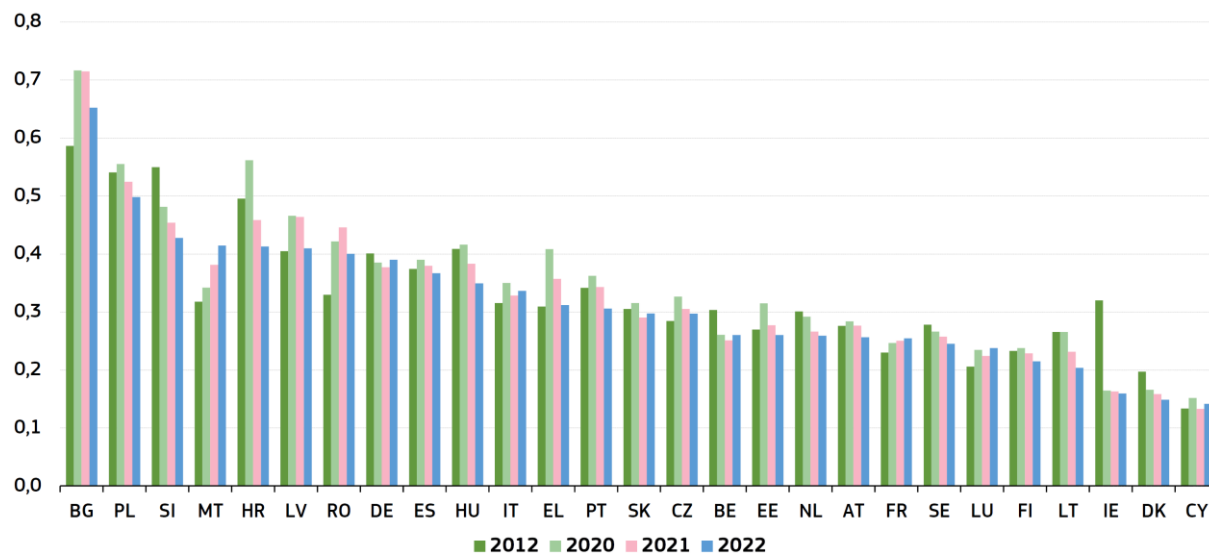
Zdroj: *European judicial systems, CEPEJ Evaluation Report 2024, Fig. 3.6, zpracování vlastní*

Mezi organizačními důvody jsou zmiňovány reorganizace soudů nebo krátkodobý nedostatek soudců u některých soudů.

Dostatečné zdroje a investice do soudní soustavy, její finanční stabilita, transparentnost a předvídatelnost zvyšují kvalitu řízení soudní soustavy i kvalitu rozhodování. Hovoříme jak o odpovídajícím vybavení a technické infrastruktuře, tak o dobře vyškolených, kvalifikovaných a odpovídajícím způsobem placených pracovnících všech profesí zajišťujících fungování celého soudního systému, jeho dostupnost, nezávislost a účinnost a tím také ochranu právního státu a demokracie.

Celkové finanční vládní výdaje do soudní soustavy přepočtené na obyvatele rostou pravidelně každý rok ve všech státech EU. Jak ale ukazuje graf níže, ve většině států nerostou stejným tempem jako HDP. V případě České republiky výdaje činily dle Srovnávacího přehledu v roce 2020 0,326 % HDP, v roce 2021 0,305 % HDP a v roce 2022 0,297 % HDP.

Graf 128: Celkové výdaje vládních institucí na soudy jako % HDP v členských státech EU27

Zdroj: Evropská komise, Srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2024, Fig.(33), přetištěný graf

Jak uvedl Soudní dvůr Evropské unie, platové ohodnocení soudců úměrné významu jejich funkcí představuje záruku nezávislosti soudců. Pro údaje o platech soudců vycházíme z dat uvedených ve zdrojové publikaci CEPEJ (odkaz pod tabulkou) s použitím indexů pro zachování co nejvyšší srovnatelnosti. Využíváme dostupné údaje o poměru ročního hrubého platu (v originále „gross annual salary“) k průměrnému hrubému platu v dané zemi přepočtené na euro. Porovnáváme soudce na počátku kariéry a na jejím vrcholu:

Tabulka 77: Index ročních platů soudců k roční průměrné hrubé mzdě v daném státě EU27, 2022 vs. 2020

CC	CC Name	At the beginning of career 2020	At the beginning of career 2022	Judge of the Supreme Court or the Highest Appellate Court 2020	Judge of the Supreme Court or the Highest Appellate Court 2022
DE	Germany	0,9	1,0	1,6	2,5
FR	France	1,3	1,1	3,6	2,9
NL	Netherlands	1,3	1,3		2,4
LU	Luxembourg	1,5	1,4	1,7	2,4
SI	Slovenia	1,5	1,4	2,9	2,7
AT	Austria	1,6	1,6	3,9	4,3
BE	Belgium	1,6	1,8	2,9	3,2
FI	Finland	1,6	1,5	3,2	3,0
HU	Hungary	1,7	1,9	4,5	4,3
IT	Italy	1,8	1,7	6,0	5,8
HR	Croatia	1,9	1,7	3,6	3,5
PL	Poland	1,9	1,7	5,4	4,9
SE	Sweden	1,9	1,8	3,2	3,2
LT	Lithuania	2,1	1,7	2,9	2,5
ES	Spain	2,3	2,3	5,7	5,5
CZ	Czech Republic	2,5	2,2	5,5	5,0
LV	Latvia	2,5	2,2	4,1	3,5
PT	Portugal	2,7	2,6	5,8	5,7
SK	Slovakia	2,7	2,9	3,9	4,3
BG	Bulgaria	2,9	2,8	5,2	4,9
DK	Denmark	3,0	3,2	5,8	6,0
EE	Estonia	3,0	2,8	3,9	3,7
CY	Cyprus	3,1	2,9	5,6	5,2
IE	Ireland	3,2	3,1	5,2	5,6
RO	Romania	3,2	2,9	6,5	5,8
MT	Malta	5,0	4,6	5,5	5,0
EL	Greece				
	Average	2,3	2,2	4,3	4,2
	Median	2,0	1,9	4,1	4,3
	Maximum	5,0	4,6	6,5	6,0
	Minimum	0,9	1,0	1,6	1,6

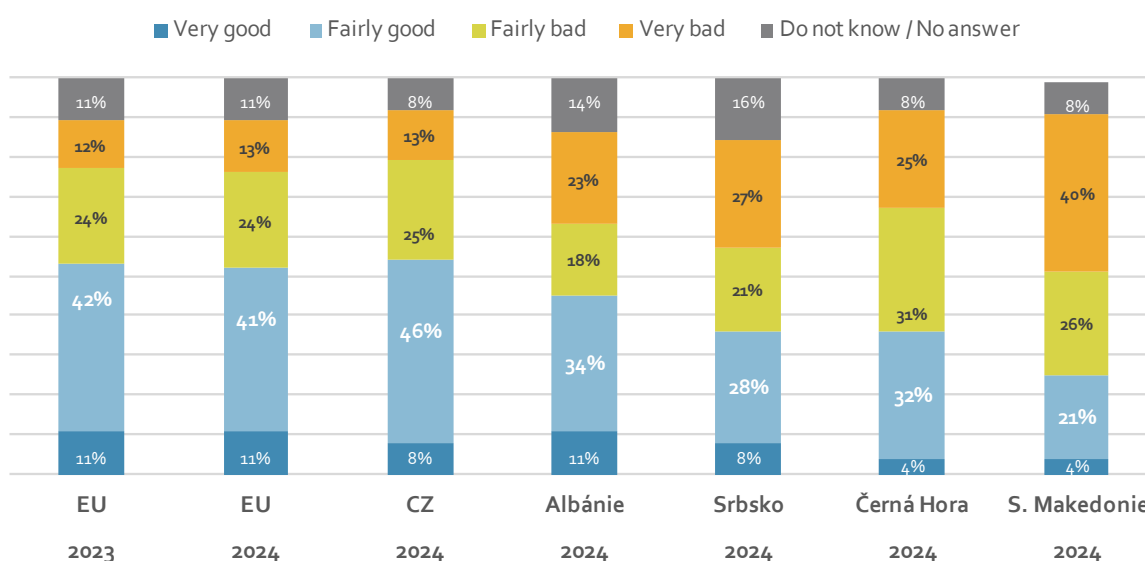
Zdroj: *Study on the functioning of judicial systems in the EU Member States, Strasbourg 29/01/2024, pořadí dle indexu začínajícího soudce v roce 2020, prázdné buňky = data nebyla uvedena. V České republice je plat soudce upraven zákonem č. 236/1995 Sb.*

Tabulkový přehled indexů ukazuje, že v naprosté většině států EU došlo v roce 2022 k relativnímu poklesu ročních hrubých platů soudců ve vztahu k průměrnému hrubému ročnímu platu dané země v porovnání s rokem 2020 (tedy nerostly stejným tempem jako průměrná hrubá mzda). K růstu došlo pouze v 5 zemích u začínajících soudců a v 8 zemích u soudců na vrcholu kariéry.

7.1.3 Účinnost soudní ochrany

Vedle dostupnosti spravedlnosti pro občany je neméně důležité, zda daná země svým občanům zajišťuje také účinnou soudní ochranu, tedy zda občané a podnikatelé svému soudnímu systému důvěřují. K vyjádření důvěry v soudní systém pravidelně přebíráme data Eurobarometru, který začátkem každého roku pro Evropskou komisi provádí agentura Ipsos European Public Affairs ve všech členských státech EU27. Již několik let lze pozorovat spíše menší posuny v hodnocení a je tomu tak i v průzkumu provedeném ve dnech 14. až 27. února 2024. Jako zajímavost proto publikujeme srovnání hodnot EU27 s hodnotami kandidátských zemí vstupu do EU a srovnáváme je i s Českou republikou.

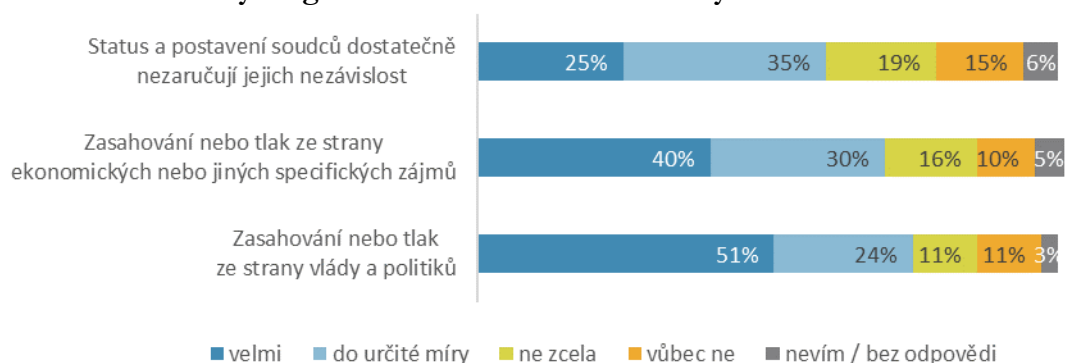
Graf 129: Vnímaná nezávislost soudů a soudců ve státech EU27 celkem, ČR a kandidátských zemích (*), 2024

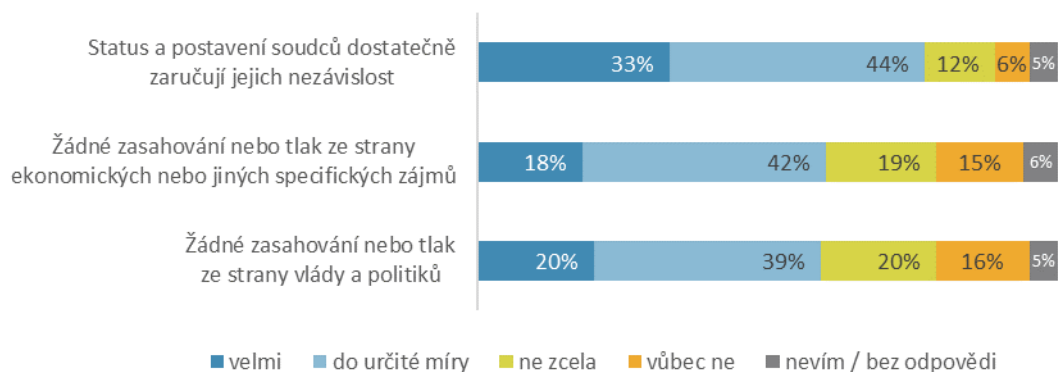
Zdroj: Průzkum Eurobarometr FL540, průměrné hodnoty za EU27 vážené podle velikosti populace ve věku 15+, zpracování vlastní
 (*) Odpověď na otázku: „Jak byste na základě toho, co je vám známo, obhodnotili systém soudnictví (ve vaší zemi), pokud jde o nezávislost soudů a soudců? Řekli byste, že je velmi dobrá, poměrně dobrá, poměrně špatná, nebo velmi špatná?“

vnímající jej spíše pozitivně a důvody pro jejich hodnocení byly následující.

Graf 131: Důvody negativního hodnocení důvěry v soudnictví

Graf 132: Důvody pozitivního hodnocení důvěry v soudnictví

Zdroj: Průzkum Eurobarometr FL540, pozitivní hodnocení str. 8, negativní hodnocení str. 18, průměrné hodnoty za EU27 vážené podle velikosti populace ve věku 15+, zpracování vlastní

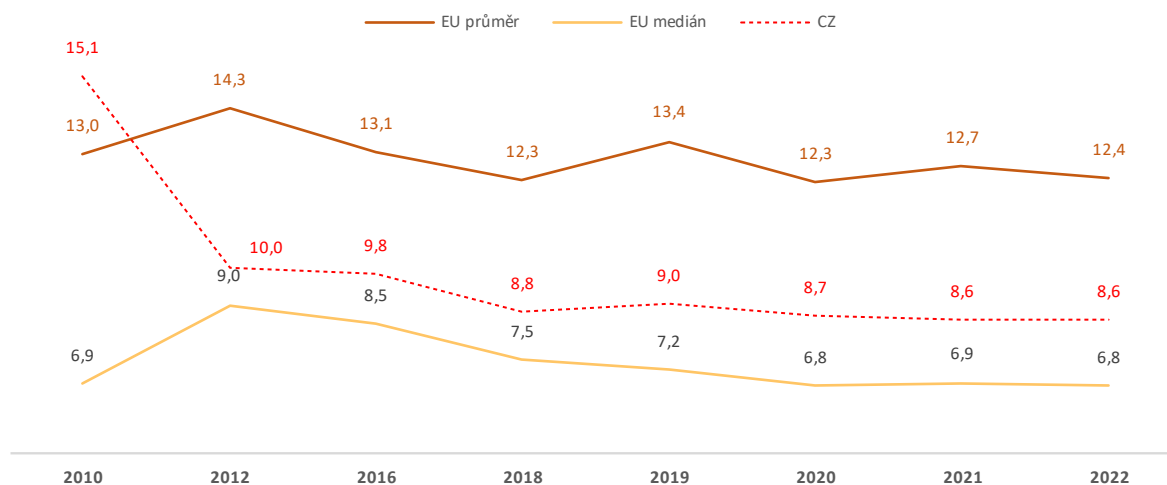
(*) Odpověď na otázku: „Mohl(a) byste mi říci, do jaké míry každý z následujících důvodů vysvětluje vaše hodnocení nezávislosti soudního systému (ve vaší zemi)?“

O nepatřičných tlacích ze strany vlády a politiků (EU27 = 51 %) jsou nejvíce přesvědčeni občané Polska (71 %) a Slovenska (70 %), hodnotící tento tlak jako „velmi“ relevantní důvod pro jejich negativní hodnocení nezávislosti soudů (Česko = 52 % respondentů s negativním hodnocením).

7.1.4 Efektivnost soudního systému

Efektivnost již tradičně demonstrujeme na datech týkajících se sporných občanských a obchodních věcí, protože se jedná o důležitou agendu, která je celkem dobře srovnatelná mezi státy EU27. Nejprve se však rychle zaměříme na vývoj celkového netrestního nápadu ve státech EU27 v delším časovém období a ve srovnání s Českou republikou.

Graf 133: EU – medián a průměrný nápad občanských, obchodních, správních a jiných věcí na 100 obyvatel v zemích EU, soudy 1. stupně (*)

Zdroj: Evropská komise, Srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2024, Fig.(2), zpracování vlastní

(*) Podle metodiky CEPEJ zahrnuje tato kategorie všechny sporné a nesporné občanské a obchodní věci, nesporné věci týkající se katastru nemovitostí a obchodního rejstříku, věci týkající se jiných rejstříků, jiné nesporné věci, věci správního práva a jiné netrestní věci.

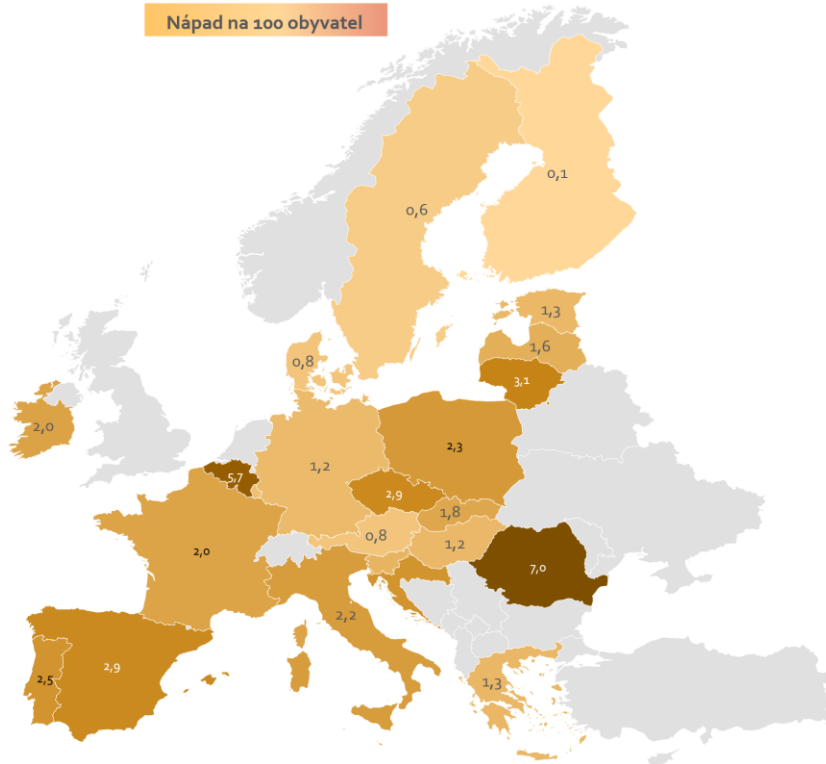
V roce 2022 se nápad netrestních věcí na 100 obyvatel u soudů 1. stupně výrazněji snížil pouze ve Slovinsku, Polsku nebo Finsku, u ostatních zemí více méně stagnoval nebo se zvýšil.

Česká republika se pohybuje poblíž mediánu, tedy uprostřed pelotonu členských států EU27; mezi našimi sousedy má nižší nápad pouze Maďarsko. Hodnota celkového netrestního nápadu v Rakousku je mezi státy EU27 stabilně druhá nejvyšší za Dánskem, Polsko je střídavě na třetím či čtvrtém místě s Chorvatskem.

Pokud jde o odhadovanou dobu potřebnou k vyřízení celkem netrestních věcí pro vydání rozhodnutí v 1. stupni podle Disposition time, můžeme konstatovat, že Česká republika nijak nevybočuje (148 kal. dnů) a pohybuje se pod průměrem států EU27 (185 kal. dnů) a nad mediánem (100 kal. dnů) v roce 2022.

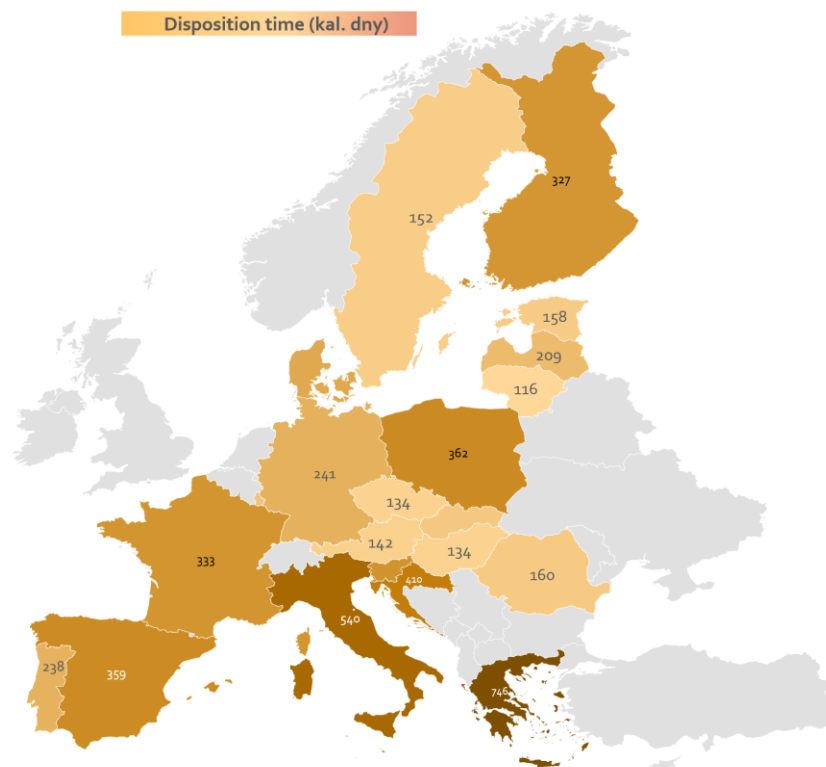
Také tradiční pohled na nápad sporných občanských a obchodních věcí a jeho vývoj v čase si v letošní zprávě ukážeme nejprve podle geografického rozložení v roce 2022 (včetně mapy disposition time vyjadřující efektivitu při jeho vyřizování) a následně na zjednodušeném spojnicovém grafu, který zřetelněji ukazuje odlišnou pozici České republiky v rámci států EU27.

Graf 134: EU – nápad sporných občanských a obchodních věcí na 100 000 obyvatel v zemích EU, soudy 1. stupně (*)

Evropská komise, Srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2024, Fig.(3)

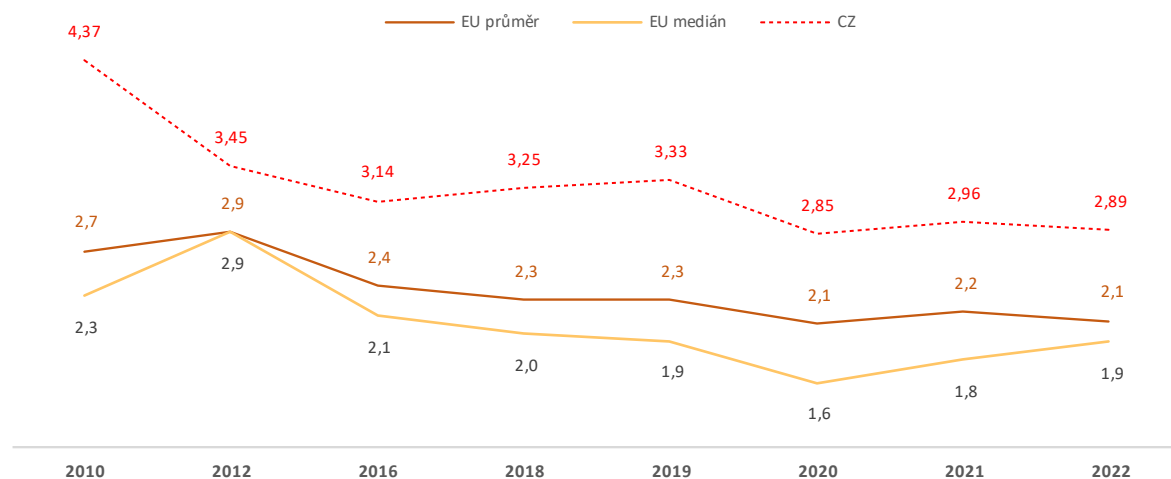
Graf 135: EU – disposition time sporných občanských a obchodních věcí zemích v EU, soudy 1. stupně (*)

Zdroj: Evropská komise, Srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2024, Fig(6), zobrazení vlastní
 (*) Sporné občanské/obchodní věci se podle metodiky CEPEJ týkají sporů mezi stranami, například sporů obledně smluv. Oproti tomu nesporné občanské/obchodní věci se týkají nenapadených řízení, například nenapadených platebních rozkazů.

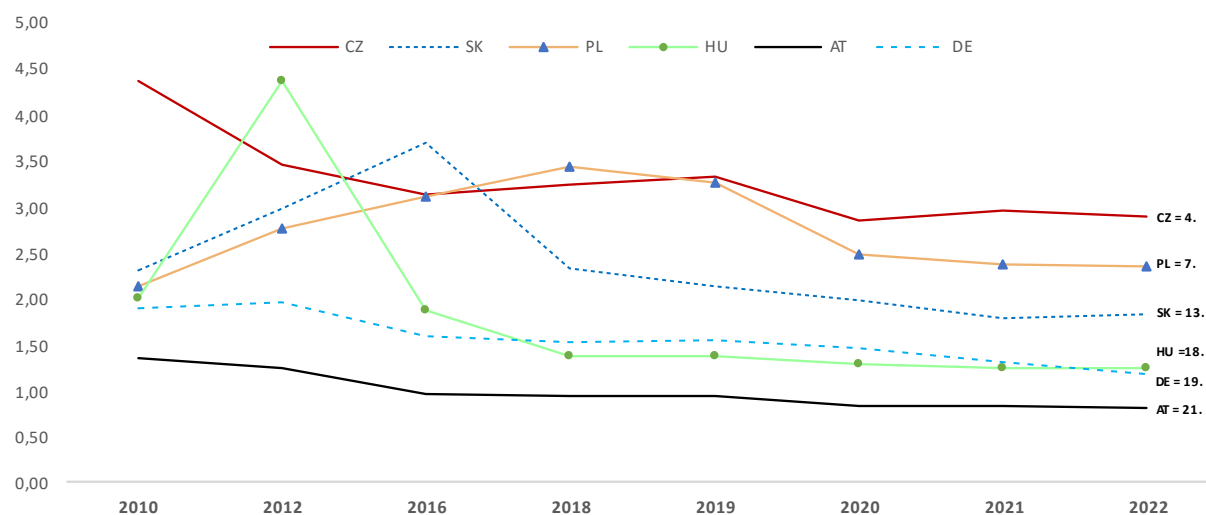
Mapy ukazují, že v roce 2022 měla Česká republika 4. nejvyšší nápad a byla 2. nejefektivnější v jeho vyřizování (viz mapa disposition time). V tomto ohledu si vede velmi dobře například také Rumunsko, na opačném konci se zdá být Řecko nebo Itálie.

Dlouhodobý vývoj (viz další graf) ukazuje klesající trend nápadu sporných občanských a obchodních věcí nejen u České republiky, ale také u průměru za všechny státy EU27. Přibližování mediánu hodnotě průměru naznačuje zvyšující se rovnoměrnost rozptylu hodnot.

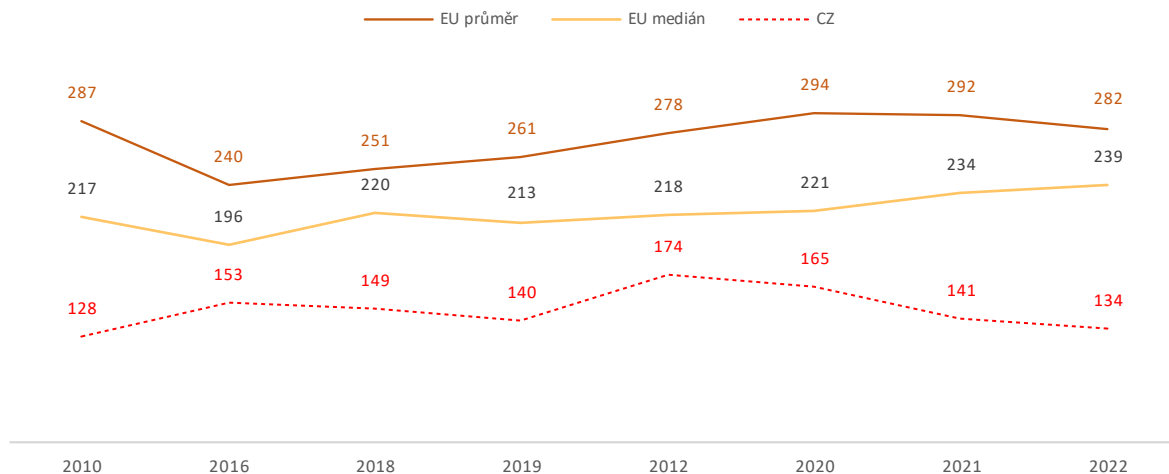
Zdroj: Evropská komise, Srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2024, Fig.(3), výpočet průměru a mediánu vlastní, zobrazení vlastní

Také mezi nejbližšími sousedy vykazuje ČR stabilně jednu z nejvyšších hodnot nápadu, což může souviset s relativně snadným přístupem a vysokou důvěrou k soudnímu systému v ČR, ale i s jinými, například socioekonomickými faktory. Na konci křivky je uvedeno pořadí mezi všemi státy EU27 v roce 2022, seřazených od nejvyššího po nejnižší nápad na 100 obyvatel (1. = nejvyšší nápad, 27. = nejnižší nápad).

Zdroj: Evropská komise, Srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2024, Fig.(3), zobrazení vlastní

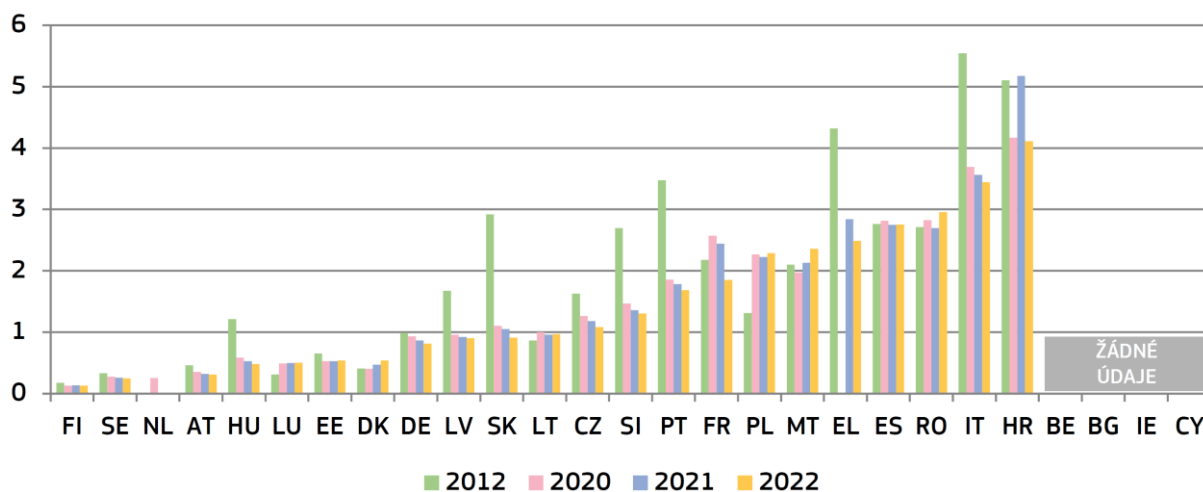
České soudnictví svůj vysoký nápad řeší stále velmi efektivně, jak již bylo vidět na úvodním kartogramu. Vývoj efektivity českého soudnictví vyjádřený pomocí disposition time je na 1. stupni následující (kal. dny):

Zdroj: Evropská komise, Srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2024, Fig.(6), zobrazení vlastní

Dalším ukazatelem, který používáme při srovnání efektivnosti soudních soustav, je počet nevyřízených sporných občanských a obchodních věcí na 100 obyvatel. Česká republika snižuje pravidelně počet těchto nevyřízených věcí, ale protože totéž se daří i ostatním státům, udržuje si své stálé místo uprostřed, tedy těsně u mediánu.

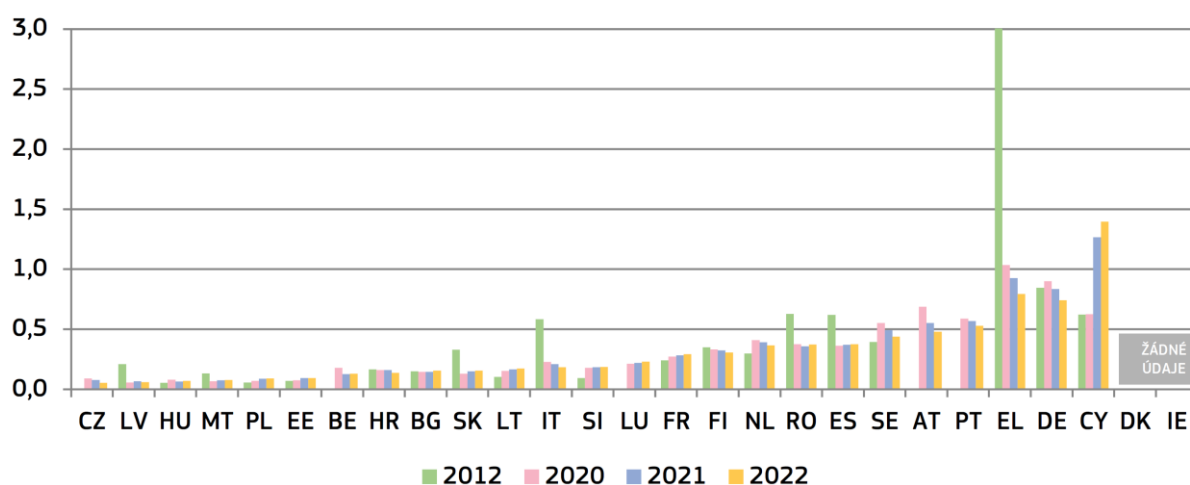
Graf 136: Počet nevyřízených sporných obč. a obch. věcí na 100 obyvatel, státy EU27, soudy 1. stupně (*)

Zdroj: Evropská komise, Srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2023, Fig.(14), (*) státy jsou seřazeny dle roku 2022 s výjimkou NL, přetisknutý graf

Pokud jde o správní agendu, můžeme konstatovat, že kontinuální úsilí posledních let při jejím vyřizování vedlo k tomu, že Česká republika měla v roce 2022 nejnižší počet nevyřízených správních věcí na 100 obyvatel v celé Evropské unii.

Graf 137: Počet nevyřízených správních věcí na 100 obyvatel, státy EU27, soudy 1. stupně (*)

Zdroj: Evropská komise, Srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2023, Fig.(15), přetisknutý graf

Na závěr publikujeme stručný přehled efektivnosti našeho justičního systému vyjádřené pomocí disposition time, a to v porovnání s nejbližšími sousedy a mediánem za všechny státy EU27, jak je prezentována v publikaci Srovnávací přehled 2024 (nejnovější data jsou za rok 2022):

Tabulka 78: Disposition time v daném státě EU27, kal. dny, 2022

		CZ	SK	PL	AT	DE	HU	EU 27 medián
Sporné obč. a obchodní	1. stupeň	134	168	362	142	241	134	239
	2. stupeň	70	206	232	85	391	106	200
	3. stupeň	149	NA	361	102	NA	115	152
Trestní	1. stupeň	56	133	68	120	NA	44	133
	2. stupeň	29	52	54	54	NA	49	110
	3. stupeň	42	133	126	151	92	106	101
Správní	1. stupeň	225	648	163	285	408	125	292
	2. stupeň	NAP	431	NAP	NAP	460	0	215
	3. stupeň	279	NAP	647	182	229	43	234

Zdroj: European judicial systems, CEPEJ Evaluation Report 2024, Part 2- Country profiles, 3. stupeň = nejvyšší stupeň v dané zemi, pro danou agendu, NAP = not applicable, NA = not available – data nebyla publikována, resp. zaslána daným státem, zpracování vlastní

K výše uvedené tabulce ještě upozorňujeme, že v ní uvedené hodnoty DT pro CZ nelze vždy přímo srovnávat s hodnotami dle jednotlivých agend a článků soudní soustavy analyzovaných ve vnitrostátní části Výroční statistické zprávy (VSZ) – používá se jiná metodika, neboť jsou zahrnuty jiné rejstříky. **Příklad pro “Trestní“, 1. stupeň, DT = 56 kal. dní** (výpočet DT viz vzorec v příloze A):

2022 / počet věcí	vyřízeno	nevyřízeno	DT
OS - údaj z VSZ 2022	64 858	9 530	54
KS - údaj z VSZ 2022	1 162	621	195
publikace Scoreboard / součet	66 020	10 151	56

Seznam grafů

Graf 1: OS – počet soudců v roce 2024	17
Graf 2: OS – skutečný počet soudců dle úseků v roce 2024	18
Graf 3: OS – skutečný počet soudců u jednotlivých soudů, 2024	19
Graf 4: OS – skutečný počet soudců dle pohlaví v roce 2024	20
Graf 5: OS – věková struktura soudců v letech 2008–2024	21
Graf 6: OS – věková struktura soudců dle nadřazených soudů v %, 2024	22
Graf 7: OS – délka civilního řízení v letech 2014–2024	27
Graf 8: OS – mediánové délky civilního řízení u jednotlivých soudů, 2024	28
Graf 9: OS – krabicové grafy, mediánové délky civilního řízení, 2024	29
Graf 10: OS – distribuce délek civilního řízení	30
Graf 11: OS – vyřizování civilních věcí v letech 2015–2024	31
Graf 12: OS – počet nevyř. civilních věcí na úvazek u jednotlivých soudů, 2024	33
Graf 13: OS – disposition time civilního řízení v letech 2015–2024	35
Graf 14: OS – disposition time civilního řízení u jednotlivých soudů, 2024	36
Graf 15: OS – krabicové grafy, DT civilního řízení v letech 2014–2024	36
Graf 16: OS – míra odvolání u jednotlivých soudů v civilním řízení, 2024	38
Graf 17: OS – míra změny rozsudku u jednotlivých soudů v civilním řízení	39
Graf 18: OS – návrhy na rozvod za roky 1967 až 2024	40
Graf 19: OS – podíl rozvedených manželství s dětmi, 1967 až 2024	41
Graf 20: OS – délka civilního el. rozkazního řízení v letech 2015–2024	42
Graf 21: OS – vyřizování věcí v rejstříku EPR v letech 2015–2024	44
Graf 22: OS – převedeno z rejstříku EPR v letech 2015–2024	45
Graf 23: OS – délka trestního řízení v letech 2015–2024	47
Graf 24: OS – mediánové délky trestního řízení u jednotlivých soudů, 2024	49
Graf 25: OS – krabicové grafy, mediánové délky trestního řízení	49
Graf 26: OS – distribuce délek trestního řízení, 2024	50
Graf 27: OS – vyřizování trestních věcí v letech 2014–2024	51
Graf 28: OS – počet nevyř. trestních věcí na úvazek u jednotlivých soudů, 2024	53
Graf 29: OS – disposition time trestního řízení v letech 2015–2024	54
Graf 30: OS – disposition time trestního řízení u jednotlivých soudů, 2024	55
Graf 31: OS – krabicové grafy, DT trestního řízení	55
Graf 32: OS – míra odvolání u jednotlivých soudů v trestním řízení, 2024	57
Graf 33: OS – míra zm. rozsudku u jednotlivých soudů v trestním řízení, 2024	58
Graf 34: OS – suma uložených peněžitých trestů	59
Graf 35: OS – počet a průměrná výše uložených peněžitých trestů	60
Graf 36: OS – podíl věcí skončených trestním příkazem v letech 2014–2024	62
Graf 37: OS – výše uložených NEPO dle délky, 2024	63
Graf 38: OS – délka řízení v opatrovnické agendě v letech 2015–2024	66
Graf 39: OS – mediánové délky opatrov. řízení u jednotlivých soudů, 2024	68
Graf 40: OS – krabicové grafy, mediánové délky opatrovnického řízení, 2024	69
Graf 41: OS – distribuce délky opatrovnického řízení, 2024	69
Graf 42: OS – péče o dítě, délka řízení v letech 2015–2024	70
Graf 43: OS – vyřizování věcí v opatrovnické agendě v letech 2015–2024	71

Graf 44: OS – počet nevyř. opatrov. věcí na úvazek u jednotlivých soudů, 2024.....	73
Graf 45: OS – disposition time v opatrovnické agendě v letech 2014–2024	74
Graf 46: OS – disposition time v opatrov. agendě u jednotlivých soudů, 2024	74
Graf 47: OS – krabicové grafy, DT opatrovnické agendy	75
Graf 48: OS – míra odvolání u jednotlivých soudů v opatrov. řízení, 2024.....	76
Graf 49: OS – míra změny rozsudku u jednotlivých soudů v opatrov. řízení.....	77
Graf 50: OS – průměrná výše výživného dle povinné osoby v letech 2015–2024.....	78
Graf 51: OS – podíl na čistém příjmu povinné osoby v letech 2014–2024.....	79
Graf 52: OS – svěřování dítěte do péče.....	81
Graf 53: KS – počet soudců v roce 2024.....	82
Graf 54: KS – skutečný počet soudců dle úseků v roce 2024	83
Graf 55: KS – skutečný počet soudců dle pohlaví v roce 2024.....	85
Graf 56: KS – věkové složení soudců v letech 2008–2024.....	86
Graf 57: KS – věková struktura soudců dle soudů v %, 2024.....	86
Graf 58: KS – délka prvostupňového civilního řízení v letech 2015–2024.....	91
Graf 59: KS – distribuce délek civilního řízení, 2024	92
Graf 60: KS – vyřizování prvostupňových civilních věcí v letech 2015–2024.....	93
Graf 61: KS – vyřizování věcí v letech 2014–2024, pouze rejstřík Cm.....	94
Graf 62: KS – DT prvostupňového civilního řízení v letech 2015–2024.....	96
Graf 63: KS – podíl vybraných předmětů sporu v letech 2015–2024	99
Graf 64: KS – délka odvolacího civilního řízení v letech 2015–2024 (rejstřík C).....	101
Graf 65: KS – distribuce délek odvolacího civilního řízení (rejstřík C)	102
Graf 66: KS – délka odvol. civilního řízení v letech 2015–2024 (rejstřík P a Nc).....	103
Graf 67: KS – distribuce délek odvolacího civilního řízení (rejstřík P a Nc)	104
Graf 68: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2015–2024	105
Graf 69: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2015–2024, jen proti rozhodnutí soudu	106
Graf 70: KS – DT odvolacího civilního řízení v letech 2015–2024	108
Graf 71: KS – délka prvostupňového trestního řízení v letech 2015–2024	109
Graf 72: KS – distribuce délek prvostupňového trestního řízení, 2024	110
Graf 73: KS – vyřizování prvostupňových trestních věcí v letech 2015–2024.....	111
Graf 74: KS – DT prvostupňového trestního řízení v letech 2015–2024	114
Graf 75: OS – výše uložených NEPO dle délky.....	117
Graf 76: KS – délka odvolacího trestního řízení v letech 2015–2024.....	118
Graf 77: KS – distribuce délek trestního odvolacího řízení.....	119
Graf 78: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí v letech 2014–2024.....	120
Graf 79: KS – DT odvolacího trestního řízení v letech 2014–2024.....	122
Graf 80: KS – délka správního řízení u KS v letech 2015–2024.....	123
Graf 81: KS – distribuce délek o řízení ve správních věcech, 2023 a 2024	124
Graf 82: KS – vyřizování správních věcí v letech 2015–2024	125
Graf 83: KS – podíl nevyřiz. věcí druhů agendy správního soudnictví, 2024	126
Graf 84: KS – DT správního řízení v letech 2015–2024.....	128
Graf 85: KS – délka insolvenčního řízení v letech 2015–2024.....	130
Graf 86: KS – vyřizování insolvenčních věcí v letech 2015–2024.....	131
Graf 87: KS – délka incidenčních sporů v letech 2015–2024.....	135

Graf 88: KS – distribuce délek incidenčních sporů.....	136
Graf 89: KS – vyřizování incidenčních sporů v letech 2015–2024.....	137
Graf 90: KS – DT incidenčních sporů v letech 2015–2024.....	140
Graf 91: VS – počet soudců v letech 2015–2024.....	141
Graf 92: VS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2016–2024.....	142
Graf 93: VS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2015–2024.....	143
Graf 94: VS Praha – věkové složení soudců v letech 2008–2024.....	144
Graf 95: VS Olomouc – věkové složení soudců v letech 2008–2024.....	144
Graf 96: VS – délka civilního odvolacího řízení u VS v letech 2015–2024.....	146
Graf 97: VS – distribuce délek civilního odvolacího řízení.....	147
Graf 98: VS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2015–2024.....	147
Graf 99: VS – DT civilního odvolacího řízení v letech 2015 – 2024.....	149
Graf 100: VS – délka trestního odvolacího řízení v letech 2015–2024.....	150
Graf 101: VS – distribuce délek trestního odvolacího řízení.....	151
Graf 102: VS – vyřizování odvolacích trestních věcí v letech 2015–2024.....	152
Graf 103: VS – DT trestního odvolacího řízení v letech 2015–2024.....	153
Graf 104: VS – vyřizování insolvenční agendy v letech 2015–2024.....	154
Graf 105: VS – DT v insolvenční agendě v letech 2015–2024.....	155
Graf 106: VS – délka odvolacího řízení incidenčních sporů v letech 2015–2024.....	156
Graf 107: VS – distribuce délek odvolacího řízení v incidenčních sporech.....	157
Graf 108: VS – vyřizování odvolacího řízení v incidenčních sporech.....	157
Graf 109: VS – DT odvolacího řízení v incidenčních sporech.....	158
Graf 110: NS – počet soudců v letech 2015–2024.....	159
Graf 111: NS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2014–2024.....	160
Graf 112: NS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2015–2024.....	161
Graf 113: NS – věková struktura soudců v letech 2008–2024.....	162
Graf 114: NS – vyřizování civilní dovolací agendy v letech 2015–2024.....	163
Graf 115: NS – vyřizování trestní dovolací agendy v letech 2015–2024.....	164
Graf 116: NS – vyřizování stížností pro porušení zákona v letech 2015–2024.....	165
Graf 117: NS – vyřizování insolvenční dovolací agendy v letech 2015–2024.....	166
Graf 118: NSS – počet soudců v letech 2015–2024.....	168
Graf 119: NSS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2015–2024.....	168
Graf 120: NSS – věková struktura soudců v letech 2008–2024.....	169
Graf 121: NSS – vyřizování kasačních věcí v letech 2015–2024.....	171
Graf 122: NSS – vyřizování věcí kárné odpovědnosti soudců v letech 2015–2024.....	172
Graf 123: Počet soudců připadající na 100.000 obyvatel v členských státech Rady Evropy ²⁰ , 2022.....	174
Graf 124: Podíl žen v řadách soudců v členských státech Rady Evropy ²⁰ , 2022.....	175
Graf 125: Požadavky na jmenování soudců v členských státech Rady Evropy ²⁰ , % států, 2022	176
Graf 126: Kritéria kariérního růstu v členských státech Rady Evropy ²⁰ , počty států, 2022.....	177
Graf 127: Povolené důvody přeložení soudců bez jejich souhlasu v členských státech Rady Evropy ²⁰ , počty států, 2022.....	177
Graf 128: Celkové výdaje vládních institucí na soudy jako % HDP v členských státech EU27	178

Graf 129: Vnímaná nezávislost soudů a soudců ve státech EU27 celkem, ČR a kandidátských zemích (*), 2024.....	180
Graf 130: Podíl negativního hodnocení důvěry v soudnictví jako % v členských státech EU27	181
Graf 131: Důvody negativního hodnocení důvěry v soudnictví.....	182
Graf 132: Důvody pozitivního hodnocení důvěry v soudnictví.....	182
Graf 133: EU – medián a průměrný nápad občanských, obchodních, správních a jiných věcí na 100 obyvatel v zemích EU, soudy 1. stupně (*).....	183
Graf 134: EU – nápad sporných občanských a obchodních věcí na 100 000 obyvatel v zemích EU, soudy 1. stupně (*)	184
Graf 135: EU – disposition time sporných občanských a obchodních věcí zemích v EU, soudy 1. stupně (*).....	184
Graf 136: Počet nevyřízených sporných obč. a obch. věcí na 100 obyvatel, státy EU27, soudy 1. stupně (*)	186
Graf 137: Počet nevyřízených správních věcí na 100 obyvatel, státy EU27, soudy 1. stupně (*)	187

Seznam tabulek

Tabulka 1: OS – počet soudců dle krajů, 2024	18
Tabulka 2: OS – skutečný počet soudců dle úseků a krajů, 2024.....	19
Tabulka 3: OS – skutečný počet soudců dle pohlaví a krajů, 2024.....	20
Tabulka 4: OS – předsedové a místopředsedové okresních soudů	21
Tabulka 5: OS – počet zaměstnanců ve výkonu dle krajů, 2024.....	23
Tabulka 6: OS – počet přisedících dle krajů a pohlaví, 2024.....	25
Tabulka 7: OS – podíl přisedících dle krajů a věku, 2024	25
Tabulka 8: OS – délky civilního řízení dle krajů, 2024	28
Tabulka 9: OS – vyřizování civilních věcí dle krajů, 2024.....	32
Tabulka 10: OS – vyřizování civilních věcí na skutečný úvazek dle krajů, 2024.....	33
Tabulka 11: OS – disposition time v civilním řízení dle krajů, 2024	35
Tabulka 12: OS – míra odvolání dle krajů v civilním řízení, 2024	38
Tabulka 13: OS – míra změny rozsudku dle krajů v civilním řízení	39
Tabulka 14: OS – délky el. rozkazního civilního řízení dle krajů, 2024	43
Tabulka 15: OS – vyřizování věcí v rejstříku EPR dle krajů, 2024	44
Tabulka 16: OS – převedeno z rejstříku EPR dle krajů, 2024	45
Tabulka 17: OS – délky trestního řízení dle krajů, 2024.....	48
Tabulka 18: OS – vyřizování trestních věcí dle krajů, 2024	52
Tabulka 19: OS – vyřizování trestních věcí na skutečný úvazek dle krajů, 2024.....	52
Tabulka 20: OS – disposition time trestního řízení dle krajů	54
Tabulka 21: OS – míra odvolání dle krajů v trestním řízení, 2024.....	56
Tabulka 22: OS – míra změny rozsudku dle krajů v trestním řízení, 2024.....	58
Tabulka 23: OS – pravomocné přeměny peněžitého trestu v jiný trest.....	61
Tabulka 24: OS – úspěšnost žádostí o podmíněné propuštění dle soudů	65
Tabulka 25: OS – délky řízení v opatrovnické agendě dle krajů, 2024.....	67
Tabulka 26: OS – vyřizování opatrovnických věcí dle krajů, 2024.....	72
Tabulka 27: OS – vyřizování opatrovnických věcí na skutečný úvazek dle krajů.....	72

Tabulka 28: OS – míra odvolání dle krajů v opatrovnickém řízení, 2024.....	76
Tabulka 29: OS – míra změny rozsudku dle krajů v opatrovnickém řízení, 2024.....	77
Tabulka 30: OS – přítomnost dítěte u soudního jednání dle věku, 2024.....	81
Tabulka 31: KS – počet soudců dle soudů, 2024.....	82
Tabulka 32: KS – počet soudců v roce 2024.....	84
Tabulka 33: KS – skutečný počet soudců dle pohlaví a soudů.....	85
Tabulka 34: KS – počet zaměstnanců ve výkonu dle soudů, 2024.....	87
Tabulka 35: KS – počet přisedících dle soudů a pohlaví, 2024.....	88
Tabulka 36: KS – počet přisedících dle soudů a věku, 2024.....	89
Tabulka 37: KS – délky prvostupňového civilního řízení dle soudů, 2024.....	91
Tabulka 38: KS – vyřizování prvostupňových civilních věcí dle soudů, 2024.....	94
Tabulka 39: KS – vyřiz. prvostupň. civil. věcí na skut. úvazek dle soudů, 2024.....	95
Tabulka 40: KS – DT prvostupňového civilního řízení dle soudů, 2024.....	97
Tabulka 41: KS – míra odvolání dle soudů v civilním řízení, 2024.....	98
Tabulka 42: KS – míra změny rozsudku dle soudů v civilním řízení, 2024.....	98
Tabulka 43: KS – podíl vybraných předmětů sporu v letech dle soudů, 2024.....	100
Tabulka 44: KS – délky odvolacího civilního řízení dle soudů, 2024 (rejstřík C).....	102
Tabulka 45: KS – délky odvol. civil. řízení dle soudů, 2024 (rejstřík P a Nc).....	104
Tabulka 46: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí dle soudů, 2024.....	106
Tabulka 47: KS – vyřiz. odvolacích civil. věcí na skutečného soudce dle soudů.....	107
Tabulka 48: KS – DT v civilním odvolacím řízení dle soudů, 2024.....	108
Tabulka 49: KS – délky prvostupňového trestního řízení dle soudů, 2024.....	110
Tabulka 50: KS – vyřizování prvostupňových trestních věcí dle soudů, 2024.....	112
Tabulka 51: KS – vyřiz. prvostupň. trest. věcí na skutečného soudce dle soudů.....	113
Tabulka 52: KS – DT v prvostupňovém trestním řízení dle soudů, 2024.....	114
Tabulka 53: KS – míra odvolání dle soudů v trestním řízení, 2024.....	115
Tabulka 54: KS – míra změny rozsudku dle soudů v trestním řízení, 2024.....	116
Tabulka 55: KS – délky odvolacího trestního řízení dle soudů.....	119
Tabulka 56: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí dle soudů, 2024.....	121
Tabulka 57: KS – vyřiz. odvolacích tr. věcí na skutečný úvazek dle soudů, 2024.....	121
Tabulka 58: KS – DT odvolacího trestního řízení dle soudů.....	122
Tabulka 59: KS – délky správního řízení dle soudů.....	124
Tabulka 60: KS – vyřizování správních věcí dle soudů.....	126
Tabulka 61: KS – vyřiz. správních věcí na skutečný úvazek dle soudů, 2024.....	127
Tabulka 62: KS – DT správního řízení dle soudů, 2024.....	128
Tabulka 63: KS – délky insolvenčního řízení dle soudů, 2024.....	130
Tabulka 64: KS – vyřizování insolvenčních věcí dle soudů, 2024.....	132
Tabulka 65: KS – vyřizování ins. věcí na skutečný úvazek dle soudů, 2024.....	133
Tabulka 66: KS – podíl jednotlivých způsobů řešení úpadku v %, 2024.....	134
Tabulka 67: KS – délky incidenčních sporů dle soudů, 2024.....	136
Tabulka 68: KS – vyřizování incidenčních sporů dle soudů.....	138
Tabulka 69: KS – vyřizování incidenčních sporů na skutečný úvazek dle soudů.....	139
Tabulka 70: KS – DT incidenčních sporů dle soudů.....	140
Tabulka 71: VS – počet zaměstnanců ve výkonu dle soudů.....	145
Tabulka 72: VS – vyřizování odvolacích civilních věcí na evidenčního soudce.....	148

Tabulka 73: VS – vyřizování odvolacích trestních věcí na evidenčního soudce.....	152
Tabulka 74: NS – počet zaměstnanců ve výkonu.....	162
Tabulka 75: NSS – počet zaměstnanců ve výkonu.....	170
Tabulka 76: NSS – vyřizování věcí kárné odpovědnosti soudců dle výsledku.....	172
Tabulka 77: Index ročních platů soudců k roční průměrné hrubé mzdě v daném státě EU27, 2022 vs. 2020.....	179
Tabulka 78: Disposition time v daném státě EU27, kal. dny, 2022.....	187

Přílohy

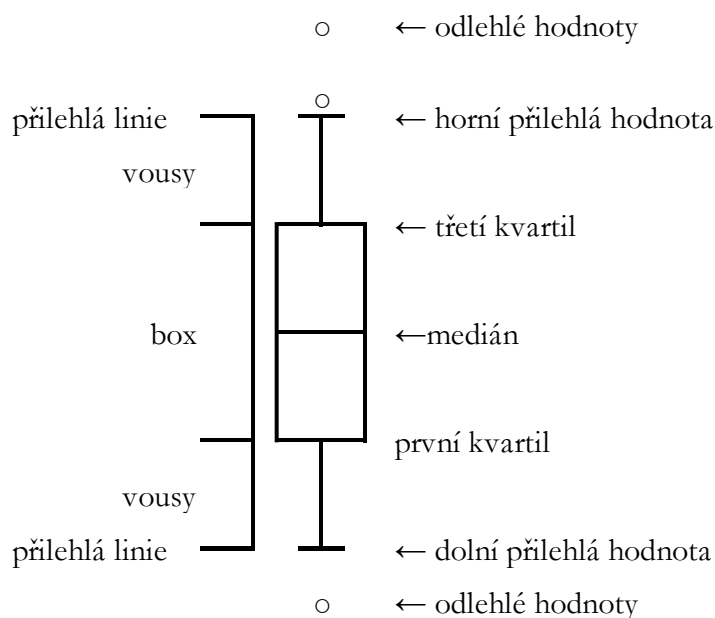
Příloha A – seznam použitých pojmů

Statistické pojmy a použité statistické ukazatele

- **Časová řada** – umožňuje sledovat vývoj daného ukazatele (např. průměrné délky řízení) v čase. Periodicita řad je v této zprávě roční, porovnáváme tedy mezi sebou jednotlivé roky. Řady jsou buď intervalové (např. počet vyřízených věcí za rok), nebo okamžikové (např. počet nevyřízených věcí k 31. 12. daného roku). Časové řady jsou vždy znázorněny v grafické podobě.
- **Četnost** – neboli počet hodnot, může být absolutní nebo relativní:
 - **absolutní:** vyjadřuje, kolikrát se daná hodnota v souboru / ukazateli vyskytuje; jejich součet dává celkový počet hodnot v ukazateli.
 - **relativní:** vyjadřuje podíl dané hodnoty na celkovém počtu hodnot v ukazateli; po vynásobení stem se vyjádří v %. Máme-li například soubor, kde jsou hodnoty {1,1,2,2,3,3,3,4} potom relativní četnost hodnoty 3 v tomto souboru je $3 : 8 \times 100 = 37,5 \%$ – tuto četnost hojně využíváme v grafech distribuce délek řízení. Součet relativních četností v daném ukazateli musí logicky činit 100%.
- **Délka řízení** – v textu je pojem často používán v množném čísle „délky řízení“. Tím jsou obvykle myšleny sledované ukazatele (průměrná délka řízení, mediánová délka řízení a devadesátý percentil). U každé podkapitoly je uvedeno, o jakou délku řízení se jedná (ode dne nápadu do dne vyřízení soudem I. stupně apod.). Délka řízení je vždy udávána v kalendářních dnech. Vypočtena je ze statistických listů a je považována za jeden z ukazatelů výkonnosti a zatíženosti soudů.
- **Disposition time (DT)** – je vypočítán podle metodiky CEPEJ²¹ jako (počet nevyřízených věcí na konci daného období) / (počet vyřízených věcí v daném období) $\times 365$. Tento údaj v podstatě ukazuje, za kolik dní by při stejném tempu soud dovyřídil všechny věci, které u něj dnes „leží“, kdyby k němu již žádné další nepřicházely. Nejedná se o délku řízení, přestože by se to mohlo podle názvu nabízet. Další informace k tomuto ukazateli obsahuje podkapitola 2.2.4. DT je považován za jeden z ukazatelů výkonnosti a zatíženosti soudů. Příklad interpretace: Pokud by soud vykázal za daný rok pouze 1 nevyřízenou věc a 100 věcí vyřízených, potom ukazatel disposition time má hodnotu 3,65 dní. Pokud by soud vykázal 100 nevyřízených věcí na 100 vyřízených věcí v daném roce, potom by ukazatel disposition time měl hodnotu 365 dní. Všechny agendy a všechny soudy s $DT > 365$ mají tedy více nevyřízených věcí než vyřízených, a pokud by nepřicházel nový nápad nebo obživlé věci, jejich vyřízení by trvalo více než jeden rok.
- **Evidenční počet soudců** – zahrnuje všechny soudce. Do čísla jsou tedy započtení i dlouhodobě nepřítomní soudci (např. na mateřské nebo rodičovské dovolené, dlouhodobě nemocní, na stáži). Uváděné počty jsou vždy k 1. 1. sledovaného roku.
- **Histogram** – používá se pro znázornění rozdělení zkoumaných dat za využití sloupcového grafu. V této zprávě je na ose x zkoumaný ukazatel, na ose y je relativní četnost v %. Výška sloupců tedy vyjadřuje relativní četnost. Jedná se o počet pozorování, která se nacházejí v daném intervalu / celkový počet pozorování v datovém souboru $\times 100$.

²¹ Komise pro efektivitu justice Rady Evropy.

- **Kartogram** – v této zprávě se jedná o mapu, která znázorňuje výši zkoumaného ukazatele v soudních okresech nebo obvodech hlavního města Prahy. Tmavší odstín barvy obvykle značí vyšší hodnotu ukazatele. Například tmavší odstíny fialové barvy značí vyšší mediánovou délku řízení. U kartogramů je potřeba věnovat pozornost šíři intervalů, aby nedošlo k dezinterpretaci. Graf se vždy skládá ze dvou kartogramů – větší znázorňuje celou ČR, Praha je pak znázorněna na menším kartogramu v pravém horním rohu.
- **Krabicový graf** – neboli krabicový diagram, z anglického *box plot*. U vybraných ukazatelů a agend je sestaven pro každý rok. Krabicové grafy jsou seřazeny za sebe do časové řady, aby bylo vidět, jak se s postupem času měnily, a jak se tedy měnila data, z nichž vychází. Na obrázku níže je zobrazen krabicový graf i s popisky jednotlivých částí. Pojmy medián a kvartil jsou vysvětleny v příslušných heslech tohoto seznamu. Přílehlé hodnoty se rovnají 1,5násobku hodnoty příslušného kvartilu. Odlehlé hodnoty (tzv. *outliers*) jsou pak hodnoty vyšší nebo nižší, než je přílehlá hodnota.

Příklad grafu zobrazuje data, která jsou téměř dokonale symetrická, jedinou výjimku tvoří odlehlé hodnoty. Vousy i části boxu (krabice) jsou totožné nad i pod mediánem. Reálná data ale takto symetrická většinou nejsou. Části nad i pod mediánem jsou různě velké a samozřejmě se mění během času.

Větší box, delší vousy nebo více odlehlých hodnot, značí větší variabilitu v datech, a tedy i větší rozdíly mezi soudy. Vždy je však potřeba věnovat pozornost měřítku osy *y*.

Výhodou krabicového grafu je, že poskytuje lepší a komplexnější přehled o rozdělení a míře variability v datech než pouze jeden sledovaný ukazatel, jako je například směrodatná odchylka. Přitom je ale stále vhodný pro sledování změn v čase.

- **Kvartil** – tři kvartily rozdělí vzestupně setříděný soubor hodnot na čtyři stejně velké části, z nichž každá představuje právě jednu čtvrtinu. První kvartil (tzv. dolní) se rovná 25. percentilu, tedy 25 % hodnot je nižších a 75 % je vyšších, druhý kvartil (střední) je mediánem a třetí kvartil (horní) je roven 75. percentilu.
- **Medián** – hodnota, která se nachází přesně uprostřed vzestupně setříděného souboru hodnot a dělí ho na dvě stejně velké části o stejném počtu hodnot. Platí, že nejméně 50 % hodnot je nižších nebo rovno a nejméně 50 % hodnot je vyšších nebo rovno mediánu. Medián se rovná druhému kvartilu, pátému decilu a padesátému percentilu. Má-li soud mediánovou délku řízení např. 200 dnů, řízení pro první polovinu případů (tedy věcí) trvá maximálně 200 dnů včetně, pro druhou polovinu pak 200 dnů nebo více.
- **Měřitko náročnosti agendy** – měřítka byla pro každou soudní agendu (rejstřík) stanovena komisí složenou ze soudců a expertů. Teoreticky určuje náročnost průměrné věci v dané agendě (rejstříku). Měřítka vyjadřují počet věcí, které by měl jeden soudce nebo zaměstnanec ve výkonu vyřídit (zpracovat) za rok. Vyšší číslo tedy znamená nižší náročnost. Měřítka jsou využita při tzv. systemizaci (viz toto heslo).
- **Míra celkové změny rozsudku** – vypočtena jako míra odvolání krát míra změny rozsudku. Jde o podíl věcí, v nichž nakonec bylo odvolacím soudem změněno rozhodnutí soudu I. stupně, ke všem prvostupňovým rozhodnutím.
- **Míra odsouzení** – je vypočtena ze statistických listů. Jedná se o podíl odsouzených na počtu obžalovaných $\times 100 \%$ rozhodnutých soudy v daném roce. Udává tedy, kolik z obžalovaných osob bylo aspoň za jeden trestný čin uznáno vinnými. Do obžalovaných osob se započítávají všechny osoby, vůči kterým státní zástupce podal u soudu obžalobu, návrh na potrestání nebo návrh na schválení dohody o vině a trestu.
- **Míra odvolání** – je vypočtena ze statistických listů a jedná se o poměr pravomocně vyřízených věcí, v nichž bylo podáno odvolání, k celkovému počtu pravomocně skončených (vyřízených) věcí $\times 100 \%$. *Ceteris paribus* (za jinak neměnných podmínek) ji lze považovat za aproximaci složitosti věcí (čím složitější věc, tím pravděpodobnější odvolání), je však třeba mít na paměti, že je ovlivněna i mnoha dalšími faktory. Jsou zahrnuty i věci, v nichž odvolací soud zrušil rozhodnutí soudu I. stupně a věc mu vrátil a následně již odvolání podáno nebylo. Dále jsme díky nově přístupným datům údaje očistili o spory, kde byla výše žalovaného nároku menší než 10 000 Kč. V těchto sporech (až na výjimky) nelze podat odvolání, a jejich zahrnutí by tak snižovalo vypočtené hodnoty míry odvolání.
- **Míra vyřizování (tzv. Clearance rate)** – udává, zda soud vyřídil více věcí, než mu nově přišlo (nápad + obživlé věci) je vypočtena jako (počet vyřízených věcí v daném období) / (počet příchozích věcí v daném období) $\times 100 \%$. Je-li vyšší než 100 %, soud vyřídil více věcí, než mu přišlo, a snížil se tedy počet nevyřízených věcí. Je-li nižší než 100 %, soud vyřídil méně věcí, než mu přišlo, a zvýšil se tedy počet nevyřízených věcí.
- **Míra změny rozsudku** – udává, jak často odvolací soud změnil rozhodnutí soudu I. stupně. Je vypočtena ze statistických listů a jedná se o poměr pravomocně skončených věcí, v nichž bylo vyhověno odvolání (tedy rozsudek soudu I. stupně byl změněn odvolacím soudem na podkladě odvolání), k celkovému počtu pravomocně skončených věcí, v nichž bylo podáno odvolání $\times 100 \%$. Do změny rozsudku jsou započítány i případy, kdy bylo rozhodnutí soudu I. stupně u odvolacího soudu zrušeno a vráceno soudu I. stupně. *Ceteris*

paribus (za jinak neměnných podmínek) ji lze považovat za aproximaci kvality rozhodování, je však třeba mít na paměti, že je ovlivněna i mnoha dalšími faktory.

- **Nápad** – nebo také napadlé věci. Počet nově zapsaných věcí do rejstříku za určité období. V této zprávě se jedná vždy o data za kalendářní rok, která získáváme z výkazů o činnosti soudů.
- **Nevyřízené věci** – počet věcí, které nebyly vyřízeny (skončeny) k poslednímu dni vykazovaného období. Na rozdíl od ukazatelů jako je nápad, obživlé věci nebo vyřízené věci, které se vztahují k celému sledovanému období, se v tomto případě jedná o stav k určitému datu, v této zprávě vždy k 31. 12. daného roku. Data pocházejí z výkazů o činnosti soudů.
- **Obživlé věci**. Jedná se o případy, kdy byla věc sice vyřízena, ale z určitého důvodu se v řízení pokračuje (většinou v důsledku odvolacího řízení, kdy bylo rozhodnutí soudu I. stupně zrušeno a vráceno mu k novému projednání, či po podání odporu). V této zprávě se stejně jako u nápadu jedná o počet věcí, které obživly za vykazované období, tedy za celý daný kalendářní rok. Data jsou rovněž získávána z výkazů o činnosti soudů.
- **Percentil** – percentily dělí vzestupně seřazený soubor hodnot na setiny (na sto stejných částí). Devadesátý percentil znamená, že 90 % hodnot je nižších nebo rovno a 10 % hodnot vyšších nebo rovno hodnotě percentilu. Má-li tedy soud devadesátý percentil délky řízení 400 dnů, znamená to, že vyřízení 90 % věcí trvá maximálně 400 dnů, zbylých 10 % pak 400 dnů a více.
- **Plánovaný počet soudců** – odhad počtu soudců potřebných k vyřízení nápadu za předmětný rok. Je vypočítáván pro všechny okresní a krajské soudy, zpravidla jednou ročně pro následující rok. Systemizace nejvyšších soudů je určena na základě dohody, nikoliv výpočtem.
- **Plošný graf** – typ grafu, který velmi dobře znázorňuje velikost změn v čase a v součtu zobrazovaných hodnot, vyjadřuje rovněž vztah jednotlivých částí k celku. Jedná se v podstatě o spojnicový graf, ale plochy pod čarami jsou vyplněny barvami. Plošných grafů existuje několik podtypů a v této zprávě používáme skládaný plošný graf a stoprocentní skládaný plošný graf. Osa x znázorňuje čas a na svislé ose y jsou hodnoty jednotlivých druhů zkoumaných ukazatelů v absolutních číslech nebo v procentním poměru.
- **Počet soudkyň a soudců na MD/RD** – počet soudkyň a soudců, kteří jsou na mateřské nebo rodičovské dovolené. Je zahrnut do evidenčního počtu soudců. Uvádíme vždy údaje k 1. 1. daného roku.
- **Průměr** – je míněn aritmetický průměr hodnot.
- **Přepočet na soudce** – počty napadlých, vyřízených a nevyřízených věcí jsou vyděleny počtem soudců. Jedná se o jeden z ukazatelů výkonnosti a zatíženosti soudů. Pro výpočet je využit počet skutečných úvazků. Tato data byla poprvé sbírána k 1. 1. 2020. Jejich velkou výhodou je fakt, že jsou přesnější. Je zde například vyčleněna opatrovnícká agenda (počet není uveden dohromady s rejstříkem C) a dále jsou zohledněny i nepřítomnosti soudců, jako je dlouhodobá nemoc apod. Počty soudců jsou s přesností na desetinu soudce.
- **Příchozí věci** – v této zprávě znamená součet napadlých a obživlých věcí.
- **Skutečný počet úvazků** – jde o data, která byla získána dotazníkovým šetřením od soudů. Zahrnují pouze soudce, kteří danou agendu v příslušném roce reálně vyřizovali. Na rozdíl od evidenčního počtu soudců tedy nejsou zahrnuti dlouhodobě nepřítomní soudci (na

MD/RD, dlouhodobě nemocní, dočasně zproštění výkonu funkce soudce (§ 99, 100 a 100a zák. č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů) nebo dočasně přeloženi k jinému soudu (stáž). Údaje jsou sledovány s přesností na desetinu soudce a jsou podrobněji členěny dle úseků a agendy, které se soudci věnují. Někdy též označováno jako skutečný počet soudců.

- **Statistické listy (SL)** – po pravomocném skončení (konečném vyřízení) věci v hlavních agendách jsou vyplňovány u jednotlivých soudů odpovědnou osobou, odeslány v elektronické podobě a automaticky zařazeny do datového skladu. Vyhotovují se ke každé věci (osobě v trestní agendě). Obsahují velmi detailní údaje o věci (významné časové údaje, údaje o odvolání, výsledek řízení, anonymizované údaje o účastnících řízení, o výši a druhu trestu apod.).
- **Výkazy o činnosti soudů** – obsahují především údaje o počtu napadlých, obživlých, vyřízených a nevyřízených věcí za zkoumané období, ale i další data jako např. dělení vyřízených věcí podle způsobu vyřízení či dělení obživlých věcí podle důvodu pro obživnutí. Vypočítávají se automaticky pro každou agendu (rejstřík) a každý soud.
- **Vyřízené věci** – v této zprávě se vždy jedná o roční data, která jsou získána z výkazů o činnosti soudů.

Právní a ostatní pojmy

- **Civilní** – (agenda, řízení, úsek) činnost soudů v občanském soudním řízení. Civilní soudnictví v sobě dále zahrnuje celou řadu různých specificky upravených typů řízení (řízení o pozůstalosti, umoření listin apod.) a člení se tudíž na další agendy. Do samostatných agend se z něj vyčleňuje opatrovnická a obchodní agenda, z obchodní agendy pak dále zvláště agenda insolvenční. V této zprávě se civilní agendou myslí zpravidla věci vedené v rejstříku C, do kterého se zapisují zejména občanskoprávní návrhy týkající se právních poměrů mezi žalobcem a žalovaným a návrhy na rozhodnutí ve statusových věcech manželských a partnerských.
- **CEPEJ** – Evropská komise pro efektivitu justice Rady Evropy (European Commission for the Efficiency of Justice), jejímž úkolem je porovnávání soudních systémů a výměna poznatků o jejich fungování. Domovská stránka: <https://www.coe.int/en/web/cepej/home>.
- **Dohoda o vině a trestu** – představuje alternativní způsob řešení trestních věcí, který má svůj původ v praxi a právní úpravě Spolkové republiky Německo. Jedná se o dohodu mezi státním zástupcem, obviněným a případně poškozeným, jejíž podstatou je prohlášení obviněného, že spáchal skutek, pro který je stíhán, a vzdání se práva na projednání věci před soudem výměnou za mírnější trest, s fakultativní možností sjednání dohody o náhradě újmy způsobené trestným činem. O uzavřené dohodě rozhoduje soud ve veřejném zasedání v řízení o schválení dohody o vině a trestu; k uzavření dohody může dojít i v řízení před soudem v hlavním líčení. Institut dohody o vině a trestu byl do českého trestního práva zaveden s účinností od 1. 9. 2012 novelou trestního řádu zákonem č. 193/2012 Sb. S cílem rozšířit uplatnění dohody o vině a trestu v trestním řízení a zvýšit tak počet případů byla s účinností od 1. 10. 2020 přijata novela trestního řádu provedená zákonem č. 333/2020 Sb.
- **Dovolání** – mimořádný opravný prostředek, jímž lze napadnout pravomocné rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud; v civilních řízeních nemusí být v zákonem stanovených případech věc předložena dovolacímu soudu, ale o dovolání může rozhodnout soud v první instanci (jedná se zejména o zastavení odvolacího řízení pro nezaplacení soudního poplatku, odmítnutí dovolání pro opožděnost apod.).
- **Hlavní agendy** – jedná se o takové agendy soudů, které svou velikostí a významem tvoří stěžejní část jejich práce. V případě okresních a krajských soudů jsou to z civilní (občanskoprávní) agendy věci zapisované do rejstříku C, z opatrovnické agendy věci vedené v rejstříku P a Nc, u obchodní agendy věci z rejstříku Cm, insolvenčního rejstříku INS a rejstříku incidenčních sporů Icm, z trestní agendy rejstříky T a Tm a ze správního soudnictví všechny správní rejstříky kromě tzv. všeobecného rejstříku správního soudnictví. Dále to jsou odvolací agendy: civilní (rejstřík Co) a trestní (rejstřík To).
- **InfoData** – statistický portál Ministerstva spravedlnosti, který umožňuje přístup široké veřejnosti k výkazům a statistikám soudů. Jeho hlavním cílem je prezentovat všechny důležité informace o justici na jednom místě a tím přispět k její větší otevřenosti (<http://cslav.justice.cz/InfoData/uvod.html>). Data zobrazená pomocí dynamických grafů a tabulek je možné najít [zde](#) pro trestní agendu a [zde](#) pro netrestní agendy.
- **Incidenční spory** – jedná se o spory vyvolané insolvenčním řízením a projednávané v rámci insolvenčního řízení. Co jsou incidenční spory, vymezuje insolvenční zákon (zákon

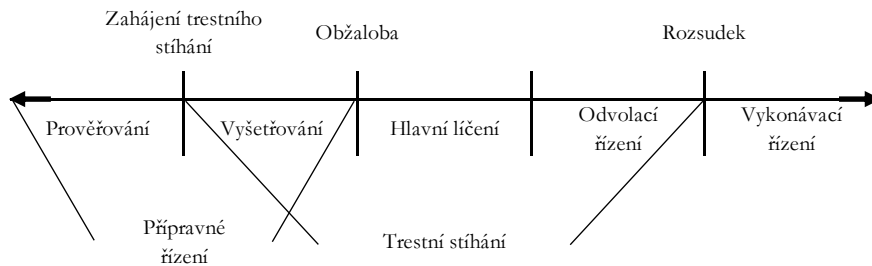
č. 182/2006 Sb.). Jde například o spory o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek, spory o vypořádání společného jmění dlužníka a jeho manžela, spory o platnost smluv, kterými došlo ke zpeněžení majetkové podstaty prodejem mimo dražbu a další (viz také ust. § 159 a násl. insolvenčního zákona).

- **Insolvence** – jinak také insolvenční agenda (řízení). Jedná se o zvláštní soudní řízení civilní agendy, jehož předmětem je projednání úpadku a jeho řešení. Do insolvenční agendy se dále řadí incidenční spory. Insolvenční řízení vedou krajské soudy jako soudy věcně příslušné v rámci insolvenčních oddělení obchodních úseků soudů.
- **Jmenovací etapa** – jinak také etapa jmenování soudců. Soudce jmenuje prezident na návrh ministra spravedlnosti dle aktuální potřeby jednotlivých soudů.
- **Kasační stížnost** – mimořádný opravný prostředek, jímž lze napadnout pravomocné rozhodnutí krajského soudu vydané ve správním soudnictví. Kasační stížnost je možné podat v zásadě proti každému takovému rozhodnutí, není-li přezkoumání v kasačním řízení zákonem výslovně vyloučeno. O kasačních stížnostech rozhoduje Nejvyšší správní soud.
- **Krajské soudy (KS)** – druhý ze čtyř článků soustavy soudů ČR. Působí jich celkem osm, a to Krajský soud v Praze, v Českých Budějovicích, v Plzni, v Ústí nad Labem, v Hradci Králové, v Brně a v Ostravě a Městský soud v Praze, který vykonává působnost krajského soudu pro území hlavního města Prahy.
- **Moratorium** – představuje poslední možnost odvrátit úpadek dlužníka před jeho zjištěním, neboť po dobu jeho trvání nelze vyhlásit úpadek dlužníka, platí však stejné účinky jako při zahájení insolvenčního řízení. O moratorium může žádat jen dlužník, který je podnikatelem. Moratorium se vyhláší za splnění zákonných podmínek nejdéle na dobu 3 měsíců; ve zvláštních případech může být prodlouženo o dalších třicet dnů. Smyslem moratoria je poskytnout dlužníkovi čas na vyřešení svých nesplácených závazků a pohledávek, zachovat provoz podniku dlužníka a vyrovnat se s věřiteli ještě před tím, než proběhne celé insolvenční řízení.
- **Nadřízený soud** – z hlediska hierarchického organizačního uspořádání soudní soustavy lze soudy obecně označovat podle jejich postavení v soustavě jako soudy vyšší a nižší a z hlediska instančních vztahů také jako soudy nadřízené (vyššího stupně) a podřízené (nižšího stupně). Vyšším soudem je soud, který v soudní soustavě zaujímá oproti jinému soudu vyšší postavení bez ohledu na to, zda nižší soud je činný v obvodu působnosti soudu vyššího. Nadřízeným soudem je soud vyšší ve vztahu k soudu nižšímu (podřízenému), který spadá do jeho obvodu působnosti. Například krajský soud je vždy nadřízeným soudem ve vztahu k okresním soudům v obvodu jeho působnosti, nikoliv však již ve vztahu k okresním soudům, které spadají do působnosti jiného krajského soudu.
- **Nejvyšší soud (NS)** – čtvrtý článek soudní soustavy a vrcholný soudní orgán ve věcech patřících do pravomoci soudů v civilním a trestním soudnictví s výjimkou záležitostí, o nichž rozhoduje Ústavní soud a Nejvyšší správní soud. Rozhoduje o mimořádných opravných prostředcích v případech stanovených zákonem o řízení před soudy a v jiných případech stanovených zvláštním právním předpisem nebo mezinárodní smlouvou, s níž vyslovil souhlas Parlament, již je Česká republika vázána a která byla vyhlášena. Sídli v Brně.
- **Nejvyšší správní soud (NSS)** – vrcholný soudní orgán ve věcech patřících do pravomoci soudů ve správním soudnictví. Správní soudnictví v ČR spolu s NSS vykonávají krajské soudy. Sídli v Brně.

- **O. z.** – občanský zákoník, zákon č. 89/2012 Sb., který rekonfiguroval české soukromé právo a nahradil předchozí československý občanský zákoník z roku 1964. Nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2014.
- **Obchodní** – (agenda, úsek) jedna ze samostatně sledovaných agend civilního soudnictví, jejíž převážnou část tvoří spory mezi podnikateli a statusové věci právnických osob včetně jejich zrušení a likvidace, jmenování a odvolávání členů jejich orgánů nebo likvidátora a přeměny. Do obchodní agendy se řadí i dvě další agendy se specificky upraveným druhem řízení. V prvním případě se jedná o insolvenční, která je vzhledem ke svému rozsahu a významu sledována zvlášť. V druhém případě jde o řízení ve věcech veřejných rejstříků právnických a fyzických osob, evidence svěřeneckých fondů a evidence skutečných majitelů. Tato zpráva se posledně uvedenou agendou nezabývá; údaje o ní lze získat z ostatních veřejných zdrojů justičních statistik.
- **Odvolací instance (agenda)** – také soud II. stupně (druhohrupňová agenda). Soudní řízení bývá zpravidla dvoustupňové. Každá nová věc (spor nebo jiná právní věc) je nejdříve projednána a rozhodnuta v první instanci (viz dále). Lze-li nepravomocné rozhodnutí soudu I. stupně napadnout opravným prostředkem, rozhoduje o něm bezprostředně nadřízený soud v odvolacím řízení.
- **Okresní soudy (OS)** – první, nejnižší článek soudní soustavy. Tento článek soustavy čítá celkem 86 okresních soudů, z nichž 75 je označeno jako *okresní*, deset soudů na území hlavního města Prahy jako *obvodní* (území hl. m. Prahy se dělí na deset soudních obvodů) a jeden jako *městský* – Městský soud v Brně, který vykonává působnost okresního soudu pro území Statutárního města Brno (okres Brno-město).
- **Opatrovnická** – (agenda, řízení, úsek) je jednou ze samostatných agend civilního soudnictví, kterou tvoří zejména věci týkající se svéprávnosti a opatrovnictví člověka a dále především záležitosti nezletilých dětí, poručenství a jiných forem péče o dítě. Kromě výše uvedeného se do opatrovnické agendy započítávají také věci tzv. *detenčního řízení*, tedy řízení ve věcech vyslovení přípustnosti převzetí nebo držení ve zdravotním ústavu (rejstřík L). Vzhledem k omezenému rozsahu detenční agendy se jí tato zpráva nezabývá.
- **První instance (prvoinstanční agenda)** – také soud I. stupně (prvostupňová agenda). Okresní soudy jsou soudy první instance vždy, není-li k tomu podle předpisů upravujících soudní řízení určen jiný článek soudní soustavy. Takovým jiným článkem jsou zpravidla krajské soudy. Existuje však velmi malý okruh věcí, kdy jako prvoinstanční soud působí soudy vrchní nebo nejvyšší (Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud).
- **Přisedící soudu** – osoby, které jsou voleny z řad laické veřejnosti a které se podílí na rozhodovací činnosti soudů. Vedle předsedy, kterým je profesionální soudce, jsou členy tříčlenného soudního senátu a disponují hlasovacím právem. Při poradě o rozsudku platí rovnost hlasů a může tak dojít k přehlasování předsedy soudního senátu přisedícími (více zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přisedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů).
- **Rejstřík** – evidenční pomůcka, která podává přehled o počtu a stavu vyřizování jednotlivých věcí. Je také podkladem pro vypracování statistických výkazů o činnosti soudů a dalších statistických výstupů a zdrojem pro základní kontrolu výkonu působnosti soudů. Soudy (včetně nejvyšších) vedou celkem přibližně 120 druhů rejstříků.

- **Rozkazní řízení** – jedná se o civilní řízení ve zkrácené formě, jehož cílem je skončení věci vydáním platebního rozkazu. V této zprávě označuje jen ta civilní řízení, která jsou zahájena návrhem žalobce na vydání platebního rozkazu. Platební rozkaz se vydává bez slyšení žalované strany a řízení jím může být skončeno jen tehdy, nepodá-li proti němu žalovaná strana odpor. Neskončí-li řízení pravomocným platebním rozkazem, přechází do klasického civilního řízení. Platebním rozkazem se v této zprávě míní nejen běžný platební rozkaz, ale i elektronický platební rozkaz, evropský platební rozkaz a směnečný (šekový) platební rozkaz, není-li uvedeno jinak.
- **Skutková podstata trestného činu** – souhrn typových znaků uvedených v trestním zákoníku, podle kterých se rozlišují jednotlivé druhy trestných činů (vražda, loupež, krádež, podvod atd.).
- **Soudní obvod (okresního, krajského a vrchního soudu)** – územní působnost jednotlivých soudů, včetně názvu a umístění sídla, stanovuje zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů. Obvod okresního soudu (soudní okres) je vymezen územním výčtem obcí, které jej tvoří (u obvodního soudu územím městských částí hlavního města Prahy). Obvod krajského soudu (soudní kraj) se skládá z obvodů okresních soudů, kterým je nadřízeným soudem, a obvod vrchního soudu z obvodů krajských soudů, kterým je nadřízeným soudem.
- **Správní** – (agenda, řízení, úsek) – ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob a rozhodují i další věci, o kterých tak stanoví zákon (zejména věci volební, věci místního a krajského referenda a rozhodování o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí pro rozpor se zákonem).
- **Stížnost pro porušení zákona** – mimořádný opravný prostředek v trestním řízení, který může podat jen ministr spravedlnosti, a to proti pravomocnému rozhodnutí soudu nebo státního zástupce, jímž byl porušen zákon nebo které bylo učiněno na podkladě vadného postupu řízení. Stížnost pro porušení zákona se podává k Nejvyššímu soudu, který o ní také rozhoduje (viz také ust. § 266 a násl. tr. řádu).
- **Systemizace a její výpočet** – výpočet slouží k odhadu potřeby soudců k vyřízení nápadu pro následující rok. Pro každý soud se z dat za předchozí tři roky odhadne nápad ve všech rejstřících pro předmětný rok. Za pomoci měřítek se vypočte teoretický počet soudců potřebných k vyřízení nápadu v daném rejstříku. Potřeba soudců pro jednotlivé rejstříky se sečte a vyjde tak potřeba soudců pro předmětný soud a rok. Vypočtená potřeba je nakonec upravena s přihlédnutím ke státnímu rozpočtu, jehož prostředky v současné době postačují pro 3 063 soudců. Samotná systemizace spočívá ve stanovení plánovaného počtu soudců pro jednotlivé kraje na základě výše popsaného výpočtu. Pro nejvyšší soudy je systemizace určena na základě dohody, nikoliv na základě výpočtu.
- **Trestní** – (agenda, řízení, úsek). Hlavním účelem trestního řízení je náležité zjištění trestných činů a spravedlivé potrestání jejich pachatelů v souladu se zákonem.

Trestní řízení je zákonem upravený postup orgánů činných v trestním řízení (policijní orgány, státní zastupitelství a soudy) a dalších subjektů podílejících se na tomto postupu. Trestní řízení probíhá v několika stádiích. Rozlišujeme přípravné řízení, předběžné projednání obžaloby, hlavní líčení, odvolací řízení a vykonávací řízení (viz zjednodušené schéma níže):

Trestní věc nemusí projít všemi stádií, zejména může být rozhodnuta již v přípravném řízení, což znamená, že hlavní líčení se nebude vůbec konat. Obdobně skončí-li věc ve prospěch obžalovaného, není důvodu pro konání vykonávacího řízení, neboť rozsudkem nebyla uložena sankce (trest, ochranné opatření).

Soudů se především týká část trestního řízení od podání obžaloby, tedy předběžné projednání obžaloby, hlavní líčení, odvolací řízení (souhrnně označená jako řízení před soudem) a vykonávací řízení. Samozřejmě soudy na trestním úseku vyřizují i další trestní agendu (např. rozhodování soudce v přípravném řízení). Tato zpráva se ale věnuje trestním věcem spadajícím do řízení před soudem a zapisovaným do rejstříků T a Tm u prvostupňového soudu a do rejstříků To a Tmo u odvolacího soudu.

- **Vrchní soudy (VS)** – jsou třetím článkem soudní soustavy tvořeným dvěma soudy se sídly v Praze a v Olomouci.
- **Zaměstnanec ve výkonu** – jedná se o zaměstnance soudu, který není soudcem, ale bezprostředně se podílí na vyřizování soudní agendy a výkonu soudnictví. Zaměstnance lze roztrždit do několika kategorií podle druhu práce, kterou vykonávají. Bližší popis je uveden v podkapitole 2.1.2.
- **Zaměstnanec ve správě** – zajišťuje provoz soudu, což zahrnuje velkou škálu funkcí. Celou správu soudu řídí ředitel správy. Dalšími zaměstnanci ve správě jsou například pracovníci sekretariátu, dozorní úředníci, účetní, ekonomové, informatici nebo řidiči. Celkem je rozlišováno přibližně 40 kategorií zaměstnanců ve správě.
- **Zkrácené přípravné řízení** – představuje zvláštní formu přípravného řízení, jehož podstatou je umožnit u méně závažných trestných činů jejich rychlejší a jednodušší vyřízení (skončení), tedy objasnění skutku, ve kterém je spatřován trestný čin, zjištění osoby důvodně podezřelé z jeho spáchání a vyhledání důkazů. Zkrácené přípravné řízení lze podle zákona konat jen o trestných činech, které v prvním stupni přísluší projednávat okresnímu soudu a jejichž horní hranice trestní sazby nepřevyšuje pět let, pokud byl podezřelý přistižen při činu nebo bezprostředně po něm nebo pokud v průběhu prověřování byly zjištěny skutečnosti jinak odůvodňující zahájení trestního stíhání a lze očekávat, že podezřelého bude možné ve lhůtě dvou týdnů postavit před soud.

Příloha B – seznam zkr. soudních okresů a soudních obvodů hl. m. Prahy

Okres (obvod)	Zkratka	Okres (obvod)	Zkratka
Benešov	BN	Pardubice	PA
Beroun	BE	Pelhřimov	PE
Blansko	BK	Písek	PI
Brno-město	BM	Plzeň-jih	PJ
Brno-venkov	BO	Plzeň-město	PM
Bruntál	BR	Plzeň-sever	PS
Břeclav	BV	Praha 1	P 1
Česká Lípa	CL	Praha 2	P 2
České Budějovice	CB	Praha 3	P 3
Český Krumlov	CK	Praha 4	P 4
Děčín	DC	Praha 5	P 5
Domažlice	DO	Praha 6	P 6
Frýdek-Místek	FM	Praha 7	P 7
Havlíčkův Brod	HB	Praha 8	P 8
Hodonín	HO	Praha 9	P 9
Hradec Králové	HK	Praha 10	P 10
Cheb	CH	Praha-východ	PY
Chomutov	CV	Praha-západ	PZ
Chrudim	CR	Prachatice	PT
Jablonec nad Nisou	JN	Prostějov	PV
Jeseník	JE	Přerov	PR
Jičín	JC	Příbram	PB
Jihlava	JI	Rakovník	RA
Jindřichův Hradec	JH	Rokycany	RO
Karlovy Vary	KV	Rychnov nad Kněžnou	RK
Karviná	KA	Semily	SM
Kladno	KL	Sokolov	SO
Klatovy	KT	Strakonice	ST
Kolín	KO	Svitavy	SY
Kroměříž	KM	Šumperk	SU
Kutná Hora	KH	Tábor	TA
Liberec	LB	Tachov	TC
Litoměřice	LT	Teplice	TP
Louny	LN	Trutnov	TU
Mělník	ME	Třebíč	TR
Mladá Boleslav	MB	Uherské Hradiště	UH
Most	MO	Ústí nad Labem	UL
Náchod	NA	Ústí nad Orlicí	UO
Nový Jičín	NJ	Vsetín	VS
Nymburk	NB	Vyškov	VY
Olomouc	OC	Zlín	ZL
Opava	OP	Znojmo	ZN
Ostrava	OS	Žďár nad Sázavou	ZR

Příloha C – seznam vybraných rejstříků soudů

Rejstřík	Popis
A (KS)	Ostatní návrhy ve věcech správního soudnictví (od roku 2010)
A (NSS)	Převzatá agenda z vrchních soudů (dříve)
Ad	Správní žaloby ve věcech sociální a důchodové správy (od roku 2010)
Ads	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech sociální a důchodové správy
Af	Správní žaloby ve věcech finanční správy (od roku 2010)
Afs	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech finanční správy
Ans	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech ochrany proti nečinnosti správního orgánu (dříve)
Aos	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech opatření obecné povahy (dříve)
Aps	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech ochrany před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu (dříve)
Ars	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech krajského a místního referenda, ve věcech dohledu nad hospodařením politických stran a hnutí a ve věcech dohledu nad financováním volebních kampaní politických stran a hnutí
As	Řízení o kasačních stížnostech v ostatních věcech
Az	Správní žaloby ve věcech mezinárodní ochrany
Azs	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany a zákona o pobytu cizinců
C	Občanskoprávní věci
Ca	Ostatní návrhy ve věcech správního soudnictví (před rokem 2010)
Cad	Správní žaloby ve věcech sociální a důchodové správy (před rokem 2010)
Cdo	Dovolání proti rozhodnutím odvolacích soudů ve věcech občanskoprávních a obchodních
Cm	Obchodní věci
Cmo	Odvolací civilní agenda v obchodních věcech
Co	Odvolací civilní agenda
EC (KS)	Převedené věci z rejstříku EPR – občanskoprávní věci
EC (OS)	Návrhy na vydání elektronického platebního rozkazu (před rejstříkem EPR)
ECm	Převedené věci z rejstříku EPR – obchodní věci
EPR	Návrhy na vydání elektronického platebního rozkazu
EVC	Návrhy na vydání evropského platebního rozkazu
EVCm	Návrhy na vydání evropského platebního rozkazu v obchodních věcech
ICdo	Věci předložené Nejvyššímu soudu k rozhodnutí pro incidenční spory vyvolané v průběhu insolvenčního řízení
ICm	Incidenční spory
INS	Insolvenční řízení
Kss	Řízení ve věcech soudců
L	Detenční řízení
NSČR	Věci předložené Nejvyššímu soudu k rozhodnutí v insolvenčním řízení

Rejstřík	Popis
Odo	Dovolání proti rozhodnutím odvolacích soudů ve věcech obchodních (dříve)
P a Nc	Opatrovnické řízení
T	Trestní věci
Tdo	Dovolání proti rozhodnutím soudů druhého stupně ve věcech trestních
Tm	Trestní věci mládeže
Tmo	Trestní agenda odvolací – mladiství
To	Trestní agenda odvolací
Tz	Stížnosti pro porušení zákona

Příloha D – přehledové listy s daty soudů

Data_soudy_2024.xl
sm

Ministerstvo spravedlnosti
České republiky

Ministerstvo spravedlnosti
Vyšehradská 16
128 10 Praha 2
e-mail: posta@msp.gov.cz
www.justice.cz